

UNDERVISNING, DEN STØRSTE KALDELSE

Hjælpemateriale til undervisning i evangeliet

UNDERVISNING, DEN STØRSTE KALDELSE

Hjælpemateriale til undervisning i evangeliet

Udgivet af
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige

Kommentarer og forslag

Kommentarer og forslag til denne bog er velkomne. Indsend venligst disse til:

Curriculum Planning
50 East North Temple Street, Floor 24
Salt Lake City, UT 84150-3200, USA
E-mail: cur-development@ldschurch.org

Opgiv venligst dit navn, adresse, ward og stav. Sørg for at opgive bogens titel. Skriv dernæst dine kommentarer og forslag til denne bogs gode sider og punkter, som kunne forbedres.

Omslag, Side 3: *Jesus i synagogen i Nazaret*, af Greg K. Olsen. © Greg K. Olsen
Side 1: *Bjergprædiken*, af Carl Bloch. Trykt med tilladelse fra Frederiksborgmuseet i Hillerød.
Side 5: *Elsker du mig mere end de andre?* af David Lindsley. © David Lindsley.
Side 22: *Pionerhave*, af Valoy Eaton. © Valoy Eaton.
Side 29: *Jesus og den samaritanske kvinde*, af Carl Bloch. Trykt med tilladelse fra Frederiksborgmuseet i Hillerød.
Side 31: *Historietid i Galilæa*, af Del Parson. © Del Parson.
Side 33: *Kvinde rører ved kvasten på Frelserens kappe*, af Judith Mehr. © Judith Mehr.
Side 35: *Den gode hyrde*, af Del Parson. © Del Parson.

© 2000 by Intellectual Reserve, Inc.

Alle rettigheder forbeholdes

Printed in Germany

Engelsk original godkendt: 8/98

Oversættelse godkendt: 8/98

Oversættelse af *Teaching, No Greater Call*

36123 110

Danish

ANVENDELSE AF DENNE BOG

Hvem bør bruge denne bog?

Denne bog er for alle, som underviser i evangeliet, heriblandt:

- Forældre.
- Lærere i klasserne.
- Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne.
- Hjemmelærere og besøglærere.

Hvad indeholder denne bog?

Undervisning, den største kaldelse indeholder retningslinier og forslag, der har med undervisning at gøre, og som vises i følgende oversigt:

Del A

Din kaldelse til at undervise

Denne del af bogen forklarer, hvor vigtig undervisning i evangeliet er i Guds plan. Den indeholder ligeledes hjælp til, hvordan enkeltpersoner kan forberede sig til at undervise i evangeliet.

Del B

Grundlæggende principper for undervisning i evangeliet

Denne del af bogen hjælper med at danne et grundlag for al undervisning i evangeliet.

Del C

Undervisning af forskellige aldersgrupper

Denne del af bogen indeholder information om og har forslag til at undervise børn, unge og voksne i evangeliet.

Del D

Undervisning i hjemmet

Denne del af bogen giver forældre hjælp til at undervise deres børn i evangeliet. Den indeholder ligeledes forslag til hjemmelærere og besøglærere.

Del E

Undervisning i lederskabskredse

Denne del af bogen hjælper lederne i præstedømmet og hjælpeorganisationerne med at forstå deres store ansvar for at undervise.

Del F

Undervisningsmetoder

Denne del af bogen beskriver en række forskellige metoder, som lærere kan anvende til at forbedre fremlæggelsen af lektionerne.

Del G

Kurset Undervisning i evangeliet

Denne del af bogen indeholder tolv lektioner, som forbereder den enkelte til at undervise i evangeliet. Lektionerne er beregnet til at blive afholdt som en del af en organiseret klasse. Man kan også studere dem alene eller som familie.

Hvordan bør denne bog anvendes?

Undervisning, den største kaldelse er udarbejdet som en vejledning snarere end en bog, der skal læses fra ende til anden. Det er meningen, at den skal anvendes som:

- En personlig vejledning til studium.
- Hjælpemateriale til kurset Undervisning i evangeliet.
- Hæftet hørende til kurset Undervisning i evangeliet.
- En hjælpekilde til ledere i deres arbejde med lærere i deres organisationer.

For at få størst udbytte af bogen, bør lærere:

- Gennemgå punkterne, der er angivet i indholdsfortegnelsen.
- Studere de artikler, der omhandler deres særlige interesser eller behov på det givne tidspunkt.

For eksempel kan forældre ønske at gøre bedre brug af tidspunkter til at undervise for at hjælpe deres børn med

at udvikle sig åndeligt. Del D, »Undervisning i hjemmet«, indeholder en artikel ved navn »Tidspunkter til at undervise i familien«, der omhandler, hvordan man erkender lejligheder til at undervise og belære om principper, som børn er rede til at lære. Lærere kan inkludere et større spektrum af undervisningsmetoder i deres lektioner. Artiklerne i del B under »Anvend effektive metoder« indeholder nyttige ideer til, hvordan man kan udvælge og anvende forskellige undervisningsmetoder.

Når lærere benytter *Undervisning, den største kaldelse* på denne måde, vil den blive en vigtig hjælpekilde i deres fortsatte indsats for at forbedre deres undervisning.

Erstattede udgivelser

Denne bog erstatter følgende udgivelser:

- Alle tidligere udgaver af *Undervisning ingen større kaldelse*
- *Hvordan underviser man børn?*
- *Fællestid i Primary*

Liste over materialehenvisninger

Herefter angives en alfabetisk liste over materialer, der er produceret af Kirken, som der er henvist til i denne udgivelse. Katalognumrene angives herefter i stedet for i teksten i denne bog.

Afsnittet »Aktiviteter« i *Kirkens instruktionshåndbog* (35710 110)

Afsnittet »Evangelisk undervisning og lederskab« i *Kirkens instruktionshåndbog* (35903 110)

Afsnittet »Musik« i *Kirkens instruktionshåndbog* (35714 110)

Bedre undervisning i evangeliet: En vejledning for ledere (35667 110)

Børnenes sangbog (34831 110)

Evangelisk kunst (34730 110)

Familieaften: Idé- og håndbog (31106 110)

Historier fra Mormons Bog (35666 110)

Historier fra skriften (31120 110)

Håndbog i evangeliske principper (31110 110)

Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne (35209 110)

Kirkens materialer (katalog udgives årligt med et nyt katalognummer hvert år)

Ledertræning i Primary, videobånd (56008 110)

Mine præstationsdage, hæfte (35317 110)

Salmer og sange (se *Kirkens materialer* for en fuldstændig liste over katalognumre)

Undervis barnet, videobånd (56677 110)

Vejledning i undervisning (34595 110)

Visuelle hjælpemidler (komplet sæt: 08456 110; separate sæt: 33239 110, 33242 110 til 33250 110)

INDHOLD

Hvordan bør denne bog anvendes? III

Del A: Din kaldelse til at undervise

Vigtigheden af undervisning i evangeliet i Guds plan

- 1 Den største kaldelse 3
- 2 Næring af sjælen 5
- 3 Lærerens guddommelige hverv 8

Forbered dig åndeligt

- 4 Søg næstekærlighedens gave 12
- 5 Søg Ånden 13
- 6 Søg at få ordet 14
- 7 Udvikling af en personlig plan til studium af evangeliet 16
- 8 Efterlev det, som du belærer om 18
- 9 Kaldet, indsat og støttet 20

Udvikling af dine talenter

- 10 Se efter undervisningsemner overalt 22
- 11 Lav en plan til forbedring af din undervisning 24
- 12 Opnå støtte fra dine ledere 28

Del B: Grundlæggende principper for undervisning i evangeliet

Elsk dem, som du underviser

- 1 Kærlighed blødgør hjertet 31
- 2 Forstå dem, som du underviser 33
- 3 Nå ind til den enkelte 35
- 4 Hjælp nye og mindre aktive medlemmer 37
- 5 Undervisning af folk med handicap 38

Undervis ved Åndens hjælp

- 6 Ånden er den egentlige lærer 41
- 7 Undervis med vidnesbyrd 43
- 8 Indbyd Ånden, når du underviser 45
- 9 Erkend og følg Ånden i din undervisning 47

Undervis i lærdommene

- 10 Ordets magt 50
- 11 Hold lærdommene rene 52

12 Undervisning ud fra skrifterne 54

Anspor til at lære flittigt

- 13 Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende 61
- 14 Led samtaler i klassen 63
- 15 Lyt 66
- 16 Undervis ved hjælp af spørgsmål 68
- 17 Hjælp eleverne med at være opmærksomme 71
- 18 Hvordan man kan se, om de lærer noget 73
- 19 Hjælp andre med at efterleve det, som de lærer 74

Skab et godt undervisningsmiljø

- 20 Forberedelse af klasseværelset 76
- 21 Lær andre at bidrage til undervisningsmiljøet 77
- 22 Hvordan lærere kan bidrage til undervisningsmiljøet 79
- 23 Ærbødighed 82
- 24 Hjælp dem, der forstyrrer undervisningen 84

Anvend effektive metoder

- 25 Variation i undervisningen 89
- 26 Vælg passende metoder 91
- 27 Vælg effektive metoder 92
- 28 Indledning af lektionen 93
- 29 Afslutning af lektionen 94

Forbered alt det nødvendige

- 30 Tag dig tid til at forberede dig 97
- 31 Forberedelse af lektioner 98
- 32 Lav lektioner ud fra konferencetaler og andre kilder 100
- 33 Tilpas lektionerne til dem, som du underviser 102
- 34 Evaluer fremlæggelsen af lektionerne 103
- 35 Kirkens materialer til undervisning i evangeliet 105

Del C: Undervisning af forskellige aldersgrupper

- 1 Undervisning af børn 108
- 2 Karaktertræk hos børn i forskellige aldersgrupper 110
- 3 Undervisning af børn i blandede aldersgrupper 117
- 4 At forstå og undervise unge 118
- 5 Undervis unge ved hjælp af gruppeaktiviteter 121
- 6 At forstå og undervise voksne 123

Del D: Undervisning i hjemmet

Undervisning i familien

- 1 Forældres ansvar for at undervise 127

2	Fædre som lærere	129
3	Mødre som lærere	131
4	Forældrenes partnerskab i undervisningen	133
5	Undervisning ved hjælp af normer for efterlevelse af evangeliet	135
6	Regelmæssige anledninger til at undervise i hjemmet	137
7	Tidspunkter til at undervise i familien	140
8	Påvirkningen af andre familiemedlemmers undervisning	142

Hjemmeundervisning og besøgsundervisning

9	Undervisningen i hjemmeundervisning	145
10	Undervisningen i besøgsundervisning	147

Del E: Undervisning for ledere

1	At lede er at undervise	150
2	Undervisning ved lederskabsmøder	152
3	Undervisning under interview	153
4	Når ledere underviser lærere	154

Del F: Undervisningsmetoder

Aktivitetsark	159
Aktivitetssteder	159
Aktivitetsvers	159
Anvendelse af skriften	159
Anvendelsesteknikker	160
Arbejdsark	161
Audiovisuelle materialer (Video- og lydband)	162
Billeder	163
Billedmaterialer	163
Demonstrationer	164
Dramatiseringer	165
Dukkespil	166
Eksempler	166
Filmkasser	167
Flonelstavler	167
Foredrag	168
Fremsigelser	168
Gæstetalere	168
Historier	169
Hørspiel	171
Illustrationer	171
Indgående analyser af bestemte emner	171
Kort	172
Magnettavler	172

Marionetdukker	172
Musik	172
Musik med tale (Syng en historie)	174
Oplæsning i kor	175
Opmærksomhedsaktiviteter (Opmærksomhedsfangere)	175
Opremsning	176
Overheadapparater	176
Paneldiskussioner	176
Papirfigurer	177
Rollespil	177
Sammenligninger og illustrationer	178
Samtaler	179
Skrifterne, Hjælp til studium i	179
Skrifterne, Højtlesning af	179
Skrifterne, Markering og noter i margenen af	179
Skrifterne, Udenadslære af	179
Skrifterne, Undervis ud fra	179
Spil	179
Spørgsmål	181
Summemøder	181
Syng en historie	182
Tavler	182
Tegneaktiviteter	182
Udenadslære	183

Del G: Kurset Undervisning i evangeliet

Hjælp til læreren	186
Studium af kurset alene og i familien	188
Lektion 1: Vigtigheden af undervisning i evangeliet i Guds plan	189
Lektion 2: Elsk dem, som du underviser	194
Lektion 3: Undervis ved Åndens hjælp	198
Lektion 4: Undervis i lærdommene	203
Lektion 5: Anspor til at lære flittigt	208
Lektion 6: Skab et godt undervisningsmiljø (Del 1)	213
Lektion 7: Skab et godt undervisningsmiljø (Del 2)	219
Lektion 8: Anvend effektive metoder (Del 1)	222
Lektion 9: Anvend effektive metoder (Del 2)	227
Lektion 10: Forbered alt det nødvendige	230
Lektion 11: Udvikling af dine talenter	234
Lektion 12: Undervis	238

Indeks	241
--------	-----

A

DIN KALDELSE TIL AT UNDERVISE

VIGTIGHEDEN AF UNDERVISNING I EVANGELIET I GUDS PLAN

Som lærere befinder I jer på den højeste bjergtinde inden for uddannelse; for hvilken undervisning kan i uvurderlig værdi og vidtrækkende virkning måle sig med det, som har med mennesket at gøre, som det var i evigheden forud, som det er i jordelivet i dag, og som det vil være i evighederne herefter? Ikke blot denne tid, men evigheden er jeres undervisningsstof.

Præsident J. Reuben Clark jun.

DEN STØRSTE KALDELSE

Ældste Jeffrey R. Holland sagde i en tale ved en generalkonference: »Vi er så taknemmelige for alle, som underviser. Vi elsker jer og værdsætter jer mere, end vi kan udtrykke. Vi har stor tillid til jer.« Han fortsatte: »At undervise effektivt og føle, at man har succes, er i sandhed et krævende arbejde. Men det er det værd. Det er »den største kaldelse«, som vi kan modtage ... For os alle hver især er det at »komme til Kristus«, at holde hans befalinger og følge hans eksempel tilbage til Faderen, i sandhed det højeste og helligste formål med den menneskelige tilværelse. At hjælpe andre med også at gøre det – at undervise, overtale og bønsumt lede dem til også at gå på forløsningens sti – det må i sandhed være den næstvigtigste opgave i vores tilværelse. Måske er det derfor, at præsident David O. McKay engang sagde: »Der hviler ikke noget større ansvar på noget menneske end at være lærer for Guds børn« (se *Stjernen*, juli 1998, s. 26).

Undervisningens rolle i vor himmelske Faders plan

For fuldt ud at kunne udøve vores handlefrihed retfærdigt må vi lære om Frelseren og hans evangeliums lærdomme. Derfor har undervisning altid spillet en fundamental rolle i vor himmelske Faders plan for sine børn.

I forudtilværelsen »modtog [vi vore] første belæringer i åndernes verden og forberedtes til at komme frem i Herrens bestemte tid for at arbejde i hans vingård for menneskesjælenes frelse« (L&P 138:56). Da Adam og Eva var blevet fordrevet fra Edens have, sendte Herren engle til at undervise dem i forløsningsplanen (se Alma 12:27–32). Senere befalede han

Adam og Eva frit at lære deres børn disse ting (se Moses 6:57–59).

I hver af evangeliets uddelinger har Herren ledet undervisningen i forløsningsplanen. Han har sendt engle (se Mosiah 3:1–4; Moroni 7:29–32; JS-H 1:30–47), kaldet profeter (se Amos 3:7), tilvejebragt skrifterne (se L&P 33:16) og hjulpet folk til at kende sandheden ved Helligåndens kraft (se 1 Nephi 10:19; Moroni 10:5). Han har befalet dem, der følger ham, at undervise deres familiemedlemmer i evangeliet (se 5 Mos 6:5–7; Mosiah 4:14–15; L&P 68:25–28), andre medlemmer af Kirken (se L&P 88:77–78, 122) og dem, der endnu ikke har modtaget evangeliets fylde (se Matt 28:19–20; L&P 88:81).

Ældste Gordon B. Hinckley har sagt om vigtigheden af at undervise i evangeliet i Kirken: »Undervisning i evangeliet for Kirkens medlemmer er selve fundamentet i Kirkens program. Som opfyldelse af den forpligtelse, som blev pålagt Kirken i dens begyndelse, har der i Kirken udviklet sig et system med storartede undervisningsorganisationer – præstedømmets kvorummer, både Det Aronske og Det Melkisedekske, Kirkens vidt udbredte skolesystem og hjælpeorganisationerne ... som alle spiller så stor en rolle i uddannelsen af vores folk« (i Conference Report, okt. 1962, s. 72–73).

Alle medlemmer er lærere

Da den opstandne Frelser underviste nephiterne, sagde han: »Hold jeres lys op, så det kan skinne for verden. Se, jeg er lyset, som I skal holde frem – det, som I har set mig gøre« (3 Nephi 18:24). I denne belæring skelnede Herren ikke blandt dem, der hørte hans stemme. Alle blev befalet at undervise.

Det samme gælder i dag. Ansvar for at undervise i evangeliet begrænser sig ikke til dem, der har formelle kaldelser som lærere. Som medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er det dit ansvar at undervise i evangeliet. Som forælder, søn, datter, ægtemand, hustru, bror, søster, leder i Kirken, lærer i en klasse, hjemmelærer, besøgs lærerinde, kollega, nabo eller ven har du muligheder for at undervise. Nogle gange kan man undervise åbent og direkte ved de ting, som man siger, og det

vidnesbyrd, som man bærer. Og man underviser altid ved eksempel.

Herren har sagt: »Dette er min gerning og herlighed – at tilvejebringe udødelighed og evigt liv for mennesket« (Moses 1:39). Kan du forestille dig en mere ædel og hellig pligt, når du tænker på den rolle, som undervisning i evangeliet spiller for Guds børns frelse og ophøjelse? Det kræver, at du flittigt bestræber dig på at øge din forståelse og forbedre dine færdigheder, vel vidende at Herren vil støtte dig, når du underviser på den måde, som han har befalet. Det er et arbejde, man gør i kærlighed til andre – en mulighed for at hjælpe andre med at udøve deres handlefrihed på retfærdig vis, komme til Kristus og modtage det evige livs velsignelser.

NÆRING AF SJÆLEN

På bredden af Galilæasøen spurgte den opstandne Herre Peter tre gange: »Elsker du mig?« Hver gang var Peters svar det samme: »Du ved, at jeg har dig kær.« På Peters erklæring svarede Herren: »Vogt mine lam ... Vær hyrde for mine får ... Vogt mine får« (Joh 21:15–17).

Herrens befaling til Peter gælder alle, som er kaldet i hans tjeneste. Præsident Gordon B. Hinckley har skrevet: »Der er hunger i landet og en stærk tørst – en hunger efter Herrens ord og en voldsom tørst efter det, der hører Ånden til. Jeg er overbevist om, at verden hunger efter åndelig føde. Det er vores forpligtelse og privilegium at nære sjælen« (*Stjernen*, okt. 1998, s. 3).

Jesu Kristi evangelium: Varig næring for sjælen

På samme måde som vi har brug for nærende føde for at overleve fysisk, har vi brug for Jesu Kristi evangelium for at overleve åndeligt. Vores sjæl får næring af alt, som omhandler Kristus og fører os til ham, hvad enten det står skrevet i skrifterne, udtales af profeter i de sidste dage, eller der undervises i det af en anden af Guds ydmyge tjenere. Frelseren selv sagde: »Jeg er livets brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste« (Joh 6:35).

Undervisning, der er nærende for sjælen, opløfter andre, opbygger deres tro og giver dem tillid til at møde livets udfordringer. Det motiverer dem til at aflægge synd og komme til Kristus, påkalde hans navn, adlyde hans befalinger og blive i hans kærlighed (se L&P 93:1; Joh 15:10).

Visse former for undervisning nærer ikke sjælen

Der findes mange emner, som er interessante og vigtige og endda relevante for tilværelsen, og som dog ikke er nærende for sjælen. Det er ikke sådanne emner, at vi har fået bemyndigelse til at undervise i. Vi bør i stedet opbygge andre og undervise dem i de principper, der vedrører Guds rige og menneskehedens frelse.

Undervisning, der stimulerer forstanden uden at tale til ånden, kan ikke give næring. Ej heller kan noget, der skaber tvivl om det genoprettede evangeliums sandhed, eller om behovet for at engagere sig deri med hele vores hjerte, kraft, sind og styrke.

Ældste Bruce R. McConkie har rådet: »Undervis i frelsens lærdomme; giv åndelig føde; bær vidnesbyrd om, at Herren er Guds Søn – alt andet end en sådan fremgangsmåde er uværdig for en sand tjener, som er blevet kaldet ved åbenbaring. Kun når Kirken gives livets brød, holdes dens medlemmer på retfærdighedens stier« (*Doctrinal New Testament Commentary*, 3 bind, 1966-1973, 2:178).

Udfordringen til at nære andre

Nogle mennesker virker måske ikke interesserede i at høre om evangeliets principper. Man bør ved bøn søge at finde en måde, hvorpå man alligevel kan undervise dem i disse principper. Man bør altid holde sig det mål for øje at hjælpe andre med at »få næring gennem Guds gode ord« (Moroni 6:4).

Dem, som I underviser, kan være som den samaritanske kvinde, der mødte Jesus ved Jakobsilden. Da Jesus i første omgang talte til hende, vidste hun ikke, hvem han var. Men han kendte hende. Han var vidende om hendes sorger, ansvar, bekymringer og ængstelser. Han kendte hendes behov for »levende vand«, som kun han kunne give. Han begyndte med at bede hende om noget vand at drikke. Derefter sagde han til hende: »Enhver, som drikker af dette vand, skal tørste igen. Men den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste. Det vand, jeg vil give ham, skal i ham blive en kilde,

Præsident Spencer W. Kimball har fortalt:

»For nogle år siden besøgte vi et land, hvor der blev undervist i besynderlige ideologier, og »skadelige lærdomme« blev hver dag udbredt i skolerne og i den statskontrollerede presse. Hver dag lyttede børnene til de lærdomme, filosofier og idealer, som deres lærere fortalte om.

Nogle sagde, at »konstante dråber vil slide de hårdeste sten ned.« Det vidste jeg godt, så jeg spurgte om børnene: »Bibeholder de deres tro? Overvindes de ikke af deres læreres konstante pres? Hvordan kan I være sikre på, at de ikke vil forlade den enkle tro på Gud?«

Svaret lød: »Vi reparerer det beskadigede vandreservoir hver aften. Vi underviser vore børn i positiv retskaffenhed, så de falske filosofier ikke sætter sig fast. Vore børn vokser op i tro og retskaffenhed trods det næsten overvældende pres udefra.«

Selv sprængte diger kan repareres og reddes, og sandsække kan holde strømmen tilbage. En sandhed, der bliver gentaget, gentagen bøn, undervisning i evangeliet, udtryk for kærlighed og forældrenes interesse kan være barnets redning og kan holde det på den rette sti« (Faith Precedes the Miracle, 1972, s. 113–114).

som vælder med vand til evigt liv.« Hendes interesse blev vakt. Hun blev oprigtigt interesseret i det, som han havde at lære hende. Da han vidnede om, at han var Messias, troede hun ham og gik hen og bar vidnesbyrd om ham blandt sit folk (se Joh 4:1–30).

Søster Susan L. Warner, der har tjent som andenrådgiver i Primarys hovedpræsidentskab, har fortalt om følgende oplevelse: »I vores familie har vi forsøgt at studere skriften tidligt om morgenen. Men vi blev ofte frustreret, når en søn beklagede sig og måtte hjælpes ud af sengen. Når han endelig kom, lagde han ofte straks sit hoved ned på bordet. Mange år efter, mens han var på mission, skrev han et brev hjem. »Tak for, at I underviste mig i skrifterne. I skal vide, at alle de gange, hvor jeg lod, som om jeg sov, lyttede jeg i virkeligheden efter med lukkede øjne.«

Søster Warner fortsatte: »Forældre og lærere, vores indsats for at hjælpe vore børn med at få en arv af rige åndelige minder er aldrig spildt. Nogle gange vil de frø, vi sår, ikke bære frugt i mange år, men vi kan trøste os i håbet om, at en dag vil de børn, vi underviser, huske, hvordan de har »modtaget og hørt« det, der hører Ånden til. De vil erindre det, de ved, og det, de har følt. De vil erindre deres identitet som børn af vor himmelske Fader, som sendte dem hertil med et guddommeligt formål« (Stjernen, juli 1996, s. 80).

Hvis man underviser unge, kan man nogle gange tro, at de ikke ønsker at tale om evangeliets lærdomme og principper. Man kan fristes til blot at være venlig mod dem og underholde dem og tale med dem om deres sociale aktiviteter og deres oplevelser i skolen. Dette ville være en alvorlig fejltagelse. Præsident J. Reuben Clark jun., har sagt:

»Kirkens unge hungre efter det, som hører Ånden til. De er ivrige efter at lære evangeliet, og de ønsker det helt direkte og ufortyndet ...

Disse elever er, når I modtager dem, i gang med at arbejde åndeligt hen mod en modenhed, som de vil nå meget tidligt, hvis I vil give dem den rigtige føde ...

I behøver ikke gå omveje med disse åndeligt erfarne unge mennesker og hviske religion i deres ører. I kan sige det lige ud

ansigt til ansigt og tale frit med dem herom. I behøver ikke at skjule religiøse sandheder bag en maske af verdslige ting. I kan fortælle dem disse sandheder helt åbent i deres naturlige form ... Der er ingen grund til en gradvis tilnærmelse, »godnat-historier, til at pylre om dem, formynderisk fremfærd« (Den fastlagte kurs for Kirken i uddannelse, rev. udg., folder, 1994, s. 3, 6, 9).

Et medlem af Kirken blev kaldet til at undervise de 12–13-årige i søndagsskolen. Hendes mand berettede senere, at hun længe havde talt med ham om, hvad der ville være den »rette føde« for dem, som hun skulle undervise, endda selv om de »måtte kræve at få serveret undervisningen i evangeliet på en mere underholdende måde.« Han skrev om det, som hun oplevede, idet hun nærrede de unge elevs sjæl:

»Hun underviste dem med nærende og udviklende føde og motiverede dem til at medbringe deres skrifter og tænke over rigets prægtige lærdomme.

En sådan ændring tog tid, men hvad der er mere vigtigt, så krævede det tiltro til, at eleverne virkelig havde behov for og ønskede evangeliets næring, og at præsentationen af føden gennem skrifterne og Ånden virkelig var det, som ville opretholde deres liv. I løbet af de næste få måneder fandt der en gradvis ændring sted, hvor eleverne begyndte at tage deres skrifter med regelmæssigt, begyndte at tale mere frit og villigt om evangeliet og begyndte at fornemme det underfulde i budskabet.

Forældrene begyndte at spørge [hende], hvad der foregik i klassen, hvorfor deres børn insisterede på at tage deres skrifter med i kirke, og endda – i sjov – hvordan de skulle besvare de spørgsmål, som børnene under tiden stillede ved søndagsmiddagen om de evangeliske lærdomme og principper, som de havde lært om i klassen samme dag. Eleverne hungrede efter evangeliet, fordi de havde en lærer, der ... forstod ... hvilken føde, der var nærende, og hvordan den skulle serveres« (Jerry A. Wilson, Teaching with Spiritual Power, 1996, s. 26–27).

Hvis man underviser små børn, ved man, at det kan være en udfordring at

undervise dem i evangeliet. Men små børn ønsker og har behov for at høre om evangeliets sandheder. De vil være modtagelige for dine bestræbelser på at afholde lektioner i evangeliet på en dejlig, varieret og begejstret måde. En lærer i Primary har fortalt om følgende oplevelse:

»Man må indrømme, at det, der skete, var usædvanligt. Men det viste, hvad der virkelig betød noget for de 9-årige, som jeg underviste. Uden at være klar over, hvad det var, de gjorde, overtog de selv samtalen i klassen. Det begyndte med Katie. Hun svarede på et spørgsmål fra kursushæftet om frelsesplanen. Derefter fulgte hun op på sit eget spørgsmål. En anden elev kom frivilligt med et svar, som hjalp med at gøre Katies forståelse mere klar. Så

stillede John et spørgsmål om samme emne, som syntes at stikke dybere end Katies gjorde. Det blev besvaret, og så stillede Carly et supplerende spørgsmål. Resten af den tid, som klassen varede, blev børnene ved med at stille spørgsmål og besvare dem med en interesse og eftertænksomhed, der langt overgik deres alder. Der var ingen forstyrrelser eller afbrydelse af hinanden. Deres ærlige og oprigtige forståelse, som af og til blev suppleret af mig, dækkede stoffet i lektionen. De var nysgerrige, de ønskede svar, de var virkelig interesserede, og det, som de sagde, krævede omtanke og forståelse. Da vidste jeg, at disse vor himmelske Faders børn var rede til og ivrige efter at lære om de sandheder, som evangeliet kan tilbyde.«

3

LÆRERENS GUDDOMMELIGE HVERV

»Lær flittigt, og min nåde skal ledsage jer, så I kan blive mere fuldkomment undervist i evangeliets teori, principper, lære og lov og i alle ting, som tilhører Guds rige og er nyttigt for jer at forstå« (L&P 88:78).

Følgende er et uddrag fra en tale, som ældste Bruce R. McConkie holdt til Kirkens afdeling for Søndagsskolen i 1977. Hele uddraget er et direkte citat.

I al vor undervisning repræsenterer vi Herren og er blevet udpeget til at undervise i hans evangelium. Vi er Herrens agenter, og vi er således bemyndiget til kun at sige de ting, som Herren ønsker sagt.

Agenter repræsenterer deres fuldmagtsgiver. De har ikke selv nogen magt. De handler i en andens navn. De gør det, som de får besked på. De siger det, som de har myndighed til at sige – hverken mere eller mindre.

Vi er Herrens agenter. Vi repræsenterer ham. »Da I nu er agenter«, siger han, »og går Herrens ærinde, så er alt, hvad I gør efter Herrens vilje, Herrens gerning« (L&P 64:29).

Det er vores opgave som lærere at undervise i hans lærdomme og intet andet. Der findes ingen anden kurs, som vi kan følge, hvis vi skal frelse sjæle. Vi har i os selv ingen magt til at frelse. Vi kan ikke skabe en lov eller en lære, som vil forløse, give opstandelse eller frelse nogen anden person. Kun Herren kan gøre disse ting, og vi er udnævnt til at undervise i det, som han åbenbarer om disse og alle evangeliske lærdomme.

Hvad har vi så myndighed til at gøre, når vi underviser i evangeliet? Hvad er vores guddommelige hverv? Lærerens guddommelige hverv er sammenfattet under fem overskrifter:

1. Vi har fået befaling – det er noget, hvor vi ikke har noget valg; der ligger ingen alternative veje åbne for os – vi har fået befaling om at undervise i evangeliets principper.

I den åbenbaring, der kendes som »Kirkens lov«, siger Herren: »Kirkens ældster, præster og lærere skal forkynde mit evangeliums grundsætninger« (L&P 42:12). Talrige åbenbaringer siger: I skal forkynde mit evangelium og mit ord, »og ikke sige andet end det, som profeterne og apostlene har skrevet, og det, som Talsmanden lærer dem gennem tro og bøn« (L&P 52:9).

Vi kan naturligvis ikke undervise i det, som vi ikke kender til. En forudsætning for at undervise i evangeliet er studium af evangeliet. Derfor findes der guddommelige påbud som:

»Gransk skrifterne« (se Joh 5:39).

»Ransag disse befalinger« (L&P 1:37).

»Bevar omhyggeligt mit ord« (se JS-M, 1:37).

»Gransk mit ord« (L&P 11:22).

»Ransag profeterne« (3 Nephi 23:5).

»I burde undersøge disse ting. Ja, jeg giver jer en befaling, at I skal undersøge dem flittigt; thi Esajas's ord er storladne« (3 Nephi 23:1).

»Søg ikke at forkynde mit ord, men søg først at få mit ord, så skal din tunge blive løst, og dersom du ønsker det, skal du få min Ånd og mit ord, ja, Guds kraft til at overbevise menneskene« (L&P 11:21).

Vi kan læse alle Kirkens standardværker på ét år, hvis vi læser omkring seks sider om dagen. At foretage den oprigtige granskning og den alvorsfulde overvejelse, der kræves, vil tage længere tid.

Der kan hentes kundskab, og der kan hentes åndelige oplevelser ved at læse, overveje og bede vedrørende skrifterne, som ikke kan opnås på nogen anden måde. Lige meget hvor hengivne og aktive Kirkens medlemmer er i administrative anliggender, vil de aldrig opnå de store velsignelser, som kommer af åndeligt studium, medmindre de betaler prisen og studerer og således gør det skrevne ord til en del af deres tilværelse.

2. Vi skal undervise i evangeliets principper, som de findes i Kirkens standardværker.

I Kirkens lov siger Herren: »Kirkens ældster, præster og lærere skal forkynde mit evangeliums grundsætninger« – og læg mærke til denne restriktion – »som de

findes i Bibelen og Mormons Bog, hvori evangeliets fylde findes« (L&P 42:12).

Dernæst taler Herren om behovet for at blive ledt af Ånden, men kommer tilbage til kilden til den evangeliske sandhed i skriften med disse ord: »Og I skal gøre alt dette, som jeg har befalet jer angående jeres undervisning, indtil fylde af mine hellige skrifter bliver givet jer« (L&P 42:15).

Da denne åbenbaring blev givet, var kun Bibelen og Mormons Bog tilgængelige for de sidste dages hellige. Nu har vi endvidere Lære og Pagter samt Den Kostelige Perle, og der er selvfølgelig andre åbenbaringer, som til sin tid skal gives.

3. Vi skal undervise ved Helligåndens kraft.

Herren har befalet alle lærere at undervise i evangeliets principper, som de findes i standardværkerne, og siger:

»Det skal være deres belæring, som Ånden indgiver dem.«

Så giver han den storslåede forskrift: »Og Ånden skal gives ... ved troens bøn, og dersom I ikke modtager, skal I ikke undervise.«

Sammen med denne instruks giver han dette løfte: »Når I opløfter jeres røst gennem Talsmanden, skal I tale og profetere, som det synes mig godt. Thi se, Talsmanden kender alle ting og vidner om Faderen og Sønnen« (L&P 42:13–14, 16–17).

Enhver lærer i enhver undervisningssituation kan måske tænke noget i denne retning:

Hvis Herren Jesus var her, ville det, som han ville sige i denne situation, være perfekt.

Men han er her ikke. I stedet for har han sendt mig til at repræsentere sig.

Jeg bør sige det, som han ville sige, hvis han var her. Jeg bør sige det, som han ønsker, skal siges.

Den eneste måde, hvorpå jeg kan gøre dette, er ved, at han fortæller mig, hvad jeg skal sige.

Denne åbenbarede vejledning kan kun komme til mig ved hans Ånds kraft.

Derfor må jeg blive ledt af Ånden, hvis jeg skal undervise i min egenskab af agent for Herren.

Disse principper for undervisning i evangeliet ved Åndens kraft bliver forklaret nærmere i en anden åbenbaring ved hjælp af spørgsmål og svar, der er blevet åbenbart, nemlig således:

Spørgsmål: »Derfor stiller jeg, Herren, jer dette spørgsmål: Hvortil er I blevet ordineret?« (L&P 50:13).

Det vil sige: »Hvad er din bemyndigelse? Hvad har jeg bemyndiget dig til at gøre? Hvilken myndighed har du fået af mig?«

Svar: »At prædike mit evangelium ved Ånden, ja, Talsmanden, der blev udsendt for at lære menneskene sandheden« (L&P 50:14).

Det vil sige: »Din bemyndigelse, din myndighed, det, som du er blevet ordineret til at gøre, er at undervise i mit evangelium – ikke nogen personlige synspunkter, ikke

verdens filosofier, men mit evige evangelium – og at gøre det ved min Ånds kraft, alt sammen i harmoni med den befaling, som jeg før har givet: »Dersom I ikke modtager [Ånden], skal I ikke undervise.«

Spørgsmål: »Den, der er ordineret af mig og sendt ud for at prædike sandhedens ord gennem Talsmanden i sandhedens ånd, gør han det gennem sandhedens ånd eller på anden måde?« (L&P 50:17).

Lad os, inden vi hører det svar, der er blevet åbenbart, lægge mærke til, at Herren her taler om at undervise i evangeliet, sandhedens ord, frelsens principper. Han taler ikke om verdens lære og menneskenes bud, som det er forgæves at følge, og som ikke fører til frelse.

Spørgsmålet er: Når vi underviser i evangeliet, når vi underviser i sandhedens ord, når vi fremlægger frelsens sande lærdomme, gør vi det så med Helligåndens kraft eller på en anden måde? Den »anden måde« at undervise i sandheden på er tydeligvis i kraft af vores intelligens.

Det åbenbarede svar lyder: »Sker det på anden måde, er det ikke af Gud« (L&P 50:18).

Lad os gøre dette klart. Selv om det, som vi underviser i, er sandt, kommer det ikke fra Gud, medmindre der undervises i det ved Åndens kraft. Der finder ingen omvendelse og ingen åndelig oplevelse sted, medmindre Herrens Ånd er en del deraf.

Spørgsmål: »Og atter: Den, der modtager sandhedens ord, modtager han det gennem sandhedens ånd eller på anden måde?« (L&P 50:19).

Svar: »Modtager han det på anden måde, er det ikke af Gud« (L&P 50:20).

Det er derfor, at jeg i begyndelsen sagde, at hvis denne præsentation skal have kraft til at omvende, må jeg fremlægge den ved Helligåndens kraft, og I må høre og modtage gennem den samme kraft. Kun da kan jeg sige: »Derfor forstår den, der prædiker, og den, der hører, hinanden,« så at »begge bliver opbygget og glæder sig med hinanden« (L&P 50:22).

4. Vi skal anvende de evangeliske principper, som vore lyttere belæres om, i overensstemmelse med deres behov og omstændigheder.

Evangeliets principper forandrer sig aldrig. De er ens til alle tider. Og generelt set er folks behov de samme til alle tider. Der er ingen problemer, som vi har været udsat for, der ikke har været almindelige for menneskene fra begyndelsen af. Og derfor er det ikke svært at tage det evige ords principper og anvende dem på vore særlige behov. Den abstrakte sandhed må være til stede i menneskenes liv, hvis de skal bære frugt.

Nephi citerede fra Mose Bog og Esajas' skrivelser og sagde dernæst: »Jeg anvendte al hellig skrift på os, så at den kunne blive os til gavn og lærdom« (1 Nephi 19:23) – hvilket vil sige, at han anvendte Moses' og Esajas' lærdomme på nephiternes behov.

5. Vi må vidne om, at det, som vi underviser i, er sandt.

Vi er et folkefærd, der bærer vidnesbyrd, og det bør vi også være. Vore møder er rige på højtidelige forsikringer om, at det værk, som vi er en del af, er sandt. Vi bevidner med inderlighed og overbevisning, at Jesus er Herren, at Joseph Smith er hans profet, og at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er »den eneste sande og levende kirke på hele jordens overflade« (L&P 1:30).

I alt dette gør vi ret. Men vi bør gøre mere. Det forventes, at den inspirerede lærer, der underviser ved Åndens kraft, bærer vidnesbyrd om, at den lære, som han underviser i, er sand.

Alma viste os et eksempel i denne henseende. Han holdt en kraftig tale om det at blive født påny. Derpå sagde han, at han havde talt tydeligt, var blevet bemyndiget til at gøre således, havde citeret skrifterne og havde belært om sandheden.

»Og det er ikke alt,« tilføjede han. »Tror I ikke, at jeg selv kender disse ting? Jeg vidner for jer, at jeg ved, at de ting, jeg har talt om, er sandfærdige« (Alma 5:45).

Dette er det endelige segl, der sættes på undervisning i evangeliet: En lærers personlige vidnesbyrd om, at det, som han har undervist i, er sandt!

Hvem kan modsige et vidnesbyrd? Ikke-troende kan strides om vores lære. De kan fordreje skriften til deres egen ødelæggelse. De kan bortforklare dette eller hint ud fra et rent intellektuelt standpunkt, men de kan ikke hamle op med et vidnesbyrd.

Hvis jeg siger, at denne eller hin profeti af Esajas om Messias er blevet opfyldt ved denne eller hin begivenhed i vor Herres liv, er der mange mennesker, som venter på at diskutere emnet og vise, at verdens kloge mennesker mener noget andet. Men hvis jeg siger, at jeg ved Helligåndens åbenbaringer til min sjæl ved, at udtalelserne om Messias henviser til Jesus fra Nazaret, som var Guds Søn, hvad er der så at diskutere? Således har jeg båret personligt vidnesbyrd om det doktrinære emne, der undervises i, og enhver lytter, der er i harmoni med den samme Ånd, ved i sit hjerte, at det, som jeg har sagt, er sandt.

Da Alma havde båret vidnesbyrd om, at de ting, som han havde belært om, er sande, spurgte han: »Og hvordan tror I, at jeg ved dette med sikkerhed?« Hans svar, som er et forbillede for alle lærere, er: »Jeg siger jer, de er kundgjort for mig ved Guds hellige ånd. Jeg har fastet og bedt i mange dage, så jeg selv kunne vide disse ting. Og nu ved jeg for mig selv, at de er sandfærdige, thi Gud Herren har åbenbaret dem til mig ved sin Helligånd; og det er åbenbaringens ånd, som er i mig« (Alma 5:45–46).

Og således har vi en redegørelse foran os om vores status som Herrens agenter og om lærerens guddommelige hverv.

Vi er udvalgt:

1. til at undervise i evangeliets principper
2. ud fra standardværkerne
3. ved Helligåndens kraft,
4. til altid at anvende lærdommene på vore behov, og
5. vidne om, at det, som vi har belært om, er sandt.

Nu er der kun én ting tilbage, som jeg skal sige om disse ting, og det er at bære vidnesbyrd om, at de begreber, der er fremstillet her, er sande, og at hvis vi følger dem, vil vi have kraft til at omvende og frelse menneskesjælene.

Jeg ved:

At Herren har befalet os at undervise i hans evangeliums principper, som de findes i hans hellige skrifter; at medmindre vi gør dette ved Helligåndens kraft, kommer vores lære ikke fra Gud;

at han forventer af os, at vi anvender den evige sandheds principper i vores liv;

at vi bør bære vidnesbyrd til alle, som vil høre, om, at vore lærdomme kommer fra ham, som er evig, og vil skænke mennesker fred i dette liv og evigt liv i den kommende verden.

Og jeg beder til, at alle os, der underviser, må gøre dette efter hans guddommelige mønster. I Jesu Kristi navn. Amen.

FORBERED DIG ÅNDELIGT

Og disse Mosiahs sønner ... var blevet stærke i kundskaben om sandheden, thi det var mænd med sund forstand, og de havde ransaget skrifterne med flid for at kunne få kundskab om Guds ord.

Men det er ikke alt; de havde hengivet sig til megen bøn og faste, og derfor havde de profetiens og åbenbarelsens ånd, og når de lærte fra sig, lærte de med magt og myndighed fra Gud.

Alma 17:2–3

SØG NÆSTEKÆRLIGHEDENS GAVE

Hen mod slutningen af Jesu tjenestegerning på jorden sagde han til sine disciple: »Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden« (Joh 13:34). Det var en vigtig formaning til lærere, der underviste i evangeliet dengang, og det er vigtigt for lærere, der underviser i evangeliet i dag.

Apostlen Paulus fremhævede behovet for næstekærlighed, eller Kristi rene kærlighed: »Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kærlighed, er jeg intet. Og om jeg så uddeler alt, hvad jeg ejer, og giver mit legeme hen til at brændes, men ikke har kærlighed, gavner det mig intet« (1 Kor 13:1–3).

Hvis man har kristuslignende kærlighed, vil man være bedre forberedt til at undervise i evangeliet. Man vil blive inspireret til at hjælpe andre med at lære Frelseren at kende og følge ham.

Hvad man kan gøre for at få næstekærlighedens gave

Næstekærlighed er en gave, som man kan få, når man beder om at blive fyldt med kærlighed, når man tjener, og når man ser efter det gode i andre.

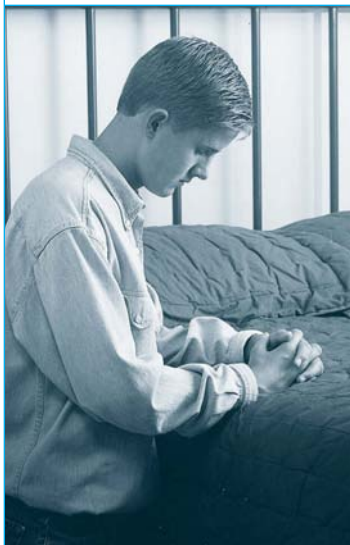
Bed om at blive fyldt med kærlighed.

Profeten Mormon formanede: »Den kærlighed, som er Kristi rene kærlighed, forbliver evindelig; og den, som på den yderste dag findes i besiddelse af den, med ham er alt vel. Derfor . . . bed til Faderen af jeres ganske hjerte, at I må være fyldt med denne kærlighed« (Moroni 7:47–48). Det er ikke sikkert, at man nu og her føler Kristi rene kærlighed som svar på sine bønner. Men når man lever retskaffent og fortsætter med at bede oprigtigt og ydmygt om denne velsignelse, vil man modtage den.

Tjen. Vi kommer til at elske mennesker, når vi tjener dem. Når vi til gavn for en anden sætter vore egne interesser til side efter det mønster, som Frelseren har fastsat, bliver vi mere modtagelige for Ånden. Når du beder for dem, som du underviser, tænker over deres behov og forbereder lektionerne, vil din kærlighed til dem vokse. (Se »Nå ind til den enkelte«, side 35–36, for at se andre måder at tjene de mennesker på, som du underviser).

Se efter det gode i andre. Når du opdager de gode egenskaber i andre, vil du udvikle din forståelse af, at de er Guds børn. Ånden vil bekræfte sandheden af det, som du ser i dem, og du vil værdsætte og elske dem mere.

SØG ÅNDEN

Ældste Bruce R. McConkie har sagt: »Der er ingen pris, der er for høj ... ingen kamp, der er for hård, intet offer, der er for stort, hvis vi deraf modtager og nyder Helligåndens gave« (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, s. 253).

Lev på en måde, som hjælper os med at være modtagelig for Ånden

Hvad kan vi gøre for at få Åndens følgeskab, når vi har fået Helligåndens gave? Ældste Dallin H. Oaks har sagt: »At undervise ved Ånden kræver, at vi holder budene og er rene for Gud, så hans Ånd kan dvæle i vores personlige tempel« (»At undervise og lære ved Ånden«, *Liahona*, maj 1999, s. 17).

Når vi er »rene for Gud«, kan vi erindre Frelseren i alt, hvad vi gør, og altid handle som sande disciple. Vi kan omvende os fra vore synder. Vi kan søge det, der er »dydigt, elskeligt, hvad der har godt lov eller er prisværdigt« (13. Trosartikel). Vi kan studere skrifterne dagligt i en oprigtig hensigt og søge at få »næring gennem Guds gode ord« (Moroni 6:4). Vi kan læse gode bøger og lytte til opløftende og opbyggende musik. Vi kan »stå på hellige steder« (L&P 45:32) ved at komme i kirke og tage nadveren og ved at tage i templet så ofte som muligt. Vi kan tjene vore familiemedlemmer og vores næste.

Ældste Boyd K. Packer belærte om, at »åndelighed, selv om den er overlegent stærk, reagerer på meget svage forandringer i sine omgivelser« (»I Say unto You, Be One«, *Brigham Young University 1990–1991 Devotional and Fireside Speeches*, 1991, s. 89).

Vi bør være omhyggelige med helt at undgå alt, der kan forårsage, at vi mister Åndens ledsagelse. Dette omfatter at skytale og underholdning, som er upassende eller letsindig. Vores tøj må aldrig være usømmeligt. Vi bør aldrig forvolde andre skade, selv ikke med letsindig tale. Vi bør ikke misbruge Guds navn eller bruge nogen form for vulgært eller groft sprog. Vi bør ikke sætte os op imod eller kritisere Herrens udvalgte tjenere.

Velsignelserne ved at få Åndens ledsagelse

Vor himmelske Fader kræver ikke, at vi skal være fuldkomne, før han skænker os sin Ånd. Han vil velsigne os for vore retfærdige ønsker om og trofaste indsats for at gøre vores bedste. Præsident Ezra Taft Benson talte om nogle af disse velsignelser:

»Helligånden stemmer vore følelser blidere. Vi føler større barmhjertighed og medfølelse for hinanden. Vort forhold til andre bliver mere afslappet. Vi får større evner til at holde af hinanden. Folk ønsker at være omkring os, fordi vores ansigt udstråler Åndens indflydelse. Vi bliver mere som Gud i vores karakter. Resultatet er, at vi bliver mere modtagelige for Åndens tilskyndelser og derved i stand til at fatte åndelige ting« (»Søg Herrens Ånd«, *Stjernen*, sep. 1988).

SØG AT FÅ ORDET

I maj 1829, lige efter genoprettelsen af Det Aronske Præstedømme, »føjte [Hyrum Smith, profeten Joseph Smiths bror] stor bekymring over, hvilket arbejde, han skulle udføre.« Hyrum spurgte Joseph om »sin plads i genoprettelsens store værk« (Pearson H. Corbett, *Hyrum Smith – Patriarch*, 1963, s. 48). Som svar på denne ydmyge anmodning gav Herren Hyrum en åbenbaring gennem profeten. En del af denne åbenbaring gælder for vores forberedelse til at undervise i evangeliet:

»Søg ikke at forkynde mit ord, men søg først at få mit ord, så skal din tunge blive løst, og dersom du ønsker det, skal du få min Ånd og mit ord, ja, Guds kraft til at overbevise menneskene« (L&P 11:21).

Præsident Ezra Taft Benson sagde, at dette råd giver os »den orden, der skal følges for at besidde Guds kraft i [vores] undervisning ... Søg først at få ordet, derefter følger forståelse fra Ånden og til sidst kraft til at overbevise« (*The Gospel Teacher and His Message*, tale til lærere i religion, 17. sep. 1976, s. 5).

Lær »ved læsning og ved tro«

Herren har fortalt os, hvordan vi skal få hans ord: »Søg efter kundskab ved læsning og ved tro« (L&P 88:118). Vi følger denne befaling ved flittigt at studere skrifterne med et troende hjerte og forpligtelse til at adlyde de principper, som vi lærer. Vi følger ligeledes denne befaling, når vi studerer skrifterne ved bøn og faste.

Flittigt studium

Ældste Dallin H. Oaks har rådet os:

»At læse skrifterne bringer os i harmoni med Herrens Ånd ...

Da vi tror på, at læsning i skrifterne kan hjælpe os med at modtage åbenbaring, opfordres vi til at læse skrifterne om og om igen. På denne måde får vi adgang til det, som vor himmelske Fader ønsker, at vi skal vide og gøre i vores personlige liv i dag. Det er en af grundene til, at sidste dages hellige tror på *dagligt* studium af skrifterne« (»Scripture Reading and Revelation«, *Ensign*, jan. 1995, s. 8).

Når vi studerer skrifterne regelmæssigt og flittigt og indtrængende søger Åndens vejledning, vil vi være modtagelige for indsigt i, hvordan vi skal forberede lektionerne. Vi vil også være beredt til at modtage og følge tilskyndelser fra Ånden, mens vi underviser. Når vi altid »opbevar[er] ... livets ord i sindet ... skal [det] gives [os] i samme stund, den del, der skal udmåles til hver« (L&P 84:85).

Tro

Mormon rådede os: »Tvivl ikke, men tro« (Mormon 9:27). Med denne holdning bør vi studere skrifterne. For eksempel nærrede Joseph Smith tro i hjertet, da han læste Jakobs Brev 1:5, som sagde, at han skulle bede Gud om visdom. Han gjorde, som skriften vejledte ham til og bad til Herren om, hvilken kirke han skulle tilslutte sig. På grund af sin tro fik han svar på sin bøn. (Se JS-H 1:11–17).

Lydighed

Vi bør bestræbe os på at leve i overensstemmelse med de principper, som vi studerer, selv inden vi forstår dem fuldt ud. Når vi stoler på det, som Herren har sagt, vil vores viden om evangeliet øges. Herren sagde: »Den, der vil gøre [Faderens] vilje, skal erkende, om min lære er fra Gud« (Joh 7:17).

Bøn og faste

At studere skrifterne er anderledes end at læse en roman, avis eller lærebog. Vi bør bede, inden vi studerer skrifterne hver dag. Vi bør søge Ånden for at få forståelse, når vi studerer Herrens ord.

Når vi beder om at få forståelse, bør vi somme tider faste. Alma er et godt eksempel på en, der har fastet og bedt for at lære evangeliets sandheder at kende. Efter at have vidnet om Jesu Kristi forso-

ning og nødvendigheden af at mærke en stor forandring i hjertet, sagde han: »Tror I ikke, at jeg selv kender disse ting? Jeg vidner for jer, at jeg ved, at de ting, jeg har talt om, er sandfærdige. Og hvordan tror I, at jeg ved dette med sikkerhed? Jeg siger jer, de er kundgjort for mig ved Guds hellige ånd. Jeg har fastet og bedt i mange dage, så jeg selv kunne vide disse ting. Og nu ved jeg for mig selv, at de er sandfærdige, thi Gud Herren har åbenbaret dem til mig ved sin Helligånd« (Alma 5:45–46). (Se også »Søg Ånden«, s. 13).

At forpligte sig igen til studium af skrifterne

Præsident Benson rådede: »Lad os ikke være letsindige med de storslåede ting, vi har modtaget fra Guds hånd! Hans ord er noget af det mest værdifulde, han har skænket os. Jeg vil kraftigt tilskynde jer til påny at forpligte jer til at studere skrifterne. Fordyb jer i dem dagligt, så I kan have Åndens kraft hos jer i alle jeres kaldelser. Læs dem i familien og lær jeres børn at elske og værdsætte dem« (»Ordets magt«, aprilkonferencen 1986, s. 83).

UDVIKLING AF EN PERSONLIG PLAN TIL STUDIUM AF EVANGELIET

Ældste M. Russell Ballard har sagt: »[Det] påhviler ... os hver især at gøre alt, hvad vi kan for at øge vores åndelige viden og forståelse ved at studere skrifterne og de levende profeters ord. Når vi læser og studerer åbenbaringerne, kan Ånden i vores hjerte bekræfte sandheden af det, som vi lærer. Således taler Herrens stemme til os hver især« (*Stjernen*, juli 1998, s. 33).

Følgende forslag kan hjælpe dig med at udvikle en studieplan for at »øge [din] åndelige viden og forståelse«, som ældste Ballard har tilrådet. Din plan bør ikke være uoverkommelig, men den bør hjælpe dig med at være konsekvent i dit studium af evangeliet. Du kan eventuelt skrive din plan i en dagbog eller notesbog, så du ikke glemmer den.

Hvad man skal studere

Koncentrer dit studium af evangeliet om skrifterne. Du kan vælge at studere en af skrifternes bøger fra ende til anden, eller du kan fokusere på et eller flere emner og læse alt det, der står i standardværkerne om dem. Du kan kombinere disse to metoder ved at studere en af skrifternes bøger og fokusere på emner og temaer, efterhånden som du støder på dem. Du bør ligeledes studere de sidste dages profeters lærdomme i generalkonferencetalerne og i *Liahona*.

Hvis du har en kaldelse som lærer, er dit kursushæfte en grundlæggende del af din studieplan.

Du bør ligeledes overveje at inkludere følgende i dit studium af skrifterne: (1) kursusmaterialet til Det Melkisedekske Præstedømme og Hjælpeforeningen, (2) anviste skriftsteder til Seniorklassen i Søndagsskolen og (3) artikler i *Liahona*.

Hvornår man skal studere

Fastsæt om muligt et bestemt tidspunkt, hvor du kan studere uden afbrydelser. Ældste Howard W. Hunter rådede:

»Mange synes, at det bedste tidspunkt at studere på er om morgenen, efter at nattens hvile har ryddet sindet for de mange bekymringer, der forstyrrer vore tanker. Andre foretrækker at studere i de stille timer, efter at dagens arbejde og bekymringer er forbi og skubbet til side, og således afslutte dagen med en fred og ro, der følger fortrolig benyttelse af skrifterne.

Tidspunktet på dagen er måske ikke så vigtigt, med derimod det at afsætte et regelmæssigt tidspunkt til studium. Det ville være ideelt, hvis vi kunne bruge en time til det hver dag; men hvis vi ikke har så megen tid, ville en halv time på et fastsat tidspunkt resultere i betydeligt udbytte. Et kvarter hver dag er ikke ret meget, med det er forbavsende, hvor megen oplysning og kundskab man kan tilegne sig i et så betydningsfuldt emne« (*Den danske Stjerne*, maj 1980, s. 98–99).

Hvordan man bør studere

Bed om indsigt og forståelse, inden du begynder at studere. Overvej det, som du læser, og søg at finde måder, hvorpå du kan anvende det i dit liv. Lær at genkende og lytte til Åndens tilskyndelser.

Overvej at bruge nogle af eller alle følgende ideer til at forbedre dit studium:

- Brug de hjælpemidler, der findes i de sidste dages helliges udgave af skrifterne så som Topical Guide, Bible Dictionary, uddrag fra Joseph Smiths oversættelse (i den engelske udgave af Bibelen) samt kort (se »Undervisning ud fra skrifterne«, side 54–59 for at finde forslag).

- Spørg dig selv, når du læser: »Hvilket evangelisk princip belæres der om i dette skriftsted? Hvordan kan jeg anvende det i mit liv?«
- Hav en notesbog eller dagbog i nærheden, så du kan skrive dine tanker og følelser ned. Forpligt dig skriftligt til at anvende det, som du lærer. Gennemgå hyppigt de tanker, som du har nedskrevet.
- Læs kapitlets overskrift, inden du læser et kapitel i skrifterne. Det vil give dig nogle ting at lægge mærke til i kapitlet.
- Markér og lav kommentarer i dine skrifter. Skriv skriftstedshenvisninger i margenerne, der forklarer de skriftsteder, som du studerer.
- Lær vers udenad, som har særlig betydning for dig.
- Sæt dit navn ind i et vers i skriften for at gøre det personligt.
- Når du har studeret, så bed en bøn for at takke for det, som du har lært.
- Fortæl om det, som du har lært. Når du gør dette, vil dine tanker blive mere klare, og din evne til at huske det vil øges.

Gør hvad du kan

Et medlem af Kirken prøvede mange gange at følge særlige programmer til studium af skrifterne, men det var altid svært for hende. Hun fortalte senere:

»Det var som om, at jeg samtidig med, at jeg skulle tage mig af min familie og udføre mine pligter i Kirken, aldrig helt nåede målet. Jeg fastsatte et bestemt tidspunkt og sted til at studere hver dag, men fik blot afbrudt planen af børnene, der var syge eller af andre problemer i en voksende familie. I den periode i mit liv betragtede jeg aldrig mig selv som en, der var god til at studere skrifterne.

Så en dag var min mor på besøg hos mig. Hun så på et stort bord, der var dækket af materialer fra Kirken – blandt andet mine skrifter – og sagde: »Jeg elsker den måde, hvorpå du altid læser dine skrifter. De ligger altid åbne på et eller andet bord.«

Pludselig så jeg mig selv på en ny måde. Hun havde ret. Jeg læste konstant i mine skrifter, selv om det ikke var en del af en formel studieplan. Jeg elskede skrifterne. De gav mig næring. På mine køkkenvægge sad der skriftsteder klistret op, som opløftede mig i mit arbejde, og skriftsteder, som jeg hjalp mine børn med at lære udenad til taler, som de skulle holde. Jeg levede i en verden af læsning af skriften, og jeg indså, at jeg fik næring i overflod.«

EFTERLEV DET, SOM DU BELÆRER OM

Præsident Spencer W. Kimball talte til en gruppe lærere, der underviste i evangeliet, og formanede: »Du skal gøre alt det, som du lærer dine elever at gøre: Faste, bære vidnesbyrd, betale tiende, komme til alle behørig møder, komme i templet når tiden er rigtig, holde sabbatten hellig, tjene i Kirken uden modstræben, holde familieaftener og familiebønner, kunne betale dine regninger og være ærlig og fuld af retskaffenhed« (Men of Example, tale til undervisere i religion, 12. sep. 1975, s. 7).

Det personlige eksempel er et af de stærkeste undervisningsredskaber, som vi har. Når vi virkelig er blevet omvendt, ledes alle vore tanker og motiver af evangeliske principper. Vi vidner om sandheden ved alt, som vi gør.

Ældste Bruce R. McConkie belærte om, at vidnesbyrd omfatter retfærdige handlinger:

»At være tapper i Jesu vidnesbyrd er at tro på Kristus og hans evangelium med en urokkelig overbevisning. Det er at kende sandheden om guddommeligheden af Herrens værk på jorden.

Men det er ikke det hele. Det er mere end at tro og vide. Vi må være ordets gørere og ikke blot dets hørere. Det er andet end tomme ord; det er ikke kun at udtale sig om, at Frelseren er Guds Søn. Det er lydighed og overensstemmelse samt personlig retskaffenhed« (*Ensign*, nov. 1974, s. 35).

Eksemplets magt

Vores opførsel kan få en positiv indvirkning på dem, som vi underviser. Præsident Thomas S. Monson har fortalt følgende oplevelse:

»Ved generalautoriteten H. Verlan Andersens begravelse udtrykte hans søn sin hyldest. Vi kan anvende denne hyldest alle vegne, og uanset hvad vi gør ...

Ældste Andersens søn fortalte, at han mange år tidligere deltog i et særligt skolearrangement en lørdag aften. Han lånte familiens bil af sin far. Da han fik bil nøglerne og var på vej ud, sagde hans far: »Bilen skal tankes op før i morgen. Husk at fylde benzin på, før du kommer hjem.«

Ældste Andersens søn fortalte så, at aftenens aktivitet var en stor succes ...

I sin begejstring glemte han at følge sin fars instruktion om at fylde benzin på bilen, før han kom hjem.

Søndag morgen kom. Ældste Andersen opdagede, at benzinmåleren viste tom tank. Sønnen så sin far lægge bilnøglerne på bordet. Hos familien Andersen var sabbatsdagen en dag til at tilbede og takke, og ikke til at købe ind.

I talen ved begravelsen erklærede ældste Andersens søn: »Jeg så min far tage sin frakke på, sige farvel og gå den lange vej til kirken, så han kunne deltage i et møde tidligt om morgenen.« Pligten kaldte. Sandheden blev ikke ofret af hensyn til bekvemmeligheden.

Ældste Andersens søn afsluttede sin begravelsestale med at sige: »Ingen søn er nogensinde blevet undervist mere effektivt af sin far, end jeg blev ved den lejlighed. Min far ikke alene kendte sandheden, han levede også efter den.« (se *Stjernen*, jan. 1998, s. 19).

Vores opførsel kan også have en negativ indvirkning. For eksempel da Almas søn Corianton tog på mission til zoramiterne, svigtede han sin tjenestegerning og begik store synder (Alma 39:3). Alma sagde, at mange mennesker blev ført på vildspor af Coriantons handlinger. Han sagde til Corianton: »Hvor stor synd har du ikke bragt over zoramiterne; thi da de så din opførsel, ville de ikke tro mine ord« (Alma 39:11).

Præsident Heber J. Grant har sagt: »Jeg beder enhver mand og kvinde, der sidder i en ansvarsstilling, og som har til opgave at undervise i Jesu Kristi evangelium, om at efterleve det og holde Guds bud, så at deres eksempel vil belære derom« (*Gospel Standards*, red. Homer Durham, 1941, s. 72).

Når du viser et eksempel ved at efterleve det, som du underviser i:

- Vil dine ord blive fulde af Ånden og bringe dit vidnesbyrd til hjertet hos dem, som du underviser (se 2 Nephi 33:1). Præsident Joseph Fielding Smith skrev: »Igen mand eller kvinde kan undervise ved Ånden i det, som han eller hun ikke praktiserer« (*Church History and Modern Revelation*, 2 bind, 1953, 1:184).
- Vil du hjælpe andre med at se, at man kan følge Kristi ord i hverdagen.

- Vil den fred og glæde, som du føler ved at efterleve evangeliet, være tydelig. Det vil kunne ses i dit ansigt, i dine ord og i dit vidnesbyrds kraft.
- Vil de, som du underviser, stole på dig og have lettere ved at tro på det, som du underviser i.
- Vil dit eget vidnesbyrd vokse. »Den, der vil gøre [min Faders] vilje,« belærte Frelseren, »skal erkende, om min lære er fra Gud« (Joh 7:17). Man kan synes, at man mangler forståelse af et bestemt princip, som man forbereder sig til at undervise i. Men når man studerer det under bøn, bestræber sig på at efterleve det, forbereder sig til at undervise i det og så fortæller andre om det, vil ens eget vidnesbyrd styrkes og blive større.

Stræb efter at efterleve evangeliet

Undervisning i evangeliet kræver mere end at forberede sig og at undervise. Ældste Richard G. Scott har forklaret:

»Din forpligtelse til at undervise vor himmelske Faders dyrebare børn er ikke blot de lange timer, som du bruger til at forberede dig til hver lektion, ej heller de mange timer, som du tilbringer i faste og bøn for at blive en mere effektiv lærer. Det er en forpligtelse til at leve et liv, hvor hver time målbevidst leves i overensstemmelse med Frelserens og hans tjeneres lærdomme og eksempel. Det er en forpligtelse til konstant at stræbe efter at blive stadig mere åndelig, stadig mere hengiven og gøre sig stadig mere fortjent til at være den kanal, hvorigennem Herrens Ånd kan røre hjertet i dem, som det er dig betroet at bringe til en større forståelse af hans lærdomme« (»Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth«, i *Old Testament Symposium Speeches*, 1987, s. 1).

Selv om du ikke vil være fuldkommen i alle ting, kan du arbejde på at blive mere fuldkommen i at efterleve de sandheder, som du underviser i. Du vil finde stor styrke og kraft i at undervise i evangeliets principper, når du vedvarende stræber efter at efterleve disse principper.

KALDET, INDSAT OG STØTTET

Præsident Gordon B. Hinckley har talt om betydningen af ordet støtte. Han sagde: »Som jeg tolker det, betyder det at udbygge, gøre mere klart, bringe nærmere og at styrke.« Han sagde, at når præstedømmebærere ærer deres kaldelser, »udbygger [de deres] præstedømmes potentiel« (se Stjernen, juli 1989, s. 42).

Dette gælder din kaldelse til at undervise. Når du ærer din kaldelse »med al flid [og arbejder] af al magt«, (Jakob 1:19), vil du øge dine muligheder for at påvirke andre til det gode.

Lehis sønner Jakob og Joseph er et eksempel for dem, der er blevet kaldet til at undervise. Jakob sagde, at han havde »modtaget [sin] befaling af Herren«. Han og Joseph blev salvet, eller indsat, som »præster og lærere for ... [folket]«. Derefter »ærede [de deres] embede for Herren« (Jakob 1:17–19).

At tage imod en kaldelse til at undervise

Hvis du har en kaldelse som lærer eller leder i Kirken, kan du være sikker på, at kaldelsen kommer fra Herren. Den er blevet videregivet af en af hans udvalgte tjenere, og han har sagt: »Enten ved min egen røst eller mine tjeneres, thi det er det samme« (L&P 1:38).

En kaldelse er en hellig mulighed for at tjene. Den medfører et ansvar over for Herren. Den bør påvirke din levevis og lede dine beslutninger og motivere dig til at være en trofast og forstandig tjener.

Når du er blevet kaldet til at undervise, har du måske sagt til dig selv: »Men jeg er ikke blevet oplært til at undervise. Jeg kan ikke afholde en lektion eller lede en samtale i en klasse. Der er så mange, som kan gøre det bedre end jeg.« Måske har andre mere erfaring med at undervise eller større evner fra naturens side, end du har. Men du er den, der er blevet kaldet. Herren vil gøre dig til et redskab i sine hænder, hvis du er ydmyg, trofast og flittig. Præsident Thomas S. Monson har belært:

»Hvis nogen bror eller søster ikke føler sig rede – og endda ude af stand – til at sige ja til en kaldelse til at tjene, til at ofre, til at velsigne andres liv, så husk denne

sandhed: »Den, Gud kalder, kvalificerer Gud.« Den, der lægger mærke til, at spurven falder til jorden, vil ikke vende ryggen til tjenerens behov« (»Tears, Trials, Trust, Testimony«, *Ensign*, sep.1997, s. 5).

At blive opretholdt og indsat

Du vil få øget styrke, når du bliver opretholdt af forsamlingen og indsat. Ved en indsættelse lægger præstedømmeledere deres hænder på dit hoved og giver dig instrukser om at handle i din kaldelse. Du får ligeledes en velsignelse for at styrke og vejlede dig. Præsident Spencer W. Kimball har sagt: »I forbindelse med en indsættelse sætter man ind på at lægge synd og det kødelige til side og alt, som er råt, lavt, ryggesløst, billigt eller vulgært; man indsættes fra verden til et højere tanke- og aktivitetsstade« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball, 1982, s. 478).

Der er ingen kaldelse til at undervise, som er fuldkommen uden en indsættelse ved den rette præstedømmemyndighed. Hvis du er blevet kaldet og opretholdt som lærer, men ikke er blevet indsat, så kontakt din kvorumsleder eller hjælpeorganisationsleder for at træffe de nødvendige aftaler for at blive indsat.

At ære sin kaldelse og blive støttet af Herren

Som nævnt ovenfor ærede Jakob og Joseph deres kaldelse til at undervise folket. De underviste i Guds ord »med al flid; [og arbejdede] af al magt« (Jakob 1:19).

Når du ærer din kaldelse til at undervise, vil Herren støtte dig. Præsident Ezra Taft Benson belærte: »Herrens arbejde kan ikke glippe, når [vi] gør [vores] bedste. Vi er kun redskaber. Dette er Herrens værk. Dette er hans kirke, hans evangeliske plan. Det er hans børn, som vi arbejder med. Han vil ikke lade det mislykkes for os, hvis vi gør, hvad vi kan. Når det er nødvendigt, vil han støtte os ud over vore egne talenter og evner. Det ved jeg. Jeg er sikker på, at mange af jer har oplevet det, ligesom jeg har. Det er en af de mest vidunderlige oplevelser, som et menneske kan få« (*The Teachings of Ezra Taft Benson*, 1988, s. 372).

UDVIKLING AF DINE TALENTER

Herren har et stort værk at udføre for os hver især. I undrer
jer måske over, hvordan det kan lade sig gøre.

I føler måske, at der ikke er noget
særligt eller fremragende ved jer eller jeres evner ...

Herren kan udføre forbløffende mirakler med en person
med almindelige evner, hvis han er ydmyg,
trofast og flittig til at tjene Herren og søger at forbedre sig.
Det skyldes, at Gud er den største kilde til kraft.

Præsident James E. Faust

10

SE EFTER
UNDERVISNINGSEMNER
OVERALT

»Og da du nu er begyndt at forkynde ordet, så ønsker jeg, at du skal blive ved med at forkynde det; og jeg ønsker, at du må være flittig og mådeholden i alle ting« (Alma 38:10).

Mens en stavspræsident arbejdede i sin blomsterhave, tænkte han over en tale, som han skulle holde ved en kommende stavskonference. Han planlagde at tale om at styrke familien.

Hans nabo, som syntes at have en særlig evne til at fremelske fantastiske blomster, arbejdede også i sin have. Han råbte til hende og spurgte: »Hvad er hemmeligheden bag din have?«

Hendes svar var fuldkommen enkelt. Hun sagde: »Jeg holder mig tæt til min have. Jeg går ud i min have hver dag, selv når det er ubelejligt. Og når jeg er derude, ser jeg efter små tegn på mulige problemer, ting som ukrudt og insekter og jordens tilstand, som er lette at rette op på, hvis det tages i tide, men som kan blive uoverkommeligt, hvis man ikke holder øje.«

Stavspræsidenten blev inspireret til at sammenligne sin nabos omsorg for sin have med den omsorg, som vi burde vise vores familie. I sin tale til stavskonferencen talte han om sin nabos have. Han bemærkede, at hvis vi ønsker, at vores forhold til vore familiemedlemmer skal trives og blomstre, skal vi »holde os tæt til haven« – tilbringe mere tid sammen med familiemedlemmer hver dag, tale med dem, udtrykke at man påskønner dem og se efter små tegn på mulige problemer, som kan løses, inden de bliver uoverkommelige.

En kvinde, der havde hørt stavspræsidentens tale, huskede den, da hun så, at nogle af hendes planter var visnet. Hun havde ikke taget sig tid til at kontrollere deres vækst hver dag. Dette erindrede hende om, at hendes børn var ved at blive store, og at hun ikke måtte forspilde de få

år, som hun havde sammen med dem. På grund af sin stavspræsidents tale blev hun en bedre forælder.

Stavspræsidenten havde fulgt Frelserens eksempel, som ofte sammenlignede åndelige sandheder med kendte ting og gøremål i hverdagen. Det samme kan du gøre. Du kan finde »lektioner« om livet i de ting, som du gør og ser hver dag. Når du tænker over og beder om en lektion og for de mennesker, som du underviser, kan dine omgivelser blive fulde af svar på spørgsmål og eksempler på evangeliske principper.

De følgende to eksempler viser, hvordan andre lærere har fundet frem til lektioner i deres iagttagelser i hverdagen:

En lærer i Primary lagde mærke til en familie, da de kom i kirke en søndag. Hun så til, mens en dreng i familien, som var elev i hendes klasse og nogle gange havde været ubetænksom over for andre elever, hjalp sin søster. »Det er lige det eksempel, som jeg har brug for«, sagde hun til sig selv. »Det vil belære om princippet og hjælpe drengen.« Senere fortalte hun om eksemplet i en lektion om at være venlig. Børnene lærte af eksemplet, og drengen begyndte at forbedre sin opførsel over for de andre elever.

En far og hans søn legede med byggeklodser. Da det efter nogle få gange ikke lykkedes den lille dreng at bygge store bygningsværker oven på nogle små fundamenter, øjnede faderen en mulighed for at undervise. Han fortalte, hvor vigtigt det var med stærke, solide fundamenter. Og inden de fortsatte med at lege, læste han Helaman 5:12, hvor der står: »Det er på vor Forløseres klippe, på Kristus, Guds Søn, [vi] må bygge [vores] grundvold.« Senere samme dag studerede familien skrifterne sammen. I en kort lektion, der underbyggede det skriftsted, som de havde læst, viste faderen og sønnen byggeklodserne og talte om, hvor vigtigt det er at bygge på Kristi grundvold.

Udvikling af evnen til at finde ideer til undervisning

Følgende forslag kan hjælpe dig med at finde ideer til undervisningen overalt.

Studér lektionerne i god tid i forvejen. Når du er fortrolig med de lektioner, som du skal undervise i, vil du blive mere opmærksom på begivenheder i hverdagen, som du kan anvende til at undervise i lektionerne. Hvis du underviser i en klasse, som har et kursushæfte, er det godt at have en idé om hele hæftets indhold. Så er der større sandsynlighed for, at du vil lægge mærke til det, når en bestemt iagttagelse kan bruges i en lektion, som du skal undervise i om adskillige uger.

Bed hver dag om hjælp til din forberedelse. Bed vor himmelske Fader om at hjælpe dig med at være opmærksom på ting, som vil gøre dine lektioner levende, mindeværdige og inspirerende for dem, du underviser.

Hav altid dem, du underviser, og de lektioner, du forbereder, i tankerne. Tænk på dem, som du underviser. Tænk på deres tilværelse, de beslutninger de står over for, og på den retning, de går i. Vær åben for ideer til undervisningen, når du for eksempel studerer skrifterne eller betragter naturens skønhed. Man kan endda finde ideer til undervisningen i aktiviteter så som at gøre rent derhjemme, tage på arbejde eller gå på indkøb. I realiteten kan alle oplevelser bibringe dig netop det eksempel, det ekstra eller den afklaring, som du har brug for til en lektion i evangeliet.

Hold rede på de indtryk, der kommer

Det vil, efterhånden som du bliver mere opmærksom på ideer til undervisningen i dine omgivelser, være en hjælp for dig at holde rede på de indtryk, du får. Hav en lille notesbog med dig, og skriv de ting ned, der falder dig ind som mulige ideer til undervisningen. Skriv den forståelse, som du kommer til gennem de taler, du hører, eller lektioner, som du deltager i. Skriv om trosfremmende oplevelser. Når du gør dig det til en vane at skrive disse ting ned, vil du blive mere og mere opmærksom på den rigdom af kilder til undervisning, som findes overalt omkring dig.

Du skal ikke bekymre dig om, hvordan du skal anvende ideerne. Bare skriv dem ned. Nogle gange vil dine iagttagelser passe til en lektion, som du snart skal undervise i, men andre gange vil du se vidunderlige eksempler eller belysning af principper, som du ikke vil undervise i førend om flere uger eller år. Du glemmer dem måske, hvis du ikke skriver dem ned.

Du kan også lave en mappe til hver af de lektioner, som du skal undervise i i løbet af de næste par måneder. Når du kommer i tanke om illustrationer, sammenligninger og andre ideer, så skriv det i den tilhørende mappe. Når tiden er inde til at forberede denne bestemte lektion, vil du måske opdage, at du har samlet en skatte-kiste af ideer og aktiviteter til at forbedre din lektion med.

LAV EN PLAN TIL FORBEDRING AF DIN UNDERVISNING

»[Tag] vare på skriftlæsningen, formaningen og undervisningen.

Forsøg ikke den nådegave, som du fik i kraft af profetier og under håndspålæggelse ... Tag dig af alt dette, lev i det, så alle kan se, at du gør fremskridt. Giv agt på dig selv og på den undervisning, du giver, hold fast ved det; for når du gør det, bliver du til frelse både for dig selv og for dem, der hører på dig« (1 Tim 4:13–16).

Da Moroni forkortede Jarediternes optegnelse, blev han bekymret over sin svaghed inden for skrivning. Han tænkte, at de ikke-jøder, som ville læse hans ord, ville håne dem og afvise dem. Han bad til, at ikke-jøderne måtte have kærlighed og ikke afvise Guds ord. Så gav Herren ham dette løfte: »Eftersom du har set din svaghed, skal du blive stærk« (Ether 12:37). Herren sagde endvidere til Moroni: »Dersom menneskene kommer til mig, vil jeg vise dem deres svaghed. Jeg giver menneskene svaghed, for at de kan være ydmyge; og min nåde er tilstrækkelig for alle mennesker, som ydmyger sig for mig; thi dersom de ydmyger sig for mig og har tro på mig, vil jeg gøre det svage stærkt for dem« (Ether 12:27).

Du kan nogle gange i din indsats for at undervise i evangeliet opleve følelser af utilstrækkelighed. Men du kan hente mod i dette løfte fra Herren. Når du ydmyger dig og erkender de områder, hvor du har behov for hans hjælp og udøver tro på ham, vil han styrke dig og hjælpe dig med at undervise på en måde, som er ham velbehagelig.

Bedøm dine stærke og svage sider

Du kan begynde at lave en plan til forbedring ved at afgøre, hvordan du klarer dig nu. Du kan opdele denne evaluering i to dele: Dine stærke sider som lærer og dine svage sider som lærer.

Hvilke stærke sider har jeg som lærer?

Begynd med at tænke over nogle af de gaver, som Herren allerede har givet dig, og som kan hjælpe dig i din undervisning. Skriv en liste over disse stærke sider i en dagbog eller en notesbog eller i skemaet på

side 25. Når du gør dette, kan du eventuelt tænke over de undervisningsprincipper, der lægges vægt på i denne bog, så som at elske dem du underviser, undervise ved Ånden, undervise i lærdommene, motivere til at lære flittigt, skabe et undervisningsmiljø, bruge effektive metoder eller forberede lektioner.

Måske er det din tålmodighed, der kan hjælpe dig som lærer. Eller det kan være din evne til at smile, din omsorg for mennesker, dine kunstneriske evner, din viden om skrifterne, din villighed til at lytte, dit rolige gemyt, din vane med at forberede dig grundigt eller dit oprigtige ønske om at undervise godt.

Du behøver ikke at finde frem til et stort antal af dine stærke sider; blot nogle få vil kunne få dig igang. Formålet med at fokusere på nogle af dine stærke sider er at bygge videre på dem, mens du forbedrer dig på områder, hvor du ikke er så stærk.

Hvilke svage sider har jeg som lærer?

Når du har tænkt over dine stærke sider, bør du tænke over dine seneste oplevelser med at undervise. Tænk på de områder, hvor du kunne gøre det bedre. Du kan eventuelt atter tænke over de undervisningsprincipper, der lægges vægt på i denne bog. Du kan lave en liste over flere forskellige ting, som du kunne gøre bedre, men det er sikkert bedst at begrænse sig til at arbejde på én eller to ting ad gangen. I det store og hele vokser vi »linie på linie, bud på bud« (2 Nephi 28:30). Vi bør handle »med visdom og orden; thi det forlanges ikke, at et menneske skal løbe hurtigere, end det har styrke til« (Mosiah 4:27).

Når du har valgt et eller to områder, som du gerne vil forbedre, så skriv dem i din dagbog eller en notesbog.

Lav en plan til forbedring

Overvej følgende spørgsmål for at afgøre, hvordan du kan forbedre dig på det eller de områder, som du har valgt:

- Hvad kan jeg gøre nu for at blive bedre som lærer?
- Hvilke færdigheder har jeg behov for at udvikle?
- Hvem kan hjælpe?
- Hvilke materialer er tilgængelige?

Følgende er et eksempel, der viser, hvordan du kan anvende disse spørgsmål. I dette eksempel har en lærer i Hjælpeforeningen besluttet, at hun har behov for at forbedre sin evne til at se, om eleverne forstår de lektioner, som hun underviser i.

Hvad kan jeg gøre nu for at blive bedre som lærer?

Læreren beslutter sig for at se denne bog igennem for at få ideer til, hvad hun kan gøre bedre lige nu. Mens hun læser »Hvordan man kan se, om de lærer noget« (side 73), opdager hun, at én måde til at bedømme elevernes forståelse er at bede dem om at gentage principperne med

deres egne ord. Hun beslutter sig for at bruge denne idé i næste lektion, som hun skal undervise i. Hun skriver denne plan i sin dagbog.

Hvilke færdigheder har jeg behov for at udvikle?

Læreren læser ligeledes, at hun bør iagttage eleverne i løbet af timen. Hun siger til sig selv: »Dette er en færdighed, som jeg har brug for at udvikle, men det vil kræve en del øvelse.« Hun skriver denne plan i sin dagbog.

Mens hun tænker over sin plan, indser hun, at hun allerede har mindst én stærk side, som hun kan bygge videre på: Hun forbereder lektionerne omhyggeligt. Da hun altid er fortrolig med stoffet i lektionerne, vil hun kunne iagttage eleverne i stedet for at fokusere for meget på kursushæftet eller sine notater.

Hvem kan hjælpe? Hvilke materialer er tilgængelige?

Til sidst spørger læreren sig selv, om der er nogen hjælpemidler, som hun kan bruge. Hun har allerede brugt denne bog som hjælpemiddel. Hun tænker over andre mulige hjælpemidler: »Hvad med andre lærere? Kunne jeg tale med koordinatoren for lærerudvikling eller en anden lærer, der er dygtig til at bedømme elevernes forståelse?

Brug denne oversigt (eller en du selv har lavet) til at udarbejde en plan til at forbedre din undervisning. Skriv svar på spørgsmålene i de tomme felter.

<p>Hvordan klarer jeg mig?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilke stærke sider har jeg som lærer? ▪ Hvilke svage sider har jeg? 	
<p>Hvad kan jeg gøre for at blive bedre?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad kan jeg gøre nu for at blive bedre som lærer? ▪ Hvilke færdigheder har jeg behov for at udvikle? 	
<p>Hvilke hjælpemidler vil jeg benytte?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvem kan hjælpe? ▪ Hvilke materialer er tilgængelige? 	

Kunne en af mine ledere overvære en lektion, som jeg underviser i, og komme med forslag? Kunne eleverne komme med forslag?»

Sæt dig et mål og skriv din fremgang ned

Når du har lavet en plan til forbedring, så fastsæt en dato, hvor du håber at kunne nå dit mål. Du kan eventuelt skrive om din fremgang i en dagbog eller en notesbog. Tilpas dit mål hen ad vejen, hvis det er nødvendigt.

Begynd at arbejde på et andet undervisningsaspekt, når du føler, at du har forbedret dig som planlagt.

Egenskaber der betyder mest

Husk de egenskaber, der betyder mest i din fortsatte stræben efter at forbedre dig som lærer.

Præsident Harold B. Lee beskrev en lærer, som havde stor indflydelse på ham, da han var barn. Du kan bruge denne beskrivelse som vejledning til at vurdere din generelle effektivitet som lærer og udvikle planer til forbedring:

»I min barndom, var de ting, jeg lærte om religion, og som gjorde størst indtryk, det, som jeg lærte i søndagsskolen. Men i dag er der meget få søndagsskolelærere, der dukker frem i min hukommelse, og som har ydet et varigt bidrag til min undervisning i evangeliet. En af disse ... syntes at have en særlig evne til at prente lektionerne om Kirkens historie, moral og evangeliets sandhed så dybt i min sjæl, at jeg i dag, næsten 40 år efter, stadig husker og vejledes af hendes lektioner.

Hvad var det, der gav hende de afgørende egenskaber som en vellykket søndagsskolelærer? Hun var ikke i besiddelse af nogen større verdslig viden, og hun var ikke uddannet i den moderne pædagogiks teorier og fremgangsmåder. Hendes udseende var enkelt og almindeligt – som en hustru eller en mor i et lille samfund på landet, hvor det var nødvendigt, at alle familiemedlemmer sled i det til sent på dagen. Hun havde tre gaver, som efter min mening gjorde hendes undervisning effektiv: For det første havde hun evnen til at få hver enkelt elev til at føle, at hun var særlig interesseret i vedkommende; for det andet havde hun kundskab om og kærlighed til evangeliet og evnede at illustrere lektionen så træffende, at den kunne bruges i vores liv. Og for det tredje havde hun en fast tro på Gud og et urokkeligt vidnesbyrd om Jesu Kristi genoprettede evangeliums guddommelighed.

Der var endnu en mindre indlysende, men ... yderst afgørende og nødvendig betingelse for denne person og for enhver anden, der måtte undervise i Jesu Kristi evangelium. Herren har erklæret lærerens lov således: »Og Ånden skal gives jer ved troens bøn, og dersom I ikke modtager, skal I ikke undervise« (L&P 42:14) ...

En person, der beder om hjælp til sin undervisning, vil have Helligåndens kraft, og hans undervisning vil, som

Nephi erklærede, »ved den Helligåndens kraft [overføres] til menneskehjertet« (The Teachings of Harold B. Lee, red. Clyde J. Williams, 1996, s. 444).

Overvej i din vurdering af dine stærke og svage sider som lærer, hvor godt du afspejler disse »afgørende egenskaber«. Du kan eventuelt overveje følgende spørgsmål:

- Viser jeg dem, som jeg underviser, at jeg elsker dem? Viser jeg personlig interesse for hver enkelt af dem?
- Kan de mærke min kærlighed til Herren og hans lærdomme? Hjælper jeg dem med at se, hvordan de kan anvende disse lærdomme i deres tilværelse?
- Kan de, som jeg underviser, fornemme mit vidnesbyrd om Jesu Kristi genoprettede evangelium? Kan de mærke min ubetingede tro på Gud?
- Beder jeg i tro om at kunne undervise ved Helligåndens kraft?

Selv om du er uerfaren i mange tekniske aspekter med hensyn til at undervise, kan du fokusere på de egenskaber, som betyder mest. Du kan elske dem, som du underviser. Du kan konsekvent vise din kærlighed til Herren og hans lærdomme. Og du kan inderligt fortælle om din tro på Gud og dit vidnesbyrd om det genoprettede evangelium. Du kan få succes i de egenskaber, som er vigtigst, selv mens du udvikler dine tekniske færdigheder.

Du kan blive bedre med Herrens hjælp

I din stræben efter at blive bedre vil Herrens hjælp ofte komme gennem andre mennesker. Følgende historie, som en mand, der havde været missionspræsident i Østeuropa, har fortalt, illustrerer dette princip:

»I sommeren 1993 besøgte jeg en af vore nyoprettede grene. Et medlem, der var blevet døbt for nylig, underviste i søndagsskolen. Hun følte sig tydeligvis ilde til mode over at stå foran klassen. I stedet for at risikere at begå en fejl læste hun lektionen op ord for ord. Mens hun holdt sine øjne naglet til sin bog, sad eleverne og rørte forlegent på sig.

Efter lektionen roste jeg læreren for hendes materiales doktrinære nøjagtighed og spurgte, så taktfuldt som jeg kunne, om hun havde overvejet at stillet nogle få tankevækkende spørgsmål for at anspore til samtale i klassen. Hun svarede, at i Europa stiller lærere ikke spørgsmål. Jeg tog afsted, idet jeg spekulerede over, hvad vi kunne gøre for at hjælpe hende og mange andre nye lærere som hende i et land, hvor Kirken var blevet oprettet for blot nogle få år siden.

I august samme år blev et ægtepar udpeget til at introducere programmerne fra Kirkens Uddannelses System i vores område. Vi bad dem om at lede det, som vi dengang kaldte lærertræningskurser. En af de lærere, som de skulle hjælpe, var den lærer, hvis klasse jeg havde besøgt.

Fire måneder senere kom jeg tilbage til hendes gren. Der var sket et mirakel. Hun stod foran klassen og var helt forandret, rolig og sikker. Hendes grundigt forberedte spørgsmål lokkede engagerede svar frem. Hun kommenterede opmuntrende hver elevs bidrag. Hun havde arrangeret, at en elev skulle fortælle om en personlig oplevelse med lektionens emne og bad derefter andre om at bidrage. Hen mod slutningen af klassen bar et nyt medlem sit vidnesbyrd. Læreren standsede op og spurgte

stille: ›Lagde I mærke til Ånden, da søster Molnar talte? Det er Herrens Ånd.‹ Mens vi nød den beroligende og oplysende følelse, som vi sammen havde oplevet i dette lejede klasselokale, takkede jeg min himmelske Fader for det ægtepar, som havde undervist et forskræmt nyt medlem i principperne om undervisning i evangeliet, og som havde hjulpet hende med at blive en person, der virkelig fortjente at blive kaldt en lærer i Jesu Kristi evangelium.‹

OPNÅ STØTTE FRA DINE LEDERE

Det er en del af præstedømmeledernes og hjælpeorganisationsledernes ansvar at hjælpe og støtte lærerne. Undervisningens kvalitet i Kirken vil blive bedre, når lederne og lærerne udvikler et forhold, hvor de kan støtte og nære omsorg for hinanden.

I præstedømmet og hjælpeorganisationerne har lederne til opgave at arbejde med bestemte lærere. For eksempel kan et medlem af Primarys præsidentskab få til opgave at arbejde med dem, som underviser børnene i alderen 8–11 år. Et medlem af ældsternes kvorumspræsidentskab kan få til opgave at arbejde med lærerne i kvorummet.

Orientering for nye lærere

Hvis du er blevet kaldet som lærer for nylig, vil din leder mødes med dig, helst inden første gang du skal undervise. Han eller hun vil tale med dig om din kaldelses betydning og give dig materialet til klassen. Når du har undervist første gang, bør du og din leder kort tale om din oplevelse med det.

Kontakt lederne for at rådføre dig med dem

Kontakt ofte dine ledere for at fortælle om erfaringer og tale om dine elevers behov, løse problemer og søge råd. Dette vil give dig mulighed for at gennemgå dine planer for fortsat at blive bedre som lærer.

En sådan kontakt er mest effektiv, når man mødes personligt, men hvis det er nødvendigt, kan det foregå ved hjælp af telefon, brev eller på anden vis. Du bør tage kontakt, når du har behov for det, men mindst en gang hver tredje måned.

Når en kvindelig leder mødes med en mandlig lærer eller en mandlig leder mødes med en kvindelig lærer, bør de lade døren stå åben og bede en anden voksen om at opholde sig i et tilstødende lokale eller i foyeren. De bør undgå situationer, som kan misforstås.

Når du planlægger at rådføre dig med din leder, så forbered dig på at tale om:

- Hvad du synes om din kaldelse som lærer.
- Ting du har oplevet i din klasse.
- Eksempler på hvordan eleverne reagerer på din undervisning.
- De enkelte elevers særlige behov.
- Dine mål som lærer.
- Hvad din leder kan gøre for at hjælpe dig med at nå dine mål.
- Emner som du føler bør tages op ved lærerudviklingsmøder.

Besøg i klassen

Nogle ledere deltager som en del af deres kaldelse i samme klasse hver uge. Andre ledere, så som medlemmer af primarypræsidentskabet og søndagsskolepræsidentskabet, får besked på at aftale med lærerne, at de af og til besøger deres klasse (se *Bedre undervisning i evangeliet: En vejledning for ledere*, side 6). Hvis en leder arrangerer at besøge din klasse, kan du bede ham eller hende om blot at overvære undervisningen eller om at hjælpe på andre måder. En leder kan for eksempel undervise i en del af lektionen, nå ind til en bestemt elev eller hjælpe med aktiviteter.

B

GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER
FOR UNDERVISNING I EVANGELIET

ELSK DEM, SOM DU UNDERVISER

Intet er i den grad i stand til at få folk til at forsage synden som det at tage dem ved hånden og våge over dem med kærlighed og blidhed. Når folk viser mig den mindste venlighed og kærlighed, o hvilken magt har det da ikke over mit sind, medens det modsatte har tendens til at fremkalde hårde følelser og undertrykke og hæmme det menneskelige sind.

Profeten Joseph Smith

1

KÆRLIGHED BLØDGØR HJERTET

»Ingen kan hjælpe med i dette værk, der ikke er ydmyg og fuld af kærlighed« (L&P 12:8).

En ny lærer havde problemer med nogle elever, der opførte sig dårligt. Hun søgte råd hos et medlem af søndagsskolens præsidentskab, og han foreslog hende at lave et eksperiment. Hun skulle udvælge en elev, som forstyrrede, og på fem forskellige måder vise denne person, at hun nærede omsorg for ham eller hende. Nogle få uger senere spurgte lederen læreren, hvordan det gik. Hun fortalte, at den person, som hun havde udvalgt, var hørt op med sin dårlige opførsel, så nu var hun ved at udvælge en anden elev. Efter to uger spurgte lederen hende igen. Læreren sagde, at hun havde svært ved at finde nogen at arbejde på. Da han spurgte hende tredje gang, fortalte hun ham, at hun havde udvalgt tre forskellige elever, en efter en, og at da hun begyndte at vise, at hun bekymrede sig om dem, var de holdt på med at forstyrre. Det var kærlighed, der i hvert tilfælde havde blødgjort et hjerte.

Kraften i en lærers kærlighed

Når vi viser kærlighed til dem, som vi underviser, bliver de mere modtagelige for Ånden. De bliver mere begejstrede for at lære og mere åbne over for os og andre i gruppen. De vågner ofte op til en ny fornemmelse af deres evige værdi og til et større ønske om retfærdighed.

Ældste Dallas N. Archibald fra De Halvfjerds' Råd har forklaret:

»Korrekt undervisning vil udvikle sjælen ...

Lad os fx sammenligne et barn med et tomt glas og vores kundskab og erfaring, som vi har samlet i årenes løb, med en spand fuld af vand ... Vi [kan] ikke ... hælde en spand vand direkte ned i et lille

glas. Men ved at bruge de korrekte principper for at overføre viden, kan glasset blive større.

Disse principper er overbevisning, langmodighed, mildhed, sagtomdighed, uskrømtet kærlighed, venlighed og sand kundskab. De vil gøre glasset større, og glasset er barnets sjæl, hvorved barnet får mulighed for at modtage langt mere end den oprindelige spandfuld« (*Stjernen*, jan. 1993, s. 25).

En lærer i Primary fortalte om nogle udbytterige oplevelser, som hun og hendes elever havde haft, efter at hun havde besøgt dem i deres hjem og vist interesse for deres tilværelse. En lille dreng havde ikke været meget for at være i klassen, og når han blev der, ville han ikke deltage. Men da læreren aflagde et kort besøg hjemme hos ham og talte med ham om de ting, han bedst kunne lide, begyndte han at glæde sig til at komme i Primary. En anden elev havde aldrig sagt noget i klassen, men talte ivrigt, da læreren kom hjem til hende. Efter besøget begyndte hun at deltage i klassen. (Se Norda D. Casaus, »One on One,« *Ensign*, feb. 1994, s. 59).

Hvordan kristuslignende kærlighed påvirker vores undervisning

Apostlen Paulus skrev: »Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde. Og om jeg så har profetisk gave og kender alle hemmeligheder og ejer al kundskab og har al tro, så jeg kan flytte bjerge, men ikke har kærlighed, er jeg intet« (1 Kor 13:1–2). I denne uddeling har Herren sagt, at »ingen kan hjælpe med i dette værk, der ikke er ydmyg og fuld af kærlighed og har tro, håb og kærlighed« (L&P 12:8).

Hvis vi ønsker at påvirke eleverne for bestandigt, skal vi ikke blot elske at undervise; vi bør elske hver person, som vi underviser. Vi bør måle vores succes ud fra fremgangen hos dem, som vi underviser, og ikke efter hvor fremragende vores præstation er.

Kærligheden tilskynder os til at forbedre os og undervise anderledes. Når vi elsker dem, som vi underviser, beder vi for hver enkelt af dem. Vi gør alt, hvad vi kan, for at lære om deres interesser, præstati-

oner, behov og bekymringer (se »Forstå dem, som du underviser«, side 33–34). Vi skræddersyr vores undervisning til at passe til deres behov, selv om dette kræver mere tid og større indsats. Vi lægger mærke til det, når de ikke er til stede, og lægger mærke til dem, når de er til stede. Vi tilbyder at hjælpe, når det er nødvendigt. Vi ofrer os for deres evige velfærd og gør alt, hvad vi kan for at fremme den og gør intet for at skade den.

Mange af de vigtigste egenskaber hos trofaste og effektive lærere i evangeliet er forbundet med kærlighed.

Profeten Mormon belærte:

»Og kærligheden er langmodig og velvillig, misunder ikke, opblæses ikke, søger ikke sit eget, forbitres ikke, tilregner ikke det onde, glæder sig ikke over uretfær-

dighed, men glæder sig ved sandheden; den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.

Derfor ... dersom I ikke har kærlighed, er I intet; thi kærligheden bortfalder aldrig. Hold derfor fast ved kærligheden, som er det største af alt, thi alt andet skal ophøre.

Men den kærlighed, som er Kristi rene kærlighed, forbliver evindelig; og den, som på den yderste dag findes i besiddelse af den, med ham er alt vel« (Moroni 7:45–47).

Yderligere oplysninger

Se lektion 2 i kurset Undervisning i evangeliet (side 194–197) for yderligere oplysninger om, hvor vigtigt det er at elske dem, som man underviser.

2

FORSTÅ DEM, SOM DU UNDERVISER

Tænk over den sidste lektion, som du har undervist i. Hvad tænkte du på, mens du forberedte og fremlagde lektionen? Tænkte du på materialet til lektionen? Tænkte du på dem, som du underviste? Hvor meget vidste du egentlig om de personer, du underviste? Hvis du ikke kendte dem, hvordan kunne det have gjort en forskel i din lektion, hvis du i det mindste havde vidst noget om hver enkelt af dem?

En rådgiver i Det Aronske Præstedømme har fortalt om sin indsigt:

»Som diakonernes kvorumsvejleder har jeg lært nogle ting om 12–13-årige drenge. Jeg forstår de udfordringer, muligheder, erfaringer og spørgsmål, som drenge i denne alder har tilfælles. Jeg forstår, at hver af disse drenge for nylig har fået præstedømmet og lærer, hvad det vil sige at bruge det værdigt.

Jeg kender også hver enkelt diakon personligt – det de kan lide og ikke lide, deres talenter, bekymringer og det, der sker i deres liv lige nu.

Når jeg forbereder lektionerne og underviser drengene, prøver jeg at undervise i de evangeliske principper på en måde, som passer til deres forståelse og erfaring. For at involvere en dreng kan jeg stille et spørgsmål, som sætter noget i lektionen i forbindelse med at spille fodbold. For at hjælpe en anden dreng til at deltage kan jeg fortælle om en oplevelse fra en nylig afholdt lejr tur, som hjælper med at illustrere anvendelsen af et evangelisk princip. Ved at jeg forstår drengene, kan jeg bedre finde måde at relatere hver lektion til dem.«

Lær dine elevers fælles karaktertræk og erfaringer at kende

Selv om hver enkelt er enestående, har alle de mennesker, du underviser, det være sig voksne, unge eller børn, mange ting tilfælles. Først og fremmest er hver enkelt vor himmelske Faders barn. Hver enkelt har guddommeligt potentiel. Hver enkelt ønsker at føle sig elsket. Hver enkelt ønsker at føle andres støtte og blive påskønnet for sin indsats.

Ud over disse almindelige karaktertræk har de, som du underviser, sikkert haft lignende erfaringer. For eksempel er mange af Seniorklassens elever forældre, der har fået betydelig erfaring og indsigt ved at opdrage deres børn. I ældsternes kvorum er der mange, der har været på fuldtidsmission. Mange højpræster har tjent i administrative stillinger i wardet eller staven. Mange af de unge mænd og kvinder går på samme skole eller tilsvarende skoler.

Der vil altid være noget, som de, du underviser, har tilfælles. Du bør lære noget om de karaktertræk og erfaringer, som de har tilfælles, og finde måder hvorpå du kan trække på disse ligheder. Når du gør dette, vil de, som du underviser, føle, at dine lektioner er afpasset efter og henvender sig til deres behov og interesser. Deres deltagelse vil øges, og de vil føle sig mere trygge ved at medvirke.

Se del C, »Undervisning af forskellige aldersgrupper« (side 107–124), for oplysninger om de forskellige aldersgruppers fælles karaktertræk.

Lær hver person, som du underviser, at kende

Selv om de mennesker, som du underviser, har fælles karaktertræk, kommer de fra vidt forskellige baggrunde og forhold. Ikke to er helt ens. De har forskellige evner og forskellige ting, de kan lide og ikke kan lide. De har haft forskellige glæder, muligheder og udfordringer.

Da ældste Neal A. Maxwell var regionalrepræsentant, sagde han:

»Der kan i en gruppe i Kirken, i et kvorum eller i en klasse være nogen, der keder sig; nogen der foretager en

ubemærket, pinefuld og afgørende omvurdering af deres forhold til Kirken; nogen, der er »engangsbesøgende«, og som måske baserer deres fremtidige deltagelse og holdning over for Kirken på deres oplevelse på én »tilfældig søndag«; nogle hvis idealisme er blegnet samt en god portion ... velinformede medlemmer, som finder glæde og vækst i en guddommelig kirke, der er fuld af skrøbelige mennesker, og som kan klare deres skuffelser.

At være upersonlig eller at bruge den ukritiske ... holdning til lederskab og undervisning med en sådan uundgåelig forskellighed af personer er tydeligvis ikke at »virke med iver« i sin ledelses- eller undervisningsmetode. Overfladisk, ufølsomt lederskab og undervisning betyder, at vedkommende kun ser sig selv som en vej eller en bom, som medlemmerne skal passere. En sådan ledelse er ligegyldig over for de enkeltes forskelligheder og blottet for betydningsfuld, personlig varme« (» ... *A More Excellent Way*«, 1973, s. 56–57).

Efterhånden som du kommer til at kende og forstå hver person, vil du være bedre forberedt til at undervise i lektioner, som passer til deres individuelle forhold. Denne forståelse vil hjælpe dig med at finde måder til at hjælpe hver person med at deltage i samtalerne og andre undervisningsaktiviteter (se »Nå ind til den enkelte«,

side 35–36). Du vil vide, hvem der vil kunne besvare visse spørgsmål, hvem der vil kunne bidrage med en trosfremmende historie eller personlig oplevelse, eller hvem der har haft en oplevelse, som kan underbygge formålet med en bestemt lektion. Du vil være bedre i stand til at bedømme de svar, der kommer i samtalerne, og tilpasse dine lektioner.

Tag ligheder og forskelle i betragtning, når du forbereder lektionerne

Tænk på den næste lektion, som du skal undervise i. Prøv at se omgivelserne for dig og hver enkelt, som vil være der. Måske dukker en, som sidder på samme plads hver uge, op i tankerne. Hvad ved du om denne person, som kan hjælpe dig med at afgøre, hvad du skal lægge vægt på i lektionen? Hvad har han eller hun oplevet, som kan hjælpe en anden med bedre at forstå et evangelisk princip? Din viden om disse ting vil påvirke dine valg, når du forbereder og fremlægger lektionerne. Det er derfor, du bør gøre mere end blot at forstå materialet i din lektion; du bør forstå de mennesker, som du underviser – se dem som Guds børn, som medlemmer af deres aldersgruppe og som enkeltpersoner.

3

NÅ IND TIL DEN ENKELTE

En koordinator for lærerudvikling har fortalt følgende oplevelse:

»Jeg var blevet bedt om at være lærer i en klasse for alle lærerne i Søndagsskolen. Jeg vidste, at jeg skulle undervise folk med meget forskellige personligheder, baggrunde og behov. En af dem var en erfaren lærer, som ofte havde arbejdet med de unge. En anden syntes ikke at have nogen selvtilid som lærer, og hun følte stærkt sin utilstrækkelighed. En bror var flov over at komme, fordi han ikke kendte ret meget til skrifterne.

Jeg blev klar over, at jeg var nødt til at finde en måde, hvorpå jeg kunne nå ind til hver enkelt af dem. Inden første lektion bad jeg den bror, der var forlegen over at undervise i skrifterne, om at tale kort om at lave en personlig plan til at studere evangeliet efter. Dette gav mig mulighed for at møde ham uden for klassen og give udtryk for min tillid til ham. I løbet af lektionen opfordrede jeg den erfarne lærer til at fortælle om nogle af hendes erfaringer med at undervise. Og jeg fandt en lejlighed til at takke den usikre søster for hendes ydmyge vidnesbyrd, som hun havde båret i en anden klasse nogle få uger forinden. Alle tre reagerede meget positivt.

I løbet af den pågældende lektion lagde jeg mærke til en anden lærer, som sad et stykke væk fra resten. Jeg besluttede mig for at tale med hende efter klassen, og jeg udviste min interesse for hende og spurgte, om jeg kunne hjælpe hende med en opgave, som jeg havde givet hende. Jeg blev ved med hver uge at se efter muligheder for at nå ind til hver person i klassen.

Efterhånden som kurset skred frem, gik det op for mig, at dette var en usædvanlig

gruppe. De deltog alle i livlige samtaler og fortalte om deres erfaringer. De syntes at være forenet i kærlighed. Jeg kunne se, at jo mere jeg prøvede at nå ind til dem og tjene dem hver især, desto mere villige var de til at lytte og til at tale med hinanden. Når jeg ser tilbage, kan jeg se, hvor meget den enkle anstrengelse for at gøre en ekstra indsats for hver enkelt af dem kan have været det vigtigste, som jeg gjorde som lærer i denne klasse. Det syntes at inspirere dem til at gøre det samme for hinanden.«

En del af dit arbejde som lærer i evangeliet er at hjælpe eleverne med at forstå og mærke vor himmelske Faders kærlighed til dem. Dette kan ikke gøres med ord alene. Det kræver, at man rækker ud til de enkelte – dem, som man ofte ser, dem, som man ser af og til og dem, som man ikke ville se, hvis man ikke gjorde en særlig indsats. Det kræver, at man rækker ud til dem, hvad enten de er samarbejdsvillige, uinteresserede eller trodsige. Herren har formanet os til at huske, at »sjæle er af stor værdi i Guds øjne« (L&P 18:10).

Nå ind til den enkelte, når I mødes

Selv når du underviser mange mennesker samtidig, kan du nå ind til den enkelte. Du når for eksempel den enkelte, når du byder hver person varmt velkommen ved klassens begyndelse. Små handlinger som denne kan gøre en vigtig forskel.

Du kan også nå ind til folk, når du gør deltagelse i klassen indbydende og betryggende. Til familieaften og i klasserne i Kirken kan du hjælpe dem, der skal lære, med at forberede en del af lektionen. Du kan planlægge at fortælle om særlige ting, musikindslag eller at drøfte spørgsmål, som vil anerkende og trække på bestemte personers talenter. For eksempel blev en mindre aktiv bror med en god sangstemme gradvis aktiv i Kirken, fordi han af og til blev bedt om at synge i klasserne og i andre forbindelser i wardet.

Folk bliver påvirket, når deres indsats bliver anerkendt. Du kan gøre en særlig indsats for at anerkende hver persons kommentarer og om muligt gøre kommentarerne til en del af samtalen i klassen.

Det er til tider en hjælp at gentage en persons spørgsmål eller kommentarer, så alle kan høre og forstå.

At nå ind til folk på andre tidspunkter

Du bør prøve at finde måder, hvorpå du kan nå ind til dem, du underviser. De ting, som du gør for folk uden for klasseværelset, kan gøre en stor forskel for deres holding til at studere evangeliet. Du kan tilbringe tid sammen med hver enkelt familiemedlem. Du kan gøre dig særlig umage for at tale med eleverne, når du ser dem. Du kan motivere og hjælpe dem i deres prøvelser, huske vigtige begivenheder i deres liv, besøge dem og komme til aktiviteter, som de deltager i.

Præsident Thomas S. Monson har fortalt følgende historie:

»Louis Jacobsen ... var søn af en fattig dansk enke. Han var lille af vækst, så ikke særlig godt ud – let genstand for sine klassekammeraters ubetænksomme vittigheder.

I søndagsskolen en søndag morgen gjorde børnene nar af hans lappede bukser og hans slidte skjorte. For stolt til at græde flygtede den lille Louis ud af kirken og standsede til sidst åndeløs for at sidde og hvile sig på en kantsten ... Der flød klart vand i rendestenen, hvor Louis sad. Op af lommen tog han et stykke papir med søndagsskolelektionen og med stor dygtighed lavede han en papirbåd, som han satte i vandet. Og dybt nede fra hans drengenhjerte kom de afgørende ord: »Jeg vil aldrig tilbage dertil.«

Pludselig så Louis gennem sine tårer spejl billedet i vandet af en stor og velklædt mand. Louis vendte sig om og genkendte George Burbidge, søndagsskolepræsidenten.

»Må jeg sidde sammen med dig?« spurgte den venlige leder.

Louis nikkede bekræftende ... Der blev forment og søsat adskillige både, mens samtalen gik videre. Til sidst rejste lederen sig, og med drengens hånd fast i sin gik de tilbage til søndagsskolen« (se *Den danske Stjerne*, okt. 1977, s. 75).

HJÆLP NYE OG MINDRE AKTIVE MEDLEMMER

Præsident Gordon B. Hinckley har rådet:

»Det er ikke let at blive medlem af denne kirke. I de fleste tilfælde indebærer det at aflægge gamle vaner, forlade gamle venner og bekendte og træde ind i et nyt samfund, som er anderledes og lidt krævende.

Med det stadig stigende antal nyomvendte må vi gøre en stadig større og væsentlig indsats for at hjælpe dem, når de finder vej. Hver eneste har brug for tre ting: En ven, et ansvar og at »få næring gennem Guds gode ord« (Moroni 6:4). Det er vores pligt og mulighed at sørge for disse ting ...

Dette er en opgave for alle ...

Jeg [beder] jer hver især om at hjælpe til i dette værk. Der er brug for jeres venlighed. Der er brug for jeres ansvarsfølelse« (se *Stjernen*, juli 1997, s. 47–48).

Som lærer i evangeliet, skal du måske tjene mennesker, der er blevet medlem af Kirken for nylig, eller som er ved at blive aktive i Kirken igen. Du kan følge præsident Hinckleys råd ved at blive gode venner med dem, give dem mulighed for at deltage i lektionerne og sørge for, at de bliver næret ved Guds ord. Her følger nogle forslag, som kan hjælpe dig med at gøre dette.

»En ven«

Det Første Præsidentskab har rådet os til at »[byde] velkommen og [udrække] fællesskabets hånd til undersøgere og nye medlemmer og [sørge] for, at den kærlighed er til stede, der skal hjælpe dem gennem overgangen til nye venner og nye livsmønstre« (»Hjælp nye medlemmer«, bilag til brev fra Det Første Præsidentskab, 15. maj 1997).

Du kan hjælpe andre i denne overgangsperiode ved at invitere dem med til klassen, byde dem velkommen og hilse på dem ved navn, når de kommer, samt præsentere dem for de andre elever i klassen.

»Et ansvar«

I klasserne i Kirken har alle elever ansvar for at bidrage til undervisningsmiljøet (se side 77–78). Nye medlemmer og mindre aktive medlemmer kan dog have behov for særlig opmuntring til at påtage sig dette ansvar. Herefter

følger en liste med nogle få ideer, der kan hjælpe dem til at deltage i lektionerne:

- Stil dem under samtalerne i klassen spørgsmål, som du ved, de vil kunne besvare.
- Motivér dem til at bære deres vidnesbyrd og fortælle om deres personlige oplevelser med at lære om evangeliets sandheder.
- Bed dem om at læse højt. Tal med dem i forvejen om skriftstederne eller andet materiale, som du gerne vil have dem til at læse op, for at give dem tid til at forberede sig.
- Invitér dem til at bede. Bed dem herom i forvejen for at undgå, at de kommer til at føle sig forlegne.
- Hvis du uddeler opgaver, så gør det i forvejen, så de vil have tilstrækkelig tid til at forberede sig. Tilbyd at hjælpe, hvis de har spørgsmål.

Når nye medlemmer og mindre aktive medlemmer deltager i samtalerne i klassen og i andre undervisningsaktiviteter, vil de få en stærkere forståelse for evangeliet og blive mere engagerede over for Herren og hans kirke. De vil også styrke dig og andre elever.

»Næring gennem Guds gode ord«

Nyomvendte og medlemmer, der er ved at blive aktive igen, er i almindelighed ivrige efter at lære om evangeliet. Du kan hjælpe dem med at fastholde denne begejstring og vækst i deres kundskab om evangeliet. Overvej følgende forslag:

- Giv udtryk for din begejstring for evangeliet.
- Bær dit vidnesbyrd.
- Vis din kærlighed til skrifterne.
- Tag dig tid til at tale med dem uden for klassen og til at blive deres ven og sørge for, at de forstår de principper, som du underviser i.
- Fortæl dem om oplevelser, som du har haft i din efterlevelse af evangeliet.
- Motivér dem til selv at studere skrifterne.

UNDERVISNING AF FOLK MED HANDIKAP

Ældste Boyd K. Packer har fortalt om følgende oplevelse fra sit første år som seminarlærer:

»Der var i min klasse en pige i teenagealderen, som foruroligede mig temmelig meget med sin uforskammede indstilling. Hun ville ikke deltage, og hun forstyrrede konstant klassen. I ét tilfælde bad jeg hende om at svare på noget i klassen, som ikke krævede nogen forudgående forberedelse. Hun sagde – med et vist overmod: ›Det vil jeg ikke.«

Efter at have presset hende en del insisterede jeg, men hun blev endnu mere overmodig og nægtede. Jeg sagde noget meget tåbeligt, noget i retning af at ›elever, der ikke vil svare, bliver ikke bedømt og får ingen point.« Og i samme åndedrag sagde jeg: ›Vi får se. Enten indordner du dig, ellers.«

Nogle få uger derefter beskrev hendes mor hende til en lærer-forældre-samtale som værende genert og tilbageholdende og tøvende med at deltage. Genert og tilbageholdende ville ikke have bekymret mig, men det var overmodigheden og uforskammetheden, der foruroligede mig.

Men inden jeg kunne beskrive hendes overmod for hendes mor, tilføjede hendes mor heldigvis: ›Det er på grund af hendes talefejl.«

I min overraskelse spurgte jeg, hvad det var. Moderen sagde: ›Nå, har du ikke lagt mærke til det?‹ Jeg havde ikke lagt mærke til det! ›Hun vil gøre næsten alt for at undgå at sige noget i grupper,‹ fortalte hendes mor mig. ›Hun er så flov over sin talefejl.«

Efter mødet med hendes mor følte jeg mig meget lille! Jeg burde have fornemmet, at der var en *årsag* til, at hun reage-

rede, som hun havde gjort. Det år tilbragte jeg med at omvende mig helt. Jeg rådførte mig med pigen og fik hende til at sige noget. ›Vi vil finde ud af det her sammen,‹ sagde jeg til hende.

Inden årets udgang svarede hun i klassen og deltog ofte med de andre elevers hjælp og medvirken« (*Teach Ye Diligently*, rev. udg., 1991, s. 92–93).

Frelseren udviste i sin tjenestegerning på jorden stor medlidenhed med folk, som havde legemlige og mentale skavanker. Han gav dem håb, forståelse og kærlighed. Når du underviser sådanne mennesker, bør du følge hans eksempel. Prøv ikke at føle dig ilde til mode over deres handicap. Indse, at alle mennesker er forskellige på en eller anden måde.

Med kærlighed og følsomhed kan du hjælpe elever med handicap til at deltage i lektionerne. Du er måske nødt til at arbejde med andre, som du underviser, for at hjælpe dem med at forstå og acceptere de handicappede.

Herunder følger beskrivelser af forskellige former for handicap og måder, hvorpå du kan hjælpe elever, som har disse handicap.

Nedsat hørelse

Graden af nedsat hørelse kan variere fra let nedsat hørelse til total døvhed. Nogle mennesker forstår ord godt nok med høreapparat, mens andre skal bruge tegnsprog eller mundaflæsning for at forstå.

Når du opdager, at en elev har problemer med hørelsen, så vær særligt opmærksom og hensynsfuld over for ham eller hende. Tal efter behov med vedkommende for at finde det sted, der er bedst for ham eller hende at sidde for at kunne følge med i samtalerne og aktiviteterne. Det kan være vigtigt for personen at sidde, hvor han eller hun let kan se dig, når du taler. Han eller hun foretrækker måske at sidde i én side af klassen fremfor i den anden. Undersøg disse muligheder i en hjælpsom og venskabelig ånd og på en måde, der viser dit oprigtige ønske om, at denne person deltager i klassen.

Sprogvanskeligheder og talebesvær

Sprogvanskeligheder og talebesvær påvirker en persons evne til at kommuni-

kere med andre. Lidelserne kan være milde eller svære, og de kan forekomme i alle aldre. Personer med sprogvanskeligheder forstår måske ikke talte og skrevne ord så godt. De kan have svært ved at danne ord og sætninger til at udtrykke sig med. Nogle mennesker med sprogvanskeligheder prøver at skjule dem, mens andre, især børn, ikke er klar over dem.

Hvis du mener, at en elev måtte have sådan en form for lidelse, så vær forsigtig med at bede personen om at sige noget foran klassen. Vis personen ekstra opmærksomhed, og find ud af mere om hans eller hendes evne til at lære. Du kan forberede undervisningsaktiviteter, som vil hjælpe personen med at bidrage uden at blive forlegen, så som gruppesamtaler hvor han eller hun arbejder sammen med elever, der er særlig venlige og tålmodige. Når du lærer personen bedre at kende, og hans eller hendes selvtillid vokser, så søg efter flere muligheder for, at denne person kan deltage i klassen. Hjælp personen med at finde frem til ting, som han eller hun er villig til at gøre for at have det bedre med at deltage.

Mentale lidelser

En person med en mental lidelse er måske mere langsom til at udvikle sine evner til at kommunikere, fungere sammen med andre mennesker, studere, arbejde eller blive selvstændig. Nogle mennesker, der har mentale lidelser, kræver hjælp i næsten alle livets henseender, mens andre kun har brug for hjælp på nogle få bestemte områder.

Vær opmærksom og venlig over for en elev med en mental lidelse. Tal normalt til ham eller hende om almindelige ting. Indbyd personen til at deltage i klassen på måder, som han eller hun vil have det godt med. Du kan eventuelt hjælpe vedkommende med at forberede sig i forvejen. Af og til kan du også opdele klassen i små grupper eller i par, hvor vedkommende kan tale med tålmodige og hjælpsomme elever.

Læsevanskeligheder

Nogle mennesker har svært ved at læse. De kan være ordblinde eller have et andet problem med at læse. De kæmper måske med at læse på et sprog, som ikke er deres modersmål. De har måske for dårligt syn til at læse. Eller de mangler måske bare øvelse i at læse.

Når du opdager, at en elev har svært ved at læse, så vær særlig forsigtig med, hvordan du beder ham eller hende om at deltage i klassen. Du må ikke skabe forlegenhed ved

at bede personen om at læse højt, hvis han eller hun ikke har meldt sig frivilligt. Prøv at lære personen bedre at kende. Lær mere om hans eller hendes evne og villighed til at læse. Hvis en person er villig til at læse, men har brug for tid til at forberede sig, kan du hjælpe ham eller hende med at forberede sig til at læse bestemte steder i kommende lektioner. I andre tilfælde er det måske nødvendigt, at du prøver at finde måder, hvorpå du kan involvere personen uden at bede ham eller hende om at læse. Tal med vedkommende om mulighederne. Arbejd sammen for at finde den bedste måde, hvorpå han eller hun kan deltage i klassen.

Svækket syn

Svækket syn kan variere fra lettere nedsat syn til total blindhed. Nogle mennesker med svækket syn kan se godt nok, hvis de sidder oppe foran i klassen, eller hvis de har briller på. Andre er afhængige af deres hørelse og blindskrift for at lære. Hjælp dem med svækket syn til at sidde, hvor de mest effektivt kan lære og deltage i klassen. Tal i en venskabelig ånd med dem om deres behov, og hvad du kan gøre for at hjælpe.

Yderligere oplysninger

De forudgående oplysninger er kun en kort sammenfatning. Hvis du bliver opmærksom på, at en elev har et handicap, så rådfør dig med vedkommende og hans eller hendes familiemedlemmer og venner om, hvordan du kan hjælpe. Vis eleven velvilje. Du kan også rådføre dig med lederne. Søg Åndens vejledning for at hjælpe dig med at vide, hvordan du kan hjælpe personen med at få succes og finde glæde ved at komme i din klasse.

Se side 310–314 i afsnittet »Evangelisk undervisning og lederskab« i *Kirkens instruktionshåndbog* for yderligere oplysninger om at hjælpe medlemmer med handicap.

Hjælpe midler til medlemmer med handicap

Materialer til medlemmer med handicap står opført i det årlige katalog *Kirkens materialer*.

Spørgsmål angående materialer til medlemmer, der har handicap, kan rettes til:

Members with Disabilities
Floor 24
50 East North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-3200
USA
Telefon: 001-801-240-2477

UNDERVIS VED ÅNDENS HJÆLP

Hvis vi har Herrens Ånd til at vejlede os, kan vi undervise et hvilket som helst menneske hvor som helst i verden, uanset hvor veluddannet vedkommende måtte være. Herren ved mere end nogen af os, og hvis vi er hans tjenere, der handler efter hans vejledning, kan han formidle sit frelsesbudskab til enhver sjæl.

Ældste Dallin H. Oaks

ÅNDEN ER DEN EGENTLIGE LÆRER

Helligåndens påvirkning af en sjæl, der hører Guds ord, er »Guds kraft til at overbevise menneskene« (L&P 11:21). Præsident Joseph Fielding Smith belærte:

»Guds Ånd, som taler til menneskets ånd, har magt til at videregive sandheden med større virkning og forståelse, end den kan videregives gennem menneskelig kontakt, selv gennem himmelske væsener. Gennem Helligånden væves sandheden ind i hver fiber og sene af legemet, således at man aldrig kan glemme den« (se Lærdomme om Frelse, red. Bruce R. McConkie, 3 bind, 1954–1956, 1:51).

»Når et menneske taler ved den Helligåndens kraft, overfører denne kraft det til menneskehjertet« (2 Nephi 33:1). Ingen jordisk lærer, ligegyldig hvor dygtig eller erfaren han eller hun er, kan bringe et andet menneske vidnesbyrdets og omvendelsens velsignelser. Det er Helligåndens, eller Åndens, funktion. Folk kommer til kundskab om, at evangeliet er sandt, gennem Helligåndens kraft (se Moroni 10:5; L&P 50:13–14).

Åndens rolle i undervisning i evangeliet

Når vi underviser i evangeliet, bør vi ydmygt erkende, at Helligånden er den egentlige lærer. Vi har privilegiet at tjene som redskaber, hvorigennem Helligånden kan belære, vidne, oplive og inspirere. Derfor bør vi blive værdige til at modtage Ånden (se »Søg Ånden«, side 13). Vi bør bede om at få Åndens vejledning, når vi forbereder lektionerne, og når vi underviser (se »Erkend og følg Ånden i din undervisning«, s. 47–48). Vi bør gøre alt, hvad vi kan, for at skabe en atmosfære, hvor de, som vi underviser, kan mærke Åndens påvirkning (se »Indbyd Ånden, når du underviser«, side 45–46).

Ældste Gene R. Cook fra De Halvfjerds' Råd har tilrådet: »Hvem er det, der vil undervise? Talsmanden. Sørg for ikke at tro, at du er den »egentlige lærer«. Det er en alvorlig fejltagelse ... Vær forsigtig med ikke at stå i vejen. En lærers største rolle er at berede vejen, så at folk vil få en åndelig oplevelse med Herren. Du er et redskab, ikke læreren. Det er Herren, der kender behovene hos dem, der bliver undervist. Det er ham, der kan påvirke menneskers

hjerte og bevirke en forandring i dem« (tale til lærere i religion, 1. sep. 1989).

Tjen ydmygt som redskaber i Herrens hænder

Vi kan til tider fristes til at tro, at folk vil komme vor himmelske Fader nærmere alene på grund af vores indsats. Vi kan formode, at det er vores overtalelsesevner, som overbeviser dem om sandheden. Eller vi kan bilde os ind, at vores veltalenhed og vores viden om et bestemt evangelisk princip vil inspirere og virke opbyggende på dem. Hvis vi begynder at tro sådanne ting, vil vi »stå i vejen« for Helligåndens overbevisende kraft. Vi bør altid erindre Herrens befaling om at »forkynde glædesbud ... i al ydmyghed og stole på [ham]« (L&P 19:29–30).

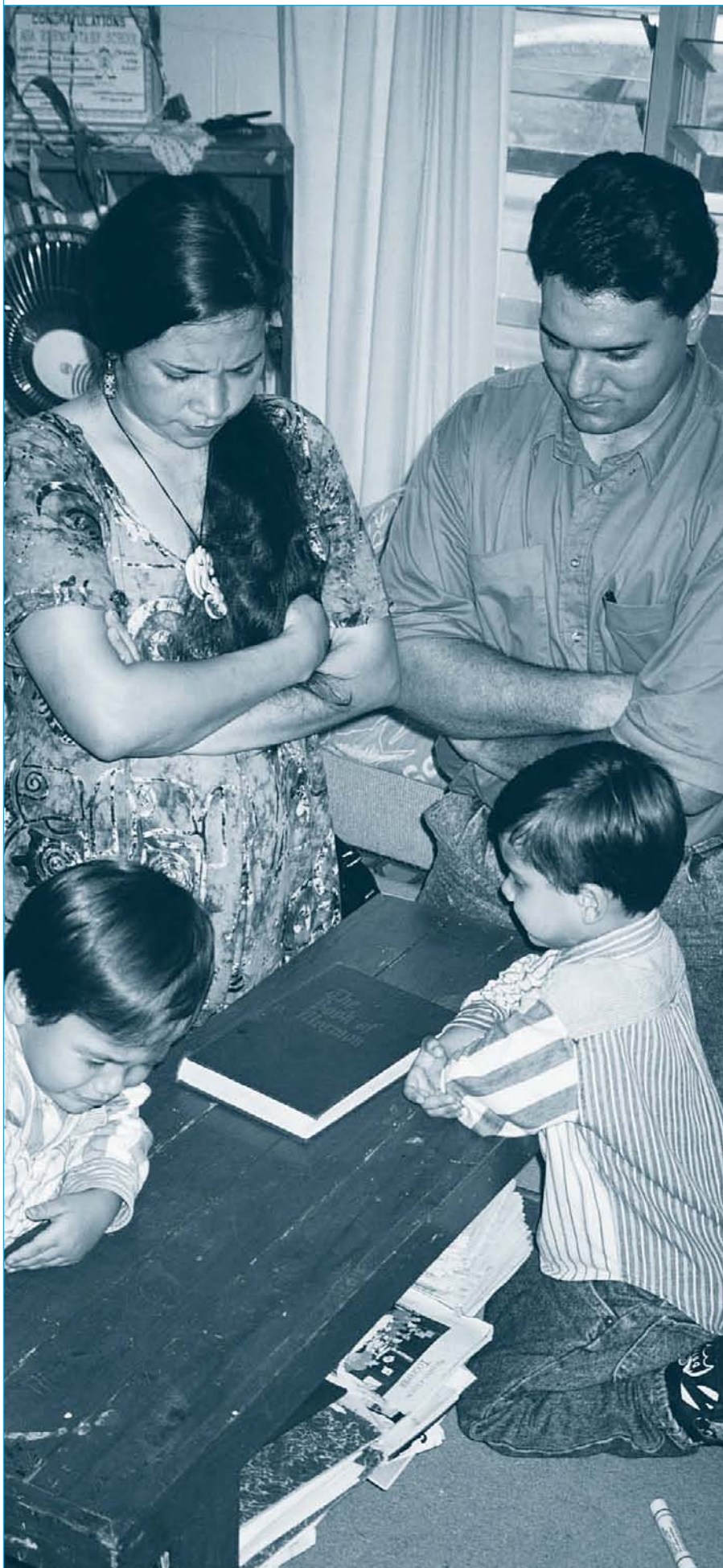
Når du forbereder dig åndeligt og anerkender Herren i din undervisning, vil du blive et redskab i hans hænder. Helligånden vil støtte dine ord med kraft.

Ældste Richard G. Scott fra De Tolv Apostles Kvorum har belært om forskellen mellem en ydmyg person, der lader Helligånden undervise, og en stolt person, der stoler på sin egen styrke:

»For nogle år siden havde jeg en opgave i Mexico og Mellemamerika, svarende til en områdepræsidents ...

En søndag ... besøgte jeg et præstedømmemøde i en gren, hvor en ydmyg, uskolet mexikansk præstedømmeleder anstrengte sig for at viderebringe evangeliets sandheder. Det var tydeligt, hvor dybt de havde berørt hans liv. Jeg lagde mærke til hans inderlige ønske om at viderebringe disse principper. Han erkendte, at de havde stor værdi for de brødre, som han elskede. Han læste op fra kursushæftet, og alligevel gjorde han det på en måde, der var fuld af ren kærlighed til Frelseren og til dem, som han underviste. Denne kærlighed, oprigtighed og dette rene ønske gjorde det muligt for Helligånden at omslutte lokalet ...

Senere besøgte jeg søndagsskoleklassen i det ward, som min familie tilhørte. En veluddannet universitetsprofessor underviste i lektionen. Denne oplevelse stod i slående kontrast til den, som jeg nød til præstedømmemødet i grenen. Det forekom mig, som om læreren med vilje

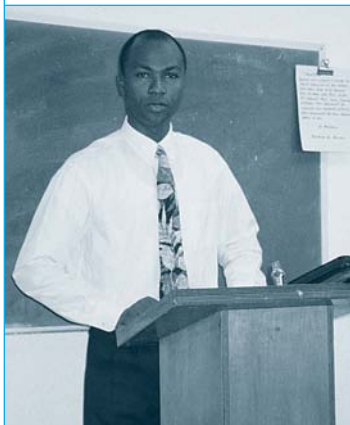
havde valgt uklare henvisninger og usædvanlige eksempler for at udfolde sit emne – Joseph Smiths liv. Jeg havde en klar opfattelse af, at han brugte muligheden for at undervise til at imponere klassen med sin store viden ... Han syntes ikke at være så optaget af at belære om principper, som den ydmyge præstedømmeleder var ...

Den mexikanske præstedømmeleders ydmyghed var nødvendig for, at han kunne bruges som et redskab til åndelig viderebringelse af sandheden« (*Helping Others to Be Spiritually Led*, (tale til lærere i religion, 11. aug. 1998), s. 10–12).

Yderligere oplysninger

Se lektion 3 i kurset Undervisning i evangeliet, side 198–202, for yderligere oplysninger om at undervise ved Ånden.

UNDERVIS MED VIDNESBYRD

Ældste Bruce R. McConkie har sagt:
 »Den højeste, overbevisende, omvendende kraft ved undervisning i evangeliet tilkendegiver sig, når en inspireret lærer siger: ›Jeg ved gennem Helligåndens kraft og ved Helligåndens åbenbaringer til min sjæl, at de lærdomme, som jeg har belært om, er sande« (*The Promised Messiah*, 1978, s. 516–517).

Præsident Brigham Young lærte denne sandhed at kende, inden han blev døbt som medlem af Kirken. En ydmyg missionærs vidnesbyrd hjalp ham med at føle Helligåndens kraft til omvendelse. Han mindedes siden hen: »Da jeg så en mand uden veltalenhed eller talent for at tale offentligt, som kun kunne sige: ›Jeg ved gennem Helligåndens kraft, at Mormons Bog er sand, at Joseph Smith er Herrens profet,‹ oplyste Helligånden, som udstrålede fra den person, min forståelse, og lys, herlighed og udødelighed blev åbenbaret for mig« (i *Journal of Discourses*, 1:88).

Præsident Young blev erindret om vidnesbyrdets magt i sine unge år som missionær. Han bemærkede: »Jeg havde kun i en kort tid rejst rundt for at vidne for folket, da jeg lærte denne kendsgerning, at man kan bevise lærdomme fra Bibelen til dommedag, og det ville blot overbevise folk, men det ville ikke omvende dem. Man kan læse Bibelen fra Første Mosebog til Johannes' Åbenbaring og bevise hver en tøddel, som man fremfører, og det alene ville ikke påvirke folk til omvendelse. Intet mindre end et vidnesbyrd ved Helligåndens kraft kan bringe dem lys og kundskab og bringe omvendelse i deres hjerte. Intet mindre end dette, vil nogen sinde være nok« (i *Journal of Discourses*, 5:327).

Hvad er et vidnesbyrd?

Det er vigtigt at forstå, hvad et vidnesbyrd er, og hvad et vidnesbyrd ikke er. For det første er det ikke en formaning, et kald til omvendelse, en rejsebeskrivelse, en prædiken eller en belæring. Det er en enkel og ligefrem erklæring om ens tro – en følelse, en forsikring, en overbevisning. Det udtales for det meste i første person, *jeg*, fulgt af et stærkt verbum, der udtrykker tro, så som »jeg ved at ...«, »jeg vidner om, at ...«, »jeg bærer vidnesbyrd om, at ...«, eller »jeg har en stærk overbevisning om, at ...«. Du har sikkert hørt særlige vidner om Jesus Kristus bruge disse ord: »Jeg bærer vidnesbyrd for jer om, at ...« eller »jeg vidner om, at ...«. Vidnesbyrd virker ofte stærkest, når de er korte, koncise og direkte.

Tænk over følgende eksempler i skrifterne. Læg mærke til, at disse vidnesbyrd forekommer i forbindelse med andre budskaber – i begyndelsen, i midten eller i slutningen.

»Og nu, efter de mange vidnesbyrd, som er blevet givet om ham, *er dette det sidste vidnesbyrd*, som vi giver om ham: at han lever! Thi vi så ham ved Guds højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne, at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdenerne, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud« (L&P 76:22–24; kursiv tilføjet).

»Jeg siger jer, at *jeg ved for mig selv*, at hvad jeg siger jer om det tilkommende, er sandfærdigt; og jeg siger jer, at *jeg ved*, at Jesus Kristus skal komme, ja Sønnen, Faderens enbårne, fuld af nåde og barmhjertighed og sandhed« (Alma 5:48; kursiv tilføjet).

»Og nu vil jeg selv vidne for jer, at disse ting er sande. Jeg siger jer, at jeg ved, at Kristus skal komme blandt menneskenes børn for at påtage sig sit folks overtrædelser, og at han skal sone for verdens synder, thi Gud Herren har talt det« (Alma 34:8; kursiv tilføjet).

»Thi jeg ved, at hver den, der sætter sin lid til Gud, vil blive styrket i sine prøver og trængsler og genvordigheder, og vil blive ophøjet på den yderste dag« (Alma 36:3; kursiv tilføjet).

Der findes andre eksempler i Jakob 7:12; Alma 7:8 og 36:30 samt JS-H 1:25.

Gør vidnesbyrd til en del af din undervisning

For at kunne undervise ved Helligåndens overbevisende, omvendende kraft må du have et vidnesbyrd om det, som du underviser i. Præsident David O. McKay har sagt: »Det er din pligt at undervise i, at Jesus Kristus er verdens Forløser, at Joseph Smith var Guds profet, og at Gud Faderen og hans Søn personligt viste sig for ham i denne sidste uddeling. Tror du på det? Føler du det? Udstråler du dette vidnesbyrd? ... Hvis du gør, vil denne udstråling give liv til de mennesker, som du går ud for at undervise. Hvis ikke, vil der være knaphed, tørke og mangel på det åndelige miljø, hvori de hellige udvikler sig ... Du kan kun undervise effektivt i det, som du selv føler« (*Gospel Ideals*, 1953, s. 190).

Du kan opnå et vidnesbyrd og blive ved med at styrke det ved at (1) studere skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme, (2) bede, (3) faste og (4) adlyde Guds befalinger. Du vil også opleve, at dit vidnesbyrd bliver stærkere, når du til stadighed deler det med andre.

Når du forbereder dig til hver lektion, så bed om, at Helligånden vil hjælpe dig med at vide, hvornår du skal

fortælle om dine mest hellige følelser. Du kan blive tilskyndet til at bære vidnesbyrd flere gange i løbet af en lektion og ikke kun i slutningen af klassen.

Vidnesbyrd inspirerer til vidnesbyrd

Når du bærer vidnesbyrd gennem det, som du siger og gør, hjælper du med at motivere andre til at styrke deres vidnesbyrd. En fuldtidsmissionær har skrevet følgende brev til en mand, der havde været hans lærer året inden, han tog på mission:

»Jeg ved, at du ikke er et menneske, der søger ros, ære eller anerkendelse. Men jeg håber, at du vil lade mig udtrykke min hjertelige tak for de timer, hvor vi har studeret Mormons Bog. Jeg husker ofte, at du vidnede om, at selv om mange forkaster Mormons Bog, fordi de mener, at den er dårligt skrevet eller har ringere ideer, har Mormons bog i sig selv en skønhed og dybde uden side-stykke. I klassen og i mit personlige studium kom jeg til at elske denne bog. Jeg kan huske, at jeg sad i din klasse og bare ventede på, at du skulle bære vidnesbyrd om en eller anden tydelig og enkel sandhed. Jeg kan huske, da vi studerede Alma 32, og du bar vidnesbyrd om, hvordan sandhedens sæd kan vokse i os alle. Da du bar vidnesbyrd, gav du Ånden lov til at vidne for mig om sandheden i dette princip.

Nu er jeg så her og har været på mission i en måned, og jeg har et brændende vidnesbyrd om Mormons Bog. Det, som jeg har modtaget, er ikke blot et åndeligt forråd, som vil svinde hen. Du førte mig til livets træ. Ligesom Lehi var der ikke noget, som du ønskede mere end at hjælpe andre til at få del i det. Det er det, der rørte mig så meget – jeg kunne se frugtens velsignelser i dit liv.«

INDBYD ÅNDEN, NÅR DU UNDERVISER

Du kan som lærer forberede et miljø, der indbyder Ånden til at være med i din undervisning. Så kan Ånden bære vidnesbyrd om sandheden af de principper, som du underviser i. Følgende forslag vil hjælpe dig med at indbyde Ånden til at være til stede.

Bed

Herren har sagt: »Bed altid, så skal jeg udgyde min Ånd over dig, og stor skal din velsignelse blive, ja, større end om du skulle få jordens skatte og den dermed følgende forgængelighed« (L&P 19:38). Bøn motiverer til ærbødighed og hjælper os med at forberede os til at lære om evangeliet. De, som du underviser, bør skiftes til at bede inden og efter hver lektion. De kan i deres bønner bede om Åndens vejledning i lektionen og Åndens vejledning, når de anvender de sandheder, som de har lært.

Mens du underviser, så bed en bøn i dit hjerte om, at Ånden vil vejlede dig, åbne elevernes hjerte og vidne og inspirere. Du kan af og til bede eleverne om at bede i deres hjerte for dig som lærer og for dem selv og andre, der stræber efter at lære (se 3 Nephi 20:1).

Hvis du underviser mindre børn, kan du gøre meget for at hjælpe dem med at føle sig ærbødige, når de forbereder sig til bøn. Du kan minde dem om at sidde stille. Du kan folde hænderne for at vise dem et eksempel. Du kan lære dem at bede med et pænt sprog. Indtil de lærer at bruge deres egne ord, kan du sufflere dem, når de beder. Du kan takke børnene for de bønner, som de har bedt, og kort og betænksomt kommentere det, de har sagt.

Undervis ud fra skrifterne og de sidste dages profeters ord

Lærdommene i skrifterne og de sidste dages profeters ord har stor kraft til at hjælpe os med at mærke Åndens påvirkning (se »Ordets magt«, side 50–51).

Herren har sagt:

»Disse ord er ikke af mennesker eller noget menneskes, men er mine. Derfor skal I vidne om, at de er mine og ikke et menneskes.

Thi det er min røst, som kundgør jer dem, og de gives jer ved min Ånd, og gennem min kraft kan I læse dem for hinanden, og om det ikke var ved min kraft, kunne I ikke have dem.

Derfor kan I bevidne, at I har hørt min røst, og at I kender mine ord« (L&P 18:34–36).

Bær vidnesbyrd

Når du bærer vidnesbyrd om de principper, du underviser i, kan Helligånden vidne for hver enkelt person om sandheden i det, du siger (se »Undervis med vidnesbyrd«, side 43–44). Bær vidnesbyrd, når Ånden tilskynder dig dertil, ikke kun ved lektionens afslutning. Giv dem, som du underviser, muligheder for at bære vidnesbyrd.

Fortæl om oplevelser

Vore vidnesbyrd styrkes ofte af de oplevelser, som vi har. Du har måske oplevet noget, der har styrket dit vidnesbyrd om, at vor himmelske Fader besvarer bønner. Eller du er måske blevet velsignet for at have adlydt en bestemt befaling. Når du fortæller om sådanne oplevelser, er du et levende vidnesbyrd om evangeliets sandheder, og Ånden kan bære vidnesbyrd for andre om, at det, du siger, er sandt. Foruden at fortælle om dine egne oplevelser, bør du ansøre eleverne til at fortælle om deres oplevelser, hvis de har det godt med at gøre dette (se »Historier«, side 169–171).

Anvend musik

Musik sætter os i stand til at udtrykke åndelige følelser, som vi kan have svært ved at udtrykke i ord. Ældste Boyd K. Packer har sagt, at »nogle åndelige ting,

som vi ellers ville lære meget langsomt ... kan vi føle og lære meget hurtigt gennem musik« (»The Arts and the Spirit of the Lord«, *Ensign*, aug. 1976, s. 61).

Kirkens salmer og sange samt primarysangene belærer om evangeliske principper. Vi kan bruge dem i næsten enhver lektion til at præsentere eller referere til et begreb. Primarysangene gør det muligt for børnene at bære deres vidnesbyrd på en enkel og smuk måde. (Se »Musik«, side 172-174).

Læs forordet i *Salmer og sange* for at få ideer til, hvordan man kan bruge hellig musik til Kirkens møder, i hjemmet og i sit personlige liv (se *Salmer og sange*, s. IX-X).

Giv udtryk for din kærlighed til Herren og til andre

Du kan give udtryk for din kærlighed til dem, du underviser, ved at lytte opmærksomt til dem og være oprigtigt interesseret i deres tilværelse. Kristuslignende kærlighed har kraft til at blødgøre hjertet og hjælpe folk med at være modtagelige for Åndens hvisken (se »Kærlighed blødgør hjertet«, side 31-32).

Yderligere oplysninger

Se lektion 3 i kurset Undervisning i evangeliet, side 198-202, for flere oplysninger om undervisning ved Ånden.

ERKEND OG FØLG ÅNDEN I DIN UNDERVISNING

Hvis du har forberedt dig ordentligt, vil Helligånden oplyse og vejlede dig, når du underviser. Du kan få inspiration om dem, du underviser, hvad du bør lægge vægt på at undervise dem i, og hvordan du mest effektivt kan undervise dem. Din flittige indsats vil forstærkes, når du ydmygt adlyder Åndens hvisken. Du vil også kunne hjælpe dem, du underviser, med at mærke Åndens påvirkning. Du vil være forberedt til at opleve opfyldelsen af Herrens ord: »Derfor forstår den, der prædiker, og den, der hører, hinanden og begge bliver opbygget og glæder sig med hinanden« (L&P 50:22).

Anerkend Ånden

Ældste Dallin H. Oaks har belært: »[Vi bør] erkende, at Herren taler til os gennem Ånden i sin egen bestemte tid og på sin egen bestemte måde ... Vi kan ikke fremtvinge åndelige ting.

I de fleste tilfælde er »hans egen måde ikke en tordenrøst eller et blændende lys, men det, som skrifterne kalder »en stille, sagte stemme« (1 Kong 19:12; 1 Nephi 17:45, L&P 85:6) ... Vi bør være klar over, at Herren sjældent taler højt. Hans budskaber kommer næsten altid som en hvisken« (se »At undervise og lære ved Ånden«, *Liahona*, maj 1999, s. 21).

Når Herren taler til os gennem Ånden, kan han nogle gange »bevirke, at [vores] hjerte brænder i [os]« (L&P 9:8). Ældste Oaks forklarede, at denne brænden er »helt sikkert en følelse af trøst og klarhed« (*Liahona*, maj 1999, s. 22). For det meste vil vi føle os oplyst samt føle glæde og fred (se Rom 15:13; Gal 5:22–23; L&P 6:23; 11:13).

Præsident Howard W. Hunter har forklaret, hvordan vi kan skelne mellem forskellige tilkendegivelser fra Ånden:

»Jeg bliver bekymret, når det viser sig, at der sættes lighedstegn mellem stærke følelser eller tårestrømme og Åndens tilstedeværelse. Selvfølgelig kan Herrens Ånd bibringe stærke følelser, deriblandt tårer, men denne ydre tilkendegivelse bør ikke forveksles med Åndens tilstedeværelse i sig selv.

Jeg har i årenes løb set en hel del brødre, og vi har haft nogle pragtfulde og ubeskrivelige åndelige oplevelser sammen. Disse oplevelser har alle været forskellige, hver har været noget særligt i sig selv, og sådanne hellige stunder kan enten følges af tårer eller uden tårer. Det bliver de meget ofte, men nogle gange følges de af fuldstændig tavshed. Andre gange følges de af glæde. De følges altid af en stærk tilkendegivelse af sandheden, af åbenbaring til hjertet ...

Lyt efter sandheden, lyt til læren, og lad Åndens tilkendegivelse komme, som den kan på alle dens mange og varierede måder. Hold jer til de grundfæstede principper, og undervis med et rent hjerte. Så vil Ånden gennemtrænge jeres sind og hjerte, og alle jeres elevers sind og hjerte« (*Eternal Investments*, tale til lærere i religion, 10. feb. 1989, s. 3).

Ånden kan vejlede dig, når du forbereder dig til at undervise

Åben dit sind og hjerte for Herrens vejledning, når du ved hjælp af bøn forbereder dig til at undervise, når du studerer skrifterne, og endda når du udfører dine

daglige gøremål. Du kan modtage »ideer pludseligt« fra Ånden (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, red. Joseph Fielding Smith, 1976, s. 151). Du kan blive vejledt til at fremhæve bestemte principper. Du kan nå til en forståelse af, hvordan du bedst kan forelægge visse tanker. Du kan få øjnene op for eksempler, illustrationer, og inspirerende historier i livets enkle gøremål (se »Se efter undervisnings-emner overalt«, side 22–23). Du kan føle dig tilskyndet til at bede en bestemt person om at hjælpe med lektionen. Du kan blive mindet om en personlig oplevelse, som du kan fortælle om. Skriv disse ideer ned og følg dem ved hjælp af bøn.

Ældste C. Max Caldwell har fortalt følgende oplevelse: »For nogle år siden forberedte jeg mig på at undervise en klasse i et emne, som jeg følte ville være særdeles vanskeligt. Natten forinden bad jeg om vejledning og gik derpå i seng, men var stadig urolig i mit sind. Da jeg vågnede, kom en bestemt tanke til mig, som jeg fortalte klassen om senere denne dag. Bagefter kom en ung mand og talte med mig: »Den lektie var til mig. Nu ved jeg, hvad jeg skal gøre.« Jeg erfarede senere, at denne klasse var hans første kontakt med Kirken i mange år. Han bragte derpå sit liv i orden og fuldførte til sidst en trofast mission. Han oplever nu den lykke, som er forbundet med at holde de evige familiepagter« (se *Stjernen*, jan. 1993, s. 29).

Ånden kan vejlede dig, mens du underviser

Du vil i almindelighed undervise ved Ånden, når du følger det, som du grundigt har forberedt ved hjælp af overvejelse og bøn. Derudover kan Ånden fra tid til anden give dig tilskyndelser, når du underviser. Som Herren har lovet, vil du blive givet »i den samme stund og i samme øjeblik, hvad [du] skal sige« (L&P 100:6). Du kan af og til føle dig tilskyndet til at udelade noget fra lektionen eller til at tilføje noget, som du ikke har forberedt.

Du kan føle dig tilskyndet til at bære dit vidnesbyrd eller til at bede andre om at bære deres vidnesbyrd. Når elever stiller spørgsmål, kan du føle dig tilskyndet til at lægge det, som du har forberedt, til side og tale indgående om disse spørgsmål. Vær sikker på, at disse tilskyndelser kommer fra Ånden, og ikke bare fra elevernes spørgsmål. Følg ydmygt disse følelser. Lad Ånden arbejde gennem dig for at røre dine elevers hjerte.

Du kan hjælpe andre med at genkende Ånden

Efterhånden som du bliver mere fortrolig med Åndens stemme, vil du kunne hjælpe dem, som du underviser, med at genkende Åndens påvirkning. Ældste Richard G. Scott har sagt: »Hvis du i dit forhold til dine elever ikke opnår andet end at hjælpe dem med at genkende og følge Åndens tilskyndelser, vil du have en umådelig og evig indflydelse på deres liv« (*Helping Others to Be Spiritually Led*, tale til religionslærere, 11. aug. 1998, s. 3).

Kristine, der var otte år gammel, var med til et særligt missionærmøde sammen med sin far. Som en del af mødet viste hendes far billeder af Jesus Kristus og bar sit vidnesbyrd om Frelseren. Da mødet var forbi, vendte Kristine sig hen imod sin far og sagde: »Jeg har lyst til at græde.« Hendes far forstod, at hun følte Åndens påvirkning. Han satte sig på hug, gav hende et knus, og fortalte hende, at disse ømme følelser var tilskyndelser fra Helligånden, som hjalp hende med at vide, at de ting, som hun havde hørt den aften, var sande. Han bar vidnesbyrd for hende om, at hun altid kunne vide, når noget var sandt, ved at mærke den samme, dejlige følelse, som hun nu havde.

Benyt enhver lejlighed til at hjælpe andre med at forstå og være taknemmelige for den fred og glæde, der kommer, når de adlyder Åndens hvisken.

UNDERVIS I LÆRDOMMENE

Jeg kan ikke frelse dig, du kan ikke frelse mig, vi kan ikke frelse hinanden, kun for så vidt vi kan overtale hinanden til at modtage sandheden ved at forkynde den. Når et menneske modtager sandheden, vil det blive frelst ved den. Man vil ikke blive frelst, blot fordi nogen har belært én, men fordi man modtager det og handler derefter.

Præsident Joseph F. Smith

ORDETS MAGT

Ved slutningen af Ammons 14 år lange mission blandt lamaniterne, erklærede han: »Hvor mange tusinde af vore brødre har [Gud] ikke løst fra helvedes pine, og de er kommet til at synge om den forløsende kærlighed ved hans ords kraft, som er i os« (Alma 26:13).

Da Alma, nephiternes højpræst, hørte, at det folk, der blev kaldt zoramiterne, havde udskilt sig fra nephiterne og gav sig af med ugudelige skikke, »begyndte [han] ... at blive bedrøvet i hjertet på grund af folkets ugudelighed. Thi det voldte Alma stor sorg, når han vidste, at der herskede ugudelighed blandt hans folk«. Desuden var zoramiterne et stort militært faremoment for nephiterne. Nephiterne »frygtede ... meget for, at zoramiterne ville gøre forbund med lamaniterne, og at det ville give anledning til store tab for nephiterne« (se Alma 31:1–4).

I lignende situationer ville mange ledere gribe til våben og føre krig. Men Alma agtede på grund af sin bekymring for sine zoramitiske brødre at anvende en bedre udvej: »Og ordets forkyndelse gjorde meget til at få folket til at gøre det, der var retfærdigt; ja, det havde øvet større indflydelse på folkets sind end sværdet eller noget andet, der var hændt dem – derfor mente Alma, at det var nødvendigt at forsøge Guds ords kraft« (Alma 31:5).

Guds ord kan have en stærk effekt. Vi kan til tider fristes til at tro, at de, som vi underviser, hellere vil tale om noget andet eller underholdes. Men effektive forældre, ledere, hjemmelærere, besøgslærerinder og lærere i klasserne i Kirken ved, at når de underviser i lærdommene ved Ånden, vækkes der i dem, som de underviser, ofte et ønske om at følge det, der hører Gud til.

Hvorfor vi skal undervise i Guds ord

Da Alma forkyndte for zoramiterne, talte han til en gruppe mennesker, hvis lidelser havde beredt dem til at modtage Guds ord. Han lærte dem om ordets magt. Ved at studere det, som han sagde, kan

vi bedre forstå, hvorfor vi bør anvende Guds ord som kilde til al vor undervisning i evangeliet.

Han sammenlignede ordet med et frø, som kan plantes i vores hjerte. Hvis du har en velpasset have, har du set, at de frø, som du planter, ikke så længe efter, de har fået en lille smule fugtighed, kan bryde frem med liv, skønt de er meget små. Kraften i et frø er så stor, at det kan skubbe hård jord til side for at sende sin første spire op. Det er det, der sker, når vi »giver plads til«, at Guds ord kan plantes i vores hjerte. Hvis vi ikke kaster frøet væk – eller hvis vi med andre ord ikke modsætter os Herrens Ånd – vil frøet begynde at svulme op og gro. Alma sagde: »Da vil det begynde at svulme i brystet, og når I mærker denne svulmen, vil I begynde at sige til jer selv: Det må sandelig være en god sæd, eller ordet er godt, thi det begynder at fylde min sjæl, ja, det begynder at oplyse min forstand, ja, det begynder at blive mig behageligt« (Alma 32:28).

Når dette sker inde i os, ved vi, at sæden, eller Guds ord, et noget godt: »Men når sæden svulmer og spirer og begynder at vokse, da er I nødt til at sige, at sæden er god ... Og da I har gjort forsøget og plantet sæden, og den svulmer og spirer og begynder at vokse, må I sandelig vide, at sæden er god« (Alma 32:30, 33). Alma fortsatte: »Dersom I vil pleje ordet, ja, passe træet, når det begynder at vokse ved jeres tro, med stor flid og tålmodighed og med glæde se hen til frugten deraf, da vil det slå rod, og det skal blive et træ, der vokser op til evigt liv« og bærer frugt, som er »ganske dejlig« (Alma 32:41–42).

Ældste Boyd K. Packer har sagt: »Den sande lære ændrer, når den forstås rigtigt, holdning og opførsel. Studium af evangeliets lærdomme vil forbedre opførsel hurtigere end studium af opførsel vil forbedre opførsel« (se *Stjernen*, jan. 1987, s. 13). Der findes ingen verdslige tanker eller principper, som har denne kraft. Ingen tryllebindende foredrag eller underholdende fremlæggelser kan røre mennesker så dybt, at de vender deres hjerte til Kristus. Når vi koncentrerer vores undervisning om evangeliets sandheder, er det den eneste måde,

hvorpå vi kan blive redskaber i Guds hænder til at bibringe den tro, som vil føre andre til at omvende sig og komme til ham.

Undervisning i lærdommene beskytter mod åndelig egensindighed. Den kan kalde os tilbage, når vi kommer på afveje. Ældste Russell M. Nelson har forklaret:

»For flere år siden så jeg som ung medicinstuderende mange patienter, der var plaget af sygdomme, der i dag kan forebygges. I dag er det muligt at vaccinere personer mod sygdomme, der engang var invaliderende – eller endog dræbende. En medicinsk metode, hvorved mennesker opnår immunitet mod sygdomme, er ved inokulation. Ordet at *inokulere* er fascinerende. Ordet stammer fra to latinske ord: *in*, som betyder »ind« og *oculus*, som betyder »øje«. Verbet at *inokulere*, betyder derfor bogstaveligt »at sætte et øje indeni« – at overvåge mod skade.

En sygdom som polio kan forkrøble eller ødelægge legemet. En sygdom som synd kan forkrøble eller ødelægge ånden. Polioens skader kan nu forebygges ved vaccination, men skaderne efter synd kræver andre forebyggelsesmetoder. Lægerne kan ikke vaccinere mod ugudelighed. Åndelig beskyttelse kommer kun fra Herren – og kun på hans egen måde. Jesus vælger ikke at inokulere, men derimod at indlære. Hans metode benytter ikke vaccine. Den benytter sig af undervisning i guddommelige lærdomme – et styrende »øje indeni« – for at beskytte hans børns evige ånder« (se *Stjernen*, juli 1995, s. 32).

Undervisning ud fra skrifterne og de sidste dages profeters ord

Når vi anvender skrifterne og de sidste dages profeters ord som kilde i al vores undervisning, indbyder vi Ånden til at bære vidnesbyrd. Dette bibringer vores undervisning »Guds kraft til at overbevise menneskene« (L&P 11:21).

En biskop har fortalt om følgende oplevelse til et leder-skabsmøde i staven:

»For næsten 30 år siden tjente jeg som vejleder for præsternes kvorum i vores ward. I vore lektioner i kvorummet sørgede vi for at læse skrifterne og de levende profeters ord for at understrege lærdommene. Vore møder var mindeværdige og dejlige på grund af den Ånd, der var til stede.

I kvorummet var der en ung præst, Paolo, som sjældent kom. Hans forældre vidste for det meste ikke, hvor han var. Det lykkedes mig af og til at komme i kontakt med ham, og fra tid til anden dukkede han op til kvorumsmødet. I kvorummet bestræbte vi os på at opnå større forståelse af evangeliets principper, og vi koncentrerede os

om at lære på baggrund af skrifterne. Når Paolo kom, kunne jeg rent åndeligt mærke, at disse sandheder rørte hans hjerte, selv om han derefter forsvandt fra byen i ugevis.

En søndag morgen kom Paolo til kirke, glatbarberet og klædt i jakkesæt, hvid skjorte og slips. Vi blev alle glædeligt overrasket. Senere hen fandt vi ud af, at han natten i forvejen havde haft en oplevelse langt borte hjemmefra. Han var blevet dybt modfalden. Omkring midnat lukkede hans sind op for en erkendelse eller åndelig oplevelse af, at Gud og Satan kæmpede om hans sjæl, og at Satan var ved at vinde. Lige i det øjeblik, midt om natten, rejste han sig fra det sted, hvor han var, og gik mange kilometer, indtil han nåede hjem; han vækkede sine forældre og fortalte dem, hvad der var sket, og dernæst, da dagen gryede, gjorde han sig i stand og tog i kirke.

Han så sig aldrig tilbage. Han omvendte sig fra de forkerte ting, som han havde gjort; siden hen forelskede han sig og giftede sig med en af de mest noble unge kvinder i vores ward. I dag er han en retscaffen far, præstedømmebærer og borger.

Jeg har ofte tænkt på, at det, som Paolo havde hørt til disse kvorumsmøder, havde meget at gøre med den omvæltning, som han foretog i sin tilværelse. På det tidspunkt vidste jeg, at han blev rørt, når vi i kvorummet talte om evangeliske sandheder. Jeg tror, at disse sandheder blev ved med at minde ham om, hvem han egentlig var, og hvad Gud forventede af ham. Jeg tror, at de arbejdede i hans sind og hjerte og gjorde ham mere og mere dårlig tilpas over den livsstil, som han valgte. Gennem den tynde sprække i hans forhærdede hjerte kunne Ånden tale til ham og advare ham. Hvor er jeg taknemmelig for, at vi ikke spildte tiden i kvorummet med at tale om biler eller sport eller min mening om, hvordan drengene burde leve! Jeg tror, at Paolo hørte Herren kalde på sig gennem evangeliets sandheder, som vi studerede sammen.«

Vi kan vise dem, som vi underviser, hvordan man finder styrke i skrifterne. Ældste Boyd K. Packer har sagt: »I skal undervise i skrifterne ... Hvis dine elever gøres bekendt med åbenbaringerne, er der ikke noget spørgsmål – personligt, socialt eller arbejdsmæssigt – der behøver at gå ubesvaret hen. Deri findes det evige evangeliums fylde. Deri finder vi sande principper, som vil løse enhver form for forvirring, ethvert problem og ethvert dilemma, som menneskeheden eller et hvilket som helst individ deraf vil møde« (*Teach the Scriptures*, tale til lærere i religion, 14. okt. 1977, s. 5).

HOLD LÆRDOMMENE RENE

Kapitel 8 i Moroni indeholder et brev, som Mormon skrev til sin søn Moroni. Brevet omhandler dåb af små børn, hvilket praktiseredes af nogle i Kirken. For at hjælpe sin søn med at korrigere denne falske lærdom gentog Mormon den rette lære om ansvarlighed og gav Moroni besked om at undervise i det i hele landet. Læs Moroni 8 som eksempel på nødvendigheden af at holde Kirkens lære og principper rene og uforvanskede.

Det er ydmygende og inspirerende, når man tænker på den pris, som folk har betalt for sandhedens skyld. Mange er blevet døbt trods det, at deres familie har afslået dem på grund af deres beslutning. Profeter og mange andre har foretrukket at dø frem for at fornægte deres vidnesbyrd. Idet ældste John Taylor henviste til Joseph og Hyrum Smiths martyrdød, sagde han, at Mormons Bog og Lære og Pagter »kostede det nittende århundredes ædleste blod at frembringe« (L&P 135:6).

Det kræves af enhver person, der underviser i evangeliet, at de i en ren og ufordrejet form viderebringer andre de sandheder, som der er blevet ydet så store ofre for. Præsident Gordon B. Hinckley har sagt: »Jeg har før talt om betydningen af at holde Kirkens lære ren og at sørge for, at der undervises i den til alle vore møder. Jeg er bekymret herfor. Små afvigelser i den doktrinære undervisning kan føre til store og skadelige usandfærdigheder« (*Teachings of Gordon B. Hinckley*, 1997, s. 620).

Dit ansvar som lærer

Når du forbereder og underviser i lektionerne, bør du tage følgende forholdsregler for at sikre dig, at du underviser i sandheden, som Herren har åbenbaret den.

Undervis ved Ånden ud fra skrifterne og de sidste dages profeters ord

Præsident Ezra Taft Benson belærte: »Ud fra hvilken kilde bør vi undervise om den evige Guds store plan? Standardværkerne naturligvis – især Mormons Bog. Men også ud fra andre nutidsåbenbaringer. De bør sammenstilles med apostlenes og profeternes ord og efter Åndens tilskyndelser« (*Stjernen*, juli 1987, s. 79–80).

Anvend lektionsmaterialer, der er produceret af Kirken

For at hjælpe os med at undervise ud fra skrifterne og de sidste dages profeter har Kirken produceret kursushæfter og andre materialer. Der er meget lidt behov for ledsagende tekster eller andre referencematerialer. Vi bør studere skrifterne, de sidste dages profeters lærdomme og lektionsmaterialerne grundigt for at sikre os, at vi forstår læren korrekt, inden vi underviser i den.

Undervis i evangeliets sandhed og intet andet

Da Alma ordinerede præster til at undervise dem, som han havde døbt i Mormons vande, »forbød [han] dem at lære andet end det, som han havde lært dem, og som var talt ved de hellige profeters mund« (Mosiah 18:19). Da Frelserens tolv nephitiske disciple underviste folket »[talte] de samme ord, som Jesus havde talt – og de afveg ikke fra de ord, som Jesus havde talt« (3 Nephi 19:8). Når du underviser i Jesu Kristi evangelium, bør du følge disse eksempler.

Undervis klart og tydeligt i evangeliets sandheder, så ingen vil misforstå dem

Præsident Harold B. Lee har forklaret: »I skal forkynde om de gamle lærdomme, ikke blot så tydeligt, at de lige akkurat bliver forstået, men I skal forkynde Kirkens lærdomme så tydeligt, at ingen kan misforstå dem« (»Loyalty« i *Charge to Religious Educators*, 2. udg., 1982, s. 64).

Advarsler til lærere i evangeliet

Når du stræber efter at holde læren ren, bør du undgå følgende problemer.

Gisninger

»Når man underviser i en lektion, er der mange måder, hvorpå en udisciplineret lærer kan forville sig bort fra den vej, der fører til hans mål. En af de mest almindelige fristelser er at gisne om ting, hvorom Herren har sagt meget lidt. Den disciplinerede lærer har mod til at sige: »Det ved jeg ikke«, og lade det være nok. Som præsident Joseph F. Smith sagde: »Det er ingen skam for vores intelligens eller hæderlighed, hvis man stilles over for hundrede dybsin-

dige spørgsmål, frimodigt at sige: »Det ved jeg ikke« (se *Evangeliske lærdomme*, 5. rev. udg., 1939, s. 9)« (Joseph F. McConkie, »The Disciplined Teacher«, *Instructor*, sep. 1969, s. 334–335).

At citere forkert

»Den disciplinerede lærer vil være sikker på sine kilder og vil ligeledes gøre alt for at afgøre, om et udsagn repræsenterer Kirkens lære rigtigt eller blot forfatterens mening« (*Instructor*, sep. 1969, s. 334–335).

Vi bør ikke tilskrive Kirkens ledere udsagn uden at bekræfte udsagnetens kilde. Når vi citerer skriftsteder, bør vi sikre os, at vores brug af dem passer med baggrunden (se »Undervisning ud fra skrifterne«, side 54–55).

Evangeliske kæpheste

»Evangeliske kæpheste – at lægge særlig eller udelukkende vægt på ét evangelisk princip – bør ligeledes undgås af lærere« (*Instructor*, sep. 1969, s. 334–335).

Præsident Joseph F. Smith sagde: »De, der dyrker kæpheste, får et falsk indtryk af Frelserens evangelium. De fordrejer dets principper og lærdomme og bringer dem ud af harmoni. Det er et unaturligt synspunkt. Enhver lærdom og ethvert bud, der er åbenbaret af Gud, er væsentligt for menneskets frelse, og at stille et af dem urimeligt i forgrunden og skjule og fordunkle alle andre er uklogt og farligt; det bringer vor frelse i fare, fordi det formørker vort sind og fordunkler vor indsigt« (se *Evangeliske lærdomme*, s. 97).

Sensationelle historier

»Den største fristelse for den lærer, der kæmper for at fastholde en klasses opmærksomhed, er at bruge en sensationel historie. Der er en lang række af disse, hvilke er af tvivlsom herkomst, der konstant er i omløb i Kirken ... Disse er ikke undervisningsredskaber: Stabilitet og vidnesbyrd er ikke bygget på sensationelle historier. Vejledning til os fra profeten videregives gennem de rette kanaler i præstedømmet. Man bør være særligt opmærksom på generalautoriteternes budskaber til stavs- og generalkonferencer, og man bør læse Kirkens publikationer regelmæssigt. Den lærer, der skaber sig et ry som værende ortodoks

og korrekt i lærdommene, vil få den rette opmærksomhed« (*Instructor*, sep. 1969, s. 334–335).

Ændring af Kirkens historie

Præsident Ezra Taft Benson advarede: »Der har været og er fortsat forsøg på at bringe [en humanistisk] filosofi ind i vores egen kirkehistorie ... Formålet dermed er at bagatellisere åbenbaring og Guds mellemkomst i betydningsfulde begivenheder og overdrevent at menneskeliggøre Guds profeter, så at deres menneskelige svagheder bliver mere tydelige end deres åndelige egenskaber« (»God's Hand in Our Nation's History«, i *1976 Devotional Speeches of the Year*, 1977, s. 310).

Om disse forsøg sagde præsident Benson senere: »Vi vil gerne advare jer lærere om denne tendens, som synes at være et forsøg på at genfortolke Kirkens historie, så at den er mere rationel og indbydende for verden« (*The Gospel Teacher and His Message*, tale til lærere i religion, 17. sep. 1976, s. 11).

Personlige fortolkninger og uortodokse synspunkter

Præsident J. Reuben Clark jun., sagde: »Kun Kirkens præsident, den præsiderende højpræst, opretholdes som profet, seer og åbenbarer for Kirken, og kun han har ret til at modtage åbenbaringer for Kirken, enten nye eller tillæg, eller til at komme med bemyndigede fortolkninger af skrifterne, som vil være bindende for Kirken, eller på nogen måde ændre Kirkens eksisterende lærdomme« (i *Church News*, 31. juli 1954, s. 10). Vi bør ikke belære om vores personlige fortolkninger af evangeliske principper eller skrifterne.

Ældste Spencer W. Kimball forklarede: »Der er i dag dem, der synes at sætte en ære i at være uenige i Kirkens ortodokse lærdomme, og som fremfører deres egne meninger, som afviger fra den åbenbarede sandhed. Nogle kan være delvis uden skyld i sagen, andre nærer deres egen selvoptagedhed, og nogle synes at gøre det forsætligt. Folk kan tænke, som de vil, men de har ingen ret til at føre andre bag lyset med deres uortodokse synspunkter. Sådanne personer bør forstå, at deres egen sjæl er i fare« (i *Conference Report*, apr. 1948, s. 109).

UNDERVISNING UD FRA SKRIFTERNE

Profeterne i de sidste dage har belært os om at anvende skrifterne til at undervise i evangeliets lærdomme. Præsident Ezra Taft Benson sagde: »Husk altid, at der ikke findes nogen fyldestgørende erstatning for skrifterne og de levende profeters ord. Disse bør være jeres originale kilder. Læs og overvej mere det, som Herren har sagt, og mindre det, som andre har skrevet om, hvad Herren har sagt« (*The Gospel Teacher and His Message*, tale til lærere i religion, 17. sep. 1976, s. 6).

Præsident Gordon B. Hinckley har sagt: »Den mest sande kilde til guddommelig visdom er Herrens ord i disse hellige bind, Kirkens standardværker. Heri finder vi den lære, som vi må holde fast i, hvis dette værk skal rulle frem mod dets guddommelige udsete endemål« (se *Den danske Stjerne*, okt. 1982, s. 94).

Følgende forslag kan hjælpe dig med at undervise ud fra skrifterne.

»Søg ... at få [ordet]«

Inden vi kan undervise ud fra skrifterne, må vi selv studere skrifterne (se »Søg at få ordet«, side 14–15; »Udvikling af en personlig plan til studium af evangeliet«, s. 16–17).

At lede samtaler og anvende spørgsmål

Når du underviser ud fra skrifterne, er det særligt vigtigt at lede samtaler og anvende spørgsmål, fordi disse metoder ansporer dem, som du underviser, til at tænke over skrifterne og fortælle om deres forståelse. Når elever taler om principperne i skrifterne, udvikler de færdigheder,

som de har brug for i deres personlige studium af skrifterne. (Se side 63–65 og 68–70 for at få hjælp til at lede samtaler og bruge spørgsmål).

Beskriv baggrunden

Et skriftsteds rammer kaldes baggrunden. Eleverne vil bedre kunne forstå, hvad der foregår, eller hvad der bliver sagt i et skriftsted, når de kender baggrunden.

Stil følgende spørgsmål for at begynde at finde baggrunden:

- Hvem taler?
- Hvem taler vedkommende til?
- Hvad taler han eller hun om?
- Hvad svarer han eller hun på?
- Hvorfor siger han eller hun dette?

For eksempel indeholder Lukas 15:11–32 Frelserens lignelse om den fortabte søn. Profeten Joseph Smith sagde, at han opnåede en forståelse om denne lignelse ved at se på dens baggrund:

»Jeg har en nøgle, hvormed jeg forstår skriften. Jeg spørger, hvad var det spørgsmål, der bragte svaret frem, eller fik Jesus til at fremsætte lignelsen ... Når Jesus underviste folket, drog alle toldere og syndere nær til ham for at høre ham; »og farisæerne og de skriftkloge gav ondt at sig og sagde: »Den mand tager imod syndere og spiser sammen med dem.« Det er løseordet, som åbner døren til lignelsen om den fortabte søn. Det blev givet for at besvare knurren og spørgsmål fra saddukæerne og farisæerne, som nærede tvivl, fandt fejl og sagde: »Hvorfor spiser en så stor mand, som han giver sig ud for at

være, sammen med toldere og syndere?» (Profeten Joseph Smiths lærdomme, 1976, s. 333).

Som profeten Joseph Smith påpegede, begynder baggrunden for lignelsen om den fortabte søn i Lukas 15:1–2, flere vers inden lignelsen begynder. En måde, hvorpå man kan finde frem til baggrunden, er at læse versene før og efter det sted, som man studerer.

Denne fremgangsmåde er en hjælp, selv når den, der taler i et skriftsted, ikke blot taler om mennesker, men vigtige begivenheder i dag. Der findes et eksempel på dette i begyndelsen af »Ordets magt«, (side 50). Når vi forstår, hvem zoramiterne var, den forfærdelige åndelige forfatning, som de befandt sig i, og den trussel, som de udgjorde for nephiterne, kan vi bedre forstå betydningen af Almas udtalelse om, at han og hans brødre skulle »forsøge Guds ords kraft« i deres forsøg på at få zoramiterne bort fra deres vildfarelse (Alma 31:5).

Nogle gange er det også en hjælp at studere den politiske, sociale og økonomiske historie på den tid, hvor et skriftsted har sin oprindelse. For at opnå forståelse af for eksempel Herrens trøst og løfter i Lære og Pagter 121 og 122, er det en hjælp at kende til de lidelser, som de hellige gennemgik i Missouri på det tidspunkt og de forhold, som profeten Joseph og hans fæller led i Liberty-fængslet. For at øge vores forståelse af Paulus' breve kan vi drage nytte af en grundlæggende viden om det område, hvor han rejste og forholdene i Kirkens grene, som han skrev til.

Når man beretter om baggrunden, er det væsentligt ikke at miste formålet af syne, hvilket er at bidrage til en bedre forståelse for et bestemt sted i skriften. Vær forsigtig med ikke at gøre baggrunden – så som historie, politik, økonomi eller folkets sprog i skriftstedet – til lektionens hovedpunkt.

Fortæl historier fra skriften

Det er ofte lettere at forstå et evangelisk princip, når det forekommer som en del af en historie i skriften. Historier fanger folks interesse og viser, hvordan evangeliske principper finder anvendelse i hverdagen. Desuden er historier ofte lettere at huske end abstrakte udsagn om principper. (Se »Historier«, side 169–171, for forslag til at fortælle historier).

En historie fra skriften kan indeholde mange principper og anvendelsesmuligheder (et eksempel er Enos' bog, som kun indeholder 27 vers, men belyser mange evangeliske principper). Du bør beslutte, hvilke af disse du vil fremhæve i de historier, som du anvender.

Det er ofte en hjælp for eleverne at læse en historie højt sammen og skiftes til at læse op (se »Læs højt«, side 56). Hvis historien er lang, er det for det meste bedst at give et resumé af den og få eleverne til at læse nogle få af de centrale vers på vigtige steder i historien. Kapitel- og

afsnitsoverskrifter kan være en hjælp, når du forbereder og giver resumeer.

Fortæl om biografiske oplysninger

Når vi studerer de enkelte personers liv i skrifterne, ser vi ofte de evangeliske principper i funktion i et tidsrum. For eksempel viser hele historien om Zeezrom i Mormons Bog, at en person kan omvende sig og begynde at tjene Herren i retfærdighed. Hvis du læser versene, som er citeret i *Guide til skrifterne* under »Zeezrom«, kan du følge historien om Zeezroms angreb på Kirken, hans omvendelse og til sidst hans tapre tjeneste som missionær og lærer i evangeliet. Der findes andre lærerige biografier om Ruth, kong David, Samuel, Ester, apostlen Paulus, Alma den ældre, kong Benjamin, Alma den yngre, Corianton, Mormon og Moroni.

Brug fremgangsmåderne »se efter« og »lyt efter«

Når du underviser ud fra skrifterne, er det ofte en hjælp at få eleverne til at se eller lytte efter noget bestemt. Følgende er eksempler på ting, som du kan bede dem om at »se efter« eller »lytte efter«.

Evangeliske principper, som er illustreret i folks liv.

Eksempel: »Mens vi nu læser Moses 5:4–9, så se efter udsagn, som illustrerer Adams lydighed, selv inden han fuldt ud forstod de pågældende principper.«

Spørgsmål. Eksempel: »Lyt efter spørgsmål, som Alma stillede, mens vi nu læser Alma 5:14–32.«

Lister. Eksempel: »Se efter egenskaberne hos en »udvalgt kvinde«, mens vi studerer Lære og Pagter 25.«

Definitioner af ord eller begreber. Eksempel: »Se efter definitioner af Zion i Lære og Pagter 97:21 og Moses 7:18.«

Billedsprog og symboler. Eksempel: »Se i Johannes 15:1–6 efter Frelserens sammenligning af sig selv med et vintræ og hans disciple med grenene.«

Profetiske kommentarer om et princip eller en begivenhed.

Eksempel: »Lyt efter Mormons kommentar om Korihors skæbne, når jeg læser Alma 30:60.«

»Hvis ... så«-sammenhæng. Eksempel: »Lyt efter Esajas' løfter til os, hvis vi holder sabbatten hellig« (se Esajas 58:13–14).

Opførsel der behager eller mishager Gud. Eksempel: »Mens vi læser Alma 39:1–9, så se efter det særlige råd, som Alma gav sin søn Corianton.«

Mønstre i begivenheder, karaktertræk eller handlinger.

Eksempel: »Mens vi studerer disse skriftsteder, så se efter mønstre, som viser behovet for retfærdige ønsker, når vi søger sandheden.« (Se 1 Nephi 10:17–22; 11:1–23; L&P 11).

Når du ser og lytter efter disse ting i dit personlige studium og din forberedelse, vil du bedre kunne udføre »se efter«- og »lyt efter«-aktiviteter med dem, som du underviser.

»Anvend al hellig skrift på os«

Se »Anvendelse af skriften«, side 159–160.

Læs højt

Når man læser skrifterne højt, fanger det elevernes interesse, øger deres koncentration om bestemte steder i skriften og hjælper dem med at være modtagelige for Åndens påvirkning. Når en person læser højt, bør du opfordre de andre til at følge med i deres skrifter. Bed dem om at lytte eller se efter bestemte principper eller begreber. Giv dem tid til at slå op på hvert skriftsted, inden det læses. Hvis skriftstedet indeholder sjældne eller svære ord eller sætninger, så forklar dem, inden skriftstedet læses. Hvis der er nogen i klassen, som har svært ved at læse, så bed nogle frivillige om det i stedet for at lade eleverne skiftes. Arbejd særskilt med dem, der har svært ved at læse, så de efterhånden vil kunne læse et skriftsted op med held.

Brug hjælpemidlerne til studium, som findes i skrifterne

Præsident Howard W. Hunter har sagt: »Vi bør have en kirke, der er fuld af kvinder og mænd, som har grundig kendskab til skrifterne, som skriver krydshenvisninger og markerer dem, som holder lektioner og taler ved hjælp af Topical Guide, og som har mestret kortene, Bible Dictionary og de andre hjælpemidler, som findes i denne vidunderlige samling standardværker. Der er tydeligvis mere, end vi kan mestre hurtigt. Den skriftmæssige mark er helt sikkert »hvid til høst« (*Eternal Investments*, tale til lærere i religion, 10. feb. 1989, s. 2–3).

Guide til skrifterne

Guide til skrifterne indeholder en række vigtige skriftsteder samt forklaringer. Dette materiale findes som korte artikler om over 1000 emner i skriften, der er opført i alfabetisk rækkefølge. Emnerne omfatter lærdomme, principper, mennesker og steder, som findes i standardværkerne. Dette er en fortræffelig kilde til at besvare spørgsmål, forberede og forbedre taler og lektioner og til personligt studium og familiestudium.

Fodnoter og krydshenvisninger

Skrifterne indeholder for det meste fodnoter. I tre-i-en-udgaven af skrifterne indeholder fodnoterne mange slags oplysninger. De indeholder for eksempel alternative hebraiske (heb) oversættelser af udvalgte ord. De indeholder endvidere forklaringer på talemåder og svære sætningskonstruktioner (ie). *Fodnoter* mærket »jso« er uddrag fra Joseph Smiths inspirerede oversættelse af Bibelen. Der forekommer korte uddrag af Joseph Smiths

oversættelse i fodnoterne. Længere uddrag findes i et særligt afsnit i appendix, lige efter Alfabetisk emneliste.

Den mest almindelige form for fodnoter er en krydshenvisning til andre skriftsteder i standardværkerne. Disse skriftsteder tydeliggør eller tilføjer indsigt i det skriftsted, som du læser. Slå for eksempel op på Lære og Pagter 11:21. Læs verset, og læs dernæst de skriftsteder, som står i fodnote *b*. Hvordan øger disse skriftsteder din forståelse af verset?

Når du underviser om et skriftsted, kan du bruge fodnoterne og krydshenvisningerne til at hjælpe eleverne med at forstå skriftstedet bedre.

Kapitel- og afsnitoverskrifter

En overskrift giver overblik over kapitlet eller afsnittet, som følger. Det kan indeholde oplysninger om lærdomme, historisk baggrund eller personer.

Du kan opfordre eleverne til at markere skriftsteder efter de hovedpunkter, der findes i kapitlets eller afsnittets overskrift. For eksempel beskrives hovedprincipperne i visdomsordet i overskriften til Lære og Pagter 89. Du kan få eleverne til at læse disse principper i overskriften og dernæst fremhæve dem i teksten.

Du kan bede eleverne om at læse overskriften til kapitlerne eller afsnittene indenad, før de kommenterer udvalgte skriftsteder. Dette kan hjælpe dem med at få den rette forståelse af skriftstedet.

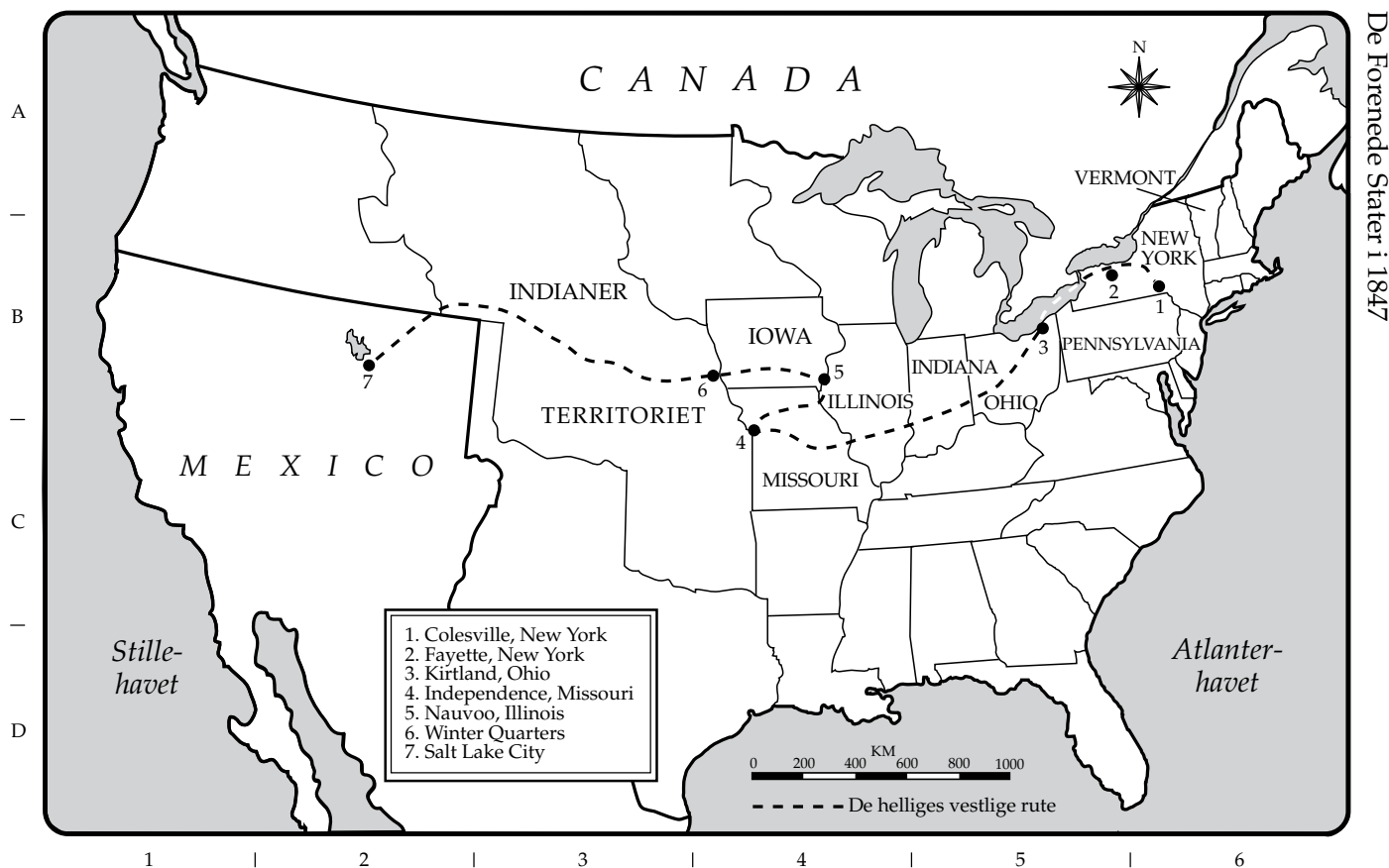
Indledninger

Mormons Bog og Lære og Pagter har forklarende indledninger, som indeholder nyttig baggrundsinformation om bogens formål og oprindelse. For eksempel indeholder indledningen i Mormons Bog vidnesbyrd fra Joseph Smith og andre samt information om bogens oprindelse. Indledningen til Lære og Pagter forklarer, hvordan åbenbaringerne i bogen blev modtaget og samlet.

Disse materialer kan anvendes til at undervise om skrifternes baggrund, historie, kronologi og organisering. Man kan tilrettelægge hele lektioner ved brug af materiale fra disse sider. For eksempel indeholder den forklarende indledning til Lære og Pagter en kort gennemgang af genoprettelsen af evangeliet og nævner en række skriftstedshenvisninger, der omhandler emnet.

Kort

Guide til skrifterne indeholder kort over steder og områder i skrifterne, som er vigtige for Kirkens historie. Ved at kende de omtalte landes geografi kan eleverne bedre forstå de beskrevne begivenheder i skrifterne.

Markering af skrifterne og marginnoter

Det er en hjælp at markere skrifterne, fremhæve handlingsforløb, emner og principper, så de vil være lette at finde. Dette kan sammenlignes med et personligt arkivsystem. Du kan i din undervisning opfordre eleverne til at markere i deres skrifter ved at sige noget i retning af:

»Dette vers indeholder et vigtigt princip. Det kunne I eventuelt markere.«

Der er ikke kun én måde at markere skrifterne på. En persons måde at markere på bør afspejle hans eller hendes holdning til studium af skrifterne. Hvis du underviser voksne eller unge, kan du overveje at bede nogle elever om at fortælle om deres metoder.

Metoder til at markere i skrifterne omfatter følgende, uden at begrænse sig hertil:

- Skrivere, understrege, sætte parentes om et helt vers eller en række vers med blyant eller en farvetusch.
- Kun understrege nogle få nøgleord i hvert skriftsted. Dette skaber en version af kapitlet eller afsnittet med fremhævelser, så man hurtigt kan skimme og finde hovedbegreberne.
- Sætte ring om eller understrege nøgleord, og forbind dem med lige streger til dem, der hænger tæt sammen med hinanden.

- Markere et helt vers eller en række vers og forbinde nøgleordene i pågældende skriftsted.
- Lægge mærke til hvornår en række beslægtede punkter nævnes og nummerere punkterne inde i teksten eller i marginen.

Sammenkædning af skriftsteder

De fleste evangeliske principper beskrives i mange forskellige skriftsteder, hvor hvert skriftsted giver sin egen indsigt. Man kan opnå en mere fuldkommen forståelse af et princip, når man studerer forskellige skriftsteder om emnet. En måde at gøre dette på er ved at samle en liste over skriftsteder om et emne og dernæst skrive denne liste i sine skrifter. Alt afhængigt af emnet kan en liste være lang eller så kort som to eller tre centrale vers. Denne metode, der sommetider kaldes sammenkædning af skriftsteder, kan være et værdifuldt redskab til at studere skrifterne og undervise ud fra dem. Du kan sammenkæde en liste over skriftsteder på følgende måde:

Skriv i marginen ved siden af hvert skriftsted henvisning til næste skriftsted på listen. Fortsæt med at gøre dette, indtil du når til sidste skriftsted. Skriv ved siden af det sidste skriftsted henvisningen til det første. Man kan begynde hvor som helst på listen og fortsætte gennem rækken, indtil man har læst alle skriftstederne.

Du kommer måske til at lave nogle lister, der skal sættes i en bestemt rækkefølge for at give en mere fuldstændig forståelse af emnerne. For at du altid kan vide, hvor du skal begynde, kan du i en parentes skrive henvisningen til det første skriftsted under hver af de andre henvisninger. Ellers kan du nøjes med at skrive henvisningen til det første skriftsted ud for hver af de andre skriftsteder, og på den side, hvor det første skriftsted står, kan du skrive hele listen.

Margennoter

At lave noter i margenen af dine skrifter kan være en værdifuld måde at gøre skrifterne personlige på. Sådanne noter giver en måde at nedskrive indblik, identificere krydshenvisninger som er vigtige for dig og nedskrive måder, hvorpå du kan anvende skriftstederne i din hverdag.

Du kan eventuelt motivere eleverne til at lave margennoter. Du kan sige noget i retning af: »Jeg vil gerne fortælle jer noget, som jeg har tænkt på i dette kapitel. Jeg har skrevet det i margenen«, eller: »Her er der et fortræffeligt skriftsted om omvendelse. I kan eventuelt skrive ordet *omvendelse* i margenen ved siden af.«

Forslag til brug af skriftsteder i undervisningen af børn

Du kan velsigne børnenes tilværelse ved at hjælpe dem med at blive fortrolige med sproget i skrifterne. Når du underviser børn, bør du ofte anvende skrifterne og finde måder, hvorpå børnene kan blive fortrolige med at bruge skrifterne. Her følger nogle eksempler på, hvad du kan gøre:

- Hjælp børnene med at blive fortrolige med bøgernes navne og rækkefølge i skrifterne. Brug sangen »Mormons Bogs Bøger«, i *Børnenes sangbog*, side 63.
- Hjælp børnene med at forstå sproget i skrifterne. Når I læser skrifterne sammen, så forklar, hvad de vigtige ord betyder. Hjælp børnene med at udtale svære ord og navne. Få dem til at lytte efter bestemte ord, sætninger eller begreber.
- Når du ønsker, at børnene skal finde et bestemt skriftsted, så giv dem skriftstedets samt henvisningens side-nummer.
- Fortæl en beretning fra skriften med dine egne ord. Hjælp eleverne med at se begivenhederne og menneskene for sig, når du beskriver det, der skete (se »Histo-

rier«, side 169–171). Læs dernæst de centrale skriftsteder højt.

- Få børnene til at læse højt fra skrifterne. Vær opmærksom på hvert barns evner, og hjælp hver enkelt til en positiv deltagelse.
- Hvis børnene er for små til at læse, så bed dem om at være opmærksomme, mens du læser et skriftsted, og peg på ordene. Du kan også få større børn til at hjælpe de mindre børn med at finde og læse skriftstederne.
- Få børnene til at læse beretninger fra skriften i de illustrerede bøger om skrifterne, som er udgivet af Kirken, som for eksempel *Historier fra Mormons Bog* (31117 110).
- Hjælp børnene med at tale om beretninger fra skriften. Lær dem at stille spørgsmål, når de læser, så som:

»Hvad er det, der sker? Hvorfor sker det? Hvem taler? Hvordan gælder det for mig?«

- Brug de fremgangsmåder, der er beskrevet i del F i denne bog (side 157–184). Når du for eksempel fortæller en historie fra skrifterne, kan du bruge en flonelstavle, enkle tegninger på tavlen eller tegninger, som børnene har lavet. Du kan få børnene til at genfortælle en historie fra skriften eller synge sange, der omhandler bestemte skriftsteder.
- I slutningen af lektierne i Primary er der et afsnit kaldet »Forslag til forberedelse hjemme«. Bed børnene om at læse de deri nævnte skriftsteder sammen med deres familie.

ANSPOR TIL AT LÆRE FLITTIGT

Vi har hver især ansvar for at lære evangeliet at kende gennem en flittig indsats.

Vi har også privilegiet at tjene som lærere på forskellige tidspunkter – for at inspirere og hjælpe andre i deres ansvar for at lære evangeliet at kende.

Vi yder denne vigtige tjeneste ved at gøre alt, hvad vi kan, for at:

1. Vække og fastholde interessen hos dem vi underviser.
2. Motivere til aktiv deltagelse i lektionerne.
3. Vise dem hvordan de skal leve i overensstemmelse med de sandheder, som de lærer.

Disse ting skal vi gøre i kærlighed og ved Åndens kraft.

Det vil sige, at vi ikke bør fokusere så meget på vores præstation, som på hvor godt vi hjælper andre med at være flittige til at lære evangeliet at kende og efterleve det trofast.

HJÆLP DEN ENKELTE MED AT PÅTAGE SIG ANSVARET FOR AT LÆRE EVANGELIET AT KENDE

Den enkeltes ansvar for at lære evangeliet at kende

Ældste Bruce R. McConkie skrev i et brev om at studere evangeliet: »Lad os nu nå til ... en konklusion, som vil have stor betydning for vores evige frelse. Og det er, at hver enkelt selv må lære evangeliets lærdomme at kende. Der er ingen andre, som kan gøre det for ham eller hende. Når det kommer til lærdom om evangeliet, må hver især stå på egne ben; vi har alle adgang til de samme skrifter og er berettiget til den samme Helligånds vejledning. Vi må hver især betale prisen, som det guddommelige forsyn har fastsat, hvis vi skal opnå at få den kostelige perle.

Det er samme princip, der styrer både det at lære sandheden at kende samt det at leve i harmoni med dens standarder. Ingen kan omvende sig på en andens vegne; ingen kan holde budene for og på en andens vegne, og ingen kan blive frelst for nogen anden. Ej heller kan nogen opnå et vidnesbyrd eller gå frem i lys og sandhed til evig herlighed for nogen anden end sig selv. Både kundskab om sandheden og de velsignelser, der kommer til dem, der retter sig efter de sande principper, er personlige anliggender. Og ligesom en retfærdig Gud giver den samme frelse til alle sjæle, der efterlever de samme love, giver han den samme forståelse for sine evige sandheder til alle, der vil betale den pris, som den, der i sandhed søger, betaler.

Kirkens system for at opnå viden om evangeliet er som følger:

- a. Hver især har ansvar for at opnå viden om sandheden gennem sin egen indsats.
- b. Dernæst bør familier undervise deres egne familiedlemmer. Forældre har fået befaling om at opdrage deres børn i lys og sandhed. Hjemmet bør for en sidste dages hellig være det sted, hvor man lærer mest.
- c. For at hjælpe familier og enkeltpersoner tilvejebringer Kirken, som et serviceorgan, mange muligheder for at undervise og lære. Vi er blevet befalet at »undervise hinanden i rigets lære« (L&P 88:77). Dette gøres til nadvermøder, konferencer og andre møder, af hjemmelærere, i klasserne i præstedømmet og hjælpeorganisationerne, gennem seminar og institut samt gennem Kirkens uddan-

nelsessystem« (»Finding Answers to Gospel Questions«, i *Charge to Religious Educators*, 3. udg., 1994, s. 80).

Lærerens rolle i at hjælpe enkeltpersoner med at lære evangeliet at kende

Da vi ved, at hver enkelt har ansvar for at lære evangeliet at kende, kan vi spørge, hvad lærerens rolle er. Det er at hjælpe den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende – at vække et ønske hos hver enkelt om at studere, forstå og efterleve evangeliet og at vise dem, hvordan de skal gøre det.

Søster Virginia H. Pearce, der har tjent som første-rådgiver i Unge Pigers hovedpræsidentskab, har sagt:

»En lærers mål er mere end blot at holde et foredrag om sandheden. Det er at indbyde Ånden og anvende teknikker, som vil styrke muligheden for, at eleven selv vil få øjnene op for sandheden og derpå blive motiveret til at efterleve den ...

Forestil jer hundredtusinder af klasseværelser hver søndag, med en lærer i hvert, som forstår, at »indlæringen skal foretages af eleven. Det er derfor eleven, som må sættes i gang. Når en lærer retter søgelyset mod sig selv, bliver forestillingens stjerne, selv taler hele tiden eller på anden vis overtager hele aktiviteten, er det næsten helt sikkert, at han hindrer elevernes indlæring« (Asahel D. Woodruff, *Teaching the Gospel*, 1962, s. 37).

En dygtig lærer tænker ikke: »Hvad skal jeg gøre i klassen i dag?« eller »Hvad vil jeg undervise i i dag?« Han spørger: »Hvad vil mine elever gøre i klassen i dag?« og »Hvordan kan jeg hjælpe mine elever med at opdage det, som de har behov for at vide?« [*Undervisning i evangeliet: En håndbog for lærer og ledere i Kirkens Uddannelses System*, 1994, s. 13]. Den dygtige lærer ønsker ikke, at elever, som forlader klassen, taler om, hvor strålende og usædvanlig læreren er. Denne lærer ønsker, at eleverne går fra klassen og taler om, hvor strålende evangeliet er!« (*Stjernen*, jan. 1997, s. 12).

Lærere, der forstår deres virkelige ansvar, respekterer de menneskers handlefrihed, som de underviser. De glæder sig, når deres elever studerer skrifterne på egen hånd, selv får øjnene op for evangeliets principper og kommer med

indsigtsfulde bidrag i samtalerne. Lærere har størst succes, når eleverne flittigt studerer og udvikler sig i evangeliet og henter styrke fra Gud.

Virkelig fremragende lærere påtager sig ikke æren for deres elevers tilegnelse af lærdomme og udvikling. Ligesom gartnerne, der planter og passer afgrøder, stræber de efter at skabe de bedst mulige forhold for at lære. Dernæst takker de Gud, når de ser fremgang hos dem, som de underviser. Paulus skrev: »Hverken den, der planter, eller den, der vander, er noget, men det er Gud, som giver vækst« (1 Kor 3:7).

Motivering til selvstændighed i at lære om evangeliet

Følgende forslag kan hjælpe dig med at motivere andre til at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende:

- Nær din egen begejstring for at studere skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Din begejstring kan inspirere dem, som du underviser, til at følge dit eksempel.
- Henled altid i din undervisning opmærksomheden på skrifterne og de sidste dages profeter. Dette vil hjælpe medlemmerne med at indse, hvor værdifuldt og betydningsfuldt Guds ord er.
- Stil spørgsmål, som kræver, at eleverne finder svar i skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Mens det nogle gange er godt at spørge eleverne om, hvad de mener om forskellige emner, er det ofte bedre at spørge dem om, hvad skrifterne og de sidste dages profeter belærer om.
- Vis eleverne, hvordan man bruger de hjælpemidler til studium, som findes i skrifterne. Skrifterne kan for nogen virke overvældende, især for dem der er ret nye i Kirken. Du kan hjælpe ved at lære dem, hvordan de skal bruge fodnoterne, indholdsfortegnelse og stikordsregistre, uddrag af Joseph Smiths oversættelse samt kortene (se »Undervisning ud fra skrifterne«, side 54–59, for at finde specifikke ideer). Personer, der lærer at anvende disse hjælpemidler til studium, bliver mere sikre i at studere skrifterne.
- Uddel opgaver, der kræver studium af skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Tænk over at afslutte

lektionen ved at stille et spørgsmål eller give en opgave, der kræver, at de tilstedeværende gransker skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Selv små børn kan man give denne slags opgaver. For eksempel kan du efter en lektion om bøn bede børnene om at læse en beretning i skriften eller en generalkonferencetale om bøn sammen med deres forældre.

- Hjælp eleverne til en forståelse af, at menneskene i skrifterne var virkelige personer, som oplevede prøvelser og glæde i deres bestræbelser på at tjene Herren. Skrifterne bliver levende, når vi husker på, at profeterne og andre mennesker i skrifterne oplevede mange af de samme ting, som vi oplever.
- Vis eleverne, hvordan man i skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme finder svar på livets udfordringer. Du kan for eksempel hjælpe dem med at bruge indholdsfortegnelserne i skrifterne eller i konferenceudgaverne af *Liahona* til at søge råd om emner som trøst, omvendelse, tilgivelse, åbenbaring eller bøn.
- Motivér åbent dem, som du underviser, til at studere skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Nogle har aldrig forstået deres ansvar for at lære evangeliet at kende. Andre har glemt det. En biskop bemærkede, at han engang havde været med til et lærerudviklingsmøde for primarylærere, hvor deltagerne blev opfordret til at studere skrifterne hver dag. Som direkte resultat af dette møde forsømte han kun én dag på 13 år at studere. Han sagde, at dette studium havde ændret hans liv.
- Bær vidnesbyrd om Frelseren som midtpunktet i alt det, som skriften og de sidste dages profeter belærer om. Vær især frimodig med hensyn til at bære vidnesbyrd om Frelseren. Når de, som du underviser, genkender Frelseren i skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme, øges deres trang til at studere, og deres vidnesbyrd vil blive styrket.

Yderligere oplysninger

Se lektion 5 i kurset Undervisning i evangeliet (side 208–212) for yderligere oplysninger om at hjælpe enkeltpersoner med at lære evangeliet at kende.

LED SAMTALER I KLASSEN

Meningsfulde samtaler er grundlæggende for hovedparten af undervisningen i evangeliet. Vi indbyder til Helligåndens tilstedeværelse, når vi underviser hinanden i evangeliet og viser hinanden respekt og opmærksomhed.

Samtaler kan give os resultater, der sjældent vil komme uden disse. De kan for eksempel:

- Fremme flittigt studium. Gennem velordnede samtaler øges elevernes interesse og opmærksomhed. Alle tilstedeværende kan motiveres til at blive aktivt involveret i indlæringsprocessen. Når du og de, du underviser, stiller spørgsmål, ransager skrifterne sammen og lytter til hinanden, vil alle de tilstedeværende kunne opnå færdigheder og en motivation, der kan hjælpe i deres personlige studium af evangeliet.
- Motivere til enighed blandt dem, som du underviser. Når de fortæller om deres egen indsigt og erfaringer og lytter til og svarer hinanden med respekt, bliver de mere fortrolige med hinanden og skaber en positiv indlæringsatmosfære.
- Øge forståelsen. Gode drøftelser er mere end venskabelige samtaler, hvor man udveksler meninger. De udvider og uddyber hver deltagers forståelse af evangeliets principper.
- Mindske misforståelser. Elevernes kommentarer afslører, hvor godt de har forstået de principper, der undervises i. Dette kan hjælpe dig med at vide, hvornår du yderligere skal uddybe, fremhæve eller atter gennemgå bestemte principper.

Forslag til at lede samtaler

Benyt spørgsmål

Spørgsmål kan motivere de tilstedeværende til at deltage i samtalerne. De kan hjælpe eleverne med at forstå et princip, tænke dybere over det og sætte det i relation til deres liv. De kan få eleverne til at ty til skrifterne for at finde svar.

De fleste kursushæfter angiver spørgsmål til at få samtaler i gang og holde dem i gang. Du kan anvende disse spørgsmål og forberede dine egne spørgsmål. Stil spørgsmål, der ansporer til velovervejede kommentarer og hjælper den enkelte med virkelig at grunde over evangeliet. (Se »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70).

Vælg undervisningsmetoder, der sætter samtalerne i relation til lektionerne

Når du har planlagt spørgsmålene, så spørg dig selv: »Hvad kan jeg ellers gøre? Hvilke metoder kan jeg anvende for at forbedre samtalen?« Du kan anvende mange forskellige undervisningsmetoder, hvormed du kan indlede samtaler og holde dem i gang. Du kan for eksempel indlede en lektion med at fortælle en historie, gøre brug af en illustration eller synge en sang sammen og få de tilstedeværende til at lede i sangen efter svaret på spørgsmålet.

Vær opmærksom på Åndens påvirkning af de tilstedeværende

Helligånden kan tilskynde en eller flere af dem, som du underviser, til at bidrage med kommentarer, som andre har behov for at høre. Vær åben over for tilskyndelser, som du får til at bede bestemte personer om at sige noget. Du kan endda føle dig tilskyndet til at bede en person, som ikke har gjort tegn til at ville sige noget, om at give udtryk for sine synspunkter.

Find måder, hvorpå alle kan deltage

De, som du underviser, vil få gavn af hinandens deltagelse. Men du kan opleve, at du kun spørger dem, som rækker hånden op. Det sker, at folk vælger ikke at deltage, fordi de ikke har nogen mening

om emnet eller foretrækker at give andre mulighed for at sige noget. Eller de er måske bange for at tage fejl eller tror, at de ikke kan udtrykke sig så godt som andre. De synes måske, at gruppen ikke accepterer dem.

Vær opmærksom og hav en bøn i hjertet, når du tænker på hver enkelt. Du kan beslutte dig til at spørge om en persons mening om et emne fremfor at stille et sagligt spørgsmål, som han eller hun måske ikke kan besvare. I stedet for at spørge: »Hvilke af Åndens gaver nævner Paulus i 1 Korintherbrev?« kan du for eksempel spørge: »Hvorfor tror du, at næstekærlighed er den største af alle Åndens gaver?« Du kan bede nogen om at forberede et kort indlæg til en lektion; du kan endda hjælpe ham eller hende med at forberede det. Du skal måske først vise nogle mennesker, at du er deres ven, og lade dem vide at du værdsætter det, som de har at sige.

Hold fast i lektionernes emne

Nogle gange sker det, at eleverne kommer med kommentarer, der ikke har noget med lektionen at gøre. Hvis du synes, at en kommentar bortleder opmærksomheden fra en lektions emne, kan du føre samtalen tilbage til lektionens hovedpunkter ved at sige noget i retning af: »Det er en interessant betragtning, men jeg tror, at vi er ved at komme ind på et andet emne? Kan vi vente med at tale om det til en anden gang og vende tilbage til det oprindelige spørgsmål?« Eller du kan sige: »Jeg tror ikke, at jeg er forberedt til at tale om det i dag. Måske kan vi tale om det en anden gang.«

Det kan også hænde, at du ikke kender svaret på et spørgsmål. Hvis det sker, så sig ganske enkelt, at du ikke ved det. Du kan eventuelt sige, at du vil prøve at finde svaret derpå. Ellers kan du opfordre eleverne til at finde svaret og i en anden lektion give dem tid til at fortælle, hvad de har fundet frem til.

Hold ro i klassen

Nogle gange kan flere elever være ivrige efter at kommentere en ting. Bed dem om at række hånden op, når de ønsker at sige noget, og vente indtil du beder dem om at sige noget. Gør opmærksom på, hvor meget de kan lære af hinanden, og bed dem om at lytte hensynsfuldt til hinandens kommentarer.

Det kan ske, at en person afbryder i lektionen ved at argumentere med dig og andre, tale uærbødigt eller bringe kontroversielle emner på banen. En sådan person skaber en trættekær ånd, hvilket gør det svært at undervise og kan svække troen hos nogen. Se »Hjælp dem, der forstyrrer undervisningen«, side 84–87, for forslag til, hvordan man arbejder med sådanne personer.

Tal ikke for meget

Lærere, der holder forelæsning det meste af tiden eller selv besvarer alle spørgsmål, har tendens til at fratage eleverne lysten til at deltage. Du bør passe på med ikke at tale mere end nødvendigt eller med ikke at give udtryk for din egen mening for ofte. Disse fremgangsmåder kan forårsage, at eleverne mister interessen. Betragt dig selv som en vejleder på en studierejse, der kommer med relevante kommentarer for at holde dem, som du underviser, på rette vej.

Du bør først og fremmest tænke på at hjælpe andre med at lære evangeliet at kende og ikke på at komme med en imponerende fremlæggelse. Dette medfører, at du må give eleverne mulighed for at undervise hinanden. Når en person stiller et spørgsmål, så overvej at bede andre om at besvare det i stedet for at besvare det selv. Du kan for eksempel sige: »Det er et interessant spørgsmål. Hvad mener resten af jer?« eller: »Er der nogen, der kan hjælpe med dette spørgsmål?«

Afslut ikke samtalerne for hurtigt

Vær forsigtig med ikke at afslutte gode samtaler for hurtigt for at forsøge at nå alt det, som du har forberedt. Selv om det er vigtigt at gennemgå alt materialet, er det vigtigere at hjælpe eleverne med at mærke Åndens påvirkning, afklare deres spørgsmål, øge deres forståelse for evangeliet og styrke deres beslutning om at holde befallingerne.

Lyt

Gør alt, hvad du kan, for at lytte oprigtigt til elevernes kommentarer. Dit eksempel vil motivere dem til at lytte opmærksomt til hinanden. Hvis du ikke forstår en elevs spørgsmål, så spørg. Du kan sige: »Jeg er ikke sikker på, at jeg forstår spørgsmålet. Kan du forklare det nærmere?« eller: »Kan du give mig et eksempel på, hvad du mener?« (Se »Lyt«, side 66–67, for yderligere hjælp).

Anerkend alle bidrag

Du kan hjælpe dem, som du underviser, med at føle sig mere tillidsfulde med hensyn til deres evne til at deltage i en samtale, hvis du svarer positivt på alle seriøse kommentarer. Du kan for eksempel sige: »Tak for dit svar. Det var meget eftertænksomt«, eller: »Sikke en god idé! Det har jeg aldrig tænkt på før«, »Det er et godt eksempel« eller: »Jeg sætter pris på det, som I allesammen har sagt i dag«.

Du må aldrig gøre nar af eller kritisere et spørgsmål eller en kommentar, men vis venlighed og kærlighed, idet

du gør dit bedste for at svare. Når folk føler, at der sættes pris på deres kommentarer, vil de føle sig mere frie til at fortælle om deres erfaringer, følelser og vidnesbyrd (se »Lær andre at bidrage til undervisningsmiljøet«, side 77–78 samt »Hvordan lærere kan bidrage til undervisningsmiljøet« side 79–81).

Kom elever, der svarer forkert, til undsætning

Det kan hende, at nogen siger noget, der ikke er rigtigt. Du kan komme eleven til undsætning med et svar som: »Sådan har jeg aldrig tænkt på det før«, eller du kan sige: »Du tænker måske på noget andet«, eller: »Det er jeg glad for, at du nævnte«. I nogle tilfælde kan du påtage ansvaret for et forkert svar. Du kan for eksempel sige: »Undskyld, jeg har vist ikke udtrykt mig så klart.«

Afslutning af samtaler

Det er vigtigt at afslutte samtaler på det rette tidspunkt. Meget af ånden i en opløftende samtale går tabt, når den varer for længe. Følgende forslag kan måske hjælpe dig:

- Hold øje med tiden. Vær klar over, hvornår lektionen bør slutte. Afsæt tilstrækkeligt med tid til, at du kan sammenfatte det, der er blevet sagt, og til at bære dit vidnesbyrd.
- Giv eleverne et afgrænset tidsrum. Du kan sige noget i retning af: »Vi har kun tid til to kommentarer til.« Eller du kan sige: »Vi vil lige høre én til kommentar, og så vil jeg runde af.«

Ud over at afslutte samtalerne på dette rette tidspunkt er det vigtigt at afslutte dem på rette vis. Når du afrunder en samtale, så tak eleverne for deres deltagelse. Sammenfat dernæst de hovedpunkter, som I har drøftet i samtalen, eller bed en anden om at gøre det. Fremhæv de evangeliske principper, som I har talt om. Gennemgå eventuel ny lærdom, som I har fået som resultat af samtalen, og anspor dem, som du underviser, til at anvende deres øgede forståelse til at bruge principperne i deres liv. Bær dit vidnesbyrd, eller bed nogen andre om at gøre det, alt efter hvad Ånden tilskynder dig til.

At lytte er et udtryk for kærlighed. Det kræver ofte ofre. Når vi virkelig lytter til andre, afstår vi ofte fra at sige det, som vi ønskede, så de kan komme til orde.

Hvordan opmærksom lytten kan hjælpe dem, som du underviser

Du kan som lærer gøre megen nytte ved at lytte. Når du lytter, fokuserer du din undervisning på den enkeltes behov og interesser. Du viser din respekt for deres ideer, meninger og erfaringer. Du viser, at du er interesseret i dem hver især. Når de ved, at deres indsigt er vigtig for dig, er det mere sandsynligt, at de:

- Vil være modtagelige og begejstrede.
- Vil bidrage med deres tanker og erfaringer.
- Vil være flittige til at lære.
- Vil efterleve det, som de lærer.

Nogle mener måske, at man ved at lytte opmærksomt til ét medlem af en gruppe, ignorerer de andre, og at det er til ulempe for dem. Dette er ikke tilfældet. Når man lytter opmærksomt til én person, hjælper det de andre med at vide, at du interesserer dig for den enkelte. Når man lytter til ét familiemedlem eller én elev ad gangen, viser man et eksempel, som andre kan følge ved at gøre ligeså.

Hvordan opmærksom lytten kan hjælpe dig som lærer

Når du lytter opmærksomt, vil det hjælpe dig som lærer. Når du lytter med kærlighed til og respekt for elevernes kommentarer, vil du være i stand til at:

- Afgøre, hvor aktivt eleverne tager del i indlæringsprocessen.
- Afgøre, hvor meget de lærer.

- Bedre kunne forstå, hvad de har behov for.
- Fornemme og fjerne hindringer, som kan begrænse det, de lærer, såsom modløshed eller bekymring over andre ting.
- Bedre forstå de spørgsmål, de har, så du kan vejlede dem til at finde svar.
- Vide, hvornår du skal gå videre med en ting, der har betydning for dem.
- Vide, hvornår de har behov for en mulighed til at sige noget.
- Afgøre, hvornår du skal gentage bestemte principper eller komme med uddybende forklaringer.
- Vide, hvornår du skal tilpasse en lektion.

Når du lytter, vil det også være til stor personlig gavn for dig. Når du lytter til dem, som du underviser, vil du se, at de har meget at lære dig.

Forslag til at lytte mere effektivt

Hvordan kan de, som du underviser, vide, at du lytter? Du kan vise, at du lytter, ved at vise interesse. Du kan se på den, der taler, i stedet for at se på stoffet til din lektion eller andre ting i lokalet. Du kan motivere den, der taler, til at gøre sine kommentarer færdig uden afbrydelser. Du kan undgå at bryde for tidligt ind i samtaler med råd eller meninger. Når du forstår det, der bliver sagt, kan du komme med kommentarer, der viser, at du har forstået det. Når der er noget, du ikke forstår, kan du spørge.

Overvej følgende ideer i dine bestræbelser på at øge din evne til at lytte.

Stil spørgsmål

Spørgsmål som følgende kan vise, at du er interesseret i hver enkelts meninger og følelser.

- Kan du fortælle mig mere om det?
- Hvordan havde du det, da det skete?
- Jeg er ikke sikker på, at jeg forstår det. Er det, som du siger, at ...?
- Vil du gerne forklare mig det?

Pause

Vær ikke bange for stille stunder. Folk har ofte brug for tid til at tænke over og

besvare spørgsmål eller til at udtrykke det, som de føler. Du kan holde en pause, efter du har stillet et spørgsmål, efter der er blevet fortalt om en åndelig oplevelse, eller når en person har svært ved at udtrykke sig. Sørg for at give den, der taler, tid til at tale færdig, inden du svarer. Du bør selvfølgelig ikke holde for lange pauser, især ikke når nogen føler sig forlegen eller presset til at sige noget.

Koncentrer dig om det, der bliver sagt

Folk har nogle gange tendens til at tænke på det, som de vil sige, i stedet for at lytte til det, som andre siger. Sørg for, at du virkelig koncentrerer dig om den, der taler, i stedet for at tænke over, hvad du skal svare.

Vær opmærksom på de usagte budskaber

Folk fortæller ofte om deres følelser gennem den måde, de sidder på, deres ansigtsudtryk, hvordan de placerer deres hænder, deres tonefald og deres øjenbevægelser. Disse usagte budskaber kan hjælpe dig med at forstå, hvad dine elever føler.

Gentag det, som andre har sagt

Når du har lyttet efter direkte og indirekte budskaber, kan du gentage det, som du har forstået. Sammenfat budskaberne med dine egne ord for at se, om du har forstået dem korrekt. Når du har gjort dette, kan du spørge personen ved at sige: »Er det det, som du sagde?« eller: »Bør vi tale mere om det?« Når du gør dette, så sørg for, at du ikke taler på en nedladende måde.

Lær eleverne at lytte til hinanden

Mind eleverne om, at én måde at vise kærlighed på, er ved at lytte. Følgende forslag kan måske hjælpe dig med at motivere eleverne til at lytte til hinanden:

- Når en person har svaret på et spørgsmål eller er kommet med en kommentar, så bed de andre om enten at føje noget til kommentaren eller give udtryk for en anden mening.
- Når nogen stiller et spørgsmål, så giv det videre til andre i stedet for selv at besvare det. Du kan for eksempel spørge: »Er der nogen, som gerne vil besvare dette spørgsmål?«
- Du kan i forvejen bede en eller flere om at forberede sig til at sammenfatte de ting, der bliver sagt i løbet af en samtale.

Frelseren iagttog og lyttede konstant til dem, som han underviste, og tilpassede sine lærdomme efter de behov, som han fornemmede. Da han for eksempel havde undervist nephiterne, sagde han: »Gå derfor til jeres hjem og overvej det, som jeg har sagt« (3 Nephi 17:3). Men netop som han skulle til at forlade dem, »så han sig atter omkring på de forsamlede og så, at de græd og så vedholdende på ham, som om de ville bede ham om at blive hos dem lidt længere« (3 Nephi 17:5). Han fornemmede deres behov og blev længere for at betjene og undervise dem. Når du lytter opmærksomt og svarer dem, du underviser, på rette måde, kan du hjælpe med at imødekomme deres behov for lærdom om evangeliet.

UNDERVIS VED HJÆLP AF SPØRGSMÅL

Jesus Kristus, Mesterlæreren, stillede ofte spørgsmål for at ansøre folk til at overveje og anvende de principper, som han belærte om (se for eksempel Matt 16:13–15; Luk 7:41–42; 3 Nephi 27:27). Hans spørgsmål tilskyndede til omtanke, selvransagelse og forpligtelse.

Generelle retningslinier til at forberede spørgsmål

De kursushæfter, som er udgivet af Kirken, kommer med forslag til mange spørgsmål, som du kan anvende i lektionerne. Læs dem omhyggeligt for at afgøre, hvilke af dem der vil være til størst hjælp for dem, som du underviser. Du kan også forberede dine egne spørgsmål. Når du overvejer, hvilke spørgsmål du skal bruge i en lektion, så spørg dig selv: »Vil de hjælpe dem, som jeg underviser, med at forstå lektionens hovedpunkter? Vil disse spørgsmål hjælpe dem, som jeg underviser, med at anvende de evangeliske principper, der belæres om?«

Følgende ideer kan hjælpe dig med at forberede dine egne spørgsmål.

Spørgsmål der kan besvares med ja eller nej

Spørgsmål, der kan besvares med *ja* eller *nej* har kun begrænset anvendelse i undervisning i evangeliet. Du bør hovedsageligt benytte dem til at opnå engagement eller til at afgøre, om folk er enige eller uenige.

Saglige spørgsmål

Saglige spørgsmål anvendes for at fastslå et skriftsteds, en begivenheds eller et evangelisk princip grundlæggende kendsgerninger. De har bestemte svar. De kan hjælpe eleverne til at begynde at

studere skriftsteder, forstå hovedpunkter, overveje meninger og overvinde forkerte opfattelser. For eksempel:

- Hvad var Nephis første reaktion, da hans brødre bad om tilgivelse for at have bundet ham med reb?
- Hvornår og hvor blev Kirken organiseret?

Sørg for, at du ikke kun stiller saglige spørgsmål. De kræver ikke megen tankevirksomhed, og de kan afskrække dem, der ikke kender svarene. Men når du gør brug af dem, bør du generelt sørge for, at de nødvendige oplysninger til at kunne besvare dem er tilgængelige for dem, som du underviser.

Med saglige spørgsmål kan du hjælpe alle med at indlede en samtale med samme udgangspunkt. Dernæst kan du gå over til spørgsmål, der foranlediger til nærmere eftertanke og hjælper eleverne med at se, hvordan de evangeliske principper finder anvendelse i deres tilværelse.

Spørgsmål der foranlediger nærmere eftertanke

Nogle spørgsmål får eleverne til at tænke dybere over skriftsteders og evangeliske princippers betydning. Disse spørgsmål begynder ofte med ordene *hvad*, *hvordan* eller *hvorfor*. De kan ikke besvares med *ja* eller *nej*, og der er for det meste mere end ét rigtigt svar på dem. For eksempel:

- Hvorfor tror I, at denne åbenbaring kom på dette tidspunkt i Kirkens historie?
- Hvad kan denne historie lære os om, hvordan Herren hjælper dem, der er i nød?
- Hvordan vil I definere tro?
- Hvad vil det sige at være sagtomdig?
- Hvordan kan denne ting sammenlignes med det evangeliske princip, som vi taler om? (Dette er et godt spørgsmål at stille i forbindelse med en illustration.)
- Hvordan adskilte Lamans og Lemuels reaktion sig fra Nephis?

Når du stiller sådanne spørgsmål, bør du være åben over for alle svar (se »Lyt«, side 66–67). Motivér eleverne til at overveje de skriftsteder og evangeliske prin-

cipper, som I taler om, og til at give udtryk for deres tanker. Prøv ikke at få dem til at komme med bestemte svar på spørgsmålene; så vil de hurtigt blive klar over, hvad det er, du gør, og enten holde op med at deltage eller begynde at gætte i stedet for at tænke. Når du har brug for et bestemt svar, er det bedst at stille et sagligt spørgsmål eller at fremlægge oplysningerne på en anden måde.

Spørgsmål der hjælper eleverne med at anvende de evangeliske principper

Det er vigtigt at stille spørgsmål, der hjælper eleverne med at anvende de evangeliske principper i deres tilværelse. For eksempel:

- Hvordan er dette løfte fra Herren gået i opfyldelse i jeres liv?
- I hvilke henseender begår vi nogle gange samme fejl som personerne i denne historie?
- Hvordan kan Guds revselse være en velsignelse for os?
- Hvilke forhold i vore dage minder om begivenhederne i denne beretning fra skriften?
- Hvad ville I gøre, hvis I var denne person?

Bed eleverne om at nævne eksempler på, hvordan de eller andre har gjort brug af de evangeliske principper, som I har talt om. Hvis du tilskyndes dertil af Ånden, kan du opfordre dem til at bære vidnesbyrd om de principper, som de taler om.

Generelle retningslinier for at stille spørgsmål

Stil spørgsmål, som eleverne kan svare på

Brug ikke spørgsmål for at demonstrere din egen viden. Stil spørgsmål, der vil anspore til velovervejede svar fra dem, som du underviser.

Kommentér forkerte svar med respekt og høflighed

Nogle gange vil der være nogen, som svarer forkert eller kommer med et svar, der viser en begrænset forståelse. Andre i gruppen vil måske le ad sådan et svar. Dette kan gøre vedkommende forlegen og få ham eller hende til at være tilbageholdende med at deltage fremover. Det kan være til skade for vedkommendes indlæring.

Kommentér forkerte svar med respekt og høflighed. Sørg for, at vedkommende stadig har det godt med at deltage. Du kan vælge selv at påtage dig ansvaret ved at sige noget i retning af: »Undskyld, jeg tror ikke, at jeg udtrykte mig så klart. Lad mig prøve igen.« Eller du kan komme vedkommende til undsætning ved at sige: »Du tænker måske på noget andet«, eller: »Tak for at du nævnte det, men jeg er ikke sikker på, at jeg udtrykte mig

klart.« Sådanne svar vil hjælpe dem, som du underviser, med at føle sig bedre og bedre tilpas med at deltage, selv når de tror, at de måske vil svare forkert.

Vent på svarene

Du skal ikke blive bekymret, hvis eleverne er tavse i nogle sekunder efter, at du har stillet et spørgsmål. Du må ikke besvare dit eget spørgsmål. Giv eleverne tid til at tænke over svarene. Lange pauser med tavshed kan dog være tegn på, at de ikke forstår spørgsmålet, og at du skal stille det på en anden måde.

Stil opfølgende spørgsmål

Opfølgende spørgsmål kan hjælpe eleverne med at tænke nærmere over et princip, som de taler om. Hvis eleverne for eksempel nævner en måde, hvorpå en beretning fra skriften kan sammenlignes med dem selv, kan du spørge: »Hvad kan vi ellers lære af denne historie?«

Giv alle mulighed for at sige noget

For at motivere flere elever til at sige noget, kan du rette nogle opfølgende spørgsmål mod dem, der endnu ikke har sagt noget i løbet af lektionen.

Hvis der er flere, som har noget at sige om et emne, kan du sige noget i retning af: »Vi vil høre dig først, og så dig bagefter.« Så vil dem, du underviser, holde sig i ro, fordi de ved, at de vil få mulighed for at sige noget.

Hjælp eleverne med at forberede sig på at besvare spørgsmål

For at hjælpe eleverne med at forberede sig til at besvare spørgsmål kan du, inden noget bliver læst op eller præsenteret, fortælle dem, at du vil bede dem om at besvare noget herom (se fremgangsmåderne »se efter« og »lyt efter« i »Undervisning ud fra skrifterne«, side 55). Du kan for eksempel sige: »Lyt, når jeg læser dette skriftsted op, så I kan fortælle, hvad der interesserer jer mest ved dette«, eller: »Se, mens dette skriftsted bliver læst op, om I kan forstå, hvad Herren fortæller os om tro.«

Undgå spørgsmål, der skaber strid eller indgyder til diskussion

Frelseren sagde: »Den, der har en trættekær ånd, er ikke af mig« (3 Nephi 11:29; se også vers 28 og 30). Vær forsigtig med ikke at stille spørgsmål, der befordrer til diskussion eller henleder opmærksomheden på sensationelle emner. Stil ikke spørgsmål, der kan skabe tvivl, eller som kan føre til samtaler, der ikke er opbyggende. Sørg for, at dine spørgsmål fører eleverne til indbyrdes enighed i troen og til kærlighed blandt dine elever (se Mosiah 18:21). Når der opstår uenighed, må du anstrenge dig for at fremhæve det, som I er enige om og den korrekte lære.

Stil af og til spørgsmål, der foranlediger stille eftertanke

Du kan af og til vælge at stille spørgsmål, som eleverne stille skal overveje, i stedet for at besvare dem højt i en samtale. For eksempel:

- Hvad har I gjort i dag, som fører jer nærmere til det evige liv?
- Har I undladt at gøre noget i dag, som ville have ført jer nærmere til det evige liv?

Kreativ brug af spørgsmål

Du kan eventuelt anvende spørgsmål på nogle af følgende måder:

- Skriv spørgsmål på papirstimler, og sæt dem fast under stolene. Bed på passende tidspunkter i samtalen hver især om at fjerne spørgsmålet fra sin stol. Få dernæst ham eller hende til at læse spørgsmålet og svare på det.
- Bed hver elev om at skrive et spørgsmål, der er baseret på et evangelisk princip eller et skriftsted. Saml spørgsmålene ind, og tal om dem.
- Bed nogle elever om at lave et rollespil om personer, som de vælger fra lektionen, og lad de andre stille dem spørgsmål (se »Rollespil«, side 177–178). Dette fungerer særlig godt med børn.

- Giv nogle få elever nogle spørgsmål ugen inden lektionen. Bed dem om at forberede sig til at svare på disse spørgsmål som en del af den kommende lektion.
- Brug følgende spørgsmål til at tale om et evangelisk princip: »Hvad ved vi allerede om dette princip?« »Hvad er det, som vi ønsker at vide?« »Hvad har vi lært i dag?« Du kan skabe et grundlag for lektionen ved at få eleverne til at besvare disse spørgsmål og dernæst skrive deres svar i tre kolonner på tavlen.
- Skriv et spørgsmål på tavlen, inden klassen begynder, så eleverne kan begynde at tænke over det, så snart de kommer.
- Få eleverne til at besvare spørgsmål ved at finde og læse passende skriftsteder eller salmer. Bed eleverne om at besvare spørgsmålene ved at fortælle om eksempler fra deres eget liv.
- Del klassen op i små grupper. Giv hver gruppe nogle få spørgsmål, som de skal overveje. Få dernæst hver gruppe til at fortælle klassen om deres svar.

Yderligere oplysninger

Se »Planlæg og led meningsfulde drøftelser«, side 303–304 i afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*.

HJÆLP ELEVERNE MED AT VÆRE OPMÆRKSOMME

En søndagsskolelærer har fortalt følgende om en lektion, som han har undervist i:

»Jeg havde det som om, jeg havde taget klassen med på en vandretur gennem skoven. Da vi begyndte med at gå ned ad stien sammen, gjorde jeg opmærksom på nogle interessante ting fra skriften, som vi kom forbi på vores vej. Jeg forklarede omhyggeligt lektionens grundideer, på samme måde som en fører ville fortælle om forskellige slags planter, som man ser langs en skovsti.

På et tidspunkt vendte jeg mig om for at se efter mine elever. Jeg opdagede, at de var ret langt bagude på skrifternes sti. Ingen af dem havde kunnet følge med mig. Nogen blev stående, nogen sad fast, andre havde bevæget sig bort fra stien og var faret vild. Det var som om, jeg måtte gå tilbage ad stien, samle klassen og forsøge at komme videre frem igen.«

Som denne oplevelse viser, kan læreren nogle gange »bevæge sig væk« fra eleverne i løbet af lektionen. Eleverne mister nogle gange interessen eller koncentrationen.

Hvordan kan lærere hjælpe elever med at fastholde opmærksomheden? Der er ikke kun ét svar på dette spørgsmål, men der er ting, som du kan gøre, der vil gøre en forskel.

Læg mærke til og lyt til dem, som du underviser

Du kan ofte se, om dem, som du underviser, »bevæger sig væk« fra dig. Du observerer måske, at de er mere rastløse end ellers, at de ikke læser med, når andre læser skriftsteder højt, eller at de taler med hinanden om ting, der ikke har noget med lektionen at gøre. Du fornemmer måske

manglende eftertanke eller entusiasme i deres svar på de spørgsmål, som du stiller.

Vær varsom, når du fortolker tegn på elevernes opmærksomhed. Nogen, der synes at have bevæget sig væk, følger måske meget nøje med i lektionen. For eksempel kan det være, at en elev, som ikke ser på dig, tænker på noget, der er blevet sagt i klassen eller overvejer en tilskyndelse, som han eller hun har modtaget ved Helligånden.

Når du underviser ved hjælp af Ånden, vil du ofte blive velsignet med at mærke, hvor opmærksomme dine elever er. Du kan nogle gange blive tilskyndet til at foretage ændringer i en lektion for at hjælpe med at fange elevernes opmærksomhed igen.

Hvordan man hjælper eleverne med at være opmærksomme

Følgende forslag kan hjælpe dig med at få elevernes opmærksomhed:

- Gør stoffet relevant. Hjælp dem, som du underviser, med at indse, hvordan lektionen kan anvendes i deres liv. Hvis de ikke kan se, hvordan emnet vedrører dem, vil de højst sandsynligt ikke være interesserede eller opmærksomme.
- Varier din talemåde i løbet af undervisningen. Taler du for langsomt, for hurtigt, for svagt eller for højt? Bruger du det samme stemmeleje uden ret megen variation? Taler du tydeligt? Viser du begejstring for det, som du underviser i? Den måde, du bruger din stemme på, kan have indvirkning på, hvor opmærksomme dine elever er.
- Hold øjenkontakt. Brug øjenkontakt som en måde til at inddrage eleverne i lektionerne. Når du underviser ved hjælp af at holde øjenkontakt, er din opmærksomhed rettet mod dem, som du underviser og ikke mod materialet til lektionen. Når du holder øjenkontakt, mens du lytter til deres kommentarer og spørgsmål, hjælper det dem med at vide, at du er interesseret i det, som de har at sige. Vær forsigtig med ikke at lade dit blik flakke om i lokalet, mens du taler. Sæt stolene i lokalet, så du kan se hver persons ansigt, og så hver især kan se dit ansigt. Mindre børn vil blive

mere opmærksomme, hvis du sidder tæt ved dem og taler til dem i øjenhøjde.

- Brug bevægelser. Prøv at bevæge dig omkring i lokalet, når du underviser, men gå ikke konstant frem og tilbage. Hvis du rykker nærmere hen imod eleverne, når du stiller et spørgsmål, viser det din interesse og motiverer til svar. Passende bevægelser med hænderne og armene kan hjælpe med at understrege et punkt i lektionen. Bevæg dig rundt på en naturlig måde, som passer til din personlighed. Hvis dine bevægelser er påtagede, unaturlige eller hyppige, kan de distrahere eleverne og føre til, at de mister interessen i lektionen.
- Varier tempoet i lektionerne. Det tempo, hvormed du gennemgår stoffet i lektionen, kan have indflydelse på elevernes opmærksomhed. Hvis tingene i lektionen skrider for hurtigt frem, kan eleverne blive forvirrede. Hvis du gennemgår stoffet for langsomt, kan de miste interessen. Nogle dele af en lektion kan synes at trække i langdrag eller køre fast i samtaler eller historier. Noget stof kan være vigtigt for dem, som du underviser, men mindre relevant end andet stof. Du bør gå hurtigt hen over denne form for stof, så du kan nå frem til lektionens hovedpunkter.

- Brug forskellige slags undervisningsmetoder. Forskellige undervisningsmetoder kan hjælpe dig med at variere lektionens tempo, få eleverne til at koncentrere sig fra begyndelsen af lektionen, genvinde deres opmærksomhed i lektionen eller skabe en overgang fra en del af lektionen til en anden. For eksempel kan samtaler i små grupper straks inddrage dem, der synes at miste interessen og koncentrationen. (Se »Variation i undervisningen«, side 89–90).

Den enkeltes ansvar for at deltage

Du bør i dine bestræbelser for at hjælpe eleverne med at være mere opmærksomme huske, at de i sidste ende selv har ansvaret for deres deltagelse. Er der nogen, som ikke deltager, må du ikke presse vedkommende til at deltage. Bliv i stedet ved med at være interesseret, vise respekt og være hjælpsom, idet du husker på rådet fra Herren til præstedømmebærere: »Ingen magt eller indflydelse kan eller bør udøves ... uden gennem overbevisning, langmodighed, mildhed, sagtmodighed og uskrømtet kærlighed« (L&P 121:41).

HVORDAN MAN KAN SE, OM DE LÆRER NOGET

En lærer i Primary afholdt en lektion i en klasse for niårige. Lektionens hovedprincipper var, at Kirkens præsident modtager åbenbaring for hele Kirken, og at vi hver især kan modtage personlig åbenbaring til at vejlede os i vores eget liv. Lektionen var godt planlagt. Den omfattede markering af skriftsteder, tavle og samtaler, de aktiviteter der blev foreslået i kursushæftet samt en sammenfatning.

Ved lektionens slutning stillede læreren et spørgsmål: »Hvem har myndighed til at modtage åbenbaring for Kirken?« Alle børnene rakte hånden op. De kendte alle sammen svaret: Kirkens præsident.

Så spurgte læreren: »Hvilke slags ting kan I modtage åbenbaring om?« Der kom ikke noget svar. Læreren var overrasket over, at der ikke var nogen, som besvarede det andet spørgsmål, eftersom de havde talt om dette i løbet af lektionen. Læreren stillede spørgsmålet igen på en lidt anden måde. Men der kom heller ikke noget svar. Så rakte Sarah, en af eleverne, hånden op og spurgte: »Hvad betyder *åbenbaring* egentlig?«

Fordi eleverne havde svaret rigtigt, havde læreren ikke indset, at de ikke forstod de grundlæggende principper i lektionen. Hvis Sarah ikke havde spurgt, ville lektionen have været mangelfuld for hende og muligvis for andre elever. De ville have lært meget lidt, som havde betydning for dem. Hvordan kunne læreren på et tidligere tidspunkt i lektionen have sikret sig, at alle forstod det?

Hvordan man finder ud af, om eleverne forstår stoffet

Ældste Boyd K. Packer har belært: »Den opmærksomme lærers øjne ser konstant frem og tilbage på eleverne, opfatter hver en bevægelse, registrerer hvert ansigtsudtryk og reagerer hurtigt på manglende interesse eller forvirring. Øjnene aflæser straks et uforstående udtryk eller bemærker med det samme, når eleverne har lært noget« (*Teach Ye Diligently*, rev. udg., 1991, s. 164–165).

Ved at iagttage de fremskridt, som dine elever gør, kan du forsigtigt foretage tilpasninger af det, som du har forberedt at undervise i. Du kan for eksempel gentage eller lægge ny vægt på principper, standse op for at tale om noget, fortælle en historie eller bære dit vidnesbyrd. Du kan også vide, hvornår du skal spørge en person. For at være opmærksom og i stand til at fokusere på eleverne må du forberede dig grundigt, så du ikke vil være alt for afhængig af noter eller kursushæftet.

Nogle undervisningsmetoder kan hjælpe dig med at finde ud af, om eleverne forstår de principper, som du underviser i. Tænk over følgende forslag:

- Bed eleverne om at gentage principperne med deres egne ord. Dette vil hjælpe dig med tidligt i lektionen at vide, om de forstår bestemte ord eller principper. Hvis der er noget, som de ikke forstår, kan du sørge for at give forklaringer, der vil give resten af lektionen mere mening for dem.
- Anvend en række korte indgående analyser af bestemte emner. Planlæg disse, så at nogen af dem illustrerer de principper, som du underviser i, og nogen af dem ikke gør. Bed dem, som du underviser, om at nævne, hvilke analyser, der passer på principperne. (Se »Indgående analyser af bestemte emner«, side 171–172).
- Stil spørgsmål, der kræver, at eleverne giver udtryk for deres forståelse af de principper, der undervises i. Elevernes svar kan vise, at der er behov for at gennemgå visse punkter i lektionen og tilpasse lektionens planlægning.
- Led en samtale. Når du lytter opmærksomt til elevernes kommentarer, vil du vide, om de har den rette forståelse af de principper, som du underviser i. Gør brug af skrifterne, de sidste dages profeters lærdomme eller kursushæftet for at korrigere, afklare eller underbygge vigtige punkter. (Se »Led samtaler i klassen«, side 63–65).

19

HJÆLP ANDRE MED AT EFTERLEVE DET, SOM DE LÆRER

Jesus belærte: »Ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, men kun den, der gør min himmelske faders vilje« (Matt 7:21). Det er ikke nok at kende evangeliet; vi skal efterleve det.

En lærer har fortalt følgende analogi: »Jeg har lært meget af alfabetets bogstaver ... Vi kan sige dem forfra eller bagfra, men når vi gør det, har de kun meget lille betydning, fordi de ikke er blevet sammensat med et formål og en hensigt. Når vi sætter dem sammen med et virkeligt formål og hensigt, er resultatet åndelige salmer, skrifterne, storslået poesi og prosa, vidunderlige sange og så videre. Det er med vores liv på samme måde som med alfabetet ... Det er vigtigt at handle, men vi skal have den rette hensigt – målbevidst handling« (William H. Bennett, i Conference Report, Tonga Area Conference 1976, s. 15).

Du kan som lærer hjælpe andre med at være »ordets gøreere, ikke blot dets hørere« (Jak 1:22). For at opnå dette må du undervise på en måde, som vil hjælpe eleverne med at anvende de evangeliske principper i deres tilværelse.

Vær sikker på, at eleverne forstår de principper, som du underviser i

Du kan hjælpe eleverne med at forstå de evangeliske principper på en måde, der vil gøre dem i stand til at anvende dem i deres liv. Når et barn for eksempel tjener eller får nogen penge, kan en far forklare,

hvad skrifterne og de sidste dages profeter lærer os om tiende, og hvordan tiende anvendes. Han kan hjælpe barnet med at tage ti procent af pengene, udfylde en seddel til tiende og offerydelser, lægge pengene og sedlen i en tiendekuvvert og give biskoppen kuverten.

Hjælp andre med at lære ved Ånden

Det er ikke nok blot at forstå de evangeliske principper. For at folk virkelig kan efterleve det, som de lærer, må de modtage et vidnesbyrd om, at det er sandt. Dette vil kun ske, når du underviser ved Ånden, og de lærer ved Ånden (se »Indbyd Ånden, når du underviser«, side 45–46).

Der kan anvendes mange forskellige metoder til at hjælpe andre med at lære ved Ånden. Når du og dem, som du underviser, for eksempel fortæller virkelige beretninger om at overvinde udfordringer, kan Ånden hjælpe eleverne med at få mod til at efterleve evangeliet. I en klasse i Det Aronske Præstedømme fortalte læreren levende om sin bror, der var holdt op med at ryge og havde fået store velsignelser for at gøre det. Denne historie rørte en ung mand i klassen og inspirerede ham til selv at lægge sine rygevaner fra sig.

Motivér eleverne til at »gå ... hen og gør[e] ligeså«

Da Frelseren havde fortalt lignelsen om den barmhjertige samaritaner, befalede han tilhørerne: »Gå du hen og gør ligeså« (Luk 10:37). Du bør ofte opfordre eleverne til at anvende de principper, som de lærer. Sådanne opgaver bør være realistiske og opnåelige. I en lektion om bøn kan du for eksempel motivere familiemedlemmerne eller eleverne til at bede hver morgen og aften. I en lektion om at tjene kan du motivere dem til at hjælpe et medmenneske, der er i nød.

Du bør normalt følge op på de opfordringer, som du giver. Dette vil hjælpe eleverne med at indse, hvor vigtigt det, som du har bedt dem om, er.

SKAB ET GODT UNDERVISNINGSMILJØ

God orden og selvdisciplin er nødvendigt for at lære. Disse egenskaber opnås bedst, når vi elsker hinanden og ønsker at hjælpe hinanden med at udvikle os. Når vi er hensynsfulde, venlige og ærbødige, koncentrerer vi os bedre om at lære om evangeliet.

Ånden vil i højere grad være hos os. Der er mindre sandsynlighed for forstyrrelser.

Vi kan som lærere gøre meget for at skabe en atmosfære med gensidig hensynsfuldhed. Vi bør også lære andre at hjælpe med til at skabe et godt undervisningsmiljø.

På denne måde lærer vi dem at være bedre disciple af Frelseren, og vi bliver selv bedre disciple.

FORBEREDELSE AF KLASSEVÆRELSET

Rare og indbydende omgivelser for undervisningen kan bidrage til elevernes selvdisciplin, vilje til at koncentrere sig om lektionerne og modtagelighed for Ånden. Om du er lærer i en klasse eller forælder og forbereder dig til en familieaften, bør du gøre alt, hvad du kan, for at forbedre de fysiske omgivelser, hvor du skal undervise.

Forslag til forberedelse af klasseværelset

Renhed

Sørg for, at stedet er rent. Du bør måske feje, samle papir op eller viske tavlen ren. Sørg ligeledes for, at du er ren og sømmeligt klædt på.

Temperaturen

Hvis det er muligt, bør du sørge for, at der ikke er for varmt eller koldt i lokalet. Hvis du underviser i et klasseværelse i kirken, bør du måske samarbejde med dine ledere for at gøre temperaturen behagelig.

Belysning

Sørg for, at der er passende belysning i lokalet. Sæt stolene, så solen ikke vil skinne ind i øjnene på nogen.

Personligt præg

Skab varme og interesse ved af og til at medbringe noget, der forbedrer lokalets udseende. Du kan for eksempel tage blomster med eller sætte billeder eller ting frem, der har noget med lektionen at gøre.

Ting til lektionen

Sørg for, at du har alle de ting til lektionen, som du har brug for, så som kridt,

tavleklud, farveblyanter, tape eller billedmaterialer. Hvis du skal bruge nogen form for udstyr, så afprøv det, inden du bruger det i en lektion. Dette vil give dig tid nok til at ændre planer, hvis udstyret ikke fungerer, som det skal.

Siddepladser

Sæt stolene, så eleverne kan se og høre dig og hinanden. Prøv at gøre det muligt, at du kan få øjenkontakt med hver enkelt. Sørg ligeledes for, at stolenes opsætning vil gøre det muligt for alle at se tavlen og andre ting, der skal ses.

Sørg om muligt for, at stolene er behagelige. Børn har det bedst med at sidde på stole eller bænke, hvor deres fødder kan nå gulvet. De kan godt lide at sidde på gulvet af og til. Stole til voksne og unge bør have en passende størrelse og bør stilles op, så man let kan komme frem og tilbage, og så der er plads nok til benene.

Anvis om nødvendigt siddepladser på en måde, der vil adskille børn, som forstyrrer hinanden. Overvej at skrive børnenes navne på nogle stykker papir og sæt dem på stolens ryglæn eller på gulvet foran stolene, inden klassen begynder.

Hvis der er mere end én klasse, der skal mødes i samme lokale, så sæt stolene, så at klasserne vender bort fra hinanden og sidder i hver sin ende af lokalet. Brug skillevægge, hvis der er nogen.

Plads

Sørg for, at der er plads nok til de aktiviteter, som du planlægger. Hvis du for eksempel planlægger et skuespil, bør du sikre dig, at der er plads nok til, at deltagerne kan stå der og bevæge sig omkring. Til sådanne aktiviteter i hjemmet kan det være nødvendigt at flytte rundt på møblerne.

Bed eleverne om at hjælpe dig

Du har som lærer ansvar for de fysiske omgivelser, der hvor du underviser. Men du har ikke nødvendigvis selv at foretage alle forberedelserne. Lad dem, som du underviser, tage del i at forbedre omgivelserne i klassen. Du kan give dem bestemte opgaver, enten fast eller lejlighedsvis.

LÆR ANDRE AT BIDRAGE TIL UNDERVISNINGSMILJØET

»Udvælg en lærer og lad ikke alle tale på een gang, men lad een tale ad gangen og de andre lytte til hans ord, således, at når alle har talt, alle kunne blive opbygget gennem hinanden« (L&P 88:122).

Kendetegn for et godt undervisningsmiljø

Når vi mødes for at lære om evangeliet, mødes vi ikke blot som lærere, elever og venner. Vi mødes som søskende – vor himmelske Faders børn. Vores dåbspagt forener os yderligere, for vi har det samme ansvar, som Alma beskrev for de hellige, der lige var blevet døbt i Mormons vande: Vi bør »se fremad med eet blik, idet [vi] skulle have een tro og een dåb, og [vores] hjerter skulle være sammenknyttet i indbyrdes enighed og kærlighed« (Mosiah 18:21).

Denne forståelse af vores dåbspagt bør inspirere os til at hjælpe hinanden med at lære og efterleve evangeliet, så vi kan vende tilbage og bo hos vor himmelske Fader. En måde, hvorpå både elever og lærere kan gøre dette, er at skabe et godt undervisningsmiljø.

I gode undervisningsomgivelser (1) opbygger vi hinanden ved vores deltagelse, (2) elsker og hjælper hinanden og (3) ønsker at søge sandheden sammen.

Lærere og elever opbygger hinanden ved deres deltagelse. Vi opbygger hinanden, når vi lytter nøje til hinandens kommentarer, deltager i samtalerne og andre undervisningsaktiviteter, stiller velovervejede spørgsmål, beder sammen, fortæller om personlige erfaringer og viden samt bærer vidnesbyrd (se L&P 88:122).

Lærere og elever elsker og hjælper hinanden. Folk lærer bedre, når de føler, at de er blandt venner, som holder af dem. Hvis de føler, at de kan blive gjort til grin eller forlegne, er det mindre sandsynligt, at de vil bidrage til lektionerne og udvikle sig i evangeliet. Vi kan ved vore ord og handlinger vise, at vi holder af dem, og at

vi ønsker, at de skal få fremgang. Følgende råd fra ældste Henry B. Eyring omhandler den kærlighed, som vi bør føle, når vi mødes for at lære om evangeliet: »Vor himmelske Fader ønsker, at vore hjerter er knyttet sammen. Denne forening i kærlighed er ikke blot et ideal. Den er en nødvendighed« (*Stjernen*, juli 1998, s. 70).

Lærere og elever ønsker alle at søge sandheden. Når vi mødes med hinanden med det store formål at lære at forstå og efterleve evangeliet, øges vore muligheder for at lære. Når vi bliver mere forenede i vores søgen efter sandheden, indbyder vi Herrens Ånd til at være hos os i rigt mål.

Lær andre om et godt undervisningsmiljø

En del af dit ansvar som lærer er at hjælpe eleverne med at forstå, hvad de kan gøre for at skabe et miljø, der virker befordrende til at lære. Hver elev har ansvar for at hjælpe andre med at få en god oplevelse med undervisningen. Når du bestræber dig på at tilvejebringe et godt undervisningsmiljø i din klasse, retter du ikke blot op på opførelsen eller sikrer dig, at din undervisning ikke afbrydes, men du opfylder dit guddommelige hverv med at hjælpe andre med at blive bedre Kristi disciple.

For at lære familiemedlemmer eller elever i en klasse at bidrage til et godt undervisningsmiljø kan du overveje at lede en samtale ved at gøre brug af følgende forslag:

- Giv udtryk for dine følelser om evangeliet, og forklar, at du ønsker at hjælpe andre med at lære de evangeliske sandheder at kende.

- Tal om det ansvar, som vi har for at hjælpe hinanden med at lære om evangeliet (se side 77).
- Tal om, hvor vigtigt det er at deltage i lektionerne.
- Bed de tilstedeværende om at foreslå ting, som de kan gøre for at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø.

En lærer, der var blevet kaldet til at undervise de syv- og otteårige i Primary, talte med klassen, første gang hun var sammen med dem. »Mine kære venner,« sagde hun denne søndag formiddag, »biskoppen har kaldet mig til at være jeres lærer. Han har lagt sine hænder på mit hoved og velsignet mig til, at jeg vil kunne forstå jer, elske jer og undervise jer i sande ting. Dette gør mig så glad. Jeg vil i vores klasse prøve at forberede lektioner, der er interessante og sande. Jeg vil sørge for at give jer mange muligheder for at stille og besvare spørgsmål, synge, høre historier og fortælle mig ting, som I ved, er sande.«

Læreren fortsatte: »Før vi blev født, levede vi alle sammen hos vor himmelske Fader. Vi er hans børn, og derfor er vi søskende. I vores klasse ønsker vi at hjælpe hinanden med at lære, så vi kan vende tilbage og leve hos vor himmelske Fader igen. Hvilke ting kan vi hver især gøre for at hjælpe andre i klassen med at lære de vigtige ting, som vi vil tale om? Lad os alle sammen tænke over noget, som vi kan gøre.«

Læreren skrev elevernes forslag på tavlen. Listen omfattede ting som at være venlige over for hinanden, deltage

i lektionerne, fortælle om erfaringer og bære vidnesbyrd, lytte og prøve mere på at forstå evangeliets principper.

Dernæst spurgte læreren: »Kan I komme i tanke om noget, der ville gøre det svært for os at lære?« Hun lavede endnu en liste på tavlen. Denne liste omfattede ting som at gøre nar af nogen og snakke, mens andre taler.

Læreren og eleverne lavede ud fra denne liste nogle få regler for klassen, der beskrev, hvad de skulle forvente af hinanden.

Dette var ikke det eneste tidspunkt, hvor læreren talte om disse principper. Af og til talte hun med eleverne om dem under fire øjne, og når det var nødvendigt med hele klassen.

Overvej under dine forberedelser, hvordan du som lærer kan tilpasse denne lærers fremgangsmåde eller anvende andre ideer til at hjælpe andre med at bidrage til et godt undervisningsmiljø. Hvis du er opmærksom og beder, vil du finde mange muligheder for at lære eleverne, at man bedst lærer, når man (1) opbygger hinanden ved sin deltagelse, (2) elsker og hjælper hinanden og (3) ønsker at søge efter sandheden sammen.

Yderligere oplysninger

Se lektion 6 og 7 i kurset Undervisning i evangeliet (side 213–221) for yderligere oplysninger om at skabe et godt undervisningsmiljø.

HVORDAN LÆRERE KAN BIDRAGE TIL UNDERVISNINGSMILJØET

»Taleren var ikke bedre end tilhørerne, og læreren var heller ikke bedre end eleven; og således var de alle lige, og de arbejdede alle, hver efter sin styrke« (Alma 1:26).

Ud over at hjælpe eleverne med at forstå hvordan de kan bidrage til et godt undervisningsmiljø (se side 77–78) er der en række ting, som du som lærer kan gøre for at bidrage til et sådant miljø.

Forbered dig åndeligt

Din egen åndelige forberedelse bidrager i høj grad til undervisningsmiljøet i hjemmet og i klassen. Når du er åndeligt forberedt, bringer du en ånd af fred, kærlighed og ærbødighed. Dem, du underviser, føler sig mere trygge ved at overveje og tale om ting, der har evig værdi. Når du er ude af balance, bekymret, vred eller kritisk og ikke har forberedt dig åndeligt, er de måske i mindre grad i stand til at lære ved Ånden. (Se side 11–20 for forslag til at forberede dig åndeligt).

Elsk og prøv at nå ind til hver enkelt

Jesus sagde: »Et nyt bud giver jeg jer: I skal elske hinanden. Som jeg har elsket jer, skal også I elske hinanden« (Joh 13:34). Du bør prøve at komme til at elske dem, som du underviser – ikke kun når det er let at elske dem, men også når de sætter din tålmodighed på prøve (se »Søg næstekærlighedens gave«, side 12).

Hver person, som du underviser, har stor værdi i Herrens øjne, og hver person bør ligeledes have stor værdi i dine øjne. Find måder, hvorpå du kan nå ind til hver enkelt person, som du underviser (se »Nå ind til den enkelte«, side 35–36). Når dem, som du underviser, forstår, at du elsker dem og bekymrer dig om dem, vil de lære at stole på dig. De vil blive mere lærevillige og vil forstyrre mindre (se »Kærlighed blødgør hjertet«, side 31–32).

Klæd dig sømmeligt

Din påklædning og dit udseende bør ikke virke forringende på undervisningen. Hvis du underviser unge mennesker, behøver du ikke at klæde dig som dem, for at vinde deres tillid.

Giv eleverne en varm velkomst

Hvis du er lærer i en klasse, så smil, når eleverne kommer ind i klassen. Hils på eleverne ved at give dem hånden. Fortæl dem, at du er glad for at se dem. Giv udtryk for, at du påskønner dem. En varm velkomst på blot én eller to sætninger kan gøre dem trygge og hjælpe dem med at forberede sig til at lære.

Du kan også gøre familieaftenen og familiens studium af skrifterne til en særlig begivenhed ved at give hvert familiemedlem en varm velkomst, når I begynder.

Begynd på en måde, der fanger opmærksomheden

Der vil ofte finde uformel samtale og aktivitet sted, inden du begynder undervisningen. Et af dine ansvar er at gøre en ende på denne aktivitet og hjælpe alle med at rette opmærksomheden mod at skulle lære noget. Dette kan indebære at skulle lede eleverne til deres pladser eller spille en optagelse af en salme. Det kan kræve, at man ganske enkelt ser hver enkelt i øjnene, inden man beder en om at bede indledningsbønnen. Du kan af og til vælge selv at bede indledningsbønnen. (Se »Indledning af lektionen«, side 93).

Motivér til gensidig respekt

Bed eleverne om at tænke over ting, som de kan gøre for at hjælpe hinanden

Børn lever for det meste op til det, som de føler, at andre forventer af dem. Når du giver udtryk for positive følelser for dem, hjælper du dem med at fastholde en god undervisningsatmosfære. Herunder følger en liste med nogle eksempler på positive bemærkninger, som du kan komme med:

- *Hver enkelt af jer er noget særligt. Hver enkelt af jer er virkelig Guds barn. Der er ingen, der er nøjagtig som jer, i hele verden.*
- *Du har hjulpet med at gøre vores lektion interessant ved at fortælle om dine erfaringer.*
- *Det gør mig glad, når vi arbejder så godt sammen.*
- *Jeg ved, at vor himmelske Fader glæder sig over hver enkelt af os i dag.*
- *Jeg sætter pris på de gode ting, som I gør. Vi prøver alle sammen at gøre det rigtige.*
- *Vi bør skiftes til at sige noget. Alle har gode ideer, og vi bør lytte til hver især.*

med at føle sig elsket og værdsat. Dem, som du underviser, kan ved de ting, som du gør og siger, lære at vise hinanden respekt. Dine svar på spørgsmål kan vise dem, hvordan man svarer med respekt på hinandens kommentarer og spørgsmål (se »Lyt«, side 66–67). Du bør forsikre dem om, at alle seriøse spørgsmål vil være velkomne. En persons spørgsmål kan hjælpe dig med at tydeliggøre principper, som andre heller ikke forstår.

Motivér til begejstring for at lære om evangeliet

Eleverne kan komme i klassen af en række forskellige årsager. Men når de kommer, bør du hjælpe dem med at koncentrere sig begejstret om ét formål: At lære om evangeliet. Dette kan du gøre ved at hjælpe dem med at forstå, at evangeliet vil hjælpe dem med at løse deres problemer, gøre deres tilværelse rigere og gøre dem mere lykkelige.

Motivér dem, som du underviser, til at komme til klassen og være forberedt til at lære og deltage. Når hver enkelt bestræber sig på at lære om evangeliet, er der større sandsynlighed for, at de vil bidrage til at få en god atmosfære i undervisningen (se »Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende«, side 61–62).

Det hjælper nogle gange med simple opgaver uden for klassen, især når det motiverer eleverne til at anvende de evangeliske principper i hverdagen (se »Hjælp andre med at efterleve det, som de lærer«, side 74). Når du giver opgaver, som skal udføres uden for klassen, bør du for det meste give eleverne mulighed for at fortælle derom på et senere tidspunkt. Dette vil hjælpe dem med at forstå, at du sætter pris på det, som de har lært og udrettet.

Undervis om Kristus

Alt, som vi underviser om, bør føre familiemedlemmer og elever i klassen til Kristus – til hans forløsende mission, hans fuldkomne eksempel, hans ordinancer og pagter samt hans befalinger. Husk dette, når du forbereder dig til og afholder lektionerne. Det vil give en ånd af enighed og håb i undervisningsmiljøet.

Brug en række forskellige undervisningsmetoder, der motiverer til forberedelse

Undervisningsmiljøet forbedres, når alle de tilstedeværende interesserer sig for lektionen og deltager i samtalerne og andre aktiviteter. For at hjælpe med at fastholde interesseniveauet og deltagelsen bør du bruge en række forskellige undervisningsmetoder (se »Variation i undervisningen«, side 89–90).

Fortæl om dine følelser, erfaringer og bær dit vidnesbyrd

Når du fortæller om dine følelser, erfaringer og bærer vidnesbyrd, kan det inspirere andre til at gøre ligeså. Dette vil styrke dem, der fortæller om noget, såvel som dem, der lytter. Nyomvendte kan især have behov for at se, at vi i Kirken underviser hinanden og lærer af hinanden, uanset hvor megen erfaring vi har. Hver enkelt har noget at bidrage med. Vi lytter til hinandens bidrag, så at »alle [kan] blive opbygget gennem hinanden« (L&P 88:122).

Yderligere forslag til dem der underviser børn

Vær positiv over for børn

Når børn kritiseres eller tiltales på en negativ måde, føler de sig ofte utilstrækkelige eller forsmået. De vil måske prøve at få opmærksomhed ved at forstyrre andre børn eller på anden vis opføre sig forkert. Positive bemærkninger vil derimod hjælpe dem med at forstå, at du forventer det bedste af dem. Anerkend og tak dem for de gode ting, som de gør, og ignorer mindre problemer. Når du gør dette, vil de begynde at føle, at de bliver accepteret, er elsket og får forståelse. (Se videobåndet *Undervis barnet* for yderligere forslag).

Fastsæt og fasthold standarder

Børn har brug for og er glade for at have regler og grænser. Arbejd med de børn, som du underviser, om at fastsætte nogle få, enkle og klare regler (ikke mere end tre eller fire). Dette vil hjælpe dem med at beherske sig. Forklar, at når man følger reglerne, hjælper det alle med at synes godt om at lære sammen. Tal ligeledes om,

Skæld ud	Forståelse
Du forstyrrer altid i klassen. Jeg er træt af det.	Jeg ved, at det godt kan være svært at sidde stille, men du må gøre dit allerbedste i et lille stykke tid endnu. Ville det hjælpe, hvis du sad her ved siden af mig?
Hvorfor kan du ikke holde fingrene fra de andre børn?	Det er fristende at drille andre, men her driller vi ikke. Det gør, at ingen af os kan lære noget.
Hvordan kan du være så ubetænksom over for andre?	Nogle gange har man måske lyst til at sige noget uvenligt til andre, men her i klassen prøver vi virkelig meget på at være venlige og hensynsfulde. Lad os prøve at hjælpe andre med at have det, sådan som vi gerne vil have det.
Du hører slet ikke efter, hvad jeg siger. Vend dig om, nu!	Det er svært for mig at undervise, når jeg ikke kan se dine øjne, så jeg har brug for at du hjælper mig ved at høre godt efter.
Hold op med den ballade! Nu vil jeg ikke finde mig i det mere!	Vi lader alle sammen til at være trætte og rastløse. Lad os rejse os op i et øjeblik og strække os.

hvad der vil ske, når man bryder regler. I kan sammen bestemme et tegn, der skal skabe orden igen, så som at læreren står med armene over kors.

Når du og børnene har fastsat nogle få regler, bør du lave en oversigt over reglerne. Hvis børnene ikke kan læse, kan du bruge tegninger, der viser, hvordan de bør opføre sig. Når et barn bryder en af reglerne, skal du stille og roligt standse lektionen og spørge: »Hvilken regel har vi?« Vent tålmodigt, indtil barnet nævner reglen. Bed ham eller hende om at foreslå, hvordan denne regel kan følges. Fortsæt derefter med lektionen.

Hjælp børnene med at deltage

Hold børnene optagede og interesserede ved at afholde lektioner med en række aktiviteter. Dette er sikkert den bedste måde at undgå forstyrrende opførsel på. Se børnene i øjnene, når du underviser; hvis du læser op af kursushæftet, kan du miste deres opmærksomhed. Hvis børnene bliver rastløse, kan du for eksempel sige: »Vi har brug for, at du tænker alt, hvad du kan, for at besvare dette spørgsmål«, eller: »Vil du gerne holde dette billede, så hele klassen kan se det?« Ignorer de fleste mindre

forstyrrelser, og prøv at henlede børnenes opmærksomhed på noget andet. Du kan for eksempel sige: »Det næste er noget, der vil interessere jer« eller: »Vær venlige at række hånden op, når I mener, at I kender svaret.«

Vær forstående

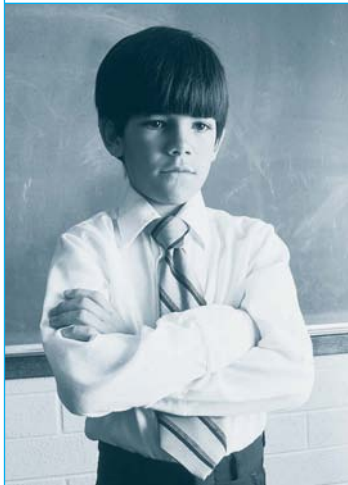
Sørg for, at børnene ved, at du elsker og forstår dem, selv når der er vanskeligheder. Husk, at de har mere behov for forståelse end for skæld ud; så vær tålmodig og venlig over for dem. Når du gør disse ting, kan du hjælpe med at vende vanskelige situationer til muligheder for, at de kan lære. Oversigten på denne side viser forskellen mellem at skælde ud og forståelse.

Vent ikke, at du eller børnene vil være fuldkomne. Hav en glad, positiv indstilling, der hjælper børnene med at vide, at du elsker dem. Hjælp børnene med at forstå, at problemer kan løses på en venskabelig måde.

Yderligere oplysninger

Se lektion 6 og 7 i kurset Undervisning i evangeliet (side 213–221) for yderligere oplysninger om at skabe et godt undervisningsmiljø.

ÆRBØDIGHED

Ældste Boyd K. Packer har sagt:
»Når vi mødes for at lære om evange-
liets lærdomme, bør det være i en ærbødig
ånd ...

Verden bliver mere og mere støjende ...

Denne tendens til mere støj, mere
spænding, mere strid og splid, mindre
tilbageholdenhed, mindre værdighed,
mindre formalitet er ikke noget tilfældigt
eller uskyldigt eller uskadeligt.

En hærførers første befaling, når han
indleder en militær invasion, er at lamme
kommunikationskanalerne hos dem, han
har til hensigt at besejre.

Manglende ærbødighed er lige noget,
der harmonerer med modstanderens
hensigter ved at spærre de fintmærkende
kanaler for åbenbaring i både hjerte og
ånd ...

Ærbødighed indbyder til åbenbaring«
(*Stjernen*, jan. 1992, s. 26–27).

Præsident David O. McKay sagde:
»Ærbødighed er dyb respekt blandet med
kærlighed« (*Improvement Era*, juni 1967,
s. 82).

Ældste L. Tom Perry har bemærket:
»Ærbødighed kommer af vores beundring
og respekt for guddommen« (*Stjernen*,
jan. 1991, s. 66).

Præsident Spencer W. Kimball har givet
følgende råd: »Sand ærbødighed er en
absolut nødvendig egenskab, men den
forsvinder hurtigt i verden, efterhånden
som de onde kræfter øger deres indfly-
delse. Vi kan ikke fuldt ud fatte den gode
kraft, som vi kan udøve, hvis de millionvis
af medlemmer af Kristi sande kirke vil
tjene som eksempler på ærbødig opførsel.
Vi kan ikke forestille os, hvor mange flere
liv vi ville kunne påvirke. Og hvad der
måske er endnu vigtigere, så kan vi ikke

forudse den store åndelige indvirkning,
som det vil have på vores egen familie,
hvis vi bliver det ærbødige folk, som vi
ved, vi bør være« (*The Teachings of Spencer
W. Kimball*, red. Edward L. Kimball, 1982,
s. 224–225).

Disse udtalelser fra sidste dages profeter,
seere og åbenbarere viser, at ærbødighed er
meget mere end at være stille og at sidde
stille i en klasse. Det er en indstilling, der
præger al retscaffen opførsel. Det viser sig
i vores respekt for og kærlighed til Gud og
hinanden. En primarysang lærer os:

Når jeg vil ære min himmelske Fader,
så bliver jeg stille og blid.
Jeg tænker med glæde på det,
han har givet til mig
i den sidste tid,
men hvis jeg vil ham ære,
da skulle det ske,
ja både i gerning og ord.
Jeg føler ham nær, når ærbødig jeg er,
mens jeg lever mit liv her på jord.
(*Børnenes sangbog*, s. 12).

Vær et eksempel på ærbødighed

For at kunne lære andre at være
ærbødige, må vi selv være det. Vi må
afspejle præsident McKays definition af
ærbødighed: »Dyb respekt blandet med
kærlighed«. Følgende forslag kan hjælpe
dig med at overveje dine bestræbelser på
at være ærbødig.

- Hold pagterne i nadveren om altid at
erindre Herren og påtage dig hans navn
(L&P 20:77, 79). Stræb efter altid at
tænke på ham og hans godhed og at
»stå som Guds [vidne] til alle tider, i alle
ting og på alle steder« (Mosiah 18:9).
- Anvend Guddommens navne på en
passende og ærbødig måde. Ældste
Dallin H. Oaks har lært os: »Når Gud
Faderens og hans Søns, Jesu Kristi
navne anvendes ærbødig og med
myndighed, så giver de en kraft, som
ligger udover det, som et jordisk
menneske kan fatte. Det bør være tyde-
ligt for enhver troende at disse store
navne – hvorved der er udført mirakler,
og hvorved verden er skabt, hvorved
mennesket er skabt, og hvorved
det frelses – er så hellige, at de skal

behandles varsomt og i den største ærbødighed« (se *Stjernen*, aprilkonferencen 1986, s. 55).

- Vis behørig respekt for generalautoriteterne, halv-fjerds-områdeautoriteterne, medlemmerne af hjælpeorganisationernes hovedpræsidentskaber samt lokale præstedømmeledere og lokale ledere i hjælpeorganisationerne. Anvend altid deres titel, for eksempel »præsident«, »ældste«, »biskop« eller »søster«, når du taler til dem eller om dem. Tiltal og omtal andre voksne i Kirken som »bror« og »søster«.
- Undgå at bruge groft sprog eller grove ord, som nedværdiger, forklejner eller kritiserer andre. Brug høfligt sprog, for eksempel »vær så venlig«, »tak« og »undskyld« over for familiemedlemmer såvel som over for andre.
- Udvis behørig respekt, når du har med skrifterne at gøre og bruger Herrens ejendom (så som bygninger og tilstødende områder, møbler og bøger).

Særlige måder til at undervise i ærbødig opførsel

Selv om dit eksempel ofte er det eneste, der skal til for at hjælpe andre med at være mere ærbødige, kan det måske nogle gange hænde, at du må belære direkte om ærbødig opførsel. Dette kan især være nødvendigt for børn og unge.

En lærer for ti- og elleveårige piger lærte, at det var nødvendigt at give specifikke belæringer om ærbødighed. Under en lektion om profeten Joseph Smiths mission og martyrdød blev pigerne fjantede og uærbødige. Læreren lyttede med fortvivlelse på de uærbødige kommentarer og tog en stille stund til at beslutte sig for, hvad hun skulle gøre. Med bevæget stemme fortalte hun dem så bestemt, at deres udtalelser og latter var upassende, og at deres ord krænkede den dybe ærbødighed, som hun følte for Joseph Smith og hans oplevelser. De tav straks stille. Hun fortalte dem, at hun elskede dem og nød at undervise deres klasse, men at hun ikke ville tillade sådan en opførsel. Det var en oplevelse, der vækkede til eftertanke, både hos læreren og eleverne.

Følgende forslag kan hjælpe dig med at motivere andre til at være ærbødige.

- Sæt begrænsninger. Forklar, hvilken opførsel der er acceptabel, og hvilken opførsel der er uacceptabel. Tillad for eksempel ikke sprog, der nedgør hellige ting, eller som er vulgært, blasfemisk eller uvenligt. Søg at hindre uhøflig opførsel som for eksempel at spise eller gå ud og ind af lokalet under lektionen. Da de, som du

underviser, påvirker hinanden og dig, bør du motivere dem til at lytte til hinanden uden at afbryde. Motivér dem ligeledes til at bruge et høfligt sprog som for eksempel »vil du være så venlig«, »tak« og »undskyld«.

- Organiser og forbered dig, så der vil være så få forstyrrelser som muligt. Hvis du er lærer i en klasse, så vær i klassen i god tid.
- Begynd og slut til tiden. Dette vil vise respekt for dem, som du underviser.
- Tal på en behagelig og høflig måde. Hils altid dem, som du underviser, med et smil.
- Vis hensyn til elevernes bidrag til samtalerne.
- Hvis du underviser små børn, kan du i forvejen udtænke nogle simple ting, som du kan gøre for at minde dem om at være ærbødige. Du vil måske kunne genskabe en ærbødig atmosfære ved stille at synge eller nynne en ærbødig sang, vise et billede eller gøre et tegn med hånden, som børnene genkender som en påmindelse om at være ærbødige.
- Husk, at det er særlig svært for børn at sidde stille i lang tid. Hjælp børnene med at lytte og deltage aktivt. Giv dem nogle pauser ind imellem.
- Tag dig tid til at forklare – især børnene – hvor vigtig ærbødighed er. Forklar formålet med musik som indledning. Tal om, hvorfor det er vigtigt at lytte, synge med og tale stille. Hjælp børnene med at forstå, at en ærbødig opførsel glæder vor himmelske Fader. Forklar dem, at når de er ærbødige, vil de have en god følelse indeni sig, og at deres vidnesbyrd vil vokse.
- Du må ikke belønne ærbødig opførsel med belønninger eller mad. Du må ikke lave konkurrencer om, hvem der kan være mest ærbødig. Disse ting har tilbøjelighed til at fokusere på de forkerte ting. Undervis i ærbødighedens virkelige belønninger så som øget forståelse og Åndens påvirkning.
- Anvend musik. Ældste Boyd K. Packer har sagt: »Musik kan anslå en atmosfære for tilbedelse, som indbyder åbenbaringsens Ånd, ja, vidnesbyrdets Ånd« (se *Stjernen*, jan. 1992, s. 26). Brug musik som indledning til at angive en ærbødig stemning. Anvend musik i de lektioner, som du underviser i.
- Hjælp eleverne med at genkende Åndens påvirkning. Bær dit vidnesbyrd, når du bliver tilskyndet til det.
- Koncentrer al din undervisning om Frelseren. Sæt et billede frem i klassen af Frelseren.

24

HJÆLP DEM, DER FORSTYRRER UNDERVISNINGEN

Ældste Boyd K. Packer har belært:

»Det er af afgørende betydning, at en lærer forstår, at folk i bund og grund er gode. Det er af afgørende betydning at vide, at de er mest tilbøjelige til at gøre det rette.

En sådan ophøjet tankegang er et resultat af tro. Det gør en stor forskel, når vi står over for vore egne børn eller stiller os op i en klasse med unge mennesker for at undervise dem.

... Hvis vi skal undervise, må vi konstant minde os selv om, at vi har med Guds sønner og døtre at gøre, og at hver især, da de er hans børn, har mulighed for at blive som ham« (Teach Ye Diligently, rev. udg. 1991, s. 89).

Præsident Gordon B. Hinckley har sagt om miljøet i hjemmet: »Når der opstår små problemer, og det vil der uvægerligt, må I lægge bånd på jer selv. Husk på den visdom, der er i det gamle ordsprog: ›Et mildt svar afvender vrede«. Der findes ingen irettesættelse i hele verden, der virker så godt som kærlighed. Den har sin egen magi« (se *Stjernen*, nov. 1985, s. 4).

Som præsident Hinckley bemærkede, vil der uundgåeligt opstå små problemer. Når du underviser i hjemmet eller i kirken kan din undervisning nogle gange blive afbrudt på grund af dine elevers opførsel. Husk i dine forsøg på at hjælpe dem, der forstyrrer, at du ikke blot bør prøve at irettesætte upassende opførsel eller sørge for, at alle er stille, men du bør hjælpe eleverne med at blive bedre disciple af Frelseren. Følgende oplysninger vil hjælpe dig med at takle forstyrrelser på en kristuslignende måde.

Husk, at sjæle har værdi

Herren rådede: »Kom i hu, at sjæle er af stor værdi i Guds øjne« (L&P 18:10). Dem, som du underviser, har guddommelige kendetegn og guddommelige skæbner. Din reaktion på deres handlinger kan hjælpe dem med at huske deres evige værdi som Guds sønner og døtre. Du kan ved dit eksempel hjælpe dem med at få et større ønske om at hjælpe hinanden med at lære om evangeliet og efterleve dets principper.

Prøv at forstå dem, som du underviser

Når du overvejer, hvordan du kan hjælpe dem, der forstyrrer, så tag alle mulige årsager til deres opførsel i betragt-

ning, heriblandt også omgivelserne i klassen. Bed om Åndens vejledning. Nogle gange kan folk forstyrre på grund af noget, som du gør, eller noget som en anden person gør. Nogle gange taler og handler de upassende, fordi de er bekymrede, vrede, trætte eller frustrerede. Du bør nøje overveje disse muligheder, når du tænker over årsagerne til problemerne. Når du forstår dem, som du underviser, vil du kunne hjælpe dem med at bidrage til undervisningen på en positiv måde. (Se »Forstå dem, som du underviser«, side 33–34). Se »Undervisning af børn«, side 108–109, for at gennemgå behovene hos elever i forskellige aldersgrupper, se også »Karaktertræk hos børn i forskellige aldersgrupper«, side 110–116; »At forstå og undervise unge«, side 118–120; »At forstå og undervise voksne«, side 123–124).

Evaluer din egen indsats

Når dem, som du underviser, forstyrrer, er det let at koncentrere sig om deres opførsel og undlade at se på sin egen. Men Frelseren sagde: »Hvorledes kan du sige til din broder: Lad mig tage skæven ud af dit øje, men se, bjælken er i dit eget øje ... Tag først bjælken ud af dit eget øje, og da kan du se klart til at tage skæven ud af din broders øje« (3 Nephi 14:4–5).

Overvej i dine forsøg på at løse problemer med forstyrrelser først, om den egentlige årsag til problemet er noget, som du gør. Spørg dig selv: »Sørger jeg for at have Frelseren og hans lære som midtpunkt i min undervisning? Gør jeg alt, hvad jeg kan for at undervise ved Ånden? Har jeg hjulpet dem, som jeg underviser, med selv at påtage sig ansvaret for, at de lærer noget? Har jeg hjulpet dem med at bidrage til stemningen i undervisningen? Giver jeg dem mulighed for at lære af hinanden? Kan jeg forberede mig bedre til lektionerne? Prøver jeg hele tiden at blive en bedre lærer?«

Gennemgå de undervisningsmetoder, som du anvender. Spørg dig selv: »Hjælper de dem, som jeg underviser, med at forstå og anvende evangeliets sandheder? Bruger jeg en række forskellige metoder for at hjælpe dem, som jeg underviser, med at fastholde interessen og deltage aktivt?«

Evaluer dine motiver

Herren belærte om, at de, der ønsker at hjælpe med i hans værk, må være »ydmyg[e] og fuld[e] af kærlighed og [have] tro, håb og kærlighed« (L&P 12:8). Kun de, der motiveres af kærlighed, vil have en positiv, stærk indflydelse på dem, som de underviser. Bed om at blive fyldt med kristuslignende kærlighed til hver enkelt, som du underviser, især til dem som nogle gange opfører sig upassende. (Se »Søg næstekærlighedens gave«, side 12; »Kærlighed blødgør hjertet«, side 31–32).

Spørg dig selv: »Interesserer jeg mig mest for at hjælpe andre med at lære om evangeliet, eller for at undervise i stoffet i lektionen uden afbrydelser?« Tænk på, hvordan eleverne oplever det i stedet for, hvordan du oplever det. Når du hele tiden prøver at nå ind til hjertet hos dem, som du underviser, og tilsidesætter dine egne behov, vil de være mere trygge ved at deltage på opbyggende måder.

Hjælp alle elever med at bidrage til et godt undervisningsmiljø

Du kan fra tid til anden sammen med eleverne gennemgå de principper, der vil hjælpe dem med at bidrage til et godt undervisningsmiljø (se »Lær andre at bidrage til undervisningsmiljøet«, side 77–78). Mind dem om deres ansvar for at deltage i samtalerne, om at lade hinanden bidrage, lytte til hinanden og medbringe deres skrifter. Fortæl dem ligeledes, hvad du som lærer vil gøre for at bidrage til dette undervisningsmiljø. Lov dem, at du vil forberede dig godt til at undervise dem, og at du vil

lede samtaler og andre aktiviteter, som vil give dem alle mulige lejligheder til at deltage.

Reager afslappet på lejlighedsvis forstyrrelser

Det er nogle gange bedst simpelthen at ignorere små forstyrrelser og fokusere på god opførsel. Når det er nødvendigt, at du reagerer på en lejlighedsvis forstyrrelse, så overvej følgende forslag:

- Vær stille. Vent stille, indtil personen holder op med at snakke eller forstyrre.
- Ryk nærmere hen til den, der forstyrrer. Denne enkle handling kan virke som en lille påmindelse om at høre bedre efter.
- Brug let humor. Ved at være afslappet vil du måske kunne få vedkommende til at koncentrere sig om lektionen igen. Men du bør aldrig være sarkastisk eller bruge humor til at gøre nogen forlegen eller for at dominere.
- Hjælp vedkommende med at deltage på en positiv måde. Overvej at bede ham eller hende om at læse op, gentage noget, nævne et eksempel eller deltage på en anden måde. Hensigten med denne idé er ikke at ydmyge vedkommende, men at opfordre ham eller hende til at deltage.
- Hjælp alle med at deltage. Hvis én person dominerer samtalen, bør du forsøge at spørge dem, der endnu ikke har sagt noget. Giv dem den første mulighed for at svare på spørgsmålene. Hvis dette ikke virker, bør du venligt vende opmærksomheden bort fra vedkom-

mende og til klassen ved at sige: »Lad os prøve at høre en anden«, eller: »Du har bidraget med mange interessante kommentarer. Er der nogen andre, der vil føje noget til det, der er blevet sagt?« (Se »Led samtaler i klassen«, side 63–65, samt »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70, for konkrete forslag til at lede samtaler i klassen).

- Skift emne i samtaler, der ikke indbyder til Åndens tilstedeværelse. Vis kærlighed og ydmyghed, når du beslutter dig for, hvordan du skal reagere, hvis nogen diskuterer med dig eller andre, taler uærbødigt eller bringer kontroversielle emner på banen. Du kan ganske enkelt sige noget i retning af: »Det er en interessant iagttagelse, men det vil sikkert bringe os væk fra lektionen i dag.«
- Tag en anderledes aktivitet i brug. Lav en øjeblikkelig afbrydelse ved at gå over til en aktivitet, der kræver en anden form for deltagelse.

Gør dig særlige anstrengelser for at hjælpe dem, der konstant forstyrrer

Til trods for dine anstrengelser for at skabe et godt undervisningsmiljø kan der være nogen, som konstant forstyrrer i de lektioner, som du underviser i. Hvis nogen alvorligt forstyrrer andres muligheder for at lære, bør du hverken ignorere problemet eller handle uvenligt. I en sådan situation bør du huske, at Herrens formaning om kun at fastholde sin indflydelse »gennem overbevisning, langmodighed, mildhed, sagtmødighed og uskrømtet kærlighed;

gennem venlighed og sand kundskab, som uden hykleri og uden svig vil udvikle sjælen meget.

Irettesæt skarpt, når den Helligånd driver dertil, og udvis derefter større kærlighed mod ham, som du har irettesat, at han ikke skal betragte dig som sin fjende;

men at han må erfare, din trofasthed er stærkere end dødens bånd« (L&P 121:41–44).

Du bør være mild og sagtmødig, når du tilretteviser. Husk, at man kun bør irettesætte, »når den Helligånd driver dertil«, og at man derefter bør vise større kærlighed.

Følgende forslag kan måske hjælpe dig, hvis nogen, som du underviser, begynder at forstyrre hele tiden. Du kan finde måder, hvorpå du kan tilpasse disse forslag derhjemme.

Tal med vedkommende under fire øjne

Det kan somme tider hjælpe at tale under fire øjne med en person, der hele tiden forstyrrer. Du bør gøre det taktfuldt og kærligt. Beskriv den opførsel, som virker forstyrrende, mens du samtidig gør det klart, at du elsker og respekterer vedkommende. Bed personen om at hjælpe, og prøv at finde løsninger sammen. Gør derefter alt, hvad du kan, for at udvise større kærlighed. Brigham

Young rådede: »Irettesæt aldrig en person så stærkt, at du ikke kan hele det igen« (i *Discourses of Brigham Young*, red. John A. Widtsoe, 1941, s. 278).

Søg hjælp hos andre

Dine ledere ønsker at hjælpe dig med udfordringerne i din undervisning. Du kan nyde gavn af deres ideer og hjælp. De kan for eksempel bede nogen om at hjælpe med bestemte aktiviteter eller sidde ved siden af et barn, der opfører sig dårligt. Du kan i din regelmæssige kontakt til en leder i din organisation drøfte måder til at hjælpe enkelte personer i din klasse (se »Opnå støtte fra dine ledere«, side 28).

Du kan eventuelt bede en af dine ledere om at overvære din klasse og lægge særligt mærke til undervisningsmiljøet i klassen. Tal efter klassen med lederen om problemet, og arbejd sammen for at finde løsninger. Fortsæt med at rådføre dig med dine ledere, idet du gør brug af løsningerne.

Hvis et barn eller en ung har tendens til at forstyrre, kan du søge hjælp hos forældrene. Forældre ønsker at vide noget om deres børns opførsel, og de er villige til at hjælpe. Tag om muligt unge mennesker med i disse samtaler; dette vil vise din respekt for hans eller hendes modenhed og handlefrihed. I kan sammen lave nogle bestemte planer og senere gennemgå jeres fremgang.

Hvis den person, som forstyrrer, har særlige behov, så find ud af, hvad du kan gøre for at hjælpe ham eller hende til at lære bedre og opføre sig mere passende (se »Undervisning af folk med handicap« side 38–39; se ligeledes »Betjening af medlemmer med handicap« side 310–314 i afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*).

Vær tålmodig

Husk, at forandring tager tid. Bliv ved med at arbejde tålmodigt, og opgiv aldrig nogen, der har problemer. Vær hele tiden positiv i din væremåde over for vedkommende. Tab ikke modet, hvis han eller hun har en negativ indstilling i klassen. Selv om vedkommende synes at få meget lidt ud af lektionen, har han eller hun stadig mulighed for at lære noget om Jesu Kristi evangelium og mærke Åndens påvirkning. Han eller hun har ligeledes mulighed for at være sammen med en kærlig lærer og omsorgsfulde ledere og venner.

Særlige forslag til lærere i Primary

Hvis et barn forstyrrer, skal du venligt bede ham eller hende om at holde op. Hvis for eksempel en elev, der hedder Linda, forstyrrer en anden elev, kunne du sige: »Linda, vil du godt lade være med det.« Tak hende, hvis hun adlyder. Hvis hun ikke adlyder, så bed hende mere bestemt om det, men stadig venligt: »Linda, nu må du holde op med det der.« Tak hende, hvis hun adlyder.

Hvis hun stadig ikke kan indordne sig, kan du tale med hende på tomandshånd om, hvad der forventes i klassen. Fortæl hende, hvad der generer dig og hvorfor. Du kan for eksempel sige: »Linda, jeg er ked af det, der skete i klassen i dag. Vi kan ikke lære noget, når eleverne ikke er ærbødige.« Dernæst kan du spørge hende om, hvad hun mener om situationen. Når du har lyttet opmærksomt til hendes svar, kan du sige til hende, at du forstår, hvorfor hun føler sådan. Du kan måske sige: »Jeg kan godt forstå, at du er rastløs, og at det er svært at sidde stille.« Spørg derefter: »Hvordan kan vi løse det her sammen? Hvad kan jeg gøre for at hjælpe? Hvad vil du gøre?« Tal sammen om en løsning.

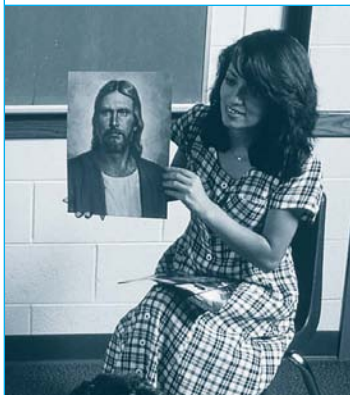
Når du har talt med Linda, bør du udarbejde din egen plan for at hjælpe hende og klassen, hvis hun bliver ved med at forstyrre. Planen kan omfatte nogle af følgende handlemåder:

- Flyt en stol væk fra de andre børn. Få Linda til at sidde stille på den i et kort stykke tid, for eksempel i to minutter. Sig ikke noget til barnet i dette tidsrum. Når hun har været stille i den fastsatte tid, beder du hende komme hen til resten af klassen igen.
- Bed et medlem af Primarys præsidentskab om at tage barnet med til en ledigt lokale eller et stille sted i kirken, hvor forældrene kan hjælpe. Du kan sige: »Jeg er ked af, at du ikke har overholdt klassens regler, Linda. Søster Jensen vil tage dig med hen og tale med dine forældre. Jeg håber, at du snart kommer tilbage. Du kan komme tilbage til klassen, når du har bestemt dig til at følge reglerne.« Lederen bør blive hos barnet. Når barnet atter har taget sig sammen, kan I bede hende om at komme tilbage til klassen. Lad hende vide, at I elsker hende, og at hun er en vigtig del af klassen.

ANVEND EFFEKTIVE METODER

For at hjælpe andre med at ønske at lære noget, skal vores undervisning være interessant. For at hjælpe dem med at forstå, skal vores undervisning være tydelig. For at hjælpe dem med at huske og overveje det, som de lærer, skal vores undervisning være mindeværdig. Derfor bør man omhyggeligt udvælge undervisningsmetoder og bruge dem effektivt – for at gøre lektionerne interessante, lette at forstå og mindeværdige.

VARIATION I UNDERVISNINGEN

Præsident David O. McKay har sagt: »Enhver lærer har ansvar for at finde frem til, hvordan man bedst kan forsøge at påvirke eleverne for at efterlade indtryk, der vil vare ved« (Gospel Ideals, 1953, s. 439).

Benyt en lang række metoder fra lektion til lektion

Når en husmor planlægger, hvad der skal spises til middag i en uge, er det ikke så sandsynligt, at hun beslutter sig for at lave de samme retter syv aftener i træk. Selv når hendes budget er så stramt, at hun bliver nødt til at lave kartofler hver aften, lærer hun snart, at der er mange forskellige måder at anrette kartofler på.

Evangeliet kan også serveres på en række forskellige måder. Ingen lærer bør falde ind i en monoton gænge med at undervise i den samme slags lektion uge efter uge. Når du benytter dig af en række forskellige aktiviteter i forbindelse med undervisningen, har eleverne tendens til at forstå evangeliets principper bedre og huske mere. En omhyggeligt udvalgt metode kan gøre et princip mere tydeligt, mere interessant og lettere at huske.

Sørg for, at du i dine forberedelser til at undervise benytter en række forskellige metoder fra lektion til lektion. Dette kan være at bruge noget så enkelt som en farverig plakat eller et kort til væggen i én lektion og en liste med spørgsmål i en anden.

Brug en række forskellige metoder i hver lektion

Ud over at bruge forskellige metoder fra lektion til lektion bør du undervise med afveksling i hver lektion. Børn reagerer med deres naturlige nysgerrighed særligt positivt på en række forskellige aktiviteter i undervisningen – gerne mellem fem og syv i hver lektion. Også unge reagerer positivt på forskellige metoder. Selv hvis du underviser voksne, bør du overveje at anvende mindst tre i hver lektion.

Udvælgelse og forberedelse af forskellige undervisningsmetoder

Der findes mange ting, som kan hjælpe dig med at vælge metoder, når du forbereder dine lektioner. Hav følgende ideer i tankerne, når du planlægger, hvilke metoder du skal bruge i en bestemt lektion:

- Overvej først forslagene i kursushæftet. Tilpas dem, når det er nødvendigt, efter dine elevers behov.
- Hav et bestemt formål med at anvende metoden. Vælg metoder, der underbygger og styrker lektionens hovedformål. De bør være realistiske og fremhæve sandheden, godhed og skønhed. Vælg ikke metoder blot for at underholde eller for at få tiden til at gå.
- Vælg metoder, der er passende og effektive. Nogle metoder som for eksempel historier og brug af tavlen vil blive brugt langt oftere end andre, så som paneldiskussioner og lege. (Se »Vælg passende metoder«, side 91; »Vælg effektive metoder«, side 92).
- Når det er passende, bør du vælge metoder, som involverer eleverne aktivt. Dette er vigtigt for alle elever, men især for børn.
- Øv dig i at bruge metoderne, inden du underviser i lektionen. Dette er især vigtigt, hvis du ikke har brugt en bestemt metode før.

Varier dine lektioner

Oversigten på side 90 kan hjælpe dig med at afgøre, om dine lektioner er varierede nok. Du kan lave en lignende oversigt i din dagbog eller i en notesbog. Skriv titlen på hver af dine næste fem lektioner øverst i de tomme kolonner. Kryds af i spalten »lektion« ud for hver metode, som du anvender, når du forbereder dig til lektionerne.

De metoder, der er anført øverst på oversigten, er de mest anvendte i undervisning i evangeliet. Du vil måske opdage, at du bruger nogle af disse metoder i næsten alle dine lektioner. De andre anførte metoder kan også være effektive, alt afhængigt af hvad du underviser i og dine elevers behov.

Når du bruger denne oversigt, kan du begynde at se mønstre i din undervisning. Der kan være nogle

metoder, som du anvender i hver lektion, og andre som du aldrig anvender.

METODER SOM JEG KAN BRUGE	Lektion	Lektion	Lektion	Lektion	Lektion
Regelmæssigt anvendte metoder					
Anvendelse af skriften					
Billedmateriale					
Eksempler					
Foredrag					
Historier					
Musik					
Sammenligninger og illustrationer					
Samtaler					
Skriftsteder					
Spørgsmål					
Tavle					
Andre metoder					
Aktivitetssteder					
Aktivitetsvers					
Anvendelsesteknikker					
Arbejdsark					
Audiovisuelle materialer					
Billeder					
Demonstrationer					
Dramatiseringer					
Dukkespil					
Emneste					
Filmkasser					
Flonelstavler					
Gæstetalere					
Hørspill					
Indgående analyser af bestemte emner					
Kort					
Opmærksomhedsaktiviteter					
Opremsning					
Overheadapparater					
Paneldiskussioner					
Papirfigurer					
Rollespil					
Spil					
Summemøder					
Tegneaktiviteter					
Udenadslære					

VÆLG PASSENDE METODER

Som lærer i evangeliet er du Herrens repræsentant over for dem, du underviser. Du bør sikre dig, at alt det, som du gør, er i overensstemmelse med hans vilje, og at du i hver lektion viser ærbødighed for evangeliets sandheder.

Herren sagde: »Kom i hu, at det, som kommer ovenfra, er helligt og bør omtales med varsomhed og efter Åndens tilskyndelse« (L&P 63:64). De metoder, som du anvender til at undervise i evangeliets sandheder, vil hjælpe med at udvikle elevernes fornemmelse for hellige ting. Du bør derfor sikre dig, at metoderne passer til de principper, der undervises i, og at de er i overensstemmelse med Kirkens standarder. Selv om der kan være flere metoder, som kunne hjælpe dig med at viderebringe et bestemt budskab, kan nogle af disse metoder være upassende for en bestemt lektion på grund af emnet eller dine elevers alder eller erfaring.

Når du overvejer at anvende en bestemt metode, så stil dig selv følgende spørgsmål for at sikre dig, at metoden er passende.

Vil metoden indbyde til Åndens tilstedeværelse?

Ånden skal være til stede, for at et evangelisk budskab kan nå ind til hjertet hos dem, som du underviser (se 2 Nephi 33:1; L&P 42:14). Du bør derfor anvende metoder, som vil angive den rette tone i lektionen og indbyde Ånden. For eksempel anvendte en lærer i søndagsskolen musik til at tale om profeten Joseph Smiths martyrdød. I sin forberedelse af lektionen bad læreren et medlem af wardet om at forberede sig til at synge »En stakkels sorgbetyngt mand« (*Salmer og sange*, nr. 15). I klassen ledte sangen elevernes tanker og følelser hen på den stund kort inden pøbelens angreb, hvor John Taylor sang denne sang for sine brødre i Carthage-fængslet. Ånden viderebragte dette øjeblikkes sødme og alvor til elevernes hjerte.

Svarer metoden til helligheden af det princip, som jeg underviser i?

Nogle undervisningsmetoder er mere afslappede og uformelle end andre og er derfor kun passende i visse

lektioner. Det ville for eksempel ikke være passende at anvende et rollespil til at tale om opstandelsen. Derimod kan et rollespil være en passende måde at undervise i, hvordan man kan være en god næste.

Vil metoden opbygge og styrke dem, som jeg underviser?

Undervisning i evangeliet bør være en positiv og glædelig oplevelse, som hjælper eleverne med at forstå deres guddommelige natur. Dem, som du underviser, bør føle, at du elsker og respekterer dem.

Kontroversielt eller opsigtsvækkende materiale opbygger ikke tro og vidnesbyrd, og bør ikke anvendes. Du må ikke bruge nogen metode, der kan gøre nogen forlegen eller ydmyge nogen.

Er materialet godkendt af Kirken?

Brug de nuværende udgaver af standardværkerne og de undervisningsmaterialer, der er udgivet af Kirken. Overvej de metoder, der foreslås i kursushæftet, inden du tyer til andre kilder for at finde ideer. Alle materialer eller ideer, som du anvender, og som ikke findes i kursushæftet, bør fremhæve sandhed og godhed. For at supplere lektionsmaterialet og skrifterne kan du anvende taler fra general-konferencer, *Liahona* samt audiovisuelle materialer og billeder, der er udgivet af Kirken.

Har jeg fulgt den rette fremgangsmåde som forberedelse til at anvende metoden?

Nogle metoder kræver særlig forberedelse. Du skal for eksempel have biskoppens godkendelse til at invitere gæstetalere, og stavspræsidentens godkendelse kræves for at invitere gæstetalere til stavsmøder (se *Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 325).

Yderligere oplysninger

Se lektion 8 og 9 i kurset Undervisning i evangeliet (side 222–229) for yderligere oplysninger om at udvælge metoder.

VÆLG EFFEKTIVE METODER

Ældste Boyd K. Packer har belært: »Når vi underviser i moralske og åndelige værdier, underviser vi i uhåndgribelige ting. Der er måske ikke noget så svært at gøre eller så udbytterigt, som når undervisningen er en succes. Der findes teknikker og redskaber, som man kan anvende. Der er ting, som lærere kan gøre for at forberede sig selv og deres lektion, så at deres elever ... kan undervises, og deres vidnesbyrd kan viderebringes fra den ene til den anden« (Teach Ye Diligently, rev. udg., 1991, s. 62).

Effektive undervisningsmetoder gør lektionerne let forståelige, interessante og mindeværdige. Når du overvejer at anvende en bestemt metode, så stil dig selv følgende spørgsmål for at sikre dig, at metoden vil være effektiv.

Vil metoden hjælpe eleverne med bedre at forstå de principper, som jeg underviser i?

Effektive metoder kan anvendes til at forklare principper og underbygge lektionerne. For eksempel underviste en ung missionær en undersøger om behovet for evangeliets genoprettelse på jorden. Undersøgeren svarede, at hans kirke havde lært ham mange værdifulde sandheder, og at den altid havde været god nok til hans familie. For at hjælpe undersøgeren med bedre at forstå frafaldets betydning og behovet for en genoprettelse tog missionæren en tommestok med til næste lektion. Hun forklarede, at tommestokken var nøjagtig én meter lang. Hvis der blev taget blot nogle få centimeter af, ville man stadig kunne bruge resten af tommestokken til at måle visse stykker, men den ville ikke længere kunne måle en hel meter. Efter apostlenes død gik stykker af sandheden tabt her og der. Der sneg sig ændringer ind i lærdømmene, da der ikke var nogen profeter til at tale på Herrens vegne. Dele af sandheden blev tilbage, og de var gode, men de udgjorde ikke sandhedens fylde. For at en kirke kan være Jesu Kristi kirke, må den have alle de sandheder, som han belærte om. Ellers belærer den kun om en lille del af det, som den burde.

Vil metoden være en klog udnyttelse af tiden?

Mange lærere føler ved lektionens begyndelse, at de har masser af tid. Derfor bruger de måske de første minutter uklogt ved at bruge for megen tid på en underholdende undervisningsmetode. Halvvejs inde i lektionen indser de så, at de stadig skal nå at gennemgå det meste af lektionen. For at indhente den spildte tid har de det med at skynde sig og springe vigtige dele af lektionen over. De drager ofte hurtige konklusioner i stedet for at benytte lejligheden til at sammenfatte ideer og hjælpe eleverne med at se, hvordan de kan anvende de principper, som de har lært om.

Planlæg nøje, hvilke metoder du vil anvende i lektionen, og hvor lang tid du vil bruge på dem. Dette vil hjælpe dig med at gøre brug af en hel del metoder uden at gøre dem til lektionens midtpunkt.

Sørg for, at de metoder, som du anvender, ikke er for lange i forhold til de principper, som du underviser i. Arbejde i små grupper kan for eksempel være en effektiv metode at undervise i et indviklet princip, men da det tager en hel del tid, er det måske ikke den bedste måde at undervise i et enkelt princip.

Vil metoden opfylde mine elevers behov?

De metoder, som du anvender, bør hjælpe eleverne med at forstå det princip, som du underviser i, og øge deres ønske om at efterleve det. Find ud af noget om elevernes baggrund, hvad de har opnået, mål og så videre, så du kan vælge metoder, der vil være lærerige, mindeværdige og inspirerende for dem. Når du forstår dem, som du underviser, kan du undgå metoder, der kan støde eller forvirre dem.

Bruger jeg den samme metode for ofte?

Selv en overbevisende undervisningsmetode kan blive trættende, hvis den bruges for meget. Sørg for at bruge flere forskellige undervisningsmetoder.

Yderligere oplysninger

Se lektion 8 og 9 i kurset Undervisning i evangeliet (side 222–229) for yderligere oplysninger om at vælge metoder.

INDLEDNING AF LEKTIONEN

Inden en symfoni begynder, hører publikum ofte en forvirring af toner. Alle musikerne forbereder sig til koncerten på samme tidspunkt ved hver især at stemme deres instrumenter og øve sig på musikken. Men når dirigenten kommer ind på podiet og løfter taktstokken, bliver de alle stille, opmærksomme og er klar til at arbejde sammen for at spille smuk musik.

Du bør lige som en dirigent, der samler musikerne ved begyndelsen af en koncert, bringe familiemedlemmer eller elever sammen ved begyndelsen af lektionen. Før du indleder lektionen, kan det være, at nogen læser, andre sidder stille, og andre taler sammen. Du hører måske flere samtaler samtidig. Selv efter indledningsbønnen er det ikke sikkert, at de tilstedeværende er helt koncentrerede om at bidrage til lektionen. Og selv om det kræver mere end at løfte en taktstok, er der adskillige enkle måder, hvorpå man kan henlede alles opmærksomhed på lektionen.

Retningslinier for at indlede lektionen

Indledninger til lektionerne bør gøre mere end at fange elevernes opmærksomhed. Hvis en indledning ikke har noget med lektionen at gøre, vil den sikkert vildlede mere, end den vil hjælpe. Hvis for eksempel en søndagsskolelærer fortæller en vittighed i begyndelsen af lektionen, bliver eleverne måske opmærksomme, men de kan også ledes til at tænke på ting, som vil afholde dem fra at koncentrere sig om de principper, der belæres

om. Du bør undgå undskyldninger (så som »Jeg føler mig uforberedt«) og andre udtalelser, der ikke fører direkte i retning af lektionen.

Begynd ikke med den samme metode hver gang, når du underviser i de forskellige lektioner. Variation vil øge interessen og give overraskelser. Du kan eventuelt overveje nogle af de metoder, der beskrives i denne bog på side 159–184. Se side 91–92 for retningslinier med hensyn til at vælge passende og effektive metoder.

Eksempler på effektive indledninger til lektioner

Brug en illustration

Du kan bruge forskellige genstande til at undervise i evangeliets principper (se »Sammenligninger og illustrationer«, side 178–179). Du kan for eksempel indlede en lektion om at vælge ting, der har størst værdi for sjælen, ved at lægge nogen rigtige penge ved siden af nogen legetøjspenge eller et blankt stykke papir på størrelse med pengene. Spørg dernæst dem, som du underviser, om hvilke penge de ville tage som betaling for deres arbejde. Dette kan føre til en samtale om, hvilke ting, der er ægte, og hvilke ting, der er falske.

Skriv spørgsmål på tavlen

Spørgsmål, der er skrevet på tavlen, inden klassen begynder, vil hjælpe eleverne med at tænke på ting, inden lektionen begynder. I en lektion om at påtage os Kristi navn kunne du for eksempel skrive følgende spørgsmål på tavlen:

- Hvad er nogle af de ting, som I gør, fordi I har påtaget jer Kristi navn?
- Hvad er nogle af de ting, som I *ikke* gør, fordi I har påtaget jer Kristi navn?

Fortæl en historie

Historier kan vække elevernes interesse. Vi kan ofte undervise mere effektivt i et princip, når vi først fortæller en historie for at illustrere det. Dette hjælper eleverne med at forstå princippet udtrykt i hverdagsituationer.

AFSLUTNING AF LEKTIONEN

»Nå, nu har jeg ikke mere tid, men jeg er ikke helt færdig med lektionen. Lige et øjeblik endnu. Jeg vil skynde mig at gennemgå den sidste del.« Næsten alle har hørt noget lignende fra en lærer. Sådanne udtalelser viser, at læreren er gået glip af en stor mulighed for at undervise: Muligheden for at afslutte lektionen effektivt.

Kendetegn for effektive afslutninger

Effektive afslutninger kommer ikke af sig selv. De skal forberedes som en del af lektionen. Afslutninger er mest effektive, når de har nogle af følgende kendetegn:

- De er korte, summariske og fokuserede. De bør i almindelighed ikke indeholde stof, som du ikke har undervist i i lektionen.
- De opsummerer og bringer sammenhæng i de principper, som du har undervist i.
- De fremhæver vigtige ting, som deltagerne har nævnt.
- De hjælper eleverne med at anvende evangeliets principper i deres liv.
- De er opløftende, motiverende og positive.
- De giver tid til at bære vidnesbyrd.

Følgende er nogle eksempler på måder, hvorpå man kan afslutte en lektion:

- Gentag formålet med lektionen. Spørg dem, som du underviser, om hvordan de vil anvende det i deres liv i den kommende uge.
- Bed, inden lektionen begynder, en eller to personer om at høre godt efter og forberede sig til at hjælpe med at give en sammenfatning af lektionens hovedpunkter eller hele lektionen.

- Spørg dem, som du underviser, om hvad de vil sige, hvis nogen ønsker at vide, hvad de har lært af lektionen.
- Brug et arbejdsark til at hjælpe dem, som du underviser, med at opsummere lektionens hovedpunkter (se »Arbejdsark«, side 161–162).

Afsæt tid til en konklusion

For at kunne give en god konklusion må du være opmærksom og fleksibel i din anvendelse af tiden. Selv velforberedte lektioner forløber ikke altid som planlagt. Dine elevers behov kan resultere i, at du bruger længere tid på et bestemt punkt, end du havde ventet.

Når dette sker, bør du holde øje med tiden. Afslut samtalen, inden tiden er gået. Gør alt, hvad du kan, for at lave en smidig overgang fra det emne, som I taler om, ved at tage det med i et kort resumé af lektionen. Afslut dernæst lektionen.

At lave ændringer i dine forberedte afslutninger

Det kan nogle gange være nødvendigt, at du ændrer dine forberedte afslutninger på grund af en bestemt samtale, kommentar eller tilskyndelse fra Ånden. Følgende historie er et eksempel på en lærer, der benyttede sig af en enestående mulighed for at afslutte en lektion:

Hen imod slutningen af en seminar-klasse en tidlig morgen ønskede læreren at afslutte en samtale. Lektionens hovedemne var, at vi kommer Kristus nærmere ved at adlyde befalingerne. Klassen havde talt om ting, som nogle teenagere gør, der afholder dem fra at komme Frelseren nærmere og fuldt ud modtage hans forsonings velsignelser.

Læreren havde planlagt at slutte af ved at henvise til en liste på tavlen. Men han havde lagt mærke til et maleri, som en elev havde malet til et projekt i skolen. Det var et billede af et lam, der tittede ud gennem et plankeværk. Læreren bad om lov til at vise klassen maleriet, og han forklarede, hvad han så i maleriet: »Som vi talte om i klassen,« sagde han, »er Frelseren Guds Lam, der gav sit liv, så at vi alle kan komme til ham og få evigt liv ved ham. Plankeværket på maleriet er som de forhindringer, der adskiller os fra ham.«

Læreren udtrykte sine forhåbninger om, at eleverne ville fjerne de »plankeværker«, der afholder dem fra at komme Frelseren nærmere. Han bar vidnesbyrd om Frelserens opfordring: »Kom til mig ... og jeg vil give jer hvile« (Matt 11:28). Klassen sluttede, og læreren leverede maleriet tilbage. Åndens indflydelse holdt ved, da eleverne forlod bygningen.

FORBERED ALT DET NØDVENDIGE

Når vi hengiver os til Herrens værk, skal vi udføre
det hårde arbejde, som kaldes forberedelse ...

Herrens befaling om at undervise ved Ånden [fritager]
os overhovedet ikke fra nødvendigheden af at forberede os ...

Vi skal studere skrifterne. Vi skal studere de levende
profeters lærdomme. Vi skal lære alt det,
som vi kan for at kunne præsentere tingene og gøre os forståelige ...
Forberedelse er en nødvendighed for at kunne undervise ved Ånden.

Ældste Dallin H. Oaks

TAG DIG TID TIL AT FORBEREDE DIG

Da den opstandne Frelser havde tilbragt en dag med at undervise nephiterne, befalede han dem at tage sig tid til at forberede sig til den undervisning, som han ville afholde næste dag. Han sagde: »Gå derfor til jeres hjem og overvej det, som jeg har sagt, og bed til Faderen i mit navn, at I må kunne forstå det og bered sindet for morgendagen« (3 Nephi 17:3). Dette princip kan du anvende i dine forberedelser som lærer. Når du tager dig tid til at forberede dig grundigt og ved hjælp af bøn, vil du blive velsignet med større forståelse. Du vil være mere modtagelig for Åndens vejledning.

Begynd forberedelse af lektionen i god tid

Det kan hende, at du får en opgave med at undervise, som vil kræve forberedelse i sidste øjeblik. Men du vil for det meste kunne begynde på dine forberedelser et godt stykke tid i forvejen. Dette er en vigtig del af det at undervise. Jo før du begynder at bede om, overveje og forberede dig til din næste lektion, desto mere tid vil du have til at blive vejledt af Ånden og til at finde eksempler, sammenligninger og andre ideer til at forbedre lektionen med (se »Erkend og følg Ånden i din undervisning«, side 47–48; »Se efter undervisningsemner overalt«, side 22–23, samt »Sammenligninger og illustrationer«, side 178–179). Du vil have tid til at bede dem, som du underviser, om at forberede sig til at udføre særlige opgaver som for eksempel musiknumre (se side 172–174). Du vil ligeledes have tid til at finde og forberede dig til at anvende materialer, som kan fås på kirkens bibliotek (se »Kirkens materialer til undervisning i evangeliet«, side 105).

Det er ofte en hjælp at begynde at tænke på en kommende lektion hurtigt efter, at du har undervist i den foregående lektion. Du vil sikkert være mest opmærksom på dem, som du underviser, og deres behov og interesser lige efter, at du har været sammen med dem. Du vil også være mest opmærksom på deres reaktion på din undervisning. Du kan evaluere din fremgangsmåde og dine metoder, mens de endnu er i frisk erindring.

Find glæde ved at forberede dig

En lærer har beskrevet den glæde, som man får, når man tager sig tid til at forberede sig:

»Mange har oplevet glæden ved at undervise i evangeliet, men der findes en anden stor glæde ved at undervise – forberedelsens glæde. Ofte betragter vi forberedelsen som en sur pligt og udskyder den til sidste øjeblik. Ligesom hastige bønner er sidste-øjeblikforberedelse ofte mangelfuld og ikke særlig effektiv.

Jeg har selv forberedt mig sådan. Men jeg har også oplevet den store glæde ved at forberede mig til undervisningen. Det kan være en meningsfyldt tid med bøn og dybe tanker. Det har været dejlige stunder fulde af tilbedelse, selvransagelse, forståelse og inspiration« (*Stjernen*, sep. 1996, s. 26)

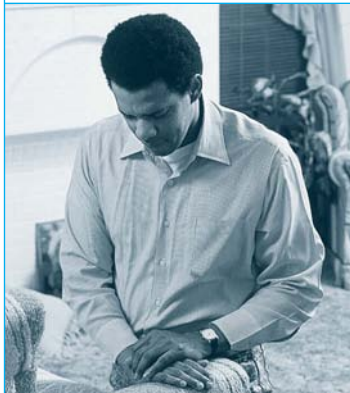
»Når jeg har smagt glæden ved at forberede sig, har jeg opdaget skatte af visdom og indsigt. Jeg oplever, at jeg lærer langt mere ved min forberedelse, end jeg nogen sinde vil have tid til at undervise i ...

Når der undervises i sandheden, er behovet for forberedelse i høj grad det samme. De, der udvikler en metode til en vellykket forberedelse, vil finde, at der venter dem en glædelig oplevelse« (»Random Sampler: Planning to Teach«, *Ensign*, okt. 1995, s. 73).

Tag dig tid til personlig forberedelse

Husk, at i din indsats for at undervise i Jesu Kristi evangelium er det ikke nok blot at forberede lektionerne. Du må også forberede dig selv. Tag dig tid til at studere denne bogs råd om, hvad du kan gøre for at forberede dig åndeligt til at undervise i evangeliet (se side 11–20). Planlæg endvidere at deltage i lærerudviklingsmøderne. Til disse møder vil du og andre lærere og ledere mødes for at lære metoder til at undervise i evangeliet, som vil hjælpe dig med at få større færdigheder og selvtilid.

FORBEREDELSE AF LEKTIONER

Den korte tid, som du tilbringer med at undervise i en lektion derhjemme eller i Kirken, kan have evig konsekvens for dem, som du underviser. Hver lektion kan hjælpe dem med at føle Åndens påvirkning, få større kærlighed til vor himmelske Fader og Jesus Kristus og gøre en større indsats for at efterleve evangeliet. Hold dig dette for øje, når du forbereder lektionerne. Hvor godt det lykkes at repræsentere Herren og undervise ved Ånden vil være påvirket af, hvor omhyggeligt du forbereder lektionerne.

Begynd at forberede lektionerne i god tid

Planlægning af en lektion kræver tid og opmærksomhed. Når du har afsluttet en lektion, bør du snart derefter begynde at forberede dig til den næste. Du vil sikkert være mest opmærksom på dem, som du underviser, og deres behov og interesser lige efter, at du har været sammen med dem. Du vil også være mest opmærksom på deres reaktion på din undervisning.

Tre spørgsmål til vejledning i din lektionsforberedelse

Når du begynder at forberede dig til en lektion, bør du ved hjælp af bøn gennemgå stoffet i lektionen og tænke over dine elevers behov og interesser. Tænk dernæst over de tre spørgsmål, der står herunder. Disse spørgsmål bør kunne lede dig gennem dine lektionsforberedelser.

1. Hvad bør der som følge af denne lektion ske i tilværelsen for dem, som jeg underviser?
2. Hvilke specifikke principper bør der undervises i?

3. Hvordan bør der undervises i disse principper?

Herefter følger nogle specifikke måder, hvorpå disse spørgsmål kan anvendes til at begynde sin lektionsforberedelse. Skriv de ideer ned, som du får, når du gennemgår en lektion på denne måde. Dette vil give dig en struktur til dine fortsatte overvejelser af lektionen ved hjælp af bøn.

1. Hvad bør der som følge af denne lektion ske i tilværelsen for dem, som jeg underviser?

Studér og overvej stoffet i lektionen samt de tilhørende skriftsteder. Tænk over, hvad dem, som du underviser, bør forstå, føle, ønske eller gøre som følge af denne lektion. Når du for eksempel forbereder en lektion om bøn, kan du beslutte, at eleverne bør forstå betydningen af bøn, og at de bør beslutte sig for at bede hver morgen og aften. Når du forbereder en lektion om ansvar i familien, kan du beslutte, at familiemedlemmerne som resultat af lektionen bør blive mere flittige til at udføre deres pligter i hjemmet. Når du underviser i en lektion om studium af skriften, kan du beslutte, at lektionen bør inspirere dem, som du underviser, til at studere skrifterne hver dag.

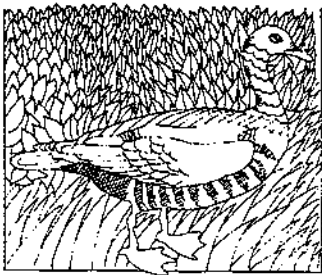
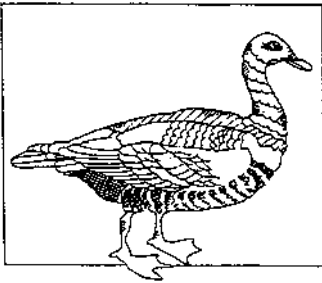
Mange lektioner i de kursushæfter, der er udarbejdet af Kirken, indeholder angivelser af formålet. Disse angivelser kan hjælpe dig med at beslutte, hvordan hver lektion bør påvirke dem, som du underviser.

2. Hvilke specifikke principper bør der undervises i?

Hold dig altid for øje, hvilke behov og hvilken baggrund dem, som du underviser, har. Spørg dig selv: »Hvilke principper i lektionen vil hjælpe dem, som jeg underviser, med at klare de udfordringer, som de møder?«

En lektion vil ofte indeholde mere stof, end du kan gennemgå i den undervisningstid, som du har. I sådanne tilfælde bør du udvælge det stof, der bedst vil hjælpe dem, som du underviser.

Det betyder mindre, hvor meget stof du når at gennemgå, end hvordan det påvirker tilværelsen for dem, som du underviser. Da for mange begreber på én

Se godt på disse to billeder. Hvilket billede giver det bedste indtryk af, hvordan en and ser ud? Bemærk, at det første billede har flere detaljer på anden og ikke har andre elementer, som tager opmærksomheden væk fra andens udseende. Når du beslutter dig for at fokusere på ét eller to principper i lektionen, så sørg for, at du ikke medtager ideer, som kan trække opmærksomheden bort fra principperne. Forbered lektioner, der er som det første billede – enkle, tydelige og fokuserede.

gang kan forvirre eller trætte eleverne, er det for det meste bedst at fokusere på ét eller to hovedprincipper. Så kan du finde yderligere underbyggende ideer i kursus hæftet.

Undgå at undervise i alt, hvad der kan siges om et bestemt emne. Dem, som du underviser, vil sandsynligvis allerede have nogen forståelse for emnet. Din lektion bør supplere, tydeliggøre og bekræfte det, som de ved. Husk, at din lektion ikke er det eneste tidspunkt, hvor de vil lære noget om emnet.

3. Hvordan bør der undervises i disse principper?

Du bør vælge undervisningsmetoder, der vil hjælpe eleverne med at forstå og anvende de principper, som du underviser i (se side 91–92 for oplysninger om at vælge passende og effektive metoder).

Når du vælger metoder, bør du først gennemgå spørgsmålene i lektionen, historier og andre aktiviteter i undervisningen, der foreslås i kursus hæftet. Hvis du mener, at disse metoder vil hjælpe med at dække dine elevers behov, bør du sætte dig ind i metoderne. Hvis du mener, at du bør anvende andre metoder, bør du i god tid begynde at beslutte, hvordan du vil undervise i principperne. Overvej at bruge eksempler, illustrationer, sammenligninger eller personlige erfaringer, som vil hjælpe med at belære om lektionens hovedprincipper.

De metoder, som du beslutter at anvende, kan kræve, at du får materialer fra kirkens bibliotek, så som billeder, ting, sangbøger eller videobånd.

Udvikling af dine egne ideer

Når du først har fået nogle ideer til, hvordan du vil undervise i en lektion, kan du udvikle og udbygge dem yderligere. Hvis du er begyndt at forberede dig i god tid, vil du være mere opmærksom på erfaringer, historier og skriftsteder, der vil hjælpe dem, som du underviser. Når du overvejer de principper, der skal belæres om, samt de behov, som dem, du underviser,

har, kan der komme forskellige tanker til dig. Dette er én måde, hvorpå Ånden kan vejlede dig i din forberedelse. Du kan eventuelt have en notesbog på dig, så du kan skrive det ned, når du får nogle ideer.

På dette tidspunkt i din planlægning er det en hjælp at studere de skriftstedshenvisninger igen, som vil blive anvendt i lektionen. Dette vil hjælpe dig med bedre at forstå dem og sætte dem i relation til dem, som du underviser.

Tilpas og revidér efter behov

Når tiden til at undervise i lektionen nærmer sig, vil der sandsynligvis skulle foretages nogle tilpasninger til sidst. Dette minder meget om den beskæring, som en gartner foretager, for at give et træ eller en busk den rette facon. På dette stadium bør du:

- Have en klar forestilling om, hvad der som følge af denne lektion bør ske i dine elevers tilværelse. Spørg dig selv: »Vil lektionen føre til disse resultater?«
- Gennemgå de punkter i kursus hæftet, som du ønsker at undervise i: Hovedprincipperne og de underbyggende ideer. Udarbejd en tydelig oversigt. Sørg for at planlægge en tydelig indledning og en vægtig, klar konklusion (se »Indledning af lektionen«, side 93; »Afslutning af lektionen«, side 94-95).
- Træffe endelig beslutning om de undervisningsmetoder, som du vil anvende. Sørg for, at de metoder, som du vælger, vil hjælpe eleverne med at anvende de principper, som du underviser i.
- Træffe endelig beslutning om det materiale, som du vil anvende.

Du kan blive tilskyndet af Ånden til at foretage ændringer lige indtil sidste øjeblik. Du kan endda blive tilskyndet til at foretage ændringer netop i det øjeblik, hvor du underviser. Vær åben over for alle disse tilskyndelser, og vær klar over, at det er dine omhyggelige forberedelser, som gør det muligt for dig at modtage Åndens vedvarende vejledning.

LAV LEKTIONER UD FRA KONFERENCETALER OG ANDRE KILDER

Der findes ikke strukturerede kursus-hæfter til enhver undervisningssituation i Kirken. I nogle situationer kan du undervise på baggrund af artikler i *Liahona* eller konferencetaler. I andre situationer kan du undervise på baggrund af en bog, som indeholder spørgsmål til studium, men ingen læseplaner.

Når du forbereder lektioner ud fra disse kilder, bør du følge forslagene i »Forberedelse af lektioner« (side 98–99). Når du gør dette, vil Ånden vejlede dig i dine beslutninger om, hvad du skal undervise i, og hvordan du skal undervise i det.

Eksempel på planlægning af en lektion på baggrund af en generalkonferencetale

Tænk over dette uddrag af en generalkonferencetale af ældste Joseph B. Wirthlin:

»I den sidste del af den 13. trosartikel står der: ›Vi tragter efter alt, hvad der er dydigt, elskeligt, hvad der har godt lov eller er prisværdigt.‹

Udtrykket at *trakte efter*, betyder at søge, forsøge at finde, forsøge at tilegne sig. Det forudsætter en aktiv, kategorisk indstilling til livet. Abraham, for eksempel, ›søgte efter fædrenes velsignelser ... og at vandre endnu mere retfærdigt‹ (Abr 1:2). Det er det modsatte af at sidde og vente passivt på, at der skal ske os noget godt uden nogen anstrengelse fra vor side.

Vi kan fylde vort liv med det gode, og ikke gøre plads for andet. Vi har så meget godt at vælge mellem, at vi ikke behøver at vælge det onde« (*Stjernen*, juli 1992, s. 82).

Følgende eksempel viser én måde, hvorpå man kan forberede en lektion på baggrund af denne udtalelse.

1. Læs ældste Wirthlins udtalelse.

Tænk med en bøn i hjertet på dem, som du skal undervise, og overvej, hvordan denne udtalelse kan finde anvendelse på dem.

2. Find ud af, hvad der som følge af lektionen bør ske i tilværelsen for dem, som du underviser.

Hvis du for eksempel underviser unge, kan du måske ønske, at de sætter nogle mål, der vil hjælpe dem med at søge efter ting, der er gode. Dette kunne omfatte mål i forbindelse med studium af skriften, sunde fritidsbeskæftigelser eller opløftende aktiviteter sammen med venner.

3. Beslut hvilket eller hvilke hovedprincipper, du vil undervise i, samt eventuelle underbyggende ideer.

Det, som du vælger at lægge vægt på, bør bero på, hvilke behov dem, som du underviser, har. Når du er flittig og beder om det, vil du modtage Åndens vejledning til at træffe denne beslutning.

For fx at undervise de unge om betydningen af at søge det, der er godt, kan du fokusere på ældste Wirthlins udtalelse om, at »vi har så meget godt at vælge mellem, at vi ikke behøver at vælge det onde«. Underbyggende ideer kan omfatte, at vi aktivt må søge efter gode ting, og at vi kan søge Herrens hjælp, når vi gør dette.

Når du forbereder dig til at undervise i disse principper, kan du slå op i Lære og

Pagter 6:7, hvor der står: »Tragt ikke efter rigdom, men efter visdom«, samt Lære og Pagter 46:8 hvor der står: »Stræb ... alvorligt efter de bedste gaver«. Når du studerer disse skriftsteder, vil du finde dem, som vil være mest anvendelige til at undervise i principperne i lektionen.

4. Overvej hvordan du vil undervise i hovedpunkterne og de underbyggende ideer, som du har valgt.

Gennemgå nøje de undervisningsmetoder, der er beskrevet på side 159–184. Du vil få ideer, når du overvejer, hvordan du skal undervise din klasse.

Du kan for eksempel lave en aktivitet ved brug af tavlen, hvor eleverne nævner forskellige måder, hvorpå de kan bruge deres tid. Dette kunne føre til en samtale om, hvorvidt de opfylder ældste Wirthlins råd om at »fylde vores liv med det gode, og ikke gøre plads for andet«.

Når du overvejer at lede sådanne samtaler, så begynd at tænke på spørgsmål, som du kan stille (se »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70). Når du for eksempel taler om betydningen af at leve i overensstemmelse med ældste Wirthlins råd, kan du spørge: »Hvilke ændringer kan vi foretage, der vil hjælpe os med at fylde vores tilværelse med godt?«

Jo grundigere du tænker over elevernes særlige behov, og jo mere du studerer de forskellige undervisningsmetoder, som findes i denne bog, desto mere sikker og opfindsom vil du blive med hensyn til at udvikle ideer til undervisningen.

Det vil kræve ekstra opfindsomhed at forberede lektioner på baggrund af generalkonferencetaler og andre kilder. Når du flittigt forbereder dig og søger Ånden, vil du blive inspireret i forberedelsen af sådanne lektioner. Du og dem, som du underviser, vil blive velsignet som resultat af din forberedelse.

TILPAS LEKTIONERNE TIL DEM, SOM DU UNDERVISER

De kursushæfter, som Kirken har udarbejdet, er nøje udarbejdet til at sikre, at Kirkens lærdomme holdes rene. De fastsætter retningslinier for undervisningen i Kirkens regi, og de sikrer en ensartet indfaldsvinkel til emnerne og principperne i evangeliet. Du bør følge disse kursushæfters lærdomme og retningslinier. Du behøver dog ikke at undervise i lektionerne, nøjagtig som de står i kursushæfterne. Du kan tilpasse disse lektioner efter dine elevers behov og forhold.

Hvad du end gør for at tilpasse lektionerne, så husk, at dine tilpasninger skal hjælpe eleverne med at forstå og efterleve de evangeliske principper. Derfor bør der kun foretages tilpasninger efter studium af og bøn om lektionsmaterialet og under hensyntagen til hver enkelt, som du underviser. Når du søger at tilpasse en lektion, bør du lade dig vejlede af (1) det kursushæfte, som du har fået, (2) de tre centrale spørgsmål, der omtales på side 98–99 i denne bog, samt (3) de undervisningsstandarder, som er beskrevet i denne bog, så som at elske dem, som man underviser, undervise ved Åndens hjælp og undervise i læren.

Eksempler på tilpasning af lektioner

Følgende situationer beskriver nogle få måder, hvorpå du kan tilpasse de lektioner, som du underviser i.

Brug af materiale fra Liahona

Når du læser en historie om tjeneste i en lektion, kommer du i tanke om en

lignende historie i en af de sidste udgaver af *Liahona*. Du føler, at de unge piger i din klasse bedre vil kunne forholde sig til historien i *Liahona*, så du bruger denne historie i stedet for den i kursushæftet.

Udvikling af dine egne aktiviteter til undervisningen

Mens du forbereder en lektion for en gruppe børn i Primary, læser du opmærksomhedsaktiviteten i begyndelsen af lektionen. Du føler, at netop denne aktivitet nok ikke vil hjælpe børnene i din klasse. Du overvejer børnenes behov og udtænker en aktivitet, som vil hjælpe dem med at fokusere på de principper, som du vil undervise i.

Afviselser fra forslag til lektionens udvikling

Du forbereder dig til at undervise diakonerne i dit ward. Kursushæftet til Det Aronske Præstedømme foreslår et rollespil for at hjælpe dem med at anvende et evangelisk princip. Når du tænker på de unge mænd, som du underviser, kommer du i tanke om nogle oplevelser, som de har haft i den senere tid. Du føler, at en enkel samtale om disse oplevelser vil være mere effektiv end et rollespil.

Tilpasning af lektioner til forskellige aldersgrupper

Se afsnittet »Undervisning af forskellige aldersgrupper« i denne bog (side 107–124) for ideer til at tilpasse lektioner til forskellige aldersgrupper.

EVALUER FREMLÆGGELSEN AF LEKTIONERNE

En lærer i seniorklassen var efter at have undervist i en lektion bekymret over denne oplevelse. Nogle dele af lektionen var gået godt, men andre dele havde været skuffende. »Hvorfor gik nogle ting godt og andre ikke?« spurgte han sig selv. »Hvad ville jeg gøre igen, hvis jeg skulle undervise i denne lektion? Hvad ville jeg lave om?« Han havde hele tiden spørgsmålene i baghovedet, mens han grundede over, hvordan han kunne hjælpe eleverne i sin klasse med at lære om evangeliet. De spørgsmål, som denne lærer stillede sig selv, er næsten almengyldige blandt lærere.

Ud over at evaluere, hvad dem, som vi underviser, lærer (se »Hvordan man kan se, om de lærer noget«, side 73), er det ligeledes vigtigt at bedømme vores egen succes med at undervise i lektionen. Præsident Spencer W. Kimball belærte om betydningen af at evaluere os selv og søge at blive bedre: »Vi konstaterer og fastlægger acceptable standarder for fremragende indsats ... og bedømmer vores arbejde derefter. Vi bør være mindre interesseret i at overgå andre, men mere interesseret i at overgå vores egne hidtidige erfaringer med at undervise« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball, 1982, s. 488).

Efter hver lektion bør vi tage os tid til at følge præsident Kimballs råd til os om at »[bedømme] vores arbejde«. Dette vil hjælpe os med at forberede os til den næste lektion og fortsat blive bedre lærere.

Uanset hvilke ændringer, som du tilskyndes til at foretage, så husk, at evaluering af din undervisning bør være en positiv oplevelse, og ikke nedslående. Hver gang du finder en måde at forbedre din

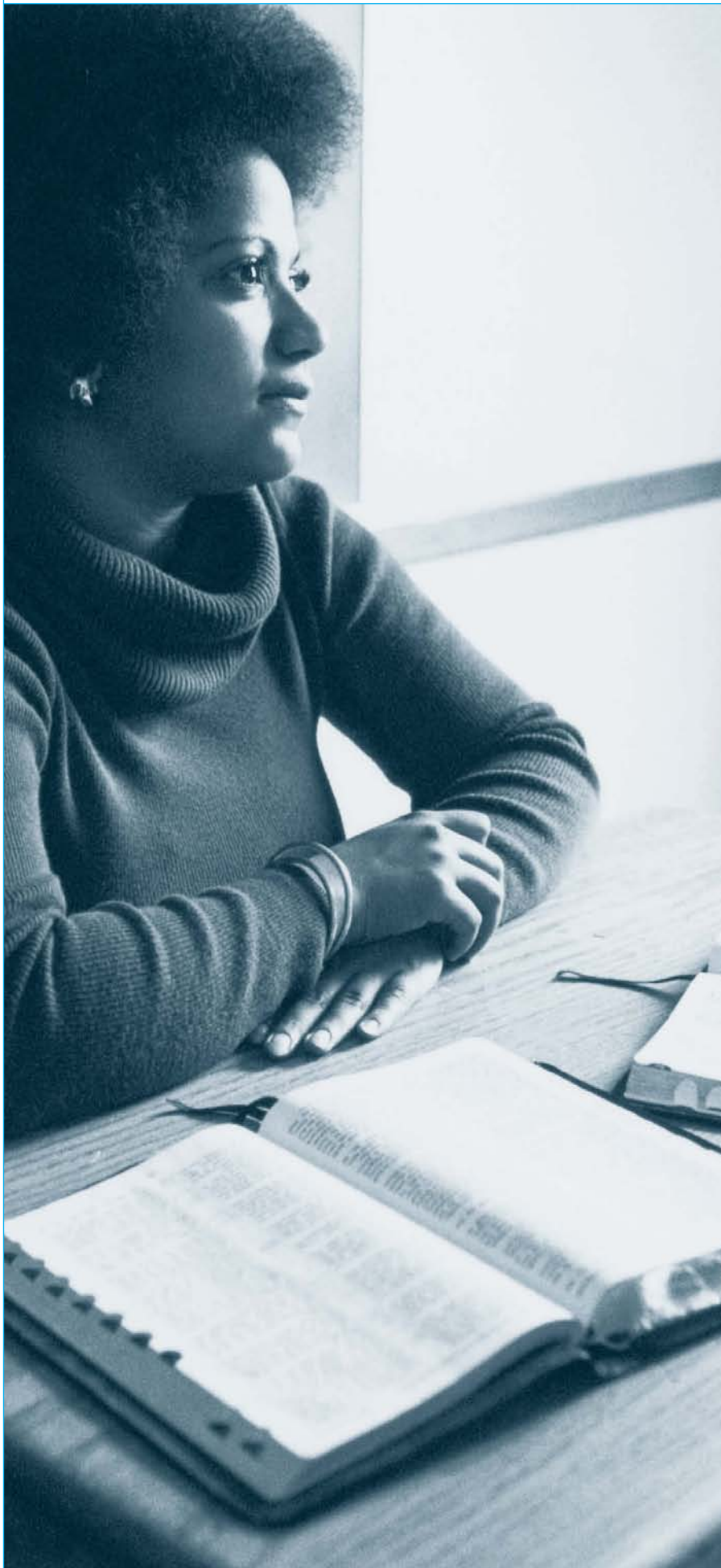
undervisning på, opdager du en ny måde at hjælpe andre med at lære om evangeliet og leve i overensstemmelse med dets principper.

Spørgsmål til at hjælpe med at evaluere fremlæggelsen af lektionerne

Hvor godt en lektion lykkes, måles efter dens påvirkning af dem, som du underviser. Prøv at huske elevernes reaktion på forskellige tidspunkter i lektionen, når du evaluerer hver lektion, som du underviser i. Du kan måske bedre huske deres reaktion, hvis du gennemgår den oversigt, som du har brugt til at undervise i lektionen efter.

De spørgsmål, som står herunder, kan hjælpe dig med at evaluere lektionerne. Bemærk, at de første spørgsmål hjælper dig med at afgøre, hvad du har klaret godt. Du kan for det meste lære mere om, hvordan du bliver bedre, ved først at fokusere på de ting, der er lykkedes, frem for skuffelserne. Når du ydmygt erkender dine stærke sider, kan du bygge på dem og bruge dem til at forbedre din undervisning generelt. Når du har overvejet, hvad du har gjort godt, kan du afgøre, hvad du kan gøre bedre.

- På hvilke tidspunkter i lektionen virkede dem, jeg underviser, mest villige til at deltage? Hvornår virkede de mindre villige til at deltage?
 - På hvilke tidspunkter i lektionen syntes de at mærke Åndens påvirkning stærkest? Hvornår syntes de mindst at mærke Åndens påvirkning?
 - Hvornår i lektionen virkede de mest opmærksomme? Hvornår syntes de ikke at tænke særlig dybt?
 - På hvilke tidspunkter syntes lektionen bedst at finde anvendelse på deres tilværelse? Hvornår syntes den mindst at finde anvendelse på deres tilværelse?
- Tænk over ovenstående spørgsmål, når du overvejer hvert spørgsmål, der er nævnt herefter:
- Hvilken del af lektionen syntes at bidrage mest til disse reaktioner?
 - Hvad fortæller det mig om dem, som jeg underviser?

- Hvordan kan denne forståelse hjælpe mig med at forberede næste lektion?

Når du stiller dig selv disse spørgsmål, så overvej at skrive dine svar ned, så du ikke vil glemme det indblik og den inspiration, som du får. Du kan blive overrasket over, hvor meget du lærer.

Når du under bøn overvejer, hvordan du kan prøve at nå ind til dem, som du underviser, kan Ånden hjælpe dig med at se områder, hvor du kan blive bedre. Du kan studere bestemte afsnit i denne bog. Du kan for eksempel gennemgå oplysninger om at stille spørgsmål, som fører til en samtale (se »Led samtaler i klassen«, side 63–65, og »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70). Du kan synes, at det er vigtigt at lære, hvordan man indleder lektioner på en mere interessant måde (se »Indledning af lektionen«, side 93) eller udvikle en mere vægtig afslutning af lektionerne (se »Afslutning af lektionen«, side 94–95).

Se »Lav en plan til forbedring af din undervisning«, side 24–27, for forslag til udvikling af en plan til forbedring.

KIRKENS MATERIALER TIL UNDERVISNING I EVANGELIET

Kirken tilvejebringer mange ressourcer til at hjælpe forældre, lærere og ledere med at undervise i evangeliet. Skrifterne er Kirkens læseplan og de vigtigste af disse ressourcer. Andre ressourcer omfatter:

- *Undervisning, den største kaldelse*
- *Vejledning i undervisning*
- Afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*
- *Familieaften: Idé- og håndbog*
- *Håndbog i evangeliske principper*
- Historier fra skriften
- Kursushæfter
- *Liahona* (se regelmæssigt heri for at finde historier og andre ideer)
- Evangelisk kunst (en samling billeder med skildringer af historier og begivenheder fra skrifterne, Kirkens præsidenter samt evangeliske principper i funktion)
- Andre billeder og plakater
- Kirkens sangbog
- *Børnenes sangbog*
- Video- og lydbånd udarbejdet af Kirken

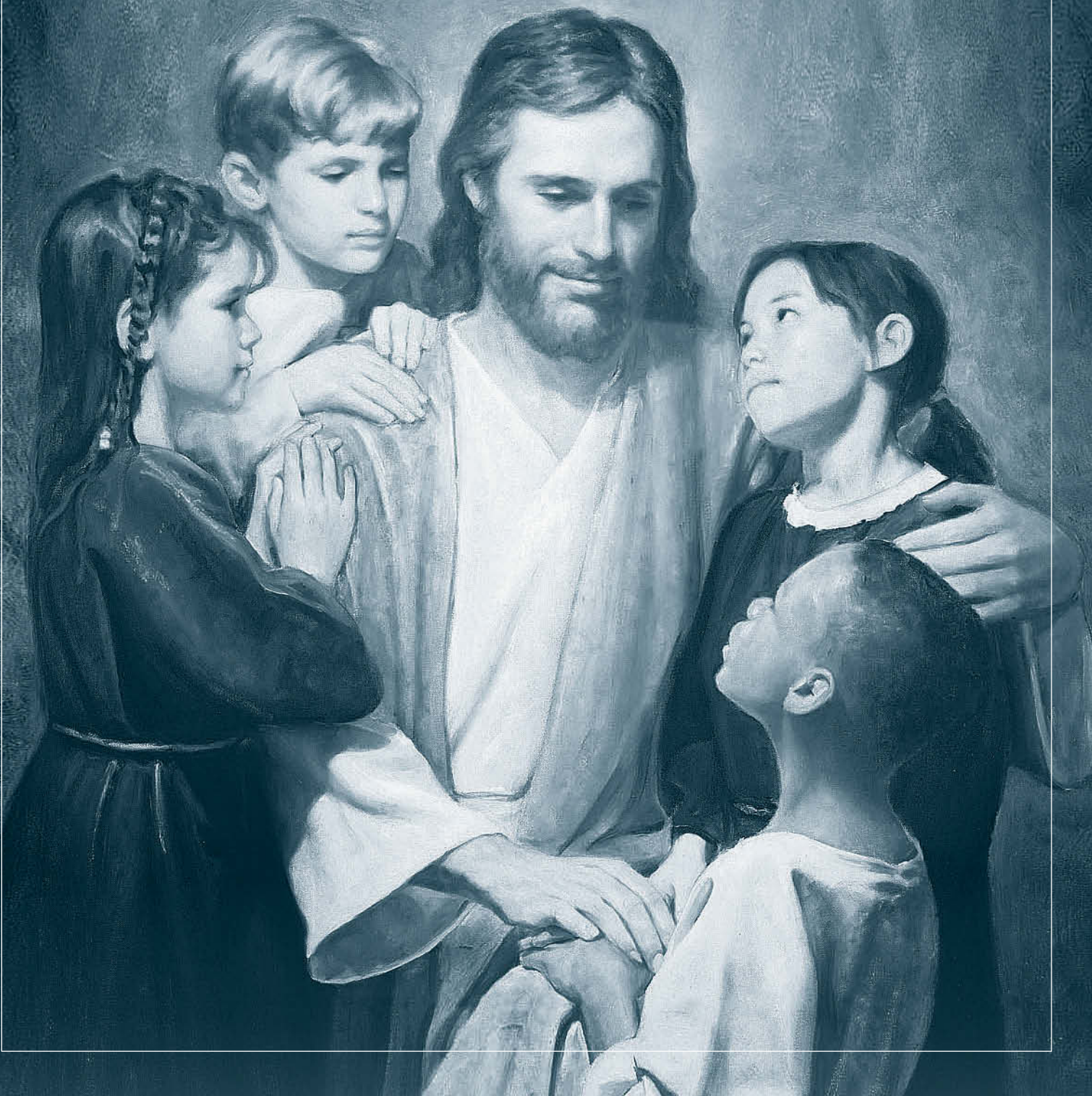
Kirkebygningens bibliotek

Hvis jeres kirkebygning har et bibliotek, har det måske de fleste af eller alle disse materialer. Tal med kirkebygningens bibliotekar for at finde ud af mere om de tilgængelige materialer på biblioteket.

Bibliotekaren i jeres kirkebygning eller wardssekretæren bør have et eksemplar af kataloget *Kirkens materialer*, som du kan bruge. Dette katalog er en årlig udgivelse, der angiver de ting, som kan fås på Kirkens distributionscentre. Foruden de ovennævnte ting nævner kataloget andre materialer, som hjælper Kirkens medlemmer.

C

UNDERVISNING
AF FORSKELLIGE ALDERSGRUPPER

1

UNDERVISNING AF BØRN

Da den opstandne Frelser betjente nephiterne, viste han sin store kærlighed til små børn:

»Han tog deres små børn, det ene efter det andet, og velsignede dem og bad til Faderen for dem ...

og han talte til mængden og sagde til dem: Se jeres små!

Og da de hævede blikket mod himlen for at se, da så de himlene åbne, og de så englene stige ned fra himlen, som om de var omgivet af ild, og de kom ned og omringede de små, og de blev omgivet af ild, og englene betjente dem« (3 Nephi 17:21, 23–24).

Ældste M. Russell Ballard sagde, idet han henviste til denne beretning: »De af os, som er blevet betroet med dyrebare børn, er blevet overdraget et helligt og ædelt hverv, for det er os, som Gud har udset til at omgive vor tids børn med kærlighed og troens ild og en forståelse af, hvem de er« (*Stjernen*, okt. 1994, s. 40).

Frelserens eksempel er det mønster, hvorefter vi bør undervise, tage os af og påvirke børn.

Det er et helligt ansvar at undervise børn i Jesu Kristi evangelium og hjælpe dem med at lære at efterleve det. Du bør undervise dem i den sande lære, ligesom Nephi gjorde. Han sagde: »Vi taler om Kristus, vi glæder os i Kristus, vi prædiker om Kristus, vi profeterer om Kristus, og vi skriver i overensstemmelse med vore profetier, for at vore børn kan vide, til hvilken kilde de kan se hen for at få forladelse for deres synder« (2 Nephi 25:26).

Når du underviser børn, vil du opleve, at du modtager særlige velsignelser. Børn vil give dig glæde i sjælen og tilskynde dig til at være et godt eksempel. Når du ser

børnenes trofasthed, kærlighed, tillid og håb, vil du komme Herren nærmere og bedre forstå hans befaling om at blive »som små børn« (Matt 18:3). Med Åndens vejledning kan du elske og undervise børnene på en kristuslignende måde. Du kan hjælpe hvert barn med at finde den fred, som loves dem, der følger Frelseren: »Alle dine børn bliver oplært af Herren, og stor bliver børnenes fred« (3 Nephi 22:13).

Retningslinier for at forstå og undervise børn

Følgende oplysninger kan hjælpe dig til bedre at forstå karakteregenskaberne hos de børn, som du underviser (se også »Karaktertræk hos børn i forskellige aldersgrupper«, side 110–116) og indledningen i dit primaryhæfte, hvis du underviser i Primary.

Børn er troende. De tror på det, som man siger. De er modtagelige for sandheden. Det er din pligt at undervise dem i den korrekte lære på en enkel og klar måde og med et sprog og eksempler, som de kan forstå.

Børn kan mærke Åndens påvirkning. Lær dem, at de følelser af fred, kærlighed og varme, som de har, når de taler og synger om Jesus Kristus og hans evangelium, kommer fra Helligånden. Hjælp dem med at forstå, at disse følelser er en del af et vidnesbyrd.

Børn opfatter ting bogstaveligt. Alt er virkelighed for dem. Hvis du bruger indviklet billedtale til at undervise om hellige evangeliske principper, kan de blive forvirrede. Hjælp børnene med at lære evangeliet at kende ved at tale om begivenheder og aktiviteter, som de kender, i hjemmet, familien og verden omkring dem. Vær sikker på, at de ikke misforstår det, som du underviser i.

Børn er nysgerrige og ivrige efter at lære. De kan lide at lære på varierede og nye måder. De vil gerne røre sig, bruge alle deres sanser, udforske og prøve nye ting. Større børn kan lide udfordringer med at besvare spørgsmål og løse problemer. Børnene i din klasse vil være mere opmærksomme og ivrige efter at lære, når du bruger flere forskellige undervisningsmetoder og aktiviteter til at undervise i evangeliet (se »Variation i undervisningen«, side 89–90).

Børn er kærlige og ønsker selv at blive elsket og accepteret. Søg muligheder for at styrke den venlige og kærlige opførsel, som falder naturligt for børn. Giv børnene muligheder for at tjene, da børn ønsker at glæde dig og nyder at hjælpe andre. Bed dem om at bære dine bøger, holde billeder eller om at besvare spørgsmål. Motivér dem til at hjælpe hinanden. Vis din kærlighed til dem. Opbyg deres tillid ved at give udtryk for, at du værdsætter deres indsats, når som helst det er muligt. Lyt opmærksomt til det, som de siger.

Børn begynder at forberede sig til fremtiden. Selv om den tid, hvor børnene bliver voksne, synes langt væk for børnene, forbereder de sig nu til deres fremtidige ansvar i deres familie, i Kirken og på deres arbejdsplads. Du kan hjælpe dem med at forstå, hvordan deres nuværende erfaringer forbereder dem. Du kan for eksempel sige: »Marie, jeg så, at du hjalp Karin med at se, hvordan man finder dette skriftsted. Du var så tålmodig og venlig. Når du en dag bliver mor, er jeg sikker på, at du vil lære dine børn mange vidunderlige ting.« Eller du kan sige: »Mark, hvor vil du blive en god missionær en dag, fordi du har lært at sætte dig mål og at nå dem. Jeg er så stolt af dig!«

Børnene vil følge dit eksempel. Du underviser altid, selv når du ikke er klar over det. Du underviser ofte mere ved din holdning og dit eksempel end med dine ord. Børn vil for eksempel lægge mærke til, om du behandler skrifterne med respekt. De vil lægge mærke til, hvordan du taler om vor himmelske Fader og Jesus Kristus. De vil iagttage, hvordan du efterlever de principper, som du underviser i. Dit retskafne eksempel vil hjælpe dem med at udvikle større kærlighed og respekt for vor himmelske Fader og hans Søn.

Små børn kan ikke holde sig koncentreret eller sidde stille ret længe ad gangen. Forvent ikke for meget af dem. Vær klar over, at

manglende koncentration kan betyde, at de er trætte eller sultne, at der er noget, som du har sagt, som de ikke forstår, at de trænger til at røre sig, eller at de keder sig. Den bedste måde at fastholde deres opmærksomhed på og hjælpe dem med at lære er ved at motivere dem til at deltage i lektionerne. Planlæg måder, hvorpå de kan røre sig eller se, høre, lugte eller røre ved noget som en del af lektionen, da børn har masser af energi. De kan lide at lære ved hjælp af gentagelser, enkle historier, sange og aktiviteter.

Styrk familierne

Hvis du er lærer eller leder, kan du hjælpe forældrene i deres indsats for at undervise deres børn i evangeliet. Fortæl forældrene, hvad du underviser i i jeres klasse, så de kan underbygge disse principper i deres hjem (se »Regelmæssige anledninger til at undervise i hjemmet«, side 137–139). Motivér børnene til at fortælle deres familie, hvad de lærer. Til familieaftenerne kan de synge sange, sige skriftsteder, lege og fortælle om principper, som de lærer i klasserne eller til aktiviteterne i Primary. Du kan af og til give dem referater med hjem af de lektioner eller aktiviteter, som de har været med til, for at hjælpe med at underbygge det, som barnet har lært. Du kan også fortælle forældrene det, når deres barn har været særlig hjælpsom, eller når barnet har fået til opgave at bede eller holde tale. Du kan bede forældrene om at fortælle om deres erfaringer eller bære deres vidnesbyrd som en del af lektionen.

Husk, at når du hjælper børnene med at få et vidnesbyrd og efterleve evangeliet, kan de påvirke deres familie på en positiv måde. Når du underviser børn i evangeliet og hjælper dem med at lære at efterleve det, hjælper du med at styrke deres familie.

KARAKTERTRÆK HOS BØRN I FORSKELLIGE ALDERSGRUPPER

Børn forandrer sig konstant fysisk, mentalt, socialt, følelsesmæssigt og åndeligt. De følger et generelt vækst- og udviklingsmønster. Forældre og lærere, der er opmærksomme på almindelige karaktertræk hos forskellige aldersgrupper, vil bedre kunne håndtere børnenes adfærd og undervise dem mere effektivt.

Nogle børn udvikler sig hurtigere eller langsommere end andre på deres alder. En seksårig kan for eksempel minde mere i alderen om en femårig eller en syvårig. Husk også, at børn under stress og pres midlertidigt kan opføre sig, som om de var yngre.

Kirkens kursushæfter er udarbejdet med børnenes aldersmæssige karaktertræk for øje. Når du studerer og forbereder dig til hver lektion, bør du være opmærksom på, hvordan hver del af lektionen kan hjælpe dig med at opfylde børnenes behov.

Uanset hvilken aldersgruppe du underviser, bør du sørge for at være tålmodig, vise respekt, være kærlig og opmærksom over for hvert barn. Forvent ikke mere af børnene, end de kan klare.

Følgende beskrivelser og forslag kan hjælpe dig med bedre at forstå de børn, som du underviser.

Halvandetårige

Barnets karaktertræk

- Går, klatrer, kravler og løber. Kan lide at skubbe og hive i ting. Skiller nemmere ting fra hinanden end de sætter dem sammen. Er ukoordineret. Er som regel ikke renlig.
- Laver mange lyde. Udvikler sprogfærdigheder. Bruger sætninger på ét ord, især »min« og »nej«. Samler viden gennem synet, lyd, berøring, lugt og smag. Forstår mere, end han eller hun kan udtrykke.
- Kan lide at lege i nærheden af andre børn, men leger ofte ikke med dem. Har svært ved at dele.
- Græder let, men følelserne skifter hurtigt.

Forslag til forældre og lærere

- Varier aktiviteterne for at fastholde barnets interesse. Brug aktiviteter, hvor de går, skubber og hiver. Brug fingerlege og musik i aktiviteterne.
- Giv mange muligheder for at tale og deltage. Lær dem, hvordan man er ærbødig under bøn. Brug billeder sammen med historier. Skaf legetøj, som barnet kan flytte og eksperimentere med, så som byggeklodser, bolde, lette puslespil, dukker og figurer af mennesker og dyr.
- Skaf legetøj og aktiviteter, så at barnet kan lege alene. Hjælp barnet med at lære at dele og enes med andre.
- Hold om barnet, når det er ked af det eller føler sig usikker.

Toårige

Barnets karaktertræk

- Meget aktiv. Hopper, går og løber. Kan klappe i hænderne og sparke til en bold. Kan håndtere små ting, men kan ikke selv knappe eller lynse tøj eller klare sig selv på andre måder. Bliver irriteret og rastløs, når det er træt.
- Kan sætte to eller tre ord sammen i én sætning. Siger ofte »nej«, selv når han eller hun ikke mener det. Har enkle, direkte tanker. Kan ikke drage fornufts slutninger. Kan træffe lette valg. Kan lide gentagelser. Kan ikke koncentrere sig så længe (to til tre minutter). Er nysgerrig. Går fra en aktivitet til en anden. Kan lide enkelt legetøj, tegneartikler, bøger, historier og aktiviteter med musik.
- Kan lide at lege alene. Udvikler interesse for at lege med andre, men er for det meste mere interesseret i at lege i nærheden af dem end sammen med dem. Skændes ofte om legetøj. Har svært ved at dele og samarbejde. Beder voksne om ting, som han eller hun vil have af et andet barn.

- Er kærlig og hengiven. Kan lide at sidde på skødet og holde i hånden. Kan lide at være i nærheden af sin mor. Bruger følelsesmæssige udbrud for at få det, som han eller hun ønsker, og for at vise vrede og frustration. Humøret svinger hurtigt. Kan lide uafhængighed.
- Kan lide at bede. Forstår, at vor himmelske Fader og Jesus elsker os, men har svært ved at forstå de fleste evangeliske begreber.

Forslag til forældre og lærere

- Brug rolige aktiviteter som fingerlege og aktiviteter med musik. Lav aktiviteter som for eksempel at kaste med ærteposer, gå og hoppe. Undgå aktiviteter, der kræver færdigheder og koordinering, så som at klippe og klistre.
- Lad samtalerne være enkle. Hjælp barnet med at deltage. Brug gentagelser. Lad ikke barnet være alene. Børn på denne alder kan let komme i farlige situationer. Giv barnet muligheder for at træffe valg.
- Giv barnet muligheder for at være sammen med andre, men tving det ikke til det. Lad det kunne vælge at deltage i aktiviteter. Giv kærlig, omsorgsfuld vejledning. Ret opmærksomheden væk fra dårlig opførsel.
- Vis kærlighed og hengivenhed. Henled barnets opmærksomhed på noget andet for at standse uønsket opførsel. Motivér barnet til at være selvstændigt, men hjælp når det er nødvendigt. Lad barnet øve sig i at træffe valg.
- Lad barnet bede. Fokuser åndelige begreber på familien og vor himmelske Faders og Jesu kærlighed.

Treårige

Barnets karaktertræk

- Går og løber, men er stadig ukoordineret. Kan lide at lave ting med sine hænder, men gør det klodset.
- Har større sprogfærdigheder. Kan lide at tale og lære nye ord. Kan kun koncentrere sig i kort tid. Er nysgerrig og spørger. Misforstår ofte og kommer med kommentarer, der synes irrelevante. Kan lide at fantasere. Kan lide fingerlege, historier og aktiviteter med musik. De kan ikke skelne mellem fantasi og virkelighed.
- Kan lide at arbejde alene. Leger ikke meget med andre, men kan lide at have venner omkring sig. Er egoistisk. Har svært ved at dele. Foretrækker at være i nærheden af voksne, især familien, fordi de giver sikkerhed.
- Ønsker at glæde voksne. Har behov for godkendelse, kærlighed og ros. Slår, når det er bange eller ængsteligt. Græder let. Føler med andre. Udvikler en vis selvstændighed. Har intense, kortvarige sindsbevægelser.

- Er interesseret i enkle evangeliske principper såsom bøn og lydighed. Er mere bevidst om vor himmelske Fader og Jesus Kristus, og har en enkel tro på dem.

Forslag til forældre og lærere

- Brug aktiviteter, hvor de hopper, springer, går og bøjer sig. Brug enkle kreative aktiviteter som at lime, forme ler og farvelægge. Undgå aktiviteter, der kræver større færdigheder og koordinering så som at binde og klippe. Vær forberedt på at rydde op.
- Undervis på en enkel og tydelig måde. Brug sammenfatninger og visuelle hjælpemidler for at tydeliggøre tingene. Motivér til spørgsmål og svar i lektionerne, men få barnet til at skiftes med de andre børn. Brug en lang række undervisningsmetoder så som historier, sange, samtaler, skuespil, fingerlege og lette lege. Skift mellem stille og livlige aktiviteter.
- Giv muligheder for at lege med andre. Brug aktiviteter, der motiverer til at dele, skiftes og samarbejde. Opbyg et nært forhold til barnet, og giv ofte barnet mulighed for at tale om sin familie.
- Vis godkendelse af og tillid til barnet. Undgå kritik. Fremhæv den kærlighed, som du og barnets familie har til ham eller hende. Hjælp barnet med at forstå andres følelser og løse problemer. Motivér barnet til at være selvstændigt.
- Undervis i evangeliet på en enkel og konkret måde. Lær barnet, at vor himmelske Fader og Jesus Kristus lever og er gode og kærlige. Bær enkle vidnesbyrd. Hjælp barnet med at fatte Guds skabningers skønhed.

Fireårige

Barnets karaktertræk

- Er meget aktiv. Kommer hurtigt omkring. Kan lide at springe, hoppe, løbe, klatre og kaste.
- Kan lide at tale og lære nye ord. Stiller mange spørgsmål. Kan i begrænset omfang drage slutninger, men misforstår stadig mange ting. Har svært ved at adskille kendsgerninger fra fantasi. Kan kun koncentrere sig i kort tid. Bruger ting som tegninger til at udtrykke følelser. Kan lide at fantasere og lave rollespil.
- Leger mere sammen med andre. Er til tider fysisk aggressiv, dominerende, uhøflig og stædig, men kan også være venlig. Lærer at dele, acceptere regler og skiftes. Reagerer på oprigtig ros.
- Afprøver ofte folks grænser. Praler, især om sig selv og familien. Kan være behagelig ét øjeblik og trættekær det næste. Er mere selvstændig. Kan være bange for ting og føle sig usikker.

- Bliver mere klar over hvad der er rigtigt og forkert og ønsker for det meste at gøre det rette. Giver ofte andre skylden for sine fejl. Har en naturlig kærlighed og respekt for vor himmelske Fader og Jesus Kristus og stiller mange spørgsmål om dem. Kan lide at bede og ønsker at være god. Bliver mere interesseret i evangeliske principper.

Forslag til forældre og lærere

- Skift mellem stille og livlige aktiviteter. Hjælp barnet med at lære at kontrollere og tage ansvaret for sine handlinger. Lær det passende måder at udtrykke følelser på.
- Brug samtaler og aktiviteter, der vil motivere til eftertanke, så som lette gåder og gættelege. Få misforståelser på det rene. Brug billeder, ting og virkelige oplevelser. Brug nye ord. Få barnet til at lave tegninger, som har noget med lektionerne at gøre. Godtag og motivér barnets kreative indsats. Lad barnet udforske sine omgivelser. Brug rollespil.
- Giv barnet muligheder for at lege og arbejde villigt sammen med andre. Lær det venlighed, tålmodighed og høflighed. Hjælp barnet med at følge enkle regler så som at skiftes til noget. Hjælp barnet med at lære en god social opførsel uden at straffe eller skælde ham eller hende ud.
- Fastsæt begrænsninger, og følg dem nøje. Lad barnet tale om sig selv og familien. Lær barnet, at han eller hun betyder noget særligt for vor himmelske Fader og Jesus. Giv udtryk for den kærlighed, som du og barnets forældre nærer til ham eller hende.
- Hjælp barnet med at tage ansvaret for sin egen opførsel, og lær det, at det er vigtigt at træffe gode valg. Lær det, at vor himmelske Fader elsker sine børn, og at vi kan kommunikere med ham gennem bøn. Hjælp barnet med at finde ud af, hvordan man skal være ærbødig i kirken. Undervis i de grundlæggende evangeliske principper.

Femårige

Barnets karaktertræk

- Er meget aktiv. Har en god balance og bliver mere koordineret. Kan sparke til en bold, gå på en lige linie, hoppe, springe og gå hurtigt. Kan lide at tegne, farvelægge og deltage i aktiviteter og lege. Lærer at binde sine sko og knappe og lyne sit tøj.
- Kender nogle bogstaver, tal og ord. Kan lide at lade som om at han eller hun læser og skriver. Lærer måske at læse. Er snakkesalig. Stiller spørgsmål, kommenterer og svarer på en måde, der viser større forståelse. Er god til at løse problemer. Er nysgerrig og ivrig efter at lære kendsgerninger at kende. Begynder at skelne mellem

sandhed og fantasi. Har en kort, men tiltagende koncentrationsevne. Kan lide specifikke opgaver. Kan lide vittigheder og trick, men kan ikke grine af sig selv. Kan lide historier, sang, digte og skuespil.

- Er venlig og ivrig efter at behage og samarbejde. Begynder at foretrække at være sammen med små grupper børn, men kan foretrække en yndlingskammerat. Skaber mindre konflikt i gruppelege. Begynder at ønske at tilpasse sig og er kritisk indstillet over for dem, som ikke gør det. Begynder at forstå regler, men prøver ofte at ændre dem til egen fordel.
- Interesser centrerer sig om hjemmet og familien. Er kærlig over for voksne og ønsker at behage dem. Bliver let flov, især over sine egne fejl.
- Ønsker at være god. Lærer forskellen mellem rigtigt og forkert. Siger til tider noget, som ikke er sandt eller giver andre skylden for sine fejl på grund af et brændende ønske om at behage voksne og gøre det rigtige. Er klar til at blive undervist i åndelige principper.

Forslag til forældre og lærere

- Involver barnet i fysiske aktiviteter. Brug enkle lege og andre aktiviteter. Lad barnet klippe og klistre og lægge puslespil. Giv plads til selvstændighed. Udtryk tiltro til barnet. Acceptér og motivér barnets indsats.
- Lad barnet tale og stille spørgsmål. Lad ham eller hende læse lette ord og sætninger. Brug ordstrimler til lette ord. Giv lette opgaver og ansvar. Brug tegneaktiviteter, virkelighedstro historier og visuelle materialer. Varier aktiviteterne ved at bruge billeder, lege, sange og samtaler. Brug aktiviteter med at løse problemer så som gåder og spørgsmål i samtaler. Lad barnet fantasere, lave skuespil og bruge dukker. Grin sammen med barnet.
- Vær opmærksom på barnets behov for din anerkendelse. Anspor til venskab, og prøv at hjælpe barnet, hvis det lader til, at han eller hun ikke har nogen nære venskaber eller ikke hører til i en gruppe. Tal om, hvad andre føler, når folk er venlige eller uvenlige. Tal om, hvor vigtigt det er at elske andre og at udtrykke taknemmelighed, og vis barnet, hvordan man gør det. Hjælp barnet med at lære værdien af individuelle forskelligheder.
- Belær ofte om familiens værdi og betydning. Giv barnet mulighed for at fortælle om sine følelser for sin familie. Giv udtryk for din kærlighed, og udvis hengivenhed. Ros positiv opførsel. Undgå aktiviteter eller udtryk, der kan gøre barnet forlegent.
- Belær om rigtig opførsel. Bliv ikke chokeret, hvis barnet siger noget, som ikke er sandt eller passende, men undervis stadig i betydningen af at påtage sig ansvaret for sine egne handlinger. Styrk barnets vidnesbyrd ved at bære dit eget vidnesbyrd. Fortæl historier

og ting, der vil styrke barnets kærlighed til og tro på vor himmelske Fader og Jesus Kristus og deres lærdomme.

Seksårige

Barnets karaktertræk

- Er meget aktiv. Er ofte støjende, rastløs og overstrømmende. Kan lide at deltage i aktiviteter og udføre små opgaver, selv om de måske stadig er svære at udføre. Kan ikke lide at være tilskuer.
- Har behov for at blive undervist i begreber på konkrete måder. Har tiltagende hukommelse. Er snakkesalig og stiller mange spørgsmål. Lærer at træffe beslutninger, men er ofte ubeslutsom. Har tiltagende koncentrationssevne. Kan lide at læse, skrive, synge, høre historier og fantasere.
- Er mere interesseret i gruppeaktiviteter og er mere sammen med legekammerater, men er stadig egoistisk. Er nogle gange dominerende, aggressiv og uvenlig over for sine jævnaldrende. Har ustabile kammeratskaber. Bekymrer sig om, hvordan andre behandler ham eller hende. Higer efter at blive accepteret socialt.
- Praler. Overdriver og kritiserer. Bliver let ivrig, fjollet og fjantet. Kan være gavmild, hengiven og omgængelig, men humøret kan let skifte.
- Er optaget af god og dårlig opførsel, især hvis det vedrører familie og venner. Giver nogle gange andre skylden for sine fejl. Kan lide historier fra skrifterne, især dem om Jesus.

Forslag til forældre og lærere

- Hav tålmodighed med barnets rigelige energi og rastløshed. Brug aktiviteter som for eksempel at skrive, farvelægge, klippe og klistre og forme ler. Brug lege, der lader barnet bruge sin energi.
- Brug aktiviteter med at løse problemer så som gåder, gentagelser og historier uden en slutning. Brug billeder, flonelsfigurer og andre visuelle midler. Lær barnet nye ord. Stil spørgsmål. Lad barnet træffe beslutninger. Tal om betydningen af at vælge det rette, og lad barnet deltage i at træffe beslutninger med begrænsede valgmuligheder. Giv muligheder for at læse, skrive, synge, høre historier og lave rollespil. Planlæg lektioner, som tilgodeser barnets interesser.
- Motivér til at dele og deltage sammen med andre. Giv mange muligheder for gruppeaktiviteter. Ros og anerkend barnet for bestemte ting. Lad lektionerne fokusere på at vise kærlighed ved at hjælpe andre og være opmærksom på andres behov. Motivér barnet til at deltage i lege og andre aktiviteter.
- Ros barnets særlige indsats, så han eller hun føler mindre behov for at prale. Ros ærligt. Kritisér ikke. *Grin sammen med og ikke af ham eller hende.* Motivér til et positivt humør. Lær barnet en rolig og stabil opførsel ved dit eksempel.
- Lær barnet at interessere sig for at påtage sig ansvaret for sin egen opførsel og for at forbedre den. Overbevis barnet om, at alle begår fejl. Belær om enkel omvendelse. Brug skrifterne til at undervise i grundlæggende

evangeliske principper. Hjælp barnet med at forstå og anvende skrifterne.

Syvårige

Barnets karaktertræk

- Har bedre muskelkontrol. Udvikler interesse og færdigheder for visse lege, hobbyer og aktiviteter. Bliver rastløs og urolig. Har nervøse vaner og indtager nogle gange akavede stillinger. Er fuld af energi, men bliver let træt.
- Er ivrig efter at lære. Tænker seriøst og mere logisk. Kan løse problemer, som er mere udviklede. Kan lide at få udfordringer, arbejde hårdt og tage sig tid til at blive færdig med en opgave. Har en god koncentrationsevne. Kan lide hobbyer og at bruge sin kunnen. Kan lide at samle på ting og tale om personlige planer og bedrifter.
- Leger ofte i grupper, men kan nogle gange lide at være alene og lege stille. Er meget lidt sammen med det modsatte køn. Er ivrig efter at være som sine jævnaldrende og blive accepteret af dem. Er mindre dominerende og mindre besluttet på at få sin vilje. Kan lide større ansvar og uafhængighed. Bekymrer sig ofte om, at han eller hun ikke gør tingene godt nok.
- Kan ikke lide kritik. Er mere opmærksom på sine egne og andres følelser. Er ofte perfektionist og har tendens til at være kritisk over for sig selv. Er ufri og forsigtig. Er mindre impulsiv og egoistisk end førhen.
- Kender til rigtigt og forkert. Kan lide at lære om og udøve evangeliske principper så som bøn og at betale tiende. Forstår evangeliske aspekter så som nadveren, tro, omvendelse, missionering, Helligånden og tempelarbejde. Ønsker at blive døbt og modtage Helligåndens gave.

Forslag til forældre og lærere

- Brug aktiviteter, der lader barnet bruge sin energi. Lad barnet bruge sine særlige færdigheder. Hav tålmodighed med irritation og rastløshed, og lad dig ikke mærke med deres klodsethed. Brug forskellige teknikker for at hjælpe med at fastholde barnets interesse og forhindre dårlig opførsel. Ros god opførsel.
- Stil tankevækkende spørgsmål. Brug historier uden en slutning, gåder, tænkelege og samtaler for at stimulere tankerne. Lad barnet træffe beslutninger. Giv ham eller hende rigelig tid til at udføre opgaver. Motivér barnet til at beskæftige sig med hobbyer og interesser. Giv mulighed for at læse skrifterne, ordstrimler og historier. Brug historier og situationer, som har med virkeligheden frem for med fantasien at gøre.
- Brug aktiviteter der kræver leg i grupper så som lege og skuespil, men respekter barnets ønske om at arbejde

alene af og til. Tving det ikke til at være sammen med nogen af det andet køn. Ros ham eller hende for en god opførsel så som at skiftes og dele. Giv barnet ansvarsopgaver og opgaver, som han eller hun kan klare, og ros det derefter for dets indsats og resultater.

- Motivér til medfølelse med andre. Opbyg tillid. I stedet for at kritisere bør man søge at finde muligheder for at udtrykke godkendelse og hengivenhed. Acceptér forskellige sindsstemninger og tilbagetrækthed. Motivér barnet til at udtrykke sine følelser.
- Giv muligheder for, at barnet kan øve sig i at træffe de rette valg. Hjælp barnet med at forstå følgerne af sine valg. Undervis i evangeliets principper på en enkel og konkret måde, og motivér barnet til at praktisere dem i hverdagen. Undervis ud fra skrifterne. Forbered barnet til dåb og bekræftelse ved at hjælpe ham eller hende med at forstå de pagter, som han eller hun vil indgå.

Otteårige

Barnets karaktertræk

- Bliver mere koordineret. Snor og vrider sig. Har nervøse vaner. Leger organiserede lege, der kræver fysiske færdigheder. Har en god koncentrationsevne. Ønsker at være med til ting.
- Ønsker at kende årsagen til ting. Er ivrig efter at fortælle om sin viden. Tror, at han eller hun ved meget, men begynder at indse, at andre kan vide endnu mere. Er dømmende. Har helte. Kan lide at skrive, læse og fantasere.
- Kan lide leg i grupper med enkle regler. Foretrækker at være sammen med sit eget køn i gruppelege. Er mere samarbejdsvillig og insisterer mindre på at få sin vilje. Ønsker at have en yndlingskammerat. Har et stort behov for uafhængighed, men stoler også på voksne med hensyn til vejledning og betryggelse.
- Er for det meste hengiven, hjælpsom, munter, udadvendt og nysgerrig, men kan også være uhøflig, egoistisk, dominerende og krævende. Er sensibel over for kritik. Kritiserer sig selv og andre. Er ofte fjantet og fjollet. Føler skyld og skam.
- Er modtagelig for evangeliske lærdomme, men kan have spørgsmål til dem. Er stolt af at være medlem af Kirken. Kan lide at efterleve evangeliet. Lærer evangeliet at kende ved konkrete eksempler og deltagelse.

Forslag til forældre og lærere

- Brug aktiviteter, der kræver koordinering og lader barnet bruge sin energi. Hav tålmodighed med kluntethed, ubehagelige vaner og at de er urolige. Skift mellem rolige og aktive perioder. Ros god opførsel.
- Brug lege, historier, billeder og aktiviteter med at løse problemer for at motivere til at lære. Brug læsning,

skrivning og rollespil. Hjælp barnet med at sætte realistiske mål. Motivér barnet til at være mere optaget af sin egen opførelse end af andres. Giv barnet passende helte så som ledere i Kirken og andre gode medlemmer af Kirken.

- Giv børnene muligheder for at være sammen, samarbejde og dele i grupper. Overvåg nøje aktiviteterne. Vær klar over, at hans eller hendes venskaber kan være meget stærke. Hjælp barnet med at blive en del af gruppen, hvis han eller hun ikke har nære venner. Ros barnet for god opførelse. Lad barnet arbejde sammen med andre børn og med dig for at lave klasseregler og træffe andre beslutninger. Lad ham eller hende arbejde selvstændigt.
- Hjælp barnet med at forstå og konstruktivt bearbejde negative følelser. Vis interesse og begejstring. Ros og opbyg selvtilliden. Kritiser ikke, og sammenlign ikke barnet med andre børn. Anerkend barnets indsats og resultater. Lad barnet mere sig, når det er passende, og vær tålmodig med fjanteri. Lær ham eller hende, at andre også begår fejl.
- Giv ofte udtryk for din personlige tro og vidnesbyrd. Hjælp barnet med at værdsætte sit medlemskab af Kirken og de ansvar, som det medfører. Giv barnet til udfordring at efterleve evangeliske principper. Fortæl om personlige erfaringer, om skrifter og historier. Brug aktiviteter, hvor barnet kan deltage.

Niårige

Barnets karaktertræk

- Kan lide at lege i grupper. Har god legemlig kontrol. Er interesseret i at udvikle styrke, færdigheder og hurtighed. Kan lide mere indviklet arbejde med hænderne.
- Kan fastholde interessen for emner eller aktiviteter i længere perioder. Søger kendsgerninger. Bryder sig ikke om så megen fantasien. Kan lide at lære udenad. Har bestemte interesser og er nysgerrig. Kan lide at læse, skrive og føre optegnelser. Er interesseret i samfundet og andre kulturer og folk. Kan lide at lære om fortiden og nutiden. Kan lide at samle på ting.
- Kan lide at være sammen med grupper af samme køn. Kan lide oplevelser i grupper og at lege med andre, men kan også lide konkurrence. Afprøver folk med mere myndighed og viser selvstændighed. Tilbringer meget tid sammen med venner.
- Har visse problemer med opførelsen, især hvis han eller hun ikke bliver accepteret af andre. Bliver meget selvstændig og pålidelig. Interesserer sig for at være retfærdig og diskuterer om retfærdighed. Er bedre i stand til at acceptere sine egne fiaskoer og fejl og

påtager sig ansvaret for sine egne handlinger. Er nogle gange fjollet.

- Har god kendskab til rigtigt og forkert. Ønsker at gøre det rigtige, men gør nogle gange oprør. Påvirkes af andres vidnesbyrd. Er klar til at blive undervist i mere indviklede evangeliske principper.

Forslag til forældre og lærere

- Giv dem en række forskellige aktiviteter, herunder gruppelege, for at fastholde interessen og hjælpe barnet med at udvikle færdigheder.
- Giv specifikke oplysninger og kendsgerninger frem for at fortælle noget, der er fantasi. Kom ikke med alle svarene. Lad barnet få tid til at tænke over og tale om svarene. Motivér ham eller hende til at lære citater og skriftsteder udenad. Respektér den enkeltes forskelligheder, når du giver opgaver og ansvar. Giv muligheder for at læse, skrive og føre optegnelser. Motivér ham eller hende til at føre dagbog. Undervis om andre folk og kulturer og i historie.
- Anerkend barnets behov for at blive accepteret af sine jævnaldrende. Fastsæt og fasthold rimelige begrænsninger, men lad der være plads til selvstændighed. Lær barnet, hvordan man kan være elskværdig, selv når barnet føler, at han eller hun ikke har »vundet«. Motivér til venskaber, og hjælp barnet med at få venner.
- Lad barnet vide, at du accepterer ham eller hende, selv når du ikke bifalder visse former for opførelse. Giv muligheder for, at barnet kan udvise selvstændighed og pålidelighed. Grin ikke af barnet, når det begår fejl.
- Giv ofte udtryk for din kærlighed og støtte til barnet. Bær ofte dit vidnesbyrd og profeternes vidnesbyrd. Undervis i evangeliske principper, som er mere indviklede.

Ti- eller elleveårige

Barnets karaktertræk

- Udvikler sig måske hurtigt. Kan lide sport, der kræver styrke, hurtighed og færdigheder. Leger, skubber, slås, puffer og fniser i perioder. Er rastløs, aktiv og utålmodig. Kan adskille sig fra sine jævnaldrende i fysisk størrelse og koordinering. Kan ikke lide at blive behandlet som et barn. Interesserer sig for sit udseende.
- Kan lide abstrakte begreber og tanker. Drager konklusioner der er baseret på det, de hidtil har lært. Kan lide at blive udfordret med tankemæssige opgaver. Er beslutsom og fornuftig. Kan lide at lære udenad. Kan lide at sætte sig mål. Tænker mere logisk. Kan lide at lære. Har en god koncentrationsevne. Forstår bedre

betydningen af ord, og kan definere abstrakte udtryk. Har humoristisk sans, der kan gøre grin af voksne.

- Er selskabelig og kan lide at konkurrere. Besidder stærk loyalitet over for grupper. Har megen positiv og negativ kontakt med jævnaldrende. Har venskaber der er mere komplekse og dybe. Stoler på sine bedste venner. Værdsætter jævnaldrendes meninger og standarder højere end voksnes. Er nogle gange kritisk indstillet over for voksnes bedømmelser og andres følelser. Kan lide at drille og lege voldsomt. Er nogle gange uvenlig og usamarbejdsvillige, og andre gange venlig og samarbejdsvillig.
- Er kritisk over for sig selv og føler sig krænket over andres kritik. Kan føle at alt, som han eller hun gør, er forkert, især hvis han eller hun bliver kritiseret. Har bekymringer og frygt med hensyn til skolen og sine venner. Er meget sart, især med hensyn til sig selv. Tvivler og er usikker på forskellige ting. Er nogle gange sårbar og irriteret, og er meget bevidst om at blive retfærdigt behandlet. Kan være høflig, alvorlig, ærlig og oprigtig. Ønsker at være selvstændig og have ansvarsopgaver.
- Har en stærk moralsk sans og samvittighed. Er interesseret i at blive bedre. Kan ikke lide at indrømme det, når han eller hun har opført sig dårligt. Er klar til at lære mere om evangeliets lærdomme.

Forslag til forældre og lærere

- Erkend, at han eller hun vokser og udvikler sig. Tving ikke barnet til at være sammen med det modsatte køn. Giv muligheder for, at han eller hun kan deltage i fysiske aktiviteter, hvor man kan bruge sin energi. Tag dig ikke særligt af lidt forkert opførsel. Undervis i retfærdighed og værdien af at deltage i aktiviteter. Vis interesse for hans eller hendes tilværelse. Værdsæt den enkeltes forskelligheder.

- Stimuler tankerne ved at bruge spørgsmål, historier fra skriften, udenadslære af skriftsteder samt aktiviteter med at løse problemer og samtaler. Lad ham eller hende træffe beslutninger og sætte sig mål. Brug nye ord, og lad ham eller hende definere og forklare deres betydning. Brug visuelle hjælpemidler, historier og lege.
- Reager på behovet for at tilhøre grupper og blive påvirket af dem. Brug aktiviteter, der giver mulighed for at være sammen med jævnaldrende. Motivér til planlægning og arbejde i grupper. Lær ham eller hende at være opmærksom på dem, der ikke bliver accepteret af andre. Giv ansvar og opgaver, og hjælp med at gennemføre dem. Motivér til at udføre tjenesteprojekter så som at passe børn, dele deres talenter og fortælle andre om evangeliet. Brug eksempler og lektioner til at undervise om følsomhed og venlighed. Ros høflighed, uselviskhed, loyalitet og venlighed.
- Sammenlign ikke ham eller hende med andre. Motivér ham eller hende, og ros barnets resultater. Vis tillid til ham eller hende som person. Forstærk positiv opførsel, og prøv at ignorere negative handlinger, der har meget lille betydning. Lad der være plads til selvstændighed og udtryk for personlige følelser. Prøv at forstå hans eller hendes bekymringer og det, som gør ham eller hende ked af det.
- Undervis i specifikke moralske begreber og værdier. Læg vægt på, at virkelig lykke og udvikling kommer ved at holde budene. Motivér ham eller hende til at forpligte sig til at efterleve de evangeliske principper. Hjælp ham eller hende med at forstå og forberede sig til fremtidige ansvar og velsignelser. Grin ikke af hans eller hendes fejl, især ikke i nærheden af venner. Undervis i evangeliets fylde med historier fra skriften og fra de sidste dages profeter. Motivér ham eller hende til at bære vidnesbyrd.

3

UNDERVISNING AF BØRN I BLANDEDE ALDERSGRUPPER

Børn i vidt forskellige aldersgrupper er ofte sammen for at lære om evangeliet i hjemmet og i Kirken. Sådanne grupper omfatter familieaften og andre familiesammenkomster, fællestid i Primary, præstationsdage, aktivitetsdage og Hjælpeforeningens børneklasser. Disse aktiviteter bør være hyggelige og samtidig belære om evangeliets principper. Ældste M. Russell Ballard har sagt: »En kreativ, opfindsom fællestid og [andre] aktiviteter kan være stimulerende og sjove, men de har ikke meget på sig, hvis børnene ... går derfra efter at have fået underholdning, men egentlig ikke er blevet oplyst, belært om evangeliet eller opløftet åndeligt ... Hver lektion, hvert møde og hver aktivitet bør være fokuseret på at bringe disse små til Kristus« (»Great Shall Be the Peace of Thy Children«, *Ensign*, apr. 1994, s. 61).

Når du underviser blandede aldersgrupper, kan du måske nogle gange synes, at det er en udfordring at gøre et begreb enkelt nok til, at de mindste børn kan forstå det, men interessant og udfordrende nok til de større børn. Følgende forslag kan hjælpe dig med at inddrage alle børnene, når de lærer om evangeliet sammen.

Få de store børn til at hjælpe de mindre børn

Få børnene til at arbejde sammen parvis, eller få et stort barn til at hjælpe flere mindre børn. For eksempel:

- Et stort barn kan sidde ved siden af et mindre barn og læse et skriftsted og pege på ordene imens.

- Et stort barn kan hjælpe et mindre barn med at læse en historie, spille et spil, lære et skriftsted udenad, arbejde på et projekt eller udfylde et opgaveark.
- Større børn kan hjælpe dig med at undervise om et princip eller i en aktivitet. Du kan bede dem om at undervise ét eller flere mindre børn. Dette er en god måde for større børn at lære evangeliets principper på. Det hjælper dem også med at få erfaring og selvtillid.

Forenkling af dele af aktiviteter for de mindre børn

Hvis mindre og større børn deltager i samme aktivitet, kan du forenkles aktiviteten for de mindre børn. For eksempel:

- Lav to sæt spørgsmål: Lette spørgsmål til de mindre børn og sværere spørgsmål til de større børn. Skriv spørgsmålene på papirstimler. Læg i forbindelse med en leg eller en resuméaktivitet hvert sæt spørgsmål i hver sin æske. Få hvert barn til at trække og besvare et spørgsmål fra den rigtige æske.
- Lad de mindre børn spille lette roller eller være dyr eller en del af omgivelserne i en dramatisering. Større børn kan spille sværere roller, være fortællere og læse op af skrifterne. Hvis mindre børn har replikker, kan de større børn sufflere dem.
- Bed mindre børn om at holde billeder eller sætte figurer op på en flonelstavle, hvis du fortæller en historie.

Brug aktivitetssteder, og opdel børnene efter alder

Når mindre børn kommer ind til et aktivitetssted, kan den voksne på aktivitetsstedet tilpasse undervisningen efter dem. Hvis der for eksempel er en aktivitet på aktivitetsstedet, kan den voksne lave en forenklet udgave af aktiviteten for de mindre børn. (Se »Aktivitetssteder«, side 159).

4

AT FORSTÅ OG UNDERVISE UNGE

Da Mormon var 15 år gammel, »besøgte Herren [ham] ... og [han] smagte og erfarede Jesu godhed« (Mormon 1:15). Joseph Smith var 14 år gammel, da han fik sin første åbenbaring. Han blev igennem sin ungdom instrueret og belært som forberedelse til evangeliets genoprettelse. I dag kalder Herren unge mennesker til at tjene i kvorummer og klassepræsidentskaber, til at udføre hellige præstedømmeordinancer og til at forkynde evangeliet som fuldtidsmissionærer. Når du underviser unge om Kirken, så husk, at Herren kender deres evner. Han har haft stor tillid til unge mennesker før i tiden, og han har stadig stor tillid til dem i dag.

Forstå unge mennesker

Unge mennesker har en begejstring og en energi, der kan gøre det til en fornøjelse at undervise dem. Men for at undervise dem i evangeliet må man vide, hvordan man skal hjælpe dem med at rette deres energi i den rigtige retning. Det er vigtigt at forstå dem og deres bekymringer og udfordringer.

For at hjælpe dig med at forstå de unge mennesker, som du underviser, kan du tænke tilbage på dengang, du var ung. Hvilke oplevelser var de største udfordringer og var sværest for dig? Hvad bekymrede du dig om? Hvad syntes du om dig selv? Hvilke mål og idealer havde du? Hvilke sociale og følelsesmæssige behov havde du? Hvem var de personer, som hjalp dig mest, og hvordan hjalp de? At tænke over disse spørgsmål kan hjælpe dig med at undervise og vejlede de unge mere effektivt.

Forstå unge menneskers udfordringer

Unge mennesker møder store udfordringer, mens de forbereder sig på at blive voksne. Hvis du er opmærksom på disse udfordringer, kan du give forstandig og følsom støtte og opmuntring. Følgende oplysninger kan hjælpe dig med at forstå nogle af de udfordringer, som de møder.

Tilpasning til forandringer i deres krop

Den fysiske udvikling i pubertetsalderen sker hurtigt. For det meste begynder disse forandringer et eller to år tidligere for unge piger end for unge mænd. De nye følelser, som unge mænd og unge piger oplever, kan både virke spændende og forvirrende for dem. De kan føle sig akavede eller mindre værd, fordi de ikke kan lide deres fysiske udseende. De fysiske ændringer, som de gennemgår, kræver, at de foretager mange følelsesmæssige og sociale tilpasninger.

At foretage sociale omvæltninger

Da unge mennesker befinder sig i en overgangsperiode mellem barndom og voksen tilstand, kan de føle, at de ikke passer ind i samfundet som hele. Dette gælder især i samfund, hvor deres største opgave er at få en uddannelse. De indser på grund af de ændringer, som de gennemgår, at de ikke længere er børn, men de ved også, at de endnu ikke kan udføre voksnes ansvar. De forstår ofte ikke, at de ændringer, som de gennemgår, er normale, så de er måske generte. De tror måske, at de er de eneste, som føler sådan, og at der ikke er nogen, som forstår, hvad de gennemgår.

At lære at bruge deres øgede intellektuelle evner

I alderen 12–15 år øger de fleste børn deres evne til at lære. De er bedre i stand til at foretage vurderinger, tænke logisk og planlægge fremtiden. Der er større sandsynlighed for, at du vil påvirke unge, hvis du respekterer deres mentale evner og lærer af dem, som du ønsker, at de skal lære af dig.

At bibeholde de følelsesmæssige bånd til deres forældre og andre voksne

Unge har et stærkt ønske om at lære af deres forældre og andre voksne. De ønsker ligeledes, at voksne respekterer og forstår dem og giver dem opmærksomhed. Men voksne kan misforstå dem på grund af deres til tider umodne eller ualmindelige opførsel. Vi bør følge det råd, som Herren gav Samuel: »Se ikke på hans udseende ... mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet« (1 Sam 16:7). En voksen, der accepterer og er forstående, og som udviser respekt, kan udgøre en positiv forskel i et usikkert og genert ungt menneskes liv.

Du kan fristes til at tro, at du kan komme tættere ind på unge mennesker ved at være med til at kritisere deres forældre eller andre voksne. Men dette kan få dem til at miste respekten for deres forældre og for dig. Husk, at en vigtig del af dit ansvar er at hjælpe med at styrke forholdet mellem forældre og deres børn.

Tal regelmæssigt med forældrene til de unge, som du underviser. Fortæl dem om de talenter, den udvikling og de positive bidrag, som du ser i deres sønner og døtre. Hold forældrene underrettet om, hvad du underviser i i klassen. Spørg, hvad du kan gøre for at hjælpe dem i deres undervisning af deres børn. Led de unge mennesker til deres forældre, og søg at styrke familiebåndene.

At fastslå deres egen identitet

Nogle unge kan prøve at opbygge en identitet ved at gå med mærkeligt tøj eller frisure eller ved at ytre ualmindelige ideer. Det kan de gøre for at få opmærksomhed eller for at passe ind i en gruppe ligestillede og skille sig ud fra andre grupper. Denne form for opførsel varer for det meste ikke længe. Hvis unge mennesker mærker ægte hengivenhed fra voksne og får mulighed for frit at udtrykke deres ideer uden at blive kritiseret, vil de faktisk oftere føle sig mere sikre og høre op med at opføre sig på usædvanlige måder.

Det vil ikke være klogt at prøve at klæde dig og tale som de unge mennesker, du underviser. Husk, at du bør være *med* dem og ikke en *af* dem.

At lære af mandlige eller kvindelige forbilleder

Det er vigtigt for unge mennesker at have mandlige eller kvindelige forbilleder, når de forbereder sig til fremtiden. Vær klar over, at du og andre voksne er disse forbilleder.

Forberedelse til at tjene i Kirken og i verden

Unge mennesker bruger megen tid på at få deres uddannelse og forberede sig til en karriere. Motivér dem til at tage deres skolegang alvorligt og til at forberede sig godt til fremtiden. Motivér dem ligeledes til at tænke over, hvordan deres uddannelse, deres studium af skriften og deres valg mellem rigtigt og forkert forbereder dem til fremtidig tjeneste i Kirken. Hjælp de unge mænd med at forberede sig til at tjene som fuldtidsmissionærer.

Forberedelse til ægteskab og familieliv

Unge mennesker kan bedst forberede sig til ægteskab og familieliv ved at forberede sig til at indgå og holde tempelpakterne. Alt, som du gør og underviser i, bør lede de unge mennesker til templet. Hjælp dem med at forstå, hvad der kræves for at være værdig til at tage i templet, og motivér dem til at sætte sig et personligt mål for at opnå dette.

Anvendelse af de værdier, som de vil efterleve

Det genoprettede evangelium giver os de principper og standarder, som leder os til lykke og ophøjelse. Benyt hver en lejlighed til at hjælpe de unge mennesker med at anvende dem. Motivér dem til at tage initiativ til deres egen åndelige vækst (se »Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende«, side 61–62).

Udvikling af venskaber med andre på deres egen alder

Unge ønsker at finde indpas blandt unge på deres egen alder og at få styrke fra dem. Venner spiller en vigtig rolle i et ungt menneskes forberedelse til at blive voksen. De hjælper med at opfylde hans eller hendes behov for at blive accepteret. De

gør det muligt for ham eller hende at begå sig socialt. De giver vished om, at andre har lignende behov og problemer og mindsker følelser af isolering, som han eller hun måtte have. De gør det muligt for ham eller hende at lære andres følelser og meninger at kende. De er en støtte for de værdier, der opstår. Når unge mennesker med retskafne ideer kommer sammen i grupper, hjælper de med at isolere hinanden fra pres fra dem med andre værdier. Kirken spiller en vigtig rolle med at tilvejebringe forbindelse med venner og omsorgsfulde voksne, som styrker en sund levevis og sunde værdier.

Det som unge trænger til fra voksne

Støtte

Når unge mennesker mærker en forælders, lærers eller anden voksens varme, hengivenhed og støtte, bliver de motiveret til at se optimistisk på livets udfordringer. Sørg for, at de unge, som du underviser, mærker, at du er der for dem og er interesseret i dem. Spørg dig selv, når du tænker på dem og de ting, som de skal lære, om du gør alt, hvad du kan for at hjælpe dem med at udvikle sig.

Forventninger om god opførsel

Når det forventes, at unge mennesker lever op til evangeliets standarder og adlyder reglerne, er det meget mindre sandsynligt, at de handler på risikabel eller afvigende vis. Det er klogt tidligt i din undervisning at fastslå, hvad du forventer af dem. Husk, at det ikke er nok at være venner med de unge. Du skal være et godt eksempel. Du skal ligeledes undervise i den sande lære og forvente god opførsel, så de vil vide, hvordan man lever trofast. (Se »Ordets magt«, side 50–51, og afsnittet »Skab et godt undervisningsmiljø«, side 75–87).

Respekt for individualitet

Når unge mærker, at voksne respekterer dem og lytter til dem, har de tilbøjelighed til at føle sig sikre og frie for at skulle tiltrække sig opmærksomhed. Arbejd og bed for at forstå de unge mennesker, som du underviser. Prøv at få kontakt med dem hver især (se »Nå ind til den enkelte«, side 35–36). Spørg dem om deres interesser, hobbyer og oplevelser i hverdagen. Lyt til dem, og respekter deres ideer, meninger og følelser.

En vision af deres fremtid

Når du underviser Kirkens unge, hjælper du med at forberede fremtidige ledere – forældre, præstedømme- og hjælpeorganisationsledere, missionærer og måske profeter. Da de unge mangler erfaring, har de somme tider svært ved at se ud over nuet. Du kan som lærer give dem en vision af deres fremtid samt vejledning til at forberede sig dertil. Motivér dem til at forestille sig selv i fremtiden. Lær dem de ting i dag, som de vil have brug for at vide i morgen.

Motivering til at identificere sig med Guds rige

Selv om unge ofte tænker på sig selv, har de også en stor evne til at tænke på andre. De bekymrer sig om forholdene i samfundet og er fra naturens side idealister. De ønsker at være en del af en værdig sag. Når de ved, at de tilhører en gruppe, der har et reelt og meningsfuldt formål, er det mere sandsynligt, at de vil være kreative, samarbejdsvillige og selvopofrende. Opbyggelsen af Guds rige fortjener deres loyalitet mere end noget andet. Du kan bidrage til deres uselviske ønsker ved at inspirere dem til at hjælpe med at opbygge Guds rige.

5

UNDERVIS UNGE VED HJÆLP AF GRUPPEAKTIVITETER

Aktiviteter for de unge bør planlægges med evangeliske formål for øje. Du bør i disse aktiviteter være opmærksom på muligheder for at hjælpe unge mennesker med at styrke deres vidnesbyrd, udvikle talenter og lederskabsevner, yde tjeneste og opbygge venskaber med andre, som er engageret i evangeliet. Følgende forslag kan være en hjælp for ledere, lærere og forældre.

Undervis ved eksempel

I aktiviteterne for de unge er dit eksempel det stærkeste redskab. Du underviser unge mennesker ved dine handlinger, din flygtige omtale af andre, dine løsninger på problemer, det sprog som du benytter, og den måde du gør noget for andre på.

For eksempel lærte en gruppe unge piger noget af deres ledere, da der i deres pigelejr opstod nogle overraskende omstændigheder. De troede, at de skulle på en lejr, hvor der var hytter og elektricitet, og de havde pakket derefter. Men da de kom frem, var der kun telte – ingen elektricitet eller andre faciliteter. Det havde været let at beklage sig, men lederne for de Unge Piger foregik dem med et eksempel ved at vælge at le ad forholdene og klare sig så godt, som de kunne, med det, de havde. Mange år senere tænkte en af de unge piger tilbage på lejren som en vigtig tid for hende. Hun sagde: »Jeg glemmer aldrig, at jeg sad under en busk sammen med nogen af de andre piger og en af vore ledere. Vi lo alle sammen og prøvede at finde ud af, hvordan vi skulle klare den i de næste tre dage. Da jeg så mine ledere få det bedste ud af en svær situation, lærte jeg en hel

del om at tilpasse sig med godt humør og hjælpe andre.«

Planlæg muligheder for at undervise

Du bør ikke forsøge at gøre aktiviteterne til en alt for formel undervisning. Men der er ofte måder, hvorpå du kan udvikle undervisningen i evangeliet til aktiviteter.

Da en vejleder for Det Aronske Præstedømme hørte præsident Ezra Taft Benson opfordre familier til at læse i Mormons Bog hver dag, blev han betaget af de løfter, der blev givet. Han blev især rørt over løftet om, at familier ville blive velsignet med Herrens Ånd i deres hjem, hvis de ville følge dette råd (se *Stjernen*, jan. 1989, s. 3–4). Vejlederen for Det Aronske Præstedømme mindedes: »Jeg tænkte: ›Hvis dette løfte gælder familier, vil det så også gælde min spejdetrop?‹ Jeg besluttede, at vi skulle begynde at læse i skrifterne hver dag på spejderlejren. Hver morgen, inden vi begyndte på dagen, samledes vi og læste et kapitel i Mormons Bog. Jeg bærer vidnesbyrd om, at præsident Bensons velsignelse blev til virkelighed i vores trop. Fra den dag hvor vi begyndte at læse sammen, havde vi aldrig nogen alvorlige optrin blandt drengene. Jeg håber, at de kom til en forståelse af den kraft, der ligger i at følge profetens råd.«

Denne leder besluttede ligeledes, at han aldrig ville lade et åndeligt møde på en lejr forpasse, uden at bære sit vidnesbyrd og opfordre hver enkelt dreng til at tage på mission. Mange år senere takkede nogle af de unge mænd, som han tjente, ham for hans råd på lejren og sagde til ham, at det havde påvirket deres beslutninger.

Benyt dig af uplanlagte muligheder for at undervise

Under aktiviteterne vil du ofte få uplanlagte muligheder for at undervise i evangeliske principper (se også »Tidspunkter til at undervise i familien«, side 140–141). Da en gruppe for eksempel vendte tilbage fra en vandretur en eftermiddag, opdagede de, at der manglede to unge piger. Lederen kaldte straks de andre sammen. De knælede ned i bøn og lagde derefter en plan for at lede efter de to unge piger, der var faret vild. Det, som kunne have været et alvorligt problem, blev løst, da de unge

piger blev fundet inden for få minutter. Lederen sammenkaldte alle igen, og de bad en inderlig bøn i taknemmelighed. Efter bønnen gav lederen udtryk for sin kærlighed til hver enkelt af de unge piger og bar sit vidnesbyrd om, at vor himmelske Fader og hans villighed til at besvare deres bønner er en realitet.

Brug aktiviteter som grundlag for undervisning i evangeliet

Aktiviteter kan skabe oplevelser, hvor du og dem, som du underviser, anvender evangeliets principper. Tag, når som helst det passer sig, tid til efter en aktivitet at tale med de unge om de evangeliske principper, som de har brugt. Du kan finde vejledning i følgende spørgsmål: Hvad? Hvad så? Hvad nu?

Hvad? Bed de unge mennesker om at beskrive, hvad der skete under aktiviteten, og om at tale om de mennesker og steder, der var forbundet dermed. Du kan stille spørgsmål som: »Hvad var den bedste del af dagen?« eller: »Hvad var den sjoveste ting, der skete?« eller: »Hvad var svært for jer?«

Hvad så? Bed deltagerne om at tænke på aktiviteten med hensyn til evangeliske principper. Du kan stille spørgsmål som: »Hvorfor gjorde vi, som vi gjorde?«, »På hvilken måde hjalp aktiviteten nogen?«, »Hvad har I lært af denne aktivitet?« eller: »Hvad var svært eller let for jer?«

Hvad nu? Bed de unge om at tænke over, hvordan aktiviteten kan påvirke dem fremover. Dette er vigtigt, fordi det hjælper dem med at føle et ansvar for at bruge det, som de har lært. Du kan spørge: »Er der noget, som I fremover vil gøre anderledes, på grund af det som I har lært i dag? Hvis ja, hvad?« Eller du kan bede dem om at gøre denne sætning færdig: »Fremover vil jeg ...«

Du kan anvende disse spørgsmål som samtalegrundlag på en eller flere af følgende måder:

- Led en uformel samtale på vej hjem fra en begivenhed. En gruppe unge mænd og piger var på vej hjem fra et tjenesteprojekt, hvor de havde tilbragt tid sammen med børn på et lokalt børnehospital. Selv om mange af de unge havde været meget nervøse i første omgang, syntes alle at nyde eftermiddagen. Da de kørte tilbage til kirken, begyndte de at fortælle hinanden om de børn, som de havde arbejdet med. De fortalte sjove ting, gode ting og sørgelige ting. En af vejlederne kørte

bilen. Hun lyttede og stillede af og til spørgsmål og ansporede hver enkelt til at sige noget om det, der var sket. Så sagde hun: »Tror I, at vores besøg har gjort en forskel for nogen af de børn?« Der var lidt tøven, og så var der en, som sagde: »Det tror jeg.« Dette førte til yderligere drøftelser. Vejlederen blev ved med at lytte, mens de unge mennesker talte om, hvorfor de var glade for, at de var kommet, og hvad de ønskede at gøre fremover. Denne korte samtale hjalp alle med bedre at forstå, hvad eftermiddagens oplevelse havde betydet.

- Planlæg at tale nogle få minutter ved slutningen af en aktivitet om, hvad der er sket, og hvad man kan lære deraf. Dette kan gøres ved slutningen af en ungdomskonference, lejr eller tempeltur. Du kan gøre det, lige inden du opfordrer de unge til at bære vidnesbyrd.
- Tal om aktiviteten, næste gang I mødes til en lektion. Mind de unge om, hvad de følte, og hvad de har lært af aktiviteten.
- Tilskynd de unge, inden de planlægger deres næste aktivitet, til at tale om den seneste aktivitet. Hvis der er gået lang tid mellem den sidste aktivitet og samtalen om den, bør du måske bruge lidt længere tid på »hvad«-spørgsmålene på denne side, så at alle tydeligt kan huske begivenheden.
- Brug aktiviteter som eksempel, når du underviser. I lektionerne kan du, eller unge som du har bedt om det, tale om tidligere aktiviteter, som har med de evangeliske principper at gøre, der bliver talt om.
- Bed de unge mennesker om at skrive om aktiviteter. Du kan opfordre de unge til at skrive i deres dagbog om en aktivitet eller til at skrive breve til missionærer, hvor de fortæller om et tjenesteprojekt, og hvad de har lært af det.

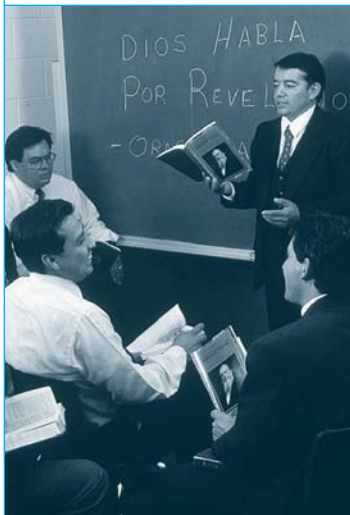
Retningslinier og fremgangsmåder for planlægning af aktiviteter

Husk, at aktiviteter bør fremme troen og skabe kærlighed. Blandt de største gaver, som du kan give unge mennesker, er oplevelser, hvor de opdager, at evangeliets principper finder anvendelse i deres liv.

Se afsnittet »Aktiviteter« i *Kirkens instruktionshåndbog* for retningslinier og fremgangsmåder for planlægning af aktiviteter.

6

AT FORSTÅ OG UNDERVISE VOKSNE

En rådgiver i et wards Hjælpeforening var ofte nødt til at bede søstre om at vikariere for den lærer, der ellers var kaldet. Hun var lidt overrasket over deres betænkelighed, når hun spurgte dem. De sagde, at de følte sig utilstrækkelige til at kunne undervise så mange kvinder, som de var sikre på vidste mere og var bedre i stand til at undervise, end de var.

Du har måske også følt dig utilstrækkelig i en kaldelse til at undervise voksne. Du har måske bekymret dig over dine elevers tilsyneladende større viden og erfaring, men også over de store forskelle på dem. Voksne i en klasse er ofte vidt forskellige med hensyn til erhverv, uddannelse, erfaring i Kirken, familieudfordringer, kendskab til skrifterne, selvtillid og åndelig udvikling. Dette kan gøre det til en udfordring at se, hvordan man kan forberede materialer, der vil være interessante og meningsfulde for dem alle. Men du kan udnytte disse forskellige karaktertræk og erfaringer – netop de egenskaber, der har fået dig til at føle dig utilstrækkelig – til at forbedre de lektioner, som du underviser i.

Du kan blive bedre i din kaldelse som lærer ved at gøre brug af dine elevers mange stærke sider. Du kan trække på deres indsigt og erfaring. Du kan planlægge lektioner, så de vil kunne lære af hinanden. Du behøver ikke at kende alle svarene eller holde eleverne bjergtaget af din undervisning. Det er ikke det, der kræves for at være en effektiv lærer i evangeliet. Du bør i stedet være ydmyg, flittig, bede, og være ivrig efter at få eleverne til at bidrage til undervisningen. Når du går frem med denne ånd, vil Herren gøre det muligt for dig at vende dine bekymringer

om din utilstrækkelighed til tillid til ham. Han vil styrke din indsats, give dig fred og tilskynde dem, som du underviser, til at deltage i samtalerne i klassen. Herren skænker os inspiration i særligt mål, når vi samles for at studere evangeliet.

Fælles karaktertræk hos voksne elever

Når du søger at trække på den styrke og indsigt, som de voksne, du underviser, har, bør du være opmærksom på de karaktertræk, de har tilfælles. De fleste voksne elever har følgende karakteregenskaber tilfælles.

De har behov for at mærke, at de er elsket og respekteret og bidrager med noget værdifuldt

Behovet for at blive elsket og respekteret vokser man ikke fra med alderen, ej heller ønsket om at bidrage med noget meningsfuldt. En forståelse for disse behov vil motivere dig til at lytte til og værdsætte de ideer, som dem, du underviser, har. Vis hensyn til alle de ideer, som eleverne giver udtryk for, og udtryk taknemmelighed for deres oprigtige bidrag. Vær forsigtig med ikke at gøre nogen i klassen forlegen. Undgå sarkasme og nedgørende humor.

De ønsker at lære ved hjælp af Ånden

Voksne bringer en rig kilde af erfaringer med til klassen. Mange har i deres eget liv lært de sande princippers kraft at kende, og de kan bære vidnesbyrd om, hvordan evangeliet har velsignet dem. De føler på grund af de prøvelser og glæder, som de har oplevet, et stort behov for at forstå evangeliet og blive vejledt af Ånden.

De ønsker at tale om, hvordan evangeliet kan anvendes i deres liv

Voksne kan bidrage med en personlig indsigt, som de har fået ved at praktisere deres tro og overveje skrifterne. De kan undervise og styrke hinanden, når de fortæller om erfaringer. Giv dem opfordring til i samtalerne at fortælle om deres erfaringer. Hjælp dem med at forstå og tale om, hvordan de principper, som I studerer, kan gøre en positiv forskel i deres liv hver især og i deres familiemedlemmers liv.

De ønsker at styre deres egne ting

Voksne ønsker at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende. Du bør anvende undervisningsmetoder, der vil hjælpe dem med at gøre dette (se »Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende«, side 61–62). Motivér dem til at læse som forberedelse til lektionerne. Anspor dem til at komme til klassen og forberede sig til at stille spørgsmål og fortælle om deres indsigt og erfaringer.

En lærer i en seniorklasse opfordrede regelmæssigt eleverne til at bruge de første fem minutter af tiden i klassen til at fortælle om den indsigt eller inspiration, som de havde fået ved deres personlige studium af skrifterne i ugens løb. Disse erfaringer indbød til Åndens tilstedeværelse og motiverede andre elever i klassen til at blive mere flittige til at lære. Kommentarerne var ofte en effektiv indledning til lektionerne.

De bekymrer sig om deres ansvar i familien

Voksne ønsker at finde løsninger på de udfordringer, som de møder i deres familie. De er ivrige efter at lære, hvordan evangeliets principper kan anvendes i forbindelse med disse udfordringer, og de er interesserede i andres indsigt og erfaringer. Samtaler om sådanne emner er en god måde at bruge den tid på, som I tilbringer med at studere evangeliet sammen.

En lærer i ældsternes kvorum underviste i en lektion om »Familien: En proklamation til verden«. Et medlem af kvorummet havde læst en del af proklamationen op, og læreren skulle til at gå videre med lektionen. Så rakte et andet medlem af kvorummet hånden op: »Jeg har et spørgsmål«, sagde han. Han citerede en sætning fra proklamationen og spurgte: »Hvordan lærer vi vore børn at elske og tjene hinanden?« Dette førte til en værdifuld samtale, hvor medlemmerne af kvorummet fortalte om praktiske måder at gøre brug af princippet på.

Vi begynder at forstå betydningen af kaldet til at undervise klasser med voksne, når vi ser, hvordan voksne fortæller om det, som de lærer – især, når de fortæller deres familie om det.

I en gruppe for højpræster underviste en lærer om missionering. Som en del af lektionen ledte han en samtale om behovet for, at ældre ægtepar tager på mission. Mange af brødrene havde været på mission, da de var unge eller senere i livet sammen med deres hustru, og nogen af dem bar vidnesbyrd om ansvarerne og velsignelserne ved sådan en tjeneste.

Et medlem af højpræsternes gruppe kom hjem og fortalte sin hustru om samtalen. De havde begge to været tilfredse med deres bidrag til deres familiemedlemmers tilværelse. Men denne lektions ord og ånd begyndte at virke i deres hjerte. Mindre end to måneder senere talte de ved et nadvermøde, inden de rejste afsted for at tjene i halvandet år i et andet land. Manden udtrykte bevæget sin påskønnelse af læreren i højpræsternes gruppe og denne lektions indflydelse på hans beslutning. Han sagde, at han vidste, at beslutningen om at tage på mission ville være en velsignelse i hans liv og i hans familiemedlemmers liv.

Arbejd med den enkeltes forskelligheder

Voksne har vidt forskellige erfaringer og evner. Nogen kender skrifterne godt, nogen er hurtige til at svare, nogen har brug for længere tid til at tænke over et spørgsmål, nogen tøver med at sige noget af sig selv, skønt de har meget at sige, og nogen har svært ved at læse. Ved at tænke nøje over disse forskelle kan du planlægge aktiviteter i forbindelse med undervisningen, som vil hjælpe alle eleverne med at deltage.

Du kan undervise en vidt forskelligt sammensat gruppe mere effektivt, hvis du kommer til at kende dem som enkeltpersoner og tilpasser din undervisning efter deres behov og interesser (se »Forstå dem, som du underviser«, side 33–34). Det er især vigtigt at ansøre til, at nyomvendte, mindre aktive medlemmer, nye medlemmer i wardet samt unge voksne der lige skal til at forlade Det Aronske Præstedømmes kvorum eller Unge Piger, deltager. Disse medlemmer har erfaringer og indsigt, men de tøver måske med at fortælle om dem.

D

UNDERVISNING I HJEMMET

UNDERVISNING I FAMILIEN

Lær mig at leve i lyset af ham,
ham som tog på sig vor synd og vor skam.
Lær mig at kende vor Herre og Gud.
Lær mig, lær mig at følge hans bud.

Kom lille ven, lad os lære, hvordan
livet bør leves, så vi engang kan
komme tilbage til Herren vor Gud.
Altid, altid vi følger hans bud.

Salmer og sange, nr. 198

1

FORÆLDRES ANSVAR FOR AT UNDERVISE

Præsident Boyd K. Packer har erklæret: »Det højeste mål med det, vi belærer om, er at forene forældre og børn i troen på Herren Jesus Kristus, at de er lykkelige i hjemmet, beseglet i et evigt ægteskab, kædet sammen med deres generationer og forvisset om ophøjelse i vor himmelske Faders nærværelse« (Stjernen, juli 1995, s. 6).

Familien er indstiftet af Gud. Den er grundlæggende i hans plan. Han har grundlagt familier for at bringe sine børn glæde, for at hjælpe dem med at lære evangeliet at kende i kærlige omgivelser og for at forberede dem til evigt liv. Hjemmet er det vigtigste sted, hvor man kan undervise, lære og anvende evangeliets principper.

Forældre har hovedansvaret for at undervise deres børn i evangeliet (se L&P 68:25–28). Det Første Præsidentskab og De Tolv Apostles Kvorum har erklæret: »Forældre har en hellig pligt til at opdrage deres børn i kærlighed og retskaffenhed, til at sørge for deres fysiske og åndelige behov, til at lære dem at elske og tjene hinanden, til at overholde Guds befalinger samt til at være lovlydige samfundsborgere, uanset, hvor de bor. Ægtemænd og hustruer – mødre og fædre – vil over for Gud blive holdt ansvarlige for udførelsen af disse pligter« (*Familien: En proklamation til verden, Stjernen*, juni 1996, s. 10).

Det som forældre bør lære deres børn

Følgende sammenfatter mange af de ting, som forældre bør lære deres børn. De hjælpekilder, som du kan bruge til at undervise dine børn i skriften, omfatter skrifterne, de sidste dages profeters ord, Liahona samt andre materialer, der er udgivet af Kirken.

Evangeliets grundlæggende principper

Herren har befalet forældre at undervise deres børn, så de forstår »læren om omvendelse, tro på Kristus, den levende Guds Søn, og om dåb og den Helligånds gave gennem håndspåbyggelse, når de er

otte år gamle« (L&P 68:25). Man skal undervise sine børn om Frelserens forsoning, om præstedømmet og frelsens ordinancer samt familiens og det evige ægteskabs centrale rolle i den guddommelige plan for lykke.

Bøn

Herren har ligeledes befalet forældre, at »de skal ... lære deres børn at bede« (L&P 68:28). Det er absolut nødvendigt for børn at vide, at de kan tale med vor himmelske Fader og søge hans vejledning. Man kan lære dem, at Gud altid er parat til at hjælpe dem. Man kan hjælpe sine børn med at lære at bede alene om morgenen, om aftenen og når som helst de har brug for hjælp eller ønsker at takke. Man kan også belære dem om betydningen af familiebøn.

Studium af skrifterne

Man vil få store velsignelser, når man studerer evangeliet alene og når man dagligt studerer skrifterne sammen som familie. Man vil kunne hjælpe sine børn med at elske skrifterne og forstå Guds ords kraft i deres liv (se »Ordets magt«, side 50–51). Du vil kunne hjælpe dem med at ransage skrifterne, så de kan forstå de sande principper og finde løsninger på deres problemer. Du vil også kunne hjælpe dem med at udvikle de færdigheder og vaner med hensyn til at studere, som de behøver for stadig at lære om evangeliet i deres liv (se »Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende«, side 61–62).

Efterlevelse af evangeliet

Man bør lære sine børn at udøve deres handlefrihed på retskaffen vis og at bruge evangeliets lærdomme i alt, hvad de gør. Som kong Benjamin belærte om, bør man lære sine børn »at vandre på sandhedens og dydens veje« og »elske og tjene hinanden« (Mosiah 4:15).

I hjemmet bør børnene lære at holde sabbatsdagen hellig, betale tiende og følge de sidste dages profeter. De bør lære at trakte efter det, som er »dydigt, elskeligt, hvad der har godt lov eller er prisværdigt« (13. trosartikel).

Praktiske færdigheder

Foruden at undervise i lærdomsmæssige emner bør man ligeledes undervise sine børn i praktiske færdigheder så som, hvordan man forvalter penge, bibeholder et godt helbred, kommer overens med andre og passer på tøj og ejendele. Hjælp dem med at lære at arbejde hårdt, få en god uddannelse og være gode samfundsborgere.

Hvordan forældre kan undervise deres børn

Som forælder bør du bestræbe dig på at fastlægge normer for efterlevelse af evangeliet (se »Undervisning ved hjælp af normer for efterlevelse af evangeliet«, side 135–136). Hverdagsnormer for efterlevelse af evangeliet kan skabe en atmosfære af tro og lydighed i hjemmet. Her følger nogle af de mange måder, hvorpå man kan undervise sine børn.

Eksempel

Eksemplet kan være dit stærkeste undervisningsredskab. Børn tilegner sig deres holdninger og opførsel ved at observere dine handlinger (se »Efterlev det, som du belærer om«, side 18–19).

Regelmæssige anledninger til at undervise i hjemmet

Familiebønner og familiestudium af skriften hver dag, familieaften og endda familietraditioner kan væve evangeliet ind i hver en del af børns dagligdag (se »Regelmæssige anledninger til at undervise i hjemmet«, side 137–139).

Ældste M. Russell Ballard har belært: »Kærlighed til vor himmelske Fader og hans søn Jesus Kristus bliver forstærket, når der undervises i evangeliet i hjemmet, og det efterleves der. Sande principper om evigt liv fæstnes i både unges og gamles hjerte og sjæl, når skrifterne bliver læst og drøftet, når der bliver bedt bønner morgen og aften, og når ærbødighed for Gud og lydighed over for ham formes i hverdagens opførsel« (Stjernen, juli 1996, s. 82).

Tidspunkter til at undervise

Nogle af dine største muligheder for at undervise vil ikke være planlagt. Vær vågen over for muligheder, som opstår i hverdagen for at undervise dine børn i evangeliets principper (se »Tidspunkter til at undervise i familien«, side 140–141).

Det er aldrig for sent for forældre at begynde at undervise deres børn

Det er vigtigt at fastlægge normer for efterlevelse af evangeliet, når børn er små. Som ældste L. Tom Perry har udtrykt: »Hvor er det vigtigt at påbegynde undervisningen i evangeliet allerede, når vi tager imod en lille ny ånd i vort hjem« (Stjernen, jan. 1989, s. 63). Mindre børn er ivrige efter at deltage i familieaften, studium af skriften, bøn og tjenesteprojekter.

Præsident Thomas S. Monson har bemærket: »Der er nogle, som tilsidesætter disse ansvar, fordi de føler, at de kan udskydes, indtil barnet »vokser op«. Dur ikke, viser undersøgelser. Den bedste tid til at undervise er flygtig« (Stjernen, jan. 1998, s. 18).

Det er alligevel aldrig for sent at begynde at undervise dine børn i evangeliet – eller at begynde igen. Undervisningsprocessen vil være anderledes, hvis du har udsat undervisningen af dine børn i evangeliet. Der kan komme yderligere udfordringer. Men Herren vil velsigne dig for dine oprigtige bestræbelser for at undervise i de sande principper og etablere en retskaffen levevis i din familie. Hvis du for nylig har fået øjnene op for dine ansvar som forælder, så fat mod. Bed, udøv tro, og gør alt, hvad du kan for at nå ind til dine børn og øve en god indflydelse på dem.

Ældste Robert D. Hales har forklaret: »Naturligvis vil forældre begå fejl i deres udvikling, men ved ydmyghed, tro, bøn og studium kan hver enkelt lære at gå fremad og derved velsigne familiemedlemmernes liv nu og undervise de følgende generationer i korrekte traditioner« (Stjernen, jan. 1994, s. 9).

FÆDRE SOM LÆRERE

Det Første Præsidentskab og De Tolv Apostles Kvorum har udtalt: »I henhold til den guddommelige plan skal fædre lede deres familier i kærlighed og retskaffenhed« (»Familien: En proklamation til verden«, *Stjernen*, juni 1996, s. 10). Denne forpligtelse omfatter ansvaret for at undervise i evangeliet.

Et voksent medlem af Kirken har kærligt omtalt den undervisning i evangeliet, som hun havde fået af sin far. Hun mindedes:

»Min far skabte en familietradition, hvor han talte alene med sine børn hver uge i omkring to måneder, inden vi fyldte otte år. Da det var min tur, havde han en splinterny dagbog til mig, og vi sad sammen, kun os to, og talte. Han spurgte mig om mine følelser for Jesus, og dernæst talte han med mig om de evangeliske principper, som han havde forberedt at tale om.

I den periode på to måneder lærte han mig om det enkle, smukke evangelium. Han fik mig til at tegne en tegning, mens vi talte. Den forestillede forudtilværelsen, dette liv på jorden og de skridt, som jeg skulle tage for at komme tilbage og leve hos vor himmelske Fader igen: Tro på Jesus Kristus, omvendelse, dåb, modtagelse af Helligåndens gave og at holde ud i tro indtil enden.

Jeg glemmer aldrig den kærlighed, som jeg følte fra min fars side, da han tilbragte den tid sammen med mig. Han bar sit vidnesbyrd om hvert trin i frelsesplanen og havde stor tålmodighed med mine spørgsmål. Jeg tror, at det var en så stærk oplevelse, fordi han talte, så jeg kunne forstå det, og bar sit vidnesbyrd for mig. Jeg tror, at denne oplevelse var en stor

årsag til, at jeg havde et vidnesbyrd om evangeliet, da jeg blev døbt.«

Nogle gange bliver fædre optaget af deres families timelige velfærd. Nogle fædre overlader hele ansvaret for at undervise i evangeliet til moderen. Det bør aldrig ske. Præsident Gordon B. Hinckley har sagt til fædre:

»I har det grundlæggende og uundgåelige ansvar at stå som overhoved for familien. Det indebærer ikke nogen antydning af diktatur eller uretfærdigt herredømme. Det medfører mandat til at sørge for familiens behov. Disse behov er mere end mad, tøj og husly. Disse behov omfatter retfærdig vejledning og undervisning, ved eksempel såvel som ved forskrift, i grundlæggende principper om ærlighed, retskaffenhed, tjeneste, respekt for andres rettigheder og forståelse for, at vi er ansvarlige for, hvad vi gør i dette liv, ikke blot over for hinanden, men også over for himlens Gud, som er vor evige Fader« (se *Stjernen*, jan. 1994, s. 57).

Præsident Ezra Taft Benson kom med »10 forslag til hvordan fædre kan lede deres børn åndeligt:

1. Giv jeres børn velsignelser (en fars velsignelse). Døb og bekræft jeres børn. Ordinér jeres sønner i præstedømmet. Det bliver åndelige højdepunkter i jeres børns liv.

2. Led personligt familiebønner, daglig læsning i skriften og ugentlige familieaftener. Jeres personlige engagement viser jeres børn, hvor vigtige disse ting virkelig er.

3. Deltag i Kirkens møder sammen som familie, når som helst det er muligt. Din ledelse af familiens gudsdyrkelse er nødvendig for dine børns åndelige velfærd.

4. Gå ud sammen med dine børn enkeltvis. Tag på familieture – lejr og udflugter, deltag i skoleprogrammer og så videre. Det gør en utrolig forskel, om far er der.

5. Skab familietraditioner i forbindelse med ferier og udflugter. Sådanne minder vil dine børn aldrig nogen sinde glemme.

6. Tal regelmæssigt med dine børn under fire øjne. Lad dem tale om, hvad de har lyst til. Lær dem om evangeliets principper. Lær dem om sande værdier. Fortæl dem, at du elsker dem. Den tid, du

tilbringer alene sammen med dine børn, viser dem, hvad du sætter højest.

7. Lær dine børn at arbejde, og vis dem værdien af at arbejde hen imod et værdigt mål. Opret missionsopsparinger og uddannelsesopsparinger til dine børn, så ser børnene, hvad deres far synes er vigtigst.

8. Opelsk interesse for god musik, kunst og litteratur i hjemmet. Hjem, der har en ophøjet ånd og skønhed, vil være til velsignelse for børnene i al evighed.

9. Hvis afstanden til templet tillader det, så besøg regelmæssigt templet sammen med din hustru. Så vil dine børn bedre forstå betydningen af tempelægteskab, tempelpagter og evige familier.

10. Lad dine børn se din glæde og tilfredshed ved at arbejde i Kirken. Det kan smitte af på dem, så også de får et ønske om at arbejde i Kirken, og de vil elske Guds rige.«

Præsident Benson sluttede med at sige: »Glem ikke jeres hellige kaldelse som far i Israel – det er jeres vigtigste kaldelse i tid og al evighed – en kaldelse som I aldrig kan blive afløst fra« (se *Stjernen*, jan. 1988, s. 50).

Fædre bør altid huske på deres rolles evige betydning. At være far er et guddommeligt ansvar. Ældste Boyd K. Packer har sagt: »Det bør give stof til eftertanke, at han Gud selv, den højeste af alle, blandt alle de titler, der siger noget om ære og respekt, ganske enkelt har valgt at blive kaldt: Fader« (*Den danske Stjerne*, jan. 1973, s. 18).

MØDRE SOM LÆRERE

Det Første Præsidentskab og De Tolv Apostles Kvorum har sagt, at »Mødre har primært ansvaret for at opdrage deres børn« (»Familien: En proklamation til verden«, *Stjernen*, juni 1996, s. 10). En sådan opdragelse omfatter undervisning i evangeliets principper.

Præsident Ezra Taft Benson huskede med kærlighed sin mors undervisning:

»Jeg husker så tydeligt, når jeg som dreng kom ind fra marken og nærmede mig familiens stuehus i Whitney, Idaho. Så kunne jeg høre min mor synge: ›Har jeg gjort noget godt for en sjæl i dag?‹ (*Salmer og sange*, nr. 143).

Jeg kan stadig se hende for mig, stå bøjet over strygebrættet med svedperler på panden. Hun havde lagt aviser under strygebrættet, mens hun strøg de lange, hvide stykker tøj. Når jeg spurgte hende, hvad hun lavede, sagde hun: ›Det er tempeltøj, min dreng. Din far og jeg skal til templet i Logan.‹

Så satte hun det gamle strygejern på komfuret, trak en stol hen ved siden af min og fortalte mig om tempelarbejde – hvor vigtigt det er, at vi kan tage til templet og deltage i de hellige ordinancer, som udføres der. Hun udtrykte også sit brændende håb om, at hendes børn og børnebørn fik mulighed for at nyde disse værdifulde velsignelser« (se *Stjernen*, maj 1986, s. 2).

Præsident Benson sagde om betydningen af, at mødre underviser deres børn i evangeliet: »Mødre, I er jeres børns bedste lærer ... Undervis jeres børn i evangeliet i jeres eget hjem, i jeres egne omgivelser. Dette er den mest effektive undervisning, som jeres børn nogen sinde vil få. Dette er Herrens måde at undervise på.

Kirken kan ikke undervise, som I kan. Skolen kan ikke. Daginstitutionen kan ikke. Men det kan I, og Herren vil støtte jer. Jeres børn vil huske jeres undervisning for evigt, og når de er gamle, vil de ikke vige fra den. De vil prise jer lykkelige – deres mor, der virkelig er som en engel« (*To the Mothers in Zion*, [folder, 1987], side 10–11).

Som mor underviser du på mange måder. Nogle gange planlægger du muligheder for at undervise, men mange muligheder for at undervise opstår af sig selv i familielivets almindelig gang (se »Tidspunkter til at undervise i familien«, side 140–141). Nogle gange underviser man ved eksempel, andre gange ved forskrift. Nogle gange underviser man ved at fastsætte normer for efterlevelse af evangeliet i hjemmet og andre gange blot ved at tage sig tid til at være opmærksom og vise kærlighed. Præsident Benson har givet ti forslag, som kan hjælpe dig med at undervise dine børn. Hvert enkelt af dem lægger vægt på at tage sig tid:

»Tag dig tid til at være der, når dine børn enten kommer eller går ... hvad enten dine børn er seks år eller seksten år gamle ...

Tag dig tid til at være en sand ven for dine børn ...

Tag dig tid til at læse for dine børn ...

Tag dig tid til at bede sammen med dine børn ...

Tag dig tid til at afholde en ugentlig meningsfuld hjemmeaften ... Gør dette til en af jeres største familietraditioner ...

Tag dig tid til at være sammen til måltiderne så ofte som muligt ...

Tag dig tid til dagligt at læse sammen i skrifterne som familie ...

Tag dig tid til at gøre ting sammen som familie ...

Tag dig tid til at undervise dine børn. Benyt dig af anledningerne til at undervise ...

Tag dig tid til virkelig at elske dine børn. En mors ubetingede kærlighed, minder om kristuslignende kærlighed« (*To the Mothers in Zion*, s. 8–12).

Ansvarerne som mor kan synes overvældende. Det er vigtigt at huske, at Herren ikke forventer, at mødre er fuldkomne, eller at de opnår en urealistisk standard

inden for husførelse. Men han forventer dog, at de vedkender sig og ærer deres guddommelige rolle og ydmygt gør deres bedste.

Ældste Jeffrey R. Holland har sagt til mødrene i Kirken: »I viderefører den storslåede tradition, som begyndtes af Eva, menneskehedens mor ... I viderefører Saras og Rebekkas tradition, uden hvem vi ikke havde haft de vidunderlige patriarkalske løfter, som blev givet til Abraham, Isak og Jakob til velsignelse for os alle. I viderefører traditionen fra Lois, Eunike og de 2000 unge krigeres mødre. I viderefører Marias tradition, hun, der blev udvalgt og forudordineret før verden blev skabt til at bære og føde Guds Søn. Vi takker jer alle, deriblandt også vore egne mødre, og siger jer, at der i denne verden ikke findes noget mere vigtigt end at tage så aktivt del i Guds gerning og herlighed ved at tilvejebringe dødelighed og jordisk

liv for hans sønner og døtre, så de senere kan modtage udødelighed og evigt liv i det celestiale rige« (se *Stjernen*, juli 1997, s. 36).

Præsident Gordon B. Hinckley har talt om den store velsignelse at være mor:

»Lad enhver mor indse, at hun ikke har noget større ansvar end de børn, som er kommet til hende som en gave fra den Almægtige. At hun ikke har nogen større mission end at opdrage dem i lys og sandhed, og i forståelse og kærlighed ...

Jeg minder mødre overalt om helligheden i jeres kaldelse. Ingen anden kan udfylde jeres plads på rette måde. Intet ansvar er større, ingen forpligtelse mere bindende, end at I med kærlighed og fred og retskaffenhed opdrager dem, som I har bragt ind i verden« (*Stjernen*, jan. 1994, s. 57).

FORÆLDRENE'S PARTNERSKAB I UNDERVISNINGEN

I »Familien: En proklamation til verden« forklarer Det Første Præsidentskab og De Tolv Apostles Kvorum, at fædre og mødre er »forpligtet til at hjælpe hinanden som jævnbyrdige partnere« (*Stjernen*, juni 1996, s. 10). Dette partnerskab er især nødvendigt for forældrenes hellige ansvar for at undervise deres børn.

I en generalkonferencetale læste præsident Boyd K. Packer Lære og Pagter 27:15 og 17 op: »Glæd jer derfor i jeres hjerte, fryd jer, omgjord jeres lænder og tag min fulde rustning på, for at I må kunne stå imod på den onde dag ... Grib troens skjold, med hvilket I vil kunne slukke alle den ondes gloende pile.« Efter at have læst dette stykke forklarede præsident Packer betydningen af, at mødre og fædre arbejder sammen for at hjælpe deres børn med at »tage [den] fulde rustning på«:

»Troens skjold bliver ikke fremstillet på en fabrik, men i hjemmet som hjemmeproduktion ...

Vor Faders plan [kræver], at troens skjold ligesom livets generationer skal skabes og tilpasses i familien. Ikke to kan være nøjagtig ens. Hvert enkelt skjold skal håndlaves efter individuelle mål.

Den plan, som Herren har udarbejdet, forudsætter, at mand og kvinde, ægteemand og hustru, arbejder sammen, udstyrer hvert barn individuelt med et troens skjold, der er fastgjort så solidt, at det hverken kan trækkes af eller gennemtrænges af de gloende pile.

Det kræver en stadig styrke hos en far at tilhamre skjoldets metal og en mors kærlige hånd at pudse det op og få det til at passe. Sommetider er en forælder efterladt til at gøre det alene. Det er vanskeligt, men det kan lade sig gøre.

I Kirken kan vi belære om de materialer, som et troens skjold fremstilles af: ærbødighed, mod, kyskhed, omvendelse, tilgivelse, barmhjertighed. I Kirken kan vi lære, hvordan de samles og passes til. Men den egentlige fremstilling af og tilpasning af troens skjold hører hjemme i familiekredsen. Ellers kan det blive løst og falde af i en krise« (se *Stjernen*, juli 1995, s. 7).

Følgende forslag kan hjælpe forældre med at udvikle et mere effektivt partnerskab i undervisningen.

Tag tid til at planlægge sammen

Som forældre bør I afsætte bestemte tidspunkter til at drøfte jeres børns behov og til at planlægge, hvordan I skal opfylde disse behov. Et travlt par opdagede, at det blev en af de mest værdifulde ting, de gjorde som forældre – at afholde ugentlige planlægningsmøder. De sagde:

»Selv om det næsten tog os et år at gøre vores ugentlige planlægningsmøde til en vane, undrer vi os nu over, hvordan vi nogen sinde har klaret os uden. Det hjælper os med at have større interesse for, hvad den anden foretager sig. Det hjælper os med at indse, hvor betydningsfulde vi er for hinanden og for vore børn. Det giver os tid til at betragte os selv og vores børn og beslutte os for en handlingsplan for at løse vore problemer. Vi planlægger også stævnemøder, særskilt tid sammen med børnene, detaljer for familieaftener samt søndagsaktiviteter. Det tager gerne omkring en halv time, af og til længere hvis der er behov for længere drøftelser af store begivenheder eller usædvanlige problemer.«

Overvej og bed angående følgende spørgsmål, når I planlægger måder at undervise jeres børn på:

- Hvad bør der ske i vore børns liv som følge af vores undervisning?
- Hvilke bestemte evangeliske principper skal vi undervise i for at opnå dette?
- Hvordan skal vi undervise i disse principper?

I »Forberedelse af lektioner«, side 98–99, og »Lav lektioner ud fra konferencetaler og andre kilder«, side 100–101 findes der forslag til anvendelse af disse spørgsmål.

Nødvendigheden af enighed i undervisningen af børn

Når fædre og mødre tager sig tid til at rådføre sig med hinanden, er der større sandsynlighed for, at de vil være enige i undervisningen af deres børn, selv i uplanlagte muligheder for at undervise som opstår i det almindelige familieliv. Det er vigtigt med en sådan enighed, for der er kun få ting, som er mere forvirrende for børn, end modstridende budskaber fra de to mennesker, som de elsker og respekterer mest.

Et ægtepar har fortalt følgende historie om en oplevelse med deres søn:

Mike på seks år havde arbejdet hårdt det meste af sommeren med at udføre ekstraarbejde hjemme og for naboer, så han kunne tjene penge, som han kunne bruge, når familien skulle på sommerferie. Det ville blive en lang tur, og hans mor havde sagt, at hvis han ville have nogen godter eller souvenirs på vejen, måtte han selv købe dem. Selv om hun næsten hver dag formanede ham om at lægge sine penge et sikkert sted, kunne Mike lide at mærke penge i sin lomme. Han havde dem konstant med sig. Flere gange om dagen tog han dem frem og talte dem eller viste sine venner dem.

Dagen inden turen opdagede Mike, at hans penge var faldet ud af lommen. Han gik utrøstelig og grædende til sin mor. Hun var forstående, og hun hjalp Mike med at lede alle steder, som de kunne komme i tanke om, men de kunne ikke finde pengene. »Jeg er meget ked af, at dine penge er væk«, sagde hun. Hun vægrede sig mod at nævne, at hun havde advaret ham mange gange, men hun vægrede sig også mod fristelsen for at gøre det hele meget bedre for sin søn. Når alt

kommer til alt, havde det været hans valg at lege med pengene hver dag til trods for hendes advarsler.

En fortvivlet lille Mike sad på hovedtrappen, da hans far kom hjem. Da Mikes far havde hørt den sørgelige historie, stak han hånden ned i sin lomme, trak nøjagtig det beløb op, som Mike havde mistet, og gav ham det. Da faderen så sin hustrus overraskede blik, sagde han: »Det er kun lidt penge. Hvad kan det gøre?«

Når vi tænker over denne historie kan vi spørge, hvem af forældrene, der havde ret. Men det er måske ikke det bedste spørgsmål. Det kunne være bedre at spørge, hvordan Mikes forældre kunne have været mere enige om, hvordan de skulle klare situationen. De kunne have rådført sig med hinanden og overvejet Mikes behov.

De kunne have spurgt sig selv: »Hvad ønsker vi, at der skal ske i Mikes liv som følge af denne situation? Har han brug for at lære noget om større ansvarsfølelse? Har han brug for at mærke mere medlidenhed og forståelse fra sine forældres side? Har han brug for at lære ikke at vigte sig foran sine venner? Har han brug for at lære betydningen af at følge familiens regler?« Dette ville have hjulpet dem med at afgøre, hvad de skulle lære deres søn, og hvordan de skulle gøre det.

Hvis Mikes forældre havde taget sig tid til at blive enige om, hvordan de skulle gribe denne situation an, kunne de have fundet en god måde enten at erstatte Mikes penge på eller ikke at erstatte dem. I stedet for reagerede de på måder, der gav modstridende belæringer.

Når I arbejder sammen som forældre, kan I være ét i at undervise jeres børn i Jesu Kristi evangelium.

UNDERVISNING VED HJÆLP AF NORMER FOR EFTERLEVELSE AF EVANGELIET

En af de måder, hvorpå Herren underviser os, er ved at vejlede os til at fastlægge retskafne, ærværdige normer for livsførelse. Han befaler os at bede og læse i skrifterne hver dag, alene og som familie. Han befaler os at komme i kirke og tage nadveren hver uge, at komme i templet så ofte vi kan og at faste og betale fasteoffer hver måned. Disse normer for livsførelse viser os, hvilken vej vi bør gå som hans disciple.

Børn lærer at leve som Frelserens disciple, når de fra helt små sammen med deres familie kommer ind i vanen, som han har forordnet med at tilbede, tjene, studere og arbejde. Hvis familien ikke lever efter disse normer, vil virkningen af forældrenes formelle undervisning i evangeliet være begrænset. Hvis forældrenes livsførelse stemmer overens med det, som de siger, vil børnene tendere mere mod at følge det, som forældrene gør, end det, som de siger. Men hvis forældre ofte taler om Frelseren og grundfæster hans veje som deres forbillede i familien, vil de undervise deres børn »i Herrens tugt og formaning«, som Enos sagde, at han havde lært det af sin far (Enos 1:1).

Præsident Brigham Young forklarede: »I alle nationer, samfund og familier er der særlige traditioner, og barnet oplæres i dem. Hvis Kristi lov bliver dette folks tradition, vil børnene blive opdraget i overensstemmelse med det celestiale riges lov ... Da vil børnene blive opdraget i deres fædres overleveringer til at gøre det rette og til at afstå fra det onde« (i *Journal of Discourses*, 3:327).

Vore børn bliver »opdraget i overensstemmelse med det celestiale riges lov«,

når vi grundfæster normerne for efterlevelse af evangeliet i vores hjem.

Særlige ting som vi kan gøre for at grundfæste normer for at være disciple

Vi har pligt til samvittighedsfuldt at vælge og fremme normer for efterlevelse af evangeliet. Vi kan for eksempel vælge kunst, musik og litteratur, som vil hjælpe vore børn med at udvikle forkærlighed til det, der er opløftende og opbyggende. Vi kan tjene sammen i Kirken og i samfundet. Vi kan vælge sømmeligt tøj til os selv og hjælpe vore børn med at gøre ligeså. Vi kan studere skrifterne sammen og holde familieaften. Vi kan have en ærbødig holdning til sabbatten, som vil påvirke vore børns indstilling til at holde den hellig.

En af de mest virkningsfulde måder at grundfæste retskafne normer for livsførelse på er at skabe og fastholde familietraditioner. Børn føler sikkerhed ved at vide, at hvad end der sker i deres liv, så vil visse begivenheder i deres familie forblive de samme. Præsident Ezra Taft Benson rådede: »Skab gode familietraditioner, som knytter jer sammen for evigt. Ved at gøre dette, kan vi skabe en del af himlen her på jorden inden for de enkelte familier. Når alt kommer til alt, er evigheden jo blot en fortsættelse af det retskafne familieliv« (se *Stjernen*, jan. 1990, s. 3–4).

Mange familietraditioner kan centreres om evangeliet. I nogle familier får børnene for eksempel en ny Mormons Bog, når de fylder otte år. Nogle familier fejrer jul ved at lave skuespil over begivenhederne, der udspillede sig i forbindelse med Frelserens fødsel. I nogle familier giver faderen hver

af sine børn en præstedømmevelsignelse inden et nyt skoleår. Nogle familier har årlige sammenkomster eller mødes på helligdage eller til velsignelse af små børn. Disse elskede traditioner, som man kan se hen til, styrker familier og den enkelte, når de glæder sig over at gentage noget, der er bekendt og ofte helligt. Traditioner kan påminde familiemedlemmerne om deres livsførelse som Kristi disciple, og de giver ofte mulighed for at undervise i evangeliets principper.

Ændring af uønskede vaner i vores familie

Vi kan ændre uønskede vaner i vores familie. Hvis vi kommer fra en mindre aktiv familie, kan vi ændre dette mønster i vores eget liv og bestræbe os på at komme regelmæssigt til Kirkens møder. Hvis vi har kritiseret Kirkens ledere eller hørt vore forældre gøre det, kan vi vælge fra nu af at støtte vore ledere ved vore udtalelser og handlinger. Sådanne ændringer i vores levevis vil give vore børn nogle bedre normer at følge.

Et medlem af Kirken har fortalt følgende historie:

»Min mand, Roger, var vokset op i et hjem uden tradition for at efterleve evangeliet. Hans far var alkoholmisbruger, og det led familien under. Hans mor prøvede at være aktiv i Kirken, men hans far ønskede, at familien skulle lave andre ting om søndagen. Roger blev som teenager meget aktiv sammen med sine venner, og da han selv fik et vidnesbyrd om evangeliet, begyndte han at føre en særlig notesbog med løbsblade over, hvad han ønskede i sin egen familie, når han blev gift. Han var dengang omkring 17 år. I notesbogen havde han en del til det, som han ville gøre med sine egne børn, en til hvad han ønskede af sin hustru, en til hvordan hans hus skulle være, og en til den slags arbejde som han ville berede sig på at få. Der skrev han alle sine ideer, og han tog også artikler med, som han syntes var en hjælp. Noget af det,

som han skrev, lærte han af det dårlige eksempel fra den familie, som han voksede op i; det lærte ham, hvordan han ikke ønskede, at hans familie skulle være. Hans far protesterede så stærkt mod hans aktivitet i Kirken, at han var nødt til at flytte, og han boede hos en troende familie, som han beundrede, selv om de ikke var medlemmer af Kirken. Fra dem fik han ideer om sin fremtidige familie. Så selv i sin unge alder ønskede han at være et vendepunkt i sin generation fra en vanskelig tid til en mere velsignet fremtid.

Da vi blev forlovet viste han mig notesbogen, og vi talte om ideerne og bearbejdede dem, indtil vi havde det samme syn på, hvad vi ønskede i vores familie. Jeg husker, at det første, som vi arbejdede på, var bøn. Vi lærte vore børn at bede, lige fra de var ganske små, så det ville være en dybt indgroet vane, som de ikke ville kunne finde på at ignorere. Vi bestemte os for, at der aldrig skulle herske nogen tvivl om tiende. Vi holdt trofast familieaften. Og vi indførte en tradition med at studere i skrifterne hver morgen. I første omgang arbejdede vi for hårdt på at læse et vist antal vers hver gang, men så indså vi, at de samtaler, som vi havde, når børnene stillede spørgsmål, var vigtigere end at holde os striks til en plan. I de sidste par år har vi tilføjet det at synge en salme lige efter morgenbønnen – med alle versene. Dette gør os vågne og giver en god ånd. Dette er kun nogle få af de traditioner, som vores familie er bygget på.

Jeg er overrasket over, at min mand besluttede sig for at indføre retskafne traditioner i sin egen familie, da han var så ung og havde sådan et dårligt eksempel at gå efter. Jeg er også overrasket over og taknemmelig for, at han var så besluttet på at samarbejde for at undervise vores familie i dem, hovedsageligt ved blot at gøre disse ting på et grundlag af trofasthed.«

REGELMÆSSIGE ANLEDNINGER TIL AT UNDERVISE I HJEMMET

I bør som forældre søge at fastlægge regelmæssige anledninger til at undervise i evangeliet i hjemmet. Når I gør dette, modtager jeres børn konstant belæringer om evangeliet, som kan bruges i deres liv og blive en grundvold for dem. De kan ud fra jeres handlinger se, at tro på evangeliet betyder at blive vejledt af det i enhver henseende i livet.

Følgende ideer kan hjælpe jer med at fastlægge regelmæssige anledninger til at undervise jeres børn i evangeliet.

Familiebøn

Frelseren befalede: »Bed altid til Faderen i mit navn i jeres familie, så jeres hustruer og børn må blive velsignet« (3 Nephi 18:21).

Familiebønner er fortræffelige anledninger til at vise børnene, hvordan man skal bede. Når jeres børn ser jer tale inderligt med vor himmelske Fader, vil de se jeres tro og retfærdige ønsker. De vil lære at »[rådføre sig] med Herren i alle [deres] gerninger«, så han vil »vejlede [dem] til det gode« (Alma 37:37).

Når I beder, bør I anvende et ærbødigt sprog. Dette eksempel vil hjælpe jeres børn med at lære at bede på en måde, der udtrykker kærlighed til og ærbødighed for vor himmelske Fader.

Børn kan lære meget om evangeliet, når de hører andre familiemedlemmer bede. De lærer om nødvendigheden af omvendelse, når de hører andre bede om tilgivelse. De lærer taknemmelighed, når de hører andre takke vor himmelske Fader for deres velsignelser. De lærer tro, ydmyghed og lydighed, når de ser, at deres forældre vedvarende søger vejledning. De lærer at

ære og respektere lederne i Kirken, når familiemedlemmer beder for dem hver dag. De kan opnå et ønske om at tage på mission og modtage templets velsignelser, når forældre beder vor himmelske Fader om at hjælpe deres børn med at træffe valg, der vil holde dem værdige til at modtage disse velsignelser.

Børn lærer at have kærlighed og omsorg for andre, når de hører familiemedlemmer bede for andre mennesker. Og børn føler større kærlighed, når de hører familiemedlemmer bede for dem.

Hvert familiemedlem bør få mulighed for at lede familien i bøn. Små børn kan med hjælp skiftes til at bede.

Studium af skriften i familien

Dagligt studium af skriften er endnu en virksomhedsfuld måde at undervise børn i evangeliet på. Når som helst det er muligt, bør familien læse sammen på et fast tidspunkt hver dag. For nogle er dette lettest at gøre tidligt om morgenen. For andre lader studium af skriften sammen med familien sig bedst gøre lige inden sengetid. Selv om det til tider kan være svært at få familiemedlemmerne til at deltage, vil jeres konstante indsats for at studere Guds ord velsigne jeres børn i deres liv. Jeres børn vil lære sandheden i Nephis lære: »Mæt jer med Kristi ord, thi se, hans ord vil fortælle jer alt, hvad I skal gøre« (2 Nephi 32:3).

Når børn læser skrifterne sammen med deres familiemedlemmer, kommer de til at elske evangeliets guddommelige sandheder. De bliver fortrolige med sproget i skrifterne. De lærer historier fra skrifterne og ser, hvordan de kan anvende disse

Da familien er det vigtigste sted at lære evangeliet at kende, er det godt for familiemedlemmerne at fortælle og tale med hinanden om de sandheder, som de lærer om til Kirkens møder, i klasserne og til aktiviteterne. Dette gør det muligt for jer som forældre at være vidende om, hvad jeres børn lærer om evangeliet og indtage jeres retmæssige rolle som dem, der har det største ansvar for at undervise jeres børn.

De fleste regelmæssige anledninger til at undervise i familien giver gode muligheder for at spørge børnene om, hvad de har lært i Kirken. I bør stille spørgsmål for at motivere børnene til at huske så meget, som de kan, herunder historier og særlige detaljer. Gør, hvad I kan for at motivere alle familiemedlemmer til at tale om det, der er blevet fortalt (se »Led samtaler i klassen«, side 63–65).

hellige ord i deres hverdag. De kan også lære at bruge kortene og andre hjælpemidler i skrifterne (se side 56–58).

I kan vælge at læse i et bestemt tidsrum hver dag. Hvert familiemedlem, der kan læse, bør få mulighed for at læse op af skrifterne. De kan skiftes til at læse ét eller flere vers ad gangen. Børn, der ikke kan læse, kan stadig deltage ved at gentage vers, når andre læser dem. Hvis det er muligt, kan mindre børn se i Kirkens illustrerede bøger om historier i skrifterne eller på billeder fra Evangelisk kunst.

For at hjælpe familiemedlemmerne med at forstå skrifterne, kan I genfortælle svære skriftsteder med lettere ord eller slå ukendte ord op i en ordbog. I kan bede familiemedlemmer om at sammenfatte hovedpunkterne i dagens læsning. Et mindre barn kan holde et billede, der skildrer en historie, som bliver læst op.

I kan bede et barn om at tænke på en situation i hans eller hendes liv, der minder om den historie i skriften, som I læser. I kan for eksempel sige: »Vi har lige læst om David og Goliat. Hvilke »Goliatter« møder I i jeres liv? Hvad kan I lære af David, som vil hjælpe jer med at klare disse udfordringer?« Eller I kan sige: »Jeg lagde mærke til, at du hjalp din lillesøster med at gøre rent på hendes værelse. Var du klar over, at du udviste den sammen slags kærlighed, som Jesus talte om i denne historie?«

Hvis I ikke er kendt med skrifterne eller har svært ved at læse, kan I måske føle jer dårligt til mode eller utilstrækkelig, når I læser sammen med jeres børn. Det er ingen skade til at lade jeres børn vide, at I alle er ved at lære at læse i skrifterne. Hvis I opsætter familiens fællesstudium, indtil I føler jer sikre, vil I berøve børnene for en yderst tiltrængt åndelig næring. Husk, at Ånden kan påvirke jer uanset jeres erfaring.

Familieaften

Familieaftener giver jer fortrinlige muligheder for at hjælpe jeres børn med at forstå og gøre brug af evangeliske principper. En familieaften kan omfatte familiebøn, undervisning i evangeliet, salmer og primarysange samt familieaktiviteter.

Overvej familiemedlemmernes nuværende behov, bekymringer og interesser, når I planlægger familieaftener. Er der for eksempel et barn, der forbereder sig til dåb eller til at blive ordineret til et embede i præstedømmet? Har der været splid i hjemmet? Når I ved hjælp af bøn overvejer familiemedlemmernes behov og udfordringer, vil I bedre kunne afgøre, hvilke evangeliske principper, I bør undervise i.

De principper for effektiv undervisning, som fremstilles i denne bog, kan hjælpe familiemedlemmer med at planlægge og præsentere familieaftener. Derudover har Kirken udgivet *Familieaften: Idé- og håndbog*, som indeholder lektioner og ideer til at gøre familieaftenerne til en succes. Liahona er endvidere en nyttig hjælpekilde.

Familier finder det somme tider svært at gøre familieaftenen til en fast del af deres tilværelse. Nogle gange er børnene usamarbejdsvillige, eller forældrene synes, at de har for travlt. Men bestræbelserne for at planlægge og afholde familieaftener vil velsigne alle familiemedlemmer. En mand mindedes, at hans familie kun holdt familieaften to gange, mens han voksede op. Disse oplevelser gjorde dog sådan et godt indtryk på ham, at han, da han giftede sig, stadig huskede dem og de evangeliske principper, som han havde lært. Dette førte til, at han og hans hustru fastlagde ugentlige familieaftener i hans egen familie.

Familiens spisetider

Familiens spisetider giver anledninger til, at I kan undervise i værdifulde lektioner, og at alle familiemedlemmer kan deltage i samtalerne. Med en ellers travl hverdag er spisetiderne ofte de eneste tidspunkter, hvor I kan samles med jeres børn for at fortælle om dagens begivenheder og tale sammen om forskellige ting. I kan benytte disse lejligheder til at tale med jeres børn om evangeliske principper, familieværdier, budskaber til nadvermøder og andre møder i Kirken, skolen, kommende aktiviteter, verdensbegivenheder og andre emner, der har interesse.

Det kan være et tidspunkt, hvor I kan lære mere om jeres børns bekymringer, tanker og følelser.

Familiens spisetider bør være uformelle og muntre begivenheder, hvor alle føler sig velkomne til at deltage i samtalerne. Når det er muligt, bør denne tid være fri for andre forstyrrelser. Sådanne lejligheder kan bidrage til familiens enhed og åndelige vækst.

Familieråd

I bør kalde familiemedlemmerne sammen til familierådsmøder. I kan bruge familieråd til at sætte mål, løse problemer, tale om økonomi, lave planer og give støtte og styrke. I kan holde familieråd i forbindelse med familieaftenen eller på andre tidspunkter. Når I leder familieråd, kan I lære jeres børn, hvordan man lytter og viser respekt for hinandens følelser og meninger.

Personlige samtaler

Når I regelmæssigt taler med jeres børn, kommer I dem nærmere. Det kan være nødvendigt at planlægge tid sammen med hvert barn alene for at udtrykke kærlighed og opmuntring og for at belære om evangeliske principper. I bør give hvert barn lov til at tale om de problemer eller oplevelser, som er vigtige for ham eller hende. Når I viser ægte hensyntagen til jeres børns bekymringer og meninger, vil jeres børn lære at stole på jer og søge råd hos jer. Da kan I fortsætte med at lære dem

at træffe gode beslutninger, bede og studere skrifterne for at finde svar på deres spørgsmål.

Brug skrifterne til at undervise jeres børn i, hvordan de bør bruge deres handlefrihed retfærdigt. Ældste Gene R. Cook foreslog, hvordan en forælder kan bruge skrifterne til at hjælpe et barn, der spørger, hvorfor familien ikke gør visse ting om søndagen:

»Man kan fristes til at sige: »Fordi jeg siger det«, eller »fordi Kirken siger det«. Men en mere inspireret forælder kan sige: »Det at holde Herrens dag hellig ikke er noget, vi bare har fundet på. Lad mig vise dig noget.« Så kan du slå op i Lære og Pagter afsnit 59 og læse [vers 9 til 11] ...

Dernæst kan du forklare: »Som du kan se, lærer Herren os, at søndagen er en hellig dag ... Det er en dag, hvor vi hviler fra vore pligter og en dag til at »tilegne den Allershøjeste [vores] andagt«, hvilket vil sige, at vi bør komme til vore møder i Kirken, deltage i nadveren, udføre vore andre pligter i Kirken og besøge de syge, de fattige og de nødlidende. Det er en dag, der er helliget Herren, og jeg bærer mit vidnesbyrd for dig, min kære datter, om at dette er sandt, og at Herren har velsignet os meget for at holde sabbatsdagen hellig« (*Raising Up a Family to the Lord*, 1993, s. 19–20).

Se »Undervisning under interview«, side 153, for at finde ideer, der kan anvendes ved personlige samtaler med jeres børn.

TIDSPUNKTER TIL AT UNDERVISE I FAMILIEN

Som forældre opstår mange af jeres anledninger til at undervise på uplanlagte tidspunkter – under samtaler, når I arbejder sammen med jeres børn, og når familiemedlemmerne sammen står over for udfordringer. Disse anledninger kan være betydningsfulde undervisningsstunder, fordi de er tæt knyttet til det, som jeres børn oplever. Da sådanne anledninger kan komme og gå hurtigt, bør I åbne øjnene for dem og være parate til at undervise i de principper, som jeres børn er rede til at lære. Følgende forslag kan hjælpe jer med at søge anledninger til at undervise.

At tage sig af børns spørgsmål og bekymringer

Alle børn bekymrer sig om sig selv og om verden. I kan vise dem, at evangeliet giver svar og vejledning til at forstå og løse deres problemer. Hvis et barn bliver bange for et uvejr, kan I benytte dette tidspunkt til at motivere ham eller hende til at bede om trøst. Hvis en teenage-søn presses til at se en populær film, som måske er upassende, kan I drøfte sagen med ham og hjælpe ham med at anvende evangeliets principper til at beslutte sig til at se den eller ej. Hvis børn er bekymrede over en vigtig beslutning, kan I læse Moroni 7:15–19 sammen med dem og tale om Mormons råd om »hvorledes [de] bør dømmes«. Hvis et familiemedlem er død, kan I lære jeres børn om åndeverdenen og opstandelsen.

Se side 139 i »Regelmæssige anledninger til at undervise i hjemmet«, for forslag til, hvordan I kan rådgive jeres børn.

Drøftelse af problemer, der vedrører børnenes kammerater

Børn kan fra tid til anden nævne problemer, som deres kammerater står overfor. Måske har deres venner job, der kræver, at de arbejder om søndagen. Måske kender de en ung mand, der er medlem af Kirken, men som har besluttet ikke at tage på fuldtidsmission. Måske har de venner, der anvender upassende sprog eller udviser manglende høflighed over for andre. Når I taler med jeres børn om disse tilfælde, kan I anvende skrifterne til at undervise i evangeliets principper. Dette kan hjælpe jer med at vejlede børnene til at træffe de rette beslutninger i lignende forhold.

Fortæl om muligheder for at træffe rigtige valg

Når I har mulighed for at træffe rigtige valg, kan I fortælle jeres børn om disse oplevelser. Hvis I for eksempel har fået for mange penge tilbage i en forretning, kan I spørge børnene om, hvad I bør gøre. Dette kan føre til en samtale om emner som ærlighed, handlefrihed og følgerne af vore handlinger.

Tal om meninger i medierne

I kan tale med jeres børn om de synspunkter, der fremføres i populære film, fjernsynsudsendelser og musik. Nyhedsudsendelser giver også mulighed for at drøfte aktuelle begivenheder og spørgsmål. Sådanne samtaler kan hjælpe børnene med at skelne mellem opløftende underholdning og underholdning, der fremfører filosofier og handlinger, som går imod evangeliets standarder.

Hjælp børn med at lære af deres fejltagelser

Fejltagelser kan give anledninger til at undervise. Hvis et barn har begået en fejl, kan I tilgive barnet, tale om at sige undskyld og rette op på eventuelle skader, og hvis barnet ikke har adlydt en befaling, belære det om omvendelsens vej.

Hvis man er forkert på den, bør man sige undskyld og bede om forladelse. Jeres børn kan lære store ting, når de ser jeres

indsats for at overvinde jeres egne svagheder. Tænk over følgende oplevelse, som et medlem af Kirken har fortalt om:

»Jeg var omkring 10 år gammel, da jeg gjorde noget, som mishagede min far. Han blev temmelig ked af det og besluttede sig for at straffe mig. Jeg var dybt såret, fordi jeg følte, at han irettesatte mig mere, end jeg fortjente. Jeg undgik ham resten af dagen, og hver gang han prøvede at tale til mig, vendte jeg mig bort og løb. Næste dag var jeg stadig stødt, så jeg blev overrasket, da han kom ind på mit værelse og sagde til mig, at han var ked af, at han havde irettesat mig så strengt. Han bad mig, om jeg ikke nok ville tilgive ham. Jeg lærte, at man aldrig bliver for gammel til at sige undskyld og indrømme, at man har taget fejl. Det var en mulighed for mig for at lære omvendelsens sande værdi.«

Forklar grunde til at tjene

Når I tjener i Kirken eller på andre måder, kan I fortælle jeres børn, hvad I gør, og hvorfor I gør det. Dette vil hjælpe børnene til en bedre forståelse af, hvordan deres tro og værdinormer påvirker deres handlinger. Hvis I laver mad til en, der er syg, kan I forklare, hvorfor det er vigtigt at hjælpe denne person. Når børnene ser jer forberede jer til at undervise i en lektion i Kirken, kan I tale med dem om, hvor vigtigt det er at ære sine kaldelser. I kan tale med jeres børn om, hvorfor vi rækker hånden op for at opretholde Kirkens ledere, og hvordan vi støtter dem, der er kaldet af Herren.

Hjælp børn med at kontrollere deres følelser

Når børn bliver kede af det, frustrerede eller vrede, kan de handle på måder, som ikke er passende. I kan lære dem at genkende og kontrollere indskydelser til

at gøre andre ondt eller råbe op. I kan henlede opmærksomheden på de ting, der har fremprovokeret vreden og dernæst tale om bedre måder at håndtere lignende situationer på fremover.

Hjælp børn med at genkende Åndens påvirkning

I kan hjælpe jeres børn med at genkende Åndens påvirkning ved at henlede opmærksomheden på deres følelser. Ældste Robert D. Hales har fortalt om følgende oplevelse:

»Efter at jeg var blevet døbt og bekræftet, trak min mor mig til side og spurgte: »Hvad føler du?« Jeg beskrev, så godt jeg kunne, den varme følelse af fred, trøst og lykke, som jeg havde. Mor forklarede mig, at det, som jeg følte, var den gave, som jeg netop havde modtaget – Helligåndens gave. Hun fortalte mig, at hvis jeg levede værdigt, ville jeg have den gave hos mig for bestandigt. Det var en belæring, som har stået levende for mig gennem hele mit liv« (*Stjernen*, juli 1999, s. 39).

Lær af naturen

I kan anvende daglige iagttagelser af naturen til at lære jeres børn om evangeliet (se »Se efter undervisningsemner overalt«, side 22–23, samt »Sammenligninger og illustrationer«, side 178–179). Et barns bemærkninger om forårsblomsters skønhed kan for eksempel føre til en samtale om Jesu Kristi opstandelse. At så frø sammen er et glimrende tidspunkt at tale om, hvordan Alma sammenlignede Guds ord med et sædekorn (se Alma 32:28–43).

Hvis I er opmærksomme, kan I stille og konsekvent vende mange af jeres børns oplevelser til muligheder for at undervise.

PÅVIRKNINGEN AF ANDRE FAMILIEMEDLEMMERS UNDERVISNING

Selv om forældre har hovedansvaret for at undervise deres børn i evangeliet, kan andre familiemedlemmer være til stor hjælp. Forældre bør opsøge muligheder for at lade andre familiemedlemmer undervise og styrke deres børn.

Påvirkningen fra bedsteforældres undervisning

Bedsteforældre kan styrke og inspirere deres børnebørn, når de fortæller om deres oplevelser, vidnesbyrd og tro. Deres sande beretninger om lydighed, om at lære af sine fejl, om at yde ofre for at nå evige mål og glad at imødegå problemer kan hjælpe børnene, når de kommer ud for lignende oplevelser. Udover at tale med deres børnebørn kan bedsteforældre skrive deres vidnesbyrd og oplevelser i dagbøger, som kan opløfte og belære familiemedlemmer nu og i kommende generationer.

Søster Susan L. Warner, der tjente som andenrådgiver i Primarys hovedbestyrelse, har fortalt følgende historie:

»Jeg kender en bedstefar, som for nylig til en familiesammenkomst i bjergene tog sine børnebørn med ud at gå en tur. Da de kom til en rydning i skoven, bad han de små børn om at sætte sig ned på en træstamme, mens han fortalte dem om en 14-årig dreng ved navn Joseph Smith, som ønskede at stille vor himmelske Fader nogle spørgsmål, som bekymrede ham. Bedstefaderen forklarede, at drengen Joseph gik ud i en lund i nærheden af sit hjem for at bede og havde tro på, at Gud ville svare ham. Børnebørnene lyttede stille, men den fire-årige Johnny, der tit har svært ved at sidde stille, kunne ikke nære sig: »Den historie har jeg hørt før,« røg det ud af munden på ham.

Bedstefaderen fortalte om Josephs oprigtige bøn, og hvordan den blev besvaret med et herligt besøg af vor himmelske Fader og hans Søn, Jesus Kristus. Da han blev færdig, greb lille Johnny sin bedstefars hånd og sagde: »Det var et godt vidnesbyrd, bedstefar.« Han elskede at høre historien igen.

Selv om bedstefaderen havde gentaget denne hellige beretning mange gange i sit liv, sagde han: »Aldrig før har Herrens Ånd båret stærkere vidnesbyrd, end da jeg bar mit vidnesbyrd om Joseph Smith for mine børnebørn.« Bedstefaderen og børnene havde mærket Helligåndens vidnesbyrd« (*Liahona*, jan. 1999, s. 78).

Selv hvis bedsteforældre bor langt væk fra deres børnebørn, kan de stadig påvirke dem på en god måde. Ved telefonopringninger eller breve, hvori de roser og opmuntrer, kan de inspirere til tillid og give råd.

Påvirkningen fra søskendes undervisning

Forældre bør motivere deres børn til at hjælpe hinanden med at lære og udvikle sig. Større søskende kan ofte være gode eksempler for deres mindre søskende og kan få til opgave at lære dem, hvordan man udføre pligter i hjemmet. Når en søn er på fuldtidsmission, kan han ved sit eksempel og sine breve have stor indflydelse på en af sine mindre brødres ønske om at tjene. Når en søster gifter sig i templet, kan hun fortælles sine søskende om sin begejstring og sit vidnesbyrd. Når børn villigt hjælper med pligterne derhjemme, er de et godt eksempel og lærer hinanden om tjeneste og ansvar. De lærer også selv mere.

Påvirkningen fra onklers, tanters samt fætters og kusiners undervisning

Der kan være tidspunkter, hvor onkler, tanter, fætre og kusiner kan prøve at nå ind til og hjælpe et familiedlem, når forældrene ikke kan.

En far mindedes, hvordan hans søn blev påvirket af en fætter. Sønnen havde i flere uger nægtet at gå i kirke. Generalkonferencen nærmede sig, og hans fætter, der var spændt på at være med, stod tidligt op om morgenen og stod i kø for at få en plads i Tabernaklet i Salt Lake City. Sønnen så dette eksempel, blev rørt over sin fætters tro og begejstring og blev motiveret til at gå i kirke igen. Denne beslutning ændrede hans liv, og senere blev han en trofast fuldtidsmissionær.

En mor har fortalt om den positive påvirkning, som hendes bror og hans familie havde, da hun og hendes mand en sommer sendte hendes søn hen for at bo hos dem og arbejde på deres benzintank. En anden kvinde mindedes med taknemmelighed en samtale, som hendes søn havde med en yndlingsonkel. På grund af denne

samtale valgte hendes søn at undgå venner, der påvirkede hans opførsel på skadelig vis.

Påvirkningen fra børns undervisning

Når forældre lytter til deres børn, kan de lære et hav af sandheder. Ældste Russell M. Nelson beskrev et tidspunkt, hvor han lærte noget af en af sine døtre:

»Da vores yngste datter var omkring fire år gammel, kom jeg en aften ret sent hjem fra mit arbejde på hospitalet. Jeg fandt min kære hustru meget træt ... Så jeg tilbød at gøre vores fire-årige parat til at komme i seng. Jeg begyndte at udstede ordrene: ›Tag dit tøj af, hæng det op; tag dit nattøj på; børst dine tænder; bed din aftenbøn‹ osv. i en tone, der ville være passende for en erfaren sergent i hæren. Pludselig bøjede hun hovedet til den ene side, så på mig med tankefuldt blik og sagde: ›Far, ejer du mig?‹

Hun lærte mig om noget vigtigt. Jeg brugte tvang over for denne søde lille sjæl. At bruge tvang til at beherske børn er Satans teknik, ikke Frelserens« (*Stjernen*, juli 1991, s. 22).

HJEMMEUNDERVISNING OG BESØGSUNDERVISNING

Jeg håber, at hjemmelærere og besøglærerinder vil opleve to ting:
For det første udfordringen i det ansvar, som ligger i deres store kaldelse,
og for det andet glæden over og resultatet af deres arbejde –
især med de af os, der er mindre aktive.

Præsident Gordon B. Hinckley

UNDERVISNINGEN I HJEMMEUNDERVISNING

Hvis du er hjemmelærer, er du lærer i evangeliet. Ud over at tage dig af de familiers ve og vel, som du og din kammerat har fået tildelt, bringer du et evangelisk budskab mindst en gang om måneden. Skrifterne belærer om, at hjemmelærere skal »advare, forklare, formane, lære og indbyde alle til at komme til Kristus« (L&P 20:59).

For at undervise de familier, som du har fået tildelt, bør du forberede dig åndeligt og lære at anvende de principper for undervisning i evangeliet, som omtales i denne bog. Du bør ligeledes bestræbe dig på konstant at forbedre din undervisning (se »Lav en plan til forbedring af din undervisning«, side 24–27).

I din opgave som hjemmelærer har du et særligt behov for en sådan forberedelse og for fortsat forbedring. Kendskab til de grundlæggende evangeliske principper vil hjælpe dig med at undervise i budskaber på en måde, som vil hjælpe alle dem, som du underviser, om de så er mindre aktive medlemmer, der ikke er vant til at deltage i samtaler om evangeliet, eller om de er aktive, erfarne medlemmer af Kirken.

Husk, at forskellige mennesker kræver forskellige undervisningsmetoder. Du skal måske give et budskab i en familie, hvor der er børn i mange forskellige aldre. Du kan få til opgave at hjælpe nyomvendte ind i fællesskabet. Eller du kan få mulighed for at besøge ældre eller enlige medlemmer.

Et par hjemmelærere, der tænkte nøje over deres lektion, dukkede op på deres besøg med fiskestænger. Deres lommer var fyldte med lokkemad. Familienmedlemmerne ønskede at vide hvorfor, men hjemmelærerne ville ikke sige det, før det var

tid til deres budskab. De havde ingen problemer med at samle børnene omkring sig og få deres opmærksomhed. Så viste en af hjemmelærerne, hvordan en fisker lokker en fisk til at blive fanget. Han forklarede, at små fisk ofte er lettere at narre end ældre og mere erfarne fisk. Han sammenlignede lokkemaden med Satans fristelser og lærte familien, at Satan bruger listige måder til at prøve at fange os og tage vores frihed væk. Det var en lektion, som familien huskede.

Som hjemmelærer har du særlige muligheder for at vise dem, du underviser kærlighed. Som præsident Ezra Taft Benson belærte om, bør man »gøre de små ting, som betyder så meget for en familie. Kend for eksempel alle familiemedlemmernes navne. Vær opmærksomme på fødselsdage, velsignelser, dåb og bryllupper. Skriv lejlighedsvis passende anerkendelseskort, eller ring op og ønsk et familiemedlem til lykke med særlige bedrifter eller resultater« (*Stjernen*, juli 1987, s. 47). Du kan hjælpe familien i svære tider, støtte børnene og de unge i deres aktiviteter og sikre dig, at præstedømmelederne underrettes om familiens behov.

Udvælgelse af et budskab

Når du vælger det budskab, som du vil give, bør du huske følgende vejledning: »Hjemmelærerne præsenterer almindeligvis Det Første Præsidentskabs budskab, der er trykt i *Liahona*. Der kan komme yderligere budskaber fra biskoppen eller andre lokale ledere. Husstandens overhoved kan også bede om, at hjemmelærerne giver et særligt budskab. Hjemmelærernes budskaber bør baseres på skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme« (*Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 169).

Forberedelse af budskabet

Forbered hvert hjemmelærerbudskab lige så grundigt, som du ville forberede en lektion til en klasse i Kirken. Følgende forslag kan hjælpe dig:

- Gennemgå lektionen. Rådfør dig med din kammerat om, hvad I hver især vil sige under præsentationen.

- Hvis du fremlægger et budskab fra Det Første Præsidentskab eller noget andet, hvortil der ikke findes en lektionsplan, så følg de forslag, der findes i »Lav lektioner ud fra konferencetaler og andre kilder«, side 100–101.
- Tilpas budskabet og undervisningsmetoderne til de enkelte familiemedlemmers baggrund, alder og interesser, som du underviser. Gør lektionen interessant og anvendelig for hvert familiemedlem.
- Sørg for, at budskabet vil være kort nok til at fastholde alle de tilstedeværendes interesse.

Giv budskabet

Husk, at familiens overhoved bør føre an og lede, når I er på besøg. Husk også følgende forslag:

- Bed og læs skrifterne sammen, når det er muligt. Brug skrifterne ved enhver passende lejlighed. Tag dem med på alle besøg. Brug dem til at besvare spørgsmål og give råd.
- Følg Åndens tilskyndelser, når du underviser.
- Undgå lange samtaler, som ikke er interessante eller til hjælp for alle tilstedeværende. Vær opmærksom på tidsbegrænsningerne i de familier, som du besøger.
- Find måder at få hvert familiemedlem til at deltage i lektionerne på. Udvis stor interesse for hver enkelt.
- Bær vidnesbyrd om de sandheder, som du underviser i. Giv eksempler på, hvordan man kan anvende disse sandheder i hverdagen.

UNDERVISNINGEN I BESØGSUNDERVISNING

Når du får til opgave at være besøgs-lærerinde, er det en vigtig del af dit ansvar at komme »til at kende de åndelige og timelige behov, som hver søster og hendes familie har« og at give »åndelige belæringer ved hjælp af et månedligt budskab« (*Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 203). Du er lærer i evangeliet.

For at undervise de søstre, som du har fået tildelt, bør du forberede dig åndeligt og lære at anvende de principper for undervisning i evangeliet, som omtales i denne bog. Du bør ligeledes bestræbe dig på konstant at forbedre din undervisning (se »Lav en plan til forbedring af din undervisning«, side 24–27).

Denne forberedelse vil være dig en stor hjælp, fordi du kan blive kaldet til at undervise søstre i mange forskellige situationer. Du kan komme til at undervise unge, ældre, gifte, enlige, fraskilte, nyomvendte, meget aktive eller mindre aktive i Kirken, veluddannede søstre, søstre med indlæringsvanskeligheder, travle, ensomme, imødekommende eller modvillige søstre. Forskellige søstre kræver forskellige undervisningsmetoder. Uanset hvilke forhold disse søstre, som du underviser, lever under, kan du hjælpe dem med at komme til at lære Frelseren bedre at kende og efterleve hans evangelium mere trofast.

Da søster Elaine L. Jack tjente som præsidentinde for Hjælpeforeningens hovedbestyrelse, fortalte hun følgende historie:

»Priscilla Samson-Davis, en søster fra Ghana, har kendt til at kæmpe. Der har været mange sten på vejen i hendes liv.

Som lærer har hun set familier pleje deres børn gennem dysenteri og malaria, arbejde hårdt, dagligt købslå om sække med ris, løg, tomater, hvad som helst for at holde deres familie i live. Hun er også besøglærerinde og tager regelmæssigt bussen for at besøge en søster i den anden ende af byen. Da hun blev spurgt, om dette besøg var en byrde på baggrund af alt det, hun skulle klare, svarede hun ganske enkelt: »Det er ikke svært. Den kvinde, jeg besøger, kan ikke læse. Når jeg kommer, læser jeg i skriften for hende.«

Hendes enkle svar vidner om den tro og overbevisning, hun havde om, at hun var på den rette vej. Selv om hendes bus bevæger sig langsomt og sikkert følger gaderne på kryds og tværs, er vejen i Herrens øjne lige og snæver, for hun går i den rigtige retning. Hun udfører Faderens gerning« (*Stjernen*, juli 1994, s. 16).

Udvælgelse af budskabet

Når du vælger det budskab, som du vil give, bør du huske følgende vejledning: »Besøglærerinderne giver åndelige belæringer ved hjælp af et månedligt budskab. De budskaber, der er trykt i *Liahona*, bruges som en vejledning og tilpasses den enkelte søsters behov« (*Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 203). Søg Åndens vejledning, og gennemgå nøje det månedlige budskab sammen med din kammerat, og tænk dernæst med en bøn i hjertet på hver søster, som du underviser. Foruden det forberedte budskab bør du benytte skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme som din hovedkilde til at plan-

lægge budskabet. Du kan supplere disse hjælpekilder med andre materialer, der er udgivet af Kirken.

Forberedelse af budskabet

Forbered hvert besøglærerindebudskab lige så grundigt, som du ville forberede en lektion til en klasse i Kirken. Følgende forslag kan hjælpe dig:

- Gennemgå lektionen. Rådfør dig med din kammerat om, hvad I hver især vil sige under præsentationen.
- Følgende forslag findes i »Lav lektioner ud fra konference taler og andre kilder«, side 100–101.
- Tilpas budskabet og undervisningsmetoderne efter den enkelte søsters forhold, baggrund, alder og interesser, som du underviser.

Giv budskabet

Følgende forslag vil hjælpe dig, når du underviser de søstre, som du besøger:

- Bed og læs skrifterne sammen, når det er muligt. Brug skrifterne ved enhver passende lejlighed. Tag dem med på alle besøg. Brug dem til at besvare spørgsmål og give råd.
- Følg Åndens tilskyndelser, når du underviser.
- Vær opmærksom på de søstres begrænsede tid, som du besøger.
- Find måder at få de søstre, som I besøger, til at deltage i lektionerne på. Udvis stor interesse for, hvad de har at sige.
- Bær vidnesbyrd om de sandheder, som du underviser om. Giv eksempler på, hvordan man kan anvende disse sandheder i hverdagen.

E

UNDERVISNING FOR LEDERE

1

AT LEDE ER AT UNDERVISE

Ældste Boyd K. Packer understregede, at alle ledere i Kirken tjener som lærere: »Profeten er lærer; hans rådgivere er lærere; generalautoriteterne er lærere. Stavs- og missionspræsidenter er lærere; højrådsmedlemmer og kvorumspræsidenter er lærere; biskopper er lærere og så videre i alle Kirkens organisationer. Kirken går fremad støttet af den kraft, der vindes ved undervisning« (Teach Ye Diligently, rev. udg. 1991, s. 3–4).

Ved en ungdomskonference i Kirken bevidnede et voksent medlem af Kirken et inspirerende eksempel på den påvirkning, som ledere kan have, når de underviser i sande principper. Han berettede:

»Ved konferencens afslutning, blev der holdt en fest. Dansebandet mødte op uden skjorter på. Mens de voksne så til, gik en gruppe unge hen til scenen og gav en eller anden hentydning til bandet, som medlemmerne af bandet protesterede over. Nogle unge kom snart ind med nogle skjorter, og medlemmerne af bandet tog dem meget modvilligt på.

Da musikken begyndte, var den høj, og den blev ved med at blive højere. Netop på det tidspunkt, hvor de voksne begyndte at blive bekymrede, samlede en gruppe unge sig midt på gulvet og gik sammen hen til scenen. De bad om at få musikken dæmpet. Bandet vægrede sig, men de unge insisterede, og så skruede bandet ned for musikken. Da musikken atter blev højere, samledes de unge og konfronterede bandet igen. Dette samme mønster gentog sig en tredje gang. Til sidst gik gruppen til stavspræsidenten. De sagde: »Vi synes ikke, at denne musik er passende. I stedet for at fortsætte festen, vil de af os, der kunne tænke os det, hellere tage hen til en anden bygning og holde en fireside. Vi kan selv gøre det, men hvis I voksne ønsker at komme med, er det i orden.« Festen sluttede, og de unge mænd og piger mødtes i en anden bygning.

Bagefter spurgte jeg stavspræsidenten, hvordan dette var sket. Han sagde, at omkring fem år forinden havde et af højrådsmedlemmerne sagt: »Hvis vi ønsker at lære de unge mennesker standarder, er vi nødt til at være helt klar over, hvordan

de bør være. Stavspræsidentskabet bør fortælle os det første skridt, som vi bør tage.« Det tog nogen tid for stavspræsidentskabet at få en klar forståelse af standarderne, og af hvordan de skulle anvendes i deres stav. Det krævede endnu længere tid at hjælpe højrådet med at forstå og komme til at interessere sig for disse standarder, og endnu længere tid at få biskopperne med på vognen. Indtil det tidspunkt havde forældre og unge fået modstridende signaler, men nu var lederne for første gang parat til at undervise i standarderne.

Og så underviste de i dem, år efter år på alle niveauer i hele staven. Resultatet var det, som jeg var vidne til den aften til ungdomskonferencens fest.

Jeg lærte, at ledes påvirkning kan være meget stor, når de samvittighedsfuldt sætter sig for at opfylde deres pligt til at undervise de hellige. Jeg lærte endvidere, at et blandet budskab slet ikke er noget budskab, og at den tid, som man bruger på at blive solidt forankret i det, der bør undervises i, betaler sig. Og endelig så jeg selv modenheten, visdommen og det moralske mod hos unge, der er blevet ordentligt undervist.«

Dit ansvar som leder for at undervise i evangeliet

En af de vigtigste måder, hvorpå du kan udføre dine ansvar som leder i Kirken, er ved undervisning (se *Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 305–307). Ældste Gordon B. Hinckley har belært: »Effektiv undervisning er selve kernen i lederskab i Kirken« (»How to Be a Teacher When Your Role as a Leader Requires You to Teach«, generalautoriteternes præstedømmebestyrelsesmøde, 5. feb. 1969; citeret af Jeffrey R. Holland i *Ensign*, maj 1998, s. 26).

Herren er det overlegne eksempel på en leder, der virker som lærer: »Jesus gik omkring i alle byerne og landsbyerne, underviste i deres synagoger [og] prædikede evangeliet om Riget« (Matt 9:35). Ældste Boyd K. Packer pointerede: »Herren er vores eksempel. Det ville være svært at beskrive Herren som en leder. Lad mig gentage dette. Det ville være svært at

beskrive Herren som en leder. Han var en *lærer!* Dette er idealet, forbilledet« (seminar for regionalrepræsentanter, 6. apr. 1984).

Skrifterne indeholder talrige beretninger om andre ledere, der tjente som lærere i evangeliet. Adam og mange af hans efterkommere var »retfærdighedens prædikere og talte og profeterede og formanede alle mennesker over alt til at omvende sig.« »Og menneskenes børn blev belært om troen« gennem deres forkyndelse (se Moses 6:23). »I templet og hjemme fortsatte [de første apostle] hver dag med at undervise og forkynde, at Jesus er den Salvende« (ApG 5:42). Kong Mosiah vidnede: »Og jeg har selv arbejdet med den kraft og de evner, jeg har været i besiddelse af, for at lære jer Guds bud og for at opretholde fred i landet« (Mosiah 29:14).

Nogle måder at undervise på som leder

Vær et retskaffent eksempel

Som leder underviser du i evangeliet ved den måde, som du lever på. Det forventes af dig, at du holder befalingerne, er venlig og er en trofast tjener for Herren og dem, som du er leder for. Ved at være et retskaffent eksempel styrker du andre i deres beslutning om at efterleve evangeliet.

Følg Kirkens retningslinier og fremgangsmåder

Når du trofast følger de fastlagte modeller for ledelse i Kirken, underviser du alle, som du arbejder sammen med. Du hjælper andre med at se, hvordan de skal opfylde deres pligter. For eksempel viser ledere i Det Melkisedekske Præstedømme, der regelmæssigt afholder hjemmelærerinterview, hvordan dette skal gøres.

Vær hurtig til at tale om evangeliets principper

Ledere har mange regulære muligheder for at undervise i evangeliet. Disse muligheder omfatter lederskabsmøder (se side 152) og interview (se side 153). Du vil opleve, at der i den almindelige ledelse og kontakt med andre vil opstå andre muligheder af sig selv.

Som ung biskop og bogtrykker arbejdede Thomas S. Monson ofte sammen med præsident J. Reuben Clark jun., som dengang var medlem af Det Første Præsidentskab. Når de arbejdede sammen, benyttede præsident Clark ofte muligheden for at undervise i evangeliet. Flere år senere fortalte præsident Monson om en sådan lejlighed, som havde stor indvirkning på ham:

»[Præsident Clark bad] mig om at læse beretningen højt i Lukas om manden, som var fuld af spedalskhed. Derefter bad han mig om at fortsætte med at læse i Lukas om manden, der var plaget af lammelse og den initiativrige måde, hvorpå han blev fremstillet for Herren, som helbredte ham. Præsident Clark tog et lommelærklæde op af lommen og tørrede sine øjne for tårer. Han sagde: »Efterhånden som vi bliver ældre, bliver tårerne flere.« Efter nogle få afskedsord forlod jeg hans kontor og efterlod ham alene tilbage med sine tanker og tårer.

En sen aften afleverede jeg nogle sidste korrekturer til hans kontor i hans hjem i Salt Lake City. Præsident Clark læste i Prædikerens Bog, og han var i et stille og eftertænksomt humør. Han lænede sig tilbage fra sit store skrivebord, hvor der var stakkevis af bøger og papirer. Han holdt skrifterne i sin hånd, løftede blikket fra den trykte side og læste højt for mig: »Når du har hørt det hele, skal du drage den slutning: Frygt Gud, og hold hans bud, det skal alle mennesker!« (Præd 12:13). Han udbrød: »En skattet sandhed! En dyb filosofi!

Hvor var det en stor velsignelse for mig at lære dagligt af sådan en mesterlærer ... Da han vidste, at jeg var en nyligt udnævnt biskop, der præsidere over et krævende ward, fremhævede han behovet for, at jeg kendte medlemmerne i mit ward, forstod deres forhold og betjente dem efter deres behov.

En dag fortalte han om Frelseren, der opvækkede enkens søn i Nain fra de døde, som det står beskrevet i Lukasevangeliet. Da præsident Clark lukkede Bibelen, lagde jeg mærke til, at han græd. Med sagte stemme sagde han: »Tom, vær god ved enken, og tag dig af den fattige!« (*Inspiring Experiences that Build Faith*, 1994, s. 233–234).

At lede i Kirken er at undervise, og at forbedre sig som leder er at lære at undervise mere effektivt – fra talerstolen, til lederskabsmøder og på tomandshånd.

UNDERVISNING VED LEDERSKABSMØDER

Herren sagde: »Og se, nu giver jeg jer en befaling: Når I kommer sammen, skal I belære og opbygge hinanden, for at I kan vide, hvorledes I skal ordne og lede min kirke, og hvorledes I skal forholde jer med hensyn til de forskellige punkter i mine love og befalinger, som jeg har givet jer. Således skal I blive undervist i min kirkes lov og blive helliggjort ved det, I har fået; og I skal forpligte jer til at handle i al hellighed for mig.« (L&P 43:8–9).

Ældste Jeffrey R. Holland sagde, idet han henviste til denne åbenbaring: »Lad os ved vore administrative møder ›belære og opbygge‹, som åbenbaringerne siger, så at vore lærdomme selv der må være ›fra det høje‹« (Stjernen, juli 1998, s. 16; se også L&P 43:16).

Da tiden til lederskabsmøderne er begrænset, bør den tid, der bruges på undervisning, planlægges nøje. Ved nogle møder kan undervisningen bestå af en kort åndelig tanke ved indledningen. Ved andre møder kan en eller flere deltagere i forvejen blive bedt om at lede gruppen i et detaljeret studium af udvalgte emner. De, der modtager sådanne opgaver, bør anvende de undervisningsprincipper og -metoder, der anbefales i denne bog.

Afgørelse af hvad der skal undervises i

Som forberedelse til lederskabsmøder, som vil omfatte detaljeret undervisning, bør de præsiderende ledere ved hjælp af bøn afgøre, hvad der skal undervises i, og hvem der skal bedes om at undervise. De

kan vælge doktrinære emner eller emner, der har med ledelse i Kirken og de tilstedeværendes pligter at gøre. Herren sagde:

»Og jeg befaler, at I skal undervise hinanden i rigets lære. Lær flittigt, og min nåde skal ledsage jer, så I kan blive mere fuldkomment undervist i evangeliets teori, principper, lære og lov og i alle ting, som tilhører Guds rige og er nyttigt for jer at forstå« (L&P 88:77–78).

Skrifterne er det grundlæggende kilde-materiale til studium ved lederskabsmøder: »[Jeg giver] dig den befaling«, rådede Herren, »at du skal forlade dig på det, som er skrevet. Thi deri er alle de ting skrevet, der angår min kirkes grundvold, mit evangelium og min klippe« (L&P 18:3–4). Andre kildematerialer er *Kirkens instruktionshåndbog*, taler fra generalkonferencer og andre lærdomme af sidste dages profeter (se »Lav lektioner ud fra konferencetaler og andre kilder«, side 100–101, for hjælp til at udarbejde lektioner ud fra disse kildematerialer).

Indbyd Ånden ved ærbødighed

Vi kan undervise i og lære om evangeliet og blive opbygget sammen, når Ånden er hos os (se L&P 42:14; 50:17–24). Vi kan indbyde Ånden ved vores ærbødighed (se »Indbyd Ånden, når du underviser«, side 45–46; »Ærbødighed«, side 82–83). Ved lederskabsmøder kan de, der præsiderer over og leder mødet, motivere til ærbødighed ved at sidde på deres plads før mødet begynder. Ved deres adfærd kan de hjælpe med at slå tonen an til møderne. Andre ledere, der er til stede, kan ligeledes komme før tiden, medbringe deres skrifter, håndbøger og skrivematerialer samt forberede sig stille og under bøn.

Den bøn, der bedes ved indledningen af et lederskabsmøde, kan hjælpe med at skabe ærbødighed og indbyde Ånden. En åndelig tanke giver også en god mulighed for at undervise og lære om evangeliets principper. Til nogle lederskabsmøder kan passende indledende musik og sange under mødet hjælpe med at forberede de tilstedeværendes hjerte og sind.

UNDERVISNING UNDER INTERVIEW

Præsident Monson har fortalt om følgende oplevelse:

»Da jeg nærmede mig min attenårs fødselsdag ... fik jeg en anbefaling til at modtage Det Melkisedekske Præstedømme. Det var min opgave at ringe til stavspræsidenten, Paul C. Child, for at træffe en aftale og få et interview. Han var en, der elskede og forstod de hellige skrifter. Han var interesseret i, at alle andre skulle elske og forstå dem på samme måde. Jeg kendte gennem andre til hans ret omstændelige og ransagende interview, og min telefonsamtale med ham lød nogenlunde sådan her:

»Goddag, præsident Child. Det er Tom Monson. Biskoppen har bedt mig om at bede dig om at få et interview hos dig.«

»Fint, bror Monson. Hvornår kan du besøge mig?«

Da jeg vidste, at hans nadvermøde begyndte klokken seks, og jeg ønskede en minimal afsløring af min viden om skrifterne ved mønstringen hos ham, foreslog jeg: »Hvad med klokken fem på søndag?«

Han svarede: »Åh, bror Monson, det vil ikke give os tid nok til at studere skrifterne. Vil du ikke nok komme klokken to; og medbring dine skrifter med dine personlige markeringer og henvisninger« (*Inspiring Experiences that Build Faith*, 1994, s. 193).

Den unge Thomas Monson opdagede, at et interview med stavspræsidenten var mere end blot et »interview«; det var en mulighed for at studere og lære om evangeliet.

Principper for undervisning under interview

Hvis du afholder interview, kan følgende principper hjælpe dig.

»Opbevar altid livets ord i sindet« (L&P 84:85).

Husk, at Herren kender de medlemmer, som du afholder møde med. Han kender deres behov, bekymringer, styrker og svagheder. Ånden vil ofte tilskynde og belære dig, når du forbereder dig til at hjælpe enkeltpersoner og familier.

Herren sagde: »Opbevar altid livets ord i sindet, og det skal gives jer i samme stund, den del, der skal udmåles til hver« (L&P 84:85). Når du studerer skrifterne, bør du være åben for den mulighed, at bestemte skriftsteder kan være nøjagtig det, som nogen har behov for at høre til et interview. En oplevelse, som en biskop har fortalt om, viser denne sandhed:

»En mandag morgen læste jeg i Lære og Pagter om omvendelse og tilgivelse. Guddommeligt sandhed strømmede til mit sind og hjerte, især om at tilgive sig selv. Jeg havde aldrig tænkt over, at sandheden »jeg, Herren tilgiver, hvem jeg vil, men af jer forlanges det, at I tilgiver alle mennesker« (L&P 64:10), kunne gælde en selv.

Jeg afsluttede min læsning for den morgen og gik i gang med mit arbejde. Næste aften havde jeg et møde med et ægtepar, hvis ægteskab skrantede. Da jeg talte med dem, forklarede søsteren noget, som var sket for hende som ung pige, da hun overtrådte loven, hvilket på det tidspunkt kunne have ført til en civil retssag. Der var gået 30 år, og det, der var sket havde ingen betydning i dag, men hun følte sig stadig tynget af skyld. Jeg kom straks i tanke om dette vers fra Lære og Pagter, og det bragte en plaget sjæl fred. Hvor var det et stort vidnesbyrd for mig om, at dagligt studium af skriften gav så hurtigt afkast.«

Bær vidnesbyrd om skrifterne og de principper, som de belærer om

Når du sætter din lid til skrifterne til at udføre interview, bør du bære vidnesbyrd om dem. Du kan også fortælle om oplevelser for at vise, hvordan et princip, der omtales, har velsignet dit liv og andres.

NÅR LEDERE UNDERVISER LÆRERE

Hvis du er leder i Kirken, er et af dine største ansvar at undervise lærerne i din organisation i deres pligter og styre deres indsats for at blive bedre. Det gør du nogle gange til lederskabsmøder (se side 152) og lærerudviklingsmøder, og nogle gange kræver det undervisning af en enkelt. Din indsats for at opfylde dette ansvar kan være et stort bidrag til undervisningens kvalitet i Kirken.

Se afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog* s. 305–306 samt *Bedre undervisning i evangeliet: En vejledning for ledere*, s. 4–6, for vejledning i, hvad du bør gøre for at vejlede den enkelte lærer. Her følger fem forslag til, hvordan man yder den vejledning, som beskrives i disse håndbøger.

Nær ren kærlighed til hver enkelt lærer

Vi er nogle gange tilbøjelige til at kritisere og tror, at hvis vi påpeger nogens mangler, vil de ønske at forandre sig. Dette er sjældent tilfældet. Kritik fører for det meste til forsvar og modløshed. Lærere vil være mere modtagelige for dine råd, når de mærker din kristuslignende kærlighed til dem og ved, at du oprigtigt ønsker at hjælpe dem. En søster, som med tiden blev en effektiv leder for lærere, havde en oplevelse tidligt i sin tjeneste i Kirken, der lærte hende dette princip. Oplevelsen ændrede for stedse hendes indstilling til undervisning:

»Jeg var nygift og havde en opgave i Hjælpeforeningen med at hjælpe med at forbedre undervisningen. Jeg indså det ikke på det tidspunkt, men jeg interesserede mig for meget for opgaven og ikke

nok for den lærer, hvis klasse jeg overværede. Jeg sagde på så mange måder: »Du skulle have gjort det på den måde.« Det svar, jeg fik, blev ikke helt sagt på denne måde, men det skinnede umiskendeligt igennem: »Så gør det selv. Hvis jeg ikke gør, som du synes, det bør gøres, så overtag klassen.« Jeg lærte med det samme, at det, som jeg manglede, var kærlighed. Jeg elskede hende ikke nok. Jeg respekterede hende ikke nok.«

Gør opmærksom på de gode ting, som læreren gør

Folk har det med at elske at gøre ting, som de føler, at de gør godt. Din oprigtige ros gør det, som kritik ikke kan gøre for at opmuntre lærere og hjælpe dem med fortsat at blive bedre.

Når du elsker de lærere, som du tjener sammen med, vil din ros være oprigtig. Og du vil finde meget at rose, fordi enhver lærer har egenskaber, der er værd at lægge mærke til. En lærer kan have en god stemme, talent for at lede samtaler eller en god forståelse af skrifterne eller Kirkens historie. En anden lærer kan være organiseret, og en anden kan have et ydmygt og stærkt vidnesbyrd.

Ros bør være konkret. Du kan for eksempel sige til en lærer: »Jeg syntes, at det billede, som du viste af Frelseren, underbyggede budskabet virkelig godt« eller: »Dit vidnesbyrd i slutningen af lektionen hjalp mig med at mærke Ånden« eller: »Jeg kan lide den måde, hvorpå du taklede det svære spørgsmål.« Konkrete bemærkninger er ofte mere motiverende end generelle bemærkninger, fordi de viser, at du er interesseret nok til at observere opmærksomt.

Du vil få mange muligheder for at gøre opmærksom på de gode ting, som lærere gør. Det kan du gøre til lærerudviklingsmøder, og når du mødes med lærerne enkeltvis for at rådføre dig med dem (se »Opnå støtte fra dine ledere«, side 28). Men du behøver ikke at vente på sådanne lejligheder. Du kan give ros efter en klasse, i foyeren, på en seddel eller med en telefonopringning. Du kan endda rose, mens klassen er samlet, hvis det ikke vil gøre læreren forlegen.

Respektér hver lærers guddommelige muligheder

Ud over at erkende en enkelt lærers nuværende evner, bør du erkende lærernes guddommelige muligheder. De er vor himmelske Faders åndelige børn, og de har uendelige evner. Med den rette næring og deres egen ydmyge pligttrøskab kan de blive bedre og udvikle deres talenter og evner.

Lad lærerne lave deres egen plan for at blive bedre

Når lærere ved, at du elsker dem og sætter pris på deres indsats, vil de føle sig bedre tilpas med at bede om hjælp. Når de rådfører sig med dig, bør du hjælpe dem med at lave deres egen plan for at blive bedre. Denne indstilling opfylder princippet om, at lærere (og i dette tilfælde ledere) bør hjælpe andre med at påtage sig ansvaret for at lære og udvikle sig (se »Hjælp den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende«, side 61–62). Folk lærer altid bedst og vokser mest, når de selv tager initiativet. Det er for det meste bedre for lærere at udvikle sig langsomt på grundlag af deres egne planer, end at ledere presser dem til at udvikle sig hurtigere (se »Lav en plan til forbedring af din undervisning«, side 24–27).

Korriger i ydmyghed, kærlighed og ved Helligåndens vejledning

Selv om det generelt er bedst at lade lærere lave deres egen plan for at blive bedre, vil det nogle gange være nødvendigt, at du korrigerer. Vær mild og ydmyg, når du gør det. Husk, at der kun bør irttesættes, »når den Helligånd driver dertil«, og det bør efterfølges af større kærlighed (L&P 121:43). Følgende historie viser disse vigtige principper:

»Da jeg engang var medlem af et biskopråd, havde jeg engang en opgave hos Det Aronske Præstedømmes kvorummer. Da jeg i begyndelsen tog til kvorumsmøde, blev jeg meget bekymret. Vejlederen holdt en meget fin lektion og forkastede så alt det gode, som han havde gjort, ved at sige: »Tja, det er det, som vi lærer, men sådan er det i virkeligheden ikke.« Jeg blev meget bekymret over dette, og uden at kritisere vejlederen bar jeg mit vidnesbyrd og sikrede mig, at de unge mænd havde den rette forståelse. Nogle få uger senere gjorde han det samme igen. Denne gang, efter en god lektion, drog han betydningen af streng lydighed mod det princip, som han havde undervist om, i tvivl.

Jeg ventede i nogle dage og spurgte, om jeg kunne besøge ham. Jeg fastede og bad, inden jeg tog afsted. Jeg følte stor kærlighed til denne mand og sikrede mig, at jeg ikke nærrede nogen uvenlige følelser over for ham. Da vi havde talt om de unge mænd i kvorummet, fortalte jeg ham, at jeg var bekymret over nogle af hans ideer, der ikke var helt, som kursushæftet havde angivet, at der skulle undervises i. Jeg sagde til ham, at de unge mænd var i en idealistisk alder og havde brug for at forstå idealet, så de ville kunne prøve at leve op til det. Hans øjne blev fugtige af tårer, og han begyndte at fortælle om nogen af de problemer, som han havde haft i livet, og som fik ham til at sige det, som han sagde. I vores samtale kom vi meget nær ind på hinanden. Det var ikke næste uge, men nogle få uger senere, at han i klassen nævnte, at de ting, som han tidligere havde sagt, var forkerte, og han undskyldte. Jeg føler, at kærlighed og Herrens Ånd var årsagen til denne bemærkelsesværdige forandring i hans hjerte. Det er overflødigt at sige, at han blev en bedre og bedre lærer.«

F

UNDERVISNINGSMETODER

UNDERVISNINGSMETODER

Denne del af *Undervisning, den største kaldelse* præsenterer mange forskellige metoder til undervisning i evangeliet. Du bør udvælge metoderne omhyggeligt og altid erindre dig det princip, som du underviser i, samt elevernes behov. Gennemgå oplysningerne i »Variation i undervisningen«, side 89–90; »Vælg passende metoder«, side 91, samt »Vælg effektive metoder«, side 92, når du udvælger metoder.

Metode	Side	Metode	Side
Aktivitetsark	159	Musik	172
Aktivitetssteder	159	Musik med tale (Syng en historie)	174
Aktivitetsvers.	159	Oplæsning i kor	175
Anvendelse af skriften	159	Opmærksomhedsaktiviteter (Opmærksomhedsfangere)	175
Anvendelsesteknikker	160	Opremsning	176
Arbejdsark	161	Overheadapparater	176
Audiovisuelle materialer (Video- og lydbånd)	162	Paneldiskussioner	176
Billeder	163	Papirfigurer	177
Billedmaterialer	163	Rollespil	177
Demonstrationer	164	Sammenligninger og illustrationer	178
Dramatiseringer	165	Samtaler	179
Dukkespil	166	Skrifterne, Hjælp til studium i	179
Eksempler	166	Skrifterne, Højtlesning af	179
Filmkasser	167	Skrifterne, Markering og noter i margenen af	179
Flonelstavler	167	Skrifterne, Udenadslære af	179
Foredrag	168	Skrifterne, Undervis ud fra	179
Fremsigelser	168	Spil	179
Gæstetalere	168	Spørgsmål	181
Historier	169	Summemøder	181
Hørespil	171	Syng en historie	182
Illustrationer	171	Tavler	182
Indgående analyser af bestemte emner	171	Tegneaktiviteter	182
Kort	172	Udenadslære	183
Magnettavler	172		
Marionetdukke	172		

AKTIVITETSARK

Se »Arbejdsark«, side 161–162.

AKTIVITETSSTEDER

Aktivitetssteder er steder, hvor forskellige lærere afholder undervisningsaktiviteter. Eleverne deler sig op i lige store grupper og går rundt mellem stederne. På hvert sted er der en, som leder en undervisningsaktivitet og bliver på stedet for at fortælle eller vise det samme til hver gruppe, der kommer dertil.

Du eller lederen af hvert aktivitetssted holder øje med tiden for at sørge for, at grupperne bruger den samme tid på hver aktivitet. Du kan eventuelt spille musik for at angive, hvornår det er tid til, at grupperne skal gå videre til næste sted. Sørg for, at der er tid til at opsummere oplevelsen med hele klassen.

Eksempler på aktivitetssteder

- Udstil ting, der har med et bestemt emne at gøre, og få folk til at forklare, hvad tingene er. Du kan for eksempel have aktivitetssteder om hjemmelavede madvarer og forråd af mad, vand, brændsel og nødhjælpskasser.
- Få lærerne på de forskellige aktivitetssteder til at tale om aspekter ved familieforhold, som for eksempel forældrenes rolle, opdragelse og kommunikation.
- Få nogen på hvert aktivitetssted til at forestille at være en person fra skrifterne. Få hver person til at tale om, hvordan den, som han eller hun skal forestille at være, er et eksempel på nogen, der trofast efterlever evangeliet.
- Lav aktivitetssteder med enkel kunst, spil eller aktiviteter som pionerbørn lavede.

AKTIVITETSVERS

Små børn holder af digte og sange med enkle bevægelser. Disse digte og sange omtales ofte som aktivitetsvers. Du kan bruge aktivitetsvers til at hjælpe børn med at lære om evangeliets principper. Du kan også bruge dem til at hjælpe børnene med at føle sig velkomne i begyndelsen af klassen, til at blive klar til at bede eller til at deltage i en lektion.

Det er nyttigt at have flere forskellige vers klar til brug, når som helst du ser et behov for at ændre lektionens gang eller for at få børnene til at være med i en aktivitet.

Der findes ideer til aktivitetsvers i *Børnenes sangbog*, nogle primaryhæfter samt nogle udgaver af *Lille Liahona*. Du kan lave dine egne aktivitetsvers ved at tilføje enkle bevægelser til digte og sange.

Eksempel på et aktivitetsvers

Følgende aktivitetsvers kan bruges til at lære børn at være taknemmelige for Guds skabninger. Det er taget fra primarysangen »Vor jord er så dejlig« (*Børnenes sangbog*, s. 123).

Vor jord den er rund og mægtig stor
(lav en stor cirkel med armene)
og dyr og men'sker på den bor.
Stjernerne skinner den hele nat
(»blink« med hænderne),
solen om dagen, rund, varm og stor
(lav en stor cirkel med armene).
Vor jord den er rund og mægtig stor,
Gud elsker alle men'sker på jord
(omfavn jer selv).

Hvordan man lærer eleverne et aktivitetsvers

Lær først selv ordene og bevægelserne udenad, inden du lærer eleverne et aktivitetsvers. For at lære eleverne et aktivitetsvers bør du:

1. Sige ordene og vise børnene bevægelserne. Gå langsomt frem, og overdriv bevægelserne. Dette vil hjælpe børnene med at forstå ordene og bevægelserne.
2. Bed børnene om at sige aktivitetsverset sammen med dig.
3. Gentag aktivitetsverset, hvis børnene kan lide det. Afkort det, hvis de bliver rastløse. Hvis aktivitetsverset er langt, kan du hjælpe børnene med at gøre bevægelserne, mens du selv siger ordene.

Af og til kan du bruge billeder i forbindelse med aktivitetsversene. Billeder fra Evangelisk kunst, Kirkens kursus-hæfter og *Liahona* kan være en hjælp. Du kan overveje at bruge et sæt visuelle hjælpemidler til Primary (kan fås ved hjælp af kataloget *Kirkens materialer*).

Det kan være, at nogle børn ikke vil deltage i aktivitetsverset, men kan lide at se andre gøre bevægelserne. De vil være med, når de er klar.

ANVENDELSE AF SKRIFTEN

Vi bør »[anvende] al hellig skrift på os, så at den [kan] blive os til gavn og lærdom« (1 Nephi 19:23). At anvende skriften vil sige at se, hvordan beretninger fra skriften ligner forholdene i dag og at vise, hvordan principperne, som de lærer os, relaterer til vores liv. I for eksempel en lektion om at forsvare sandheden kan man anvende historien om Abinadi for kong Noas ret på dem, du underviser (se Mosiah 11–17). For at belære om vores åndelige blindhed og Frelserens magt til at helbrede os og give os større åndeligt klarsyn, kan man anvende historien om Kristus, der helbreder den blinde mand (se Joh 9).

Du vil kunne anvende denne metode mest effektivt, når du giver familiemedlemmer eller elever i en klasse mulighed for at tænke over det, som de læser. Når du for eksempel har undervist dem om Joseph Smiths reaktion, da han næsten blev overvældet af modstanderen i den hellige lund (se JS-H 1:15–16), kan du bede eleverne om at tænke på og endda skrive en oplevelse ned, hvor de er blevet prøvet. Dernæst kan du bede dem om at tænke over, hvorfor det er vigtigt at anvende »alle [vore] kræfter på at anråbe Gud« i prøvelser (vers 16).

For at hjælpe familiemedlemmer og elever i en klasse med at indse, at skrifterne er relevante, bør du undervise på måder, som sætter fordums profeters og menneskers erfaringer i relation til enkeltpersoners erfaringer i dag. Når du forbereder hver lektion, bør du spørge dig selv, hvordan princippet (eller historien eller begivenheden) minder om noget, som familiemedlemmer eller elever i en klasse har oplevet i deres egen tilværelse. Hvis du for eksempel underviser i en lektion, der indeholder en samtale om de ti bud, kan du måske undre dig over, hvordan du skal undervise i budet, der forbyder os at lave og tilbede gudebilleder (se 2 Mos 20:4–5). De fleste medlemmer af Kirken har kun haft meget lidt erfaring med tilbedelse af gudebilleder. Men der er mange andre ting, som folk somme tider »tilbeder«. Når du underviser, kan du anvende det gamle bud i 2 Mos 20:4–5 til at sammenligne med noget, der er mere velkendt: Det moderne samfunds tilbedelse af penge, sport, fornøjelse eller popularitet.

Næsten alle historier i skrifterne kan anvendes i vores tilværelse. Tænk over følgende historie om en lærer, der anvendte en beretning fra skriften til sammenligning med dem, som hun underviste:

Et ward havde problemer med, at lærerne i Primary delte godter ud hver uge i klassen. Godterne svækkede Åndens tilstedeværelse og bortledte børnenes opmærksomhed fra lektionerne. Primarys præsidentinde bad wardets koordinator for lærerudvikling om at afholde en fællestid, som ville tage fat på problemet.

Koordinatoren for lærerudviklingen overvejede forskellige måder at forelægge ideerne på, både for lærerne og for børnene. Ingen af fremgangsmåderne syntes at være helt rigtige. Så en morgen, da hun igen tænkte på sin opgave, kom hun i tanke om beretningen om Kristus, der skaffede mad til 5000 mennesker, som hendes familie havde læst sammen for nylig. Hun kom i tanke om, at da Jesus havde skaffet skaren mad, var der folk, der fulgte ham, fordi de ønskede at få mad, og ikke fordi de ønskede at høre om evangeliet (se Joh 6:26–27).

Om søndagen fortalte koordinatoren for lærerudvikling denne historie. Hun brugte historien til at undervise om den virkelige grund til at komme i Primary: at give og få åndelig føde.

En anden måde, hvorpå man kan hjælpe andre med at anvende skrifterne i deres tilværelse er at bede dem om at sætte sig selv ind i teksten i skrifterne. Hvis nogen for eksempel sætter sig selv ind i Jakobs Brev 1:5–6, bliver belæringen om bøn lige så anvendelig for ham eller hende, som den blev for Joseph Smith:

»Hvis [jeg] står tilbage i visdom, skal [jeg] bede om at få den af Gud, som giver alle rundhåndet og uden bebrejdelser; og så vil [jeg] få den. Men [jeg] skal bede i tro, uden at tvivle.«

Vi kan ofte anvende skrifterne i vores egen tilværelse ved at spørge: »Hvad ønskede den profet, som fortalte denne beretning, at vi skulle lære af dette? Hvorfor tog han netop disse enkeltheder med?« Når vi stiller disse spørgsmål om for eksempel beretningen om Enos, kan vi få øjnene op for, hvordan de kan anvendes i vores egne erfaringer med bøn. Vi kan lære, at bøn nogle gange kræver et stort arbejde, og at vor himmelske Fader besvarer vore bønner. Vi kan ligeledes lære, at forældre påvirker deres børn, skønt det kan vare mange år, inden børnene følger deres forældres lærdomme.

Når vi anvender skrifterne i vores egen tilværelse og hjælper andre med at gøre det samme, vil vi kunne se Guds ords kraft i enhver henseende i vores tilværelse.

ANVENDELSESTEKNIKKER

Som lærer i evangeliet bør et af dine største mål være at hjælpe andre med at anvende de evangeliske principper i hverdagen. Anvendelsesteknikker kan hjælpe eleverne med at forstå de velsignelser, der følger, når vi efterlever evangeliet.

Følgende er metoder, som kan hjælpe dem, du underviser, med at efterleve de principper, som du har undervist i. Disse og mange andre metoder er beskrevet i denne sektion af bogen.

- Tal om situationer, der ligner dem, som eleverne kan komme ud for. Brug rollespil, paneldiskussioner, summemøder, lege, arbejdsark, indgående analyser af bestemte emner eller ideopremsning til at tale om, hvordan man træffer de rigtige valg i disse situationer.
- Udtænk specifikke spørgsmål om anvendelse, som I kan tale om i klassen.
- Fortæl en personlig erfaring om, hvordan efterlevelse af et evangelisk princip har velsignet din tilværelse. Du kan opfordre dem, du underviser, til kort at fortælle om deres egne erfaringer.
- Anspor dem, du underviser, til at sætte sig et eller flere mål, som kan hjælpe dem med at efterleve det princip, som du har undervist i. I en lektion om bøn kan du for eksempel motivere dem til at sætte sig et mål, der vil

hjælpe dem med at bede på en mere meningsfuld måde. Du kan bede dem om at fortælle om deres følelser næste uge.

- Læs skriftsteder, der vidner om princippet. Få dem, du underviser, til at læse deres foretrukne skriftsteder eller historier fra skriften op.
- Bed eleverne om at tænke på en sang, der hjælper dem med at huske princippet. Foreslå sange, som de kan bruge.
- Motivér dem, som du underviser, til at fortælle deres familie om lektionens budskab. De kan for eksempel fortælle om en aktivitet, sang, et arbejdsark eller skriftsted, som I har brugt i klassen. Få dem til at tale med deres familie om, hvordan de kan anvende princippet.
- Få dem, som du underviser, til at skrive et skriftsted, citat eller digt eller en del af en sang på et stykke papir, som de kan tage med hjem og beholde som en erindring om lektionen.
- Få børnene til at tegne en tegning af sig selv, hvor de efterlever princippet.
- Hjælp dem med at lære en trosartikel udenad, som har med princippet at gøre. Når du underviser børn, kan du sætte princippet i forbindelse med et af punkterne på bagsiden af »Mine præstationsdage«-hæftet.
- Bed en måned i forvejen nogle elever om at studere en bestemt lektion og anvende den i deres liv. Få dem, der har fået denne opgave, til at fortælle om deres erfaringer, når du underviser i lektionen.

ARBEJDSARK

Arbejdsark er skriftlige aktiviteter, som hjælper eleverne med at bedømme deres forståelse af evangelisk princip, med at lære nye ting eller gennemgå nøglebegreber. Du kan lave et arbejdsark til at indlede, fremhæve eller gennemgå vigtige dele af en lektion. Et arbejdsark kan også være en påmindelse om en lektion, som dine elever kan tage med hjem og tale med deres familie om.

Eksempler på arbejdsark

Arbejdsark til bedømmelse

Du kan bruge et arbejdsark til at hjælpe folk med at bedømme, i hvor høj grad et evangelisk princip i øjeblikket er en del af deres liv og finde områder, hvor de kan forbedre sig. Brug et arbejdsark som det, der er vist herefter, i begyndelsen af en lektion. Forklar, at hvis nogen svarer *nej* på nogen af spørgsmålene, vil lektionen hjælpe dem med at forstå, hvordan man bedre kan efterleve princippet, og det vil give et eller to forslag til, hvordan man kan blive bedre.

Hvilket slags eksempel er jeg?

Ja	Nej	
☐	☐	Lytter jeg med respekt til andres mening?
☐	☐	Taler jeg altid positivt om andre?
☐	☐	Behandler jeg mine familiemedlemmer kærligt?
☐	☐	Er jeg ærlig i mit arbejde?
☐	☐	Er jeg flink?
☐	☐	Holder jeg min tale ren?
☐	☐	Er mit udseende pænt og rent?
☐	☐	Holder jeg befalingerne?
☐	☐	Læser jeg regelmæssigt i skrifterne?
☐	☐	Hjælper jeg andre med glæde?
☐	☐	Ser jeg kun gavnlige film og fjernsynsprogrammer?
☐	☐	Læser jeg kun opløftende bøger og blade?
☐	☐	Er jeg uselvvisk med min tid og mine talenter?
☐	☐	Kan man stole på mig?

Sammensætninger

Skriv flere forskellige navne på profeter i én spalte og en liste over det, som de er kendt for i en anden spalte. Få eleverne til at sammensætte profeterne med begivenhederne, som vist herunder.

Lehi	—	ledte 2.000 unge krigere
Nephi	—	forkortede Mormons Bog
Helaman	—	førte sin familie ud af Jerusalem
Mormon	—	gemte guldpladerne i højen Cumorah
Moroni	—	fik messingpladerne fra Laban

Du kan få eleverne til at sætte ting sammen af et antal af emner i evangeliet. De kan for eksempel sætte trosartiklerne sammen med de rigtige tal, eller de kan sætte præstedømmets pligter sammen med de rigtige embeder i præstedømmet.

Rækkefølge

Lav et arbejdsark, der nævner flere forskellige historiske kendsgerninger eller dele af en historie fra skrifterne. Få eleverne til at sætte dem i nummerrækkefølge. For eksempel:

- Kristus besøgte nephiterne. (3)
- Mormon døde. (4)
- Lehi forlod Jerusalem. (2)
- Det Jareditiske folk blomstrede. (1)
- Joseph Smith modtog guldpladerne. (5)

Udfyld de tomme linier

Lav sætninger, hvor der mangler nogle ord. Få eleverne til at udfylde de blanke linier med de rigtige ord. Giv

løsningen i en facitliste i blandet rækkefølge. For eksempel:

»Hvis nogen af ____ står tilbage i ____, skal han ____ om at få den af Gud, som ____ alle rundhåndet og uden ____, og så ____ han ____ den« (Jak 1:5).

Svar: bebrejdelser, jer, få, vil, visdom, giver, bede

Anvendelse af skriften

Du kan bruge arbejdsark til at anvende materiale fra nuværende og forgangne lektioner. Vælg flere skriftsteder, som har relation til de evangeliske emner, som I har studeret for nylig. Gennemgå skriftstederne med dem, som du underviser, og sørg for, at de forstår dem. Skriv dernæst skriftstedshenvisningerne på tavlen. Fortæl om en indgående analyse af et bestemt emne (se »Indgående analyser af bestemte emner«, side 171–172). Bed dem, som du underviser, om at vælge mindst ét af skriftstederne og sætte det i relation til analysen. Giv hver person et stykke papir og en kuglepen eller en blyant. Få eleverne til at skrive det skriftsted eller de skriftsteder ned, som de vælger; det, som skriftstederne belærer om, og hvilken relation de har til analysen.

Ordlege

Ordlege kan bruges på forskellige måder. For eksempel:

- Bland bogstaverne i ordene. Få eleverne til at sætte dem sammen til ord. Følgende arbejdsark indeholder ord, hvor bogstaverne er blevet blandet, der har med egenskaber at gøre, som missionærer har brug for:

TSUERDE (Studere)	YS (Sy)
AMVLDAE (Lave mad)	TDERBEGTEU (Budgettere)
TRYESG (Stryge)	VSUDNREIE (Undervise)
OMERITNEO (Motionere)	NERAMER (Manerer)
RYDBISVEND (Vidnesbyrd)	DEHRLGIEN (Renlighed)
- Bland nogle ord, og få eleverne til at sætte dem sammen til en hel sætning, et skriftsted, titlen på en sang eller en trosartikel. For eksempel:

sammen være kan for evigt familie vores (»Vores familie kan være sammen for evigt«, *Salmer og sange*, nr. 194).

gå det Herren og vil har som jeg befalet gøre (»Jeg vil gå og gøre det, som Herren har befalet«, 1 Nephi 3:7).

Retningslinier for at lave og bruge arbejdsark

- Information og ideer fra kursushæfterne og *Liahona* kan laves til interessante arbejdsark.
- Arbejdsark bør passe til elevernes aldersgruppe. De bør belære og udgøre en fornøjelse. De bør ikke være for svære.

- Eleverne kan arbejde hver for sig, ellers kan klassen opdeles i små grupper, hvor hver gruppe bidrager til et arbejdsark. Oplysningerne fra et arbejdsark kan skrives på tavlen, og klassen kan løse det sammen.
- Hav tilstrækkeligt med blyanter eller kuglepenne til alle eleverne.
- Arbejdsark bør ikke optage for megen tid. Du bør dog afsætte tilstrækkeligt med tid til, at klassen kan gøre dem færdige.
- Gennemgå svarene, når du har givet alle et vist tidsrum til at gøre et arbejdsark færdigt.
- Hjælp alle med at føle, at de har løst opgaverne på arbejdsarket tilfredsstillende. Hjælp enhver, der synes at have problemer.

AUDIOVISUELLE MATERIALER (VIDEO- OG LYDBÅND)

Af og til kan du bruge videobånd og lydånd, der er fremstillet af Kirken, til at hjælpe med at undervise i evangeliske principper. Nogle materialer er lavet til at blive brugt sammen med specifikke lektioner i bestemte studiekurser. Andre kan bruges til en lang række lektioner. Det gældende katalog *Kirkens materialer* indeholder en liste over tilgængelige audiovisuelle materialer, der er udgivet af Kirken.

I Kirken er det ofte imod ophavsretsloven at bruge audiovisuelle materialer, som ikke er ejet af Kirken. Se *Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, s. 322–323 for retningslinier om ophavsret.

Anvendelse af audiovisuelle materialer

1. Se eller hør præsentationen, inden du bruger den i klassen. Vær sikker på, at den underbygger eller støtter lektionen.
2. Indstil båndet, så det vil begynde på det rigtige sted, når du har brug for det i klassen. Du bør generelt kun bruge korte stykker, da audiovisuelle forevisninger ikke bør optage hele lektionstiden.
3. Sæt udstyret op, inden klassen begynder. Sørg for, at det virker, som det skal. Sørg ligeledes for, at alle eleverne vil kunne høre præsentationen og se den fra deres plads.

Når du bruger præsentationen som en del af lektionen, bør du sikre dig, at den er et undervisningsmiddel og ikke underholdning. Du kan for eksempel opfordre eleverne til at se efter bestemte principper eller situationer i en videoforevisning. Eller du kan få dem til at genfortælle budskabet i en lydoptagelse, når den er færdig.

BILLEDER (se også BILLEDATERIALER)

Billeder er værdifulde redskaber til at styrke en lektions hovedbegreber og hjælpe eleverne med at fastholde opmærksomheden. Du kan finde billeder til undervisning i evangeliet på kirkebygningens bibliotek, i Evangelisk kunst, Kirkens kursushæfter samt *Liahona*.

Fremvis billeder

Du kan fremvise billeder på mange måder. Du kan for eksempel:

- Sætte dem på tavlens kridtkant, på et staffeli eller på en stol.
- Få nogen til at holde dem.
- Selv holde dem.

Brug ikke klisterbånd til at sætte billeder op på tavler eller malede eller tapetserede vægge.

Hvordan man bruger billeder i undervisningen

Billeder kan være en vigtig del af at fortælle en historie. Du kan for eksempel hjælpe børn med at gennemgå en historie ved at bede dem om at sætte flere billeder i rækkefølge og dernæst få hvert barn til at fortælle en del af historien.

Brug billeder kreativt. Du kan for eksempel sætte et billede frem af Johannes Døber, som døber Jesus. Dernæst kan du sige: »Da Jesus levede på jorden, viste han os det eksempel, som vi bør følge. Han vidste, at vor himmelske Fader havde befalet alle at blive døbt.« Derefter kan du stille følgende spørgsmål:

- Hvad foregår der på billedet?
- Hvilken måde sagde Jesus er den rigtige måde at blive døbt på?
- Hvem døbte Jesus?
- Hvorfor bad Jesus Johannes om at blive døbt af ham?
- Hvorfor gik Jesus og Johannes ned i floden?
- Hvorfor er det vigtigt at følge Jesu eksempel og blive døbt, som han blev?

Når I har talt om disse spørgsmål, kan du opsummere elevernes svar og relatere dem til lektionens hovedformål.

Husk, at kunstnere tager sig visse friheder, når de laver billeder. Derfor bør ikke alle ting i et billede tages bogstaveligt. Brug beretningen i skrifterne som baggrund og ramme for en begivenhed.

BILLEDATERIALER (se også BILLEDER)

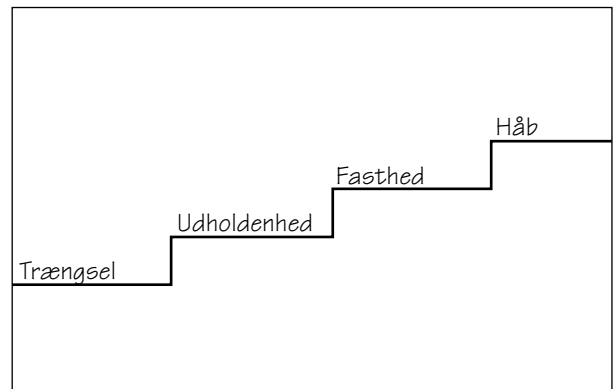
Vi lærer ved hjælp af alle vore sanser. Vi er i formelle undervisningssituationer tilbøjelige til i høj grad at støtte os til det talte ord. Men lærere, der ønsker at øge elevernes

evne til at forstå og lære, vil også bruge billedematerialer. De fleste mennesker lærer bedre og husker længere, når man frembringer ideer ved at benytte sig af billeder, kort, ordgrupperinger eller andre billedmaterialer i stedet for kun at tale.

Følgende eksempler viser nogle ting, som du kan opnå med billedmaterialer.

Tydeliggøre forholdet mellem begreber, mennesker eller steder

En lærer i Hjælpeforeningen ønskede at hjælpe søstrene til en bedre forståelse af, hvordan Romerbrevet 5:3–4 viser forholdet mellem trængsler og håb. Hun tegnede et enkelt diagram:

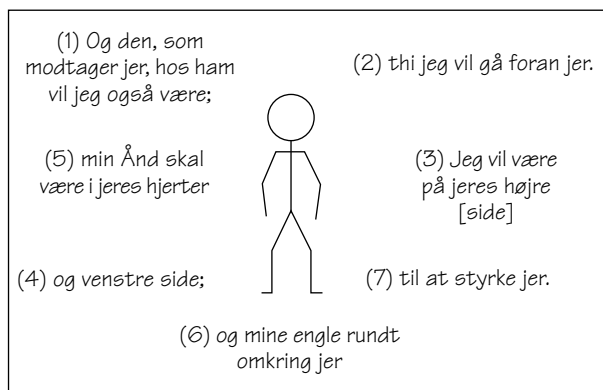

Dernæst bad hun søstrene om at tale om, hvordan trængsel giver udholdenhed, og om at nævne specifikke eksempler fra deres eget liv. Mens søstrene arbejdede sig gennem dette enkle diagram, opdagede de hver især, hvad trængsler, udholdenhed, fasthed og håb betyder i deres liv.

En søndagsskoleklasse studerede historien om vejen til Emmaus (se Luk 24:1–35). Læreren brugte et kort i skrifterne til at hjælpe eleverne med at forstå, hvor langt der var mellem Jerusalem og Emmaus. Derefter viste han dem et kort over deres egen by med en lignende afstand mellem to steder, som eleverne kendte. Dette hjalp eleverne til at forstå, omtrent hvor længe det ville tage at gå dette stykke vej, og det hjalp dem med at sætte større pris på det, der skete i samtalen mellem disciplene og Jesus.

Tilkendegive følelser og give åndelig forsikring

En lærer brugte en tavle til at illustrere Lære og Pagter 84:88 for en klasse missionærer. Han ønskede, at missionærerne skulle føle, at Herrens indflydelse kunne omkredse dem. Han illustrerede hver sætning fra skriftstedet som følger:

Denne enkle opstilling af ordene fra skriftstedet gav missionærerne mulighed for at få en stærk følelse af Herrens løfte om beskyttelse. Der fulgte en interessant samtale, da eleverne blev opfordret til at tale om deres frygt for missioneringen og deres tillid til Herrens løfte om at hjælpe dem.

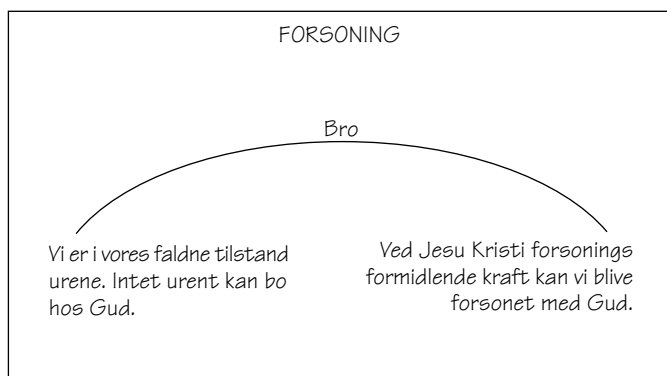
Hjælpe eleverne med at forstå rækkefølgen

Billedmateriale kan hjælpe dem, som du underviser, med at forstå rækkefølgen i visse begivenheder. For eksempel kan tidslinier hjælpe eleverne med at forstå begivenhedernes rækkefølge, når de studerer emner så som Jesu tjenestegerning, Paulus' rejser for at missionere eller Kirkens tidligste historie.

Hjælpe eleverne med at forstå principperne

Når eleverne ser rækkefølgen i skrifterne for sig, kan de ofte bedre forstå principperne. De fleste medlemmer af Kirken er blevet undervist i saliggørelsens plan ved hjælp af billedmateriale. At forestille sig et diagram over forudtilværelsen, livet på jorden, livet efter døden, dommen og de tre riger af herlighed hjælper os med at forstå rækkefølgen i planen.

Billedmaterialer kan øge elevernes forståelse af u håndgribelige principper. Du kan for eksempel vise Kristi forsonings formidlende magt med følgende illustration:

Hjælpe eleverne med at huske

En lektion om at hjælpe de fattige og nødlidende kan forstærkes ved at bruge billedet af Kristus og den rige unge

mand. På dette billede gør Frelseren den unge mand opmærksom på folk i nød og siger: »Gå hen og sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i himlen. Og kom så og følg mig« (Mark 10:21). Dette billede kan hjælpe elever med at huske at tjene dem, der lider nød.

DEMONSTRATIONER

Nogle gange kan du måske synes, at den bedste måde at undervise i et bestemt princip eller en bestemt færdighed, er ved at vise det. Demonstrationer kan bruges til at undervise i færdigheder så som at dirigere sange og salmer, yde førstehjælp, bage brød, binde en knude, bruge familiehistoriske materialer eller udføre en af præstedømmets ordinancer. Efter din demonstration kan eleverne få mulighed for at afprøve teknikken.

Hvis du beder en anden om at demonstrere en teknik eller færdighed, så sørg for at tilbyde din hjælp, når han eller hun forbereder sig.

Hvordan man forbereder og foretager en demonstration

Følg disse trin for at forberede en demonstration:

1. Øv dig i demonstrationen, hvis du skal udføre den. Sørg for, at den vil opfylde formålene, og at du vil kunne foretage den i den tid, der er til rådighed. Sørg også for, at den er passende for dem, som du underviser, så de ikke vil blive forvirrede, når de prøver at udføre den nye færdighed.
2. Gennemgå alle nødvendige materialer og udstyr. Sørg for, at tingene er store nok til at kunne ses, eller at du kan beskrive dem, hvis de er små. Hvis du har bedt en anden om at udføre demonstrationen, og du ikke venter, at vedkommende skaffer de nødvendige materialer, så bed ham eller hende om at lave en liste over de nødvendige ting, som du skal skaffe. Hvis du forventer, at eleverne gør det efter, som er blevet vist under demonstrationen, bør du have alt det nødvendige udstyr og materiale klar til, at de kan bruge dem. Du kan give hver person, som du underviser, et ark med en gennemgang af demonstrationen. Alle mål eller ingredienser bør nævnes på arket og under demonstrationen.
3. Det kan være en hjælp at få andre, der forstår teknikken, til at hjælpe, mens eleverne øver sig i den færdighed, der er blevet vist. Hvis dette er tilfældet, bør du tale med disse mennesker i forvejen.
4. Indret klasseværelset, så alle kan se og høre.
5. Sørg om nødvendigt for at gøre rent på stedet efter demonstrationen.

Følg disse trin for at foretage en demonstration:

1. Forklar. Hjælp eleverne med at forstå formålet med demonstrationen og årsagerne til fremgangsmåden. Hjælp dem endvidere med at se, hvordan teknikken, processen eller færdigheden vil være dem til nytte.
2. Foretag demonstrationen. Vis, hvordan man skal bruge teknikken, processen eller færdigheden. Dette bør danne et eksempel eller en model, som eleverne kan følge.
3. Øv dig. Lad eleverne øve sig i fremgangsmåden. Mens de øver sig, bør du se til, undervise og hjælpe, når det er nødvendigt. Vær tålmodig, forstående, positiv og motivér.

Se side 167 for at se et eksempel på brug af en demonstration til at undervise i et princip.

DRAMATISERINGER

I en dramatisering laver folk skuespil over en historie. Dine elever kan få en større forståelse af evangeliets principper ved at lave dramatiseringer over beretninger fra skrifterne, Kirkens historie og *Liahona*.

Former for dramatiseringer

Der er forskellige typer dramatiseringer. Du kan for eksempel:

- Læse en beretning (eller få en anden til at læse beretningen), mens deltagerne agerer historien uden ord.
- Fortæl en historie, og få dernæst deltagerne til at lave et skuespil over den med eller uden ord. Små børn kan ofte lide at lave skuespil over en historie flere gange og spille forskellige roller hver gang.
- Lav i forvejen manuskripter, som deltagerne skal læse i klassen.
- Få nogle deltagere til at lave et skuespil uden ord over en kendt historie og få dernæst de andre til at gætte, hvad det var for en historie.
- Lav et interview med en, som om han eller hun er en person fra skrifterne eller Kirkens historie. Du kan for eksempel bede nogen om at spille Sem, en af Noas sønner. Du kan bede den person, der spiller Sem, om at fortælle dig om Noas forkyndelse, syndfloden, arken og den dag, hvor Noa og hans familie kunne gå i land igen. (Hvis du planlægger at udføre et sådant »interview«, bør du i forvejen tale med den person, der har fået opgaven, og fortælle ham eller hende om de spørgsmål, som du vil stille).

Hvordan man forbereder og udfører dramatiseringer

Uanset hvordan dramatiseringerne udføres, bør de relatere nøje til lektionen. De bør hjælpe eleverne med at huske de evangeliske principper. De bør viderebringe

budskaber, der er enkle og ligefremme. De bør ikke forringe helligheden i begivenheder fra skrifterne eller historiske begivenheder.

Enkle kostumer som morgenkåber og hatte kan gøre dramatiseringerne mere interessante, især for børn. Du vil måske også finde det nyttigt at bruge navneskilte til at identificere de mennesker, der skildres af deltagerne.

Nogle elever kan være tilbageholdende med at spille personerne i skrifterne eller Kirkens historie. Du kan måske finde måder, hvorpå eleverne kan deltage i dramatiseringerne. For eksempel kan nogle små børn føle sig mere trygge ved at spille dyr. De kan måske også lide at lave lyde, for eksempel som blæsten eller løbende fødder. Hvis der er nogen, som ikke vil deltage, må du ikke presse dem til at gøre det.

Ledelse af en dramatisering:

1. Bed om frivillige til at være med i dramatiseringen. Giv dem deres roller.
2. Hjælp deltagerne med at forstå den historie, som de skal dramatisere, og de mennesker, som de skal skildre.
3. Hjælp efter behov deltagerne med deres roller under dramatiseringen. De har måske brug for, at du sufflerer dem under dramatiseringen. Hvis du underviser små børn, kan du stille spørgsmål for at hjælpe dem på glet, som for eksempel »Hvad vil du gøre bagefter?« eller »Hvad vil du nu sige?«

Dramatiseringer bør ikke optage hele lektionens tid. Sørg for, at der er tid nok ved slutningen af dramatiseringen til at spørge deltagerne om, hvad de har lært. Hjælp dem med at sætte budskabet i lektionens dramatisering i forbindelse med deres egen tilværelse.

Forsigtighed ved skildring af Guddommen i dramatiseringer

»Gud Faderen og Helligånden må ikke skildres ved møder, i dramaer eller i musicals.

Hvis Frelseren skildres, skal det gøres med allerstørste ærbødighed og værdighed. Kun personer med sunde personlige egenskaber bør tages i betragtning til rollen. Kun de skriftsteder, som Frelseren har udtalt, bør fremsiges af den person, der skildrer ham. Den person, der skildrer Frelseren, bør hverken synge eller danse.

Ved forestillingens afslutning bør personen ikke have kostumet på i foyeren eller andre steder. Han bør straks skifte til hverdagstøj.

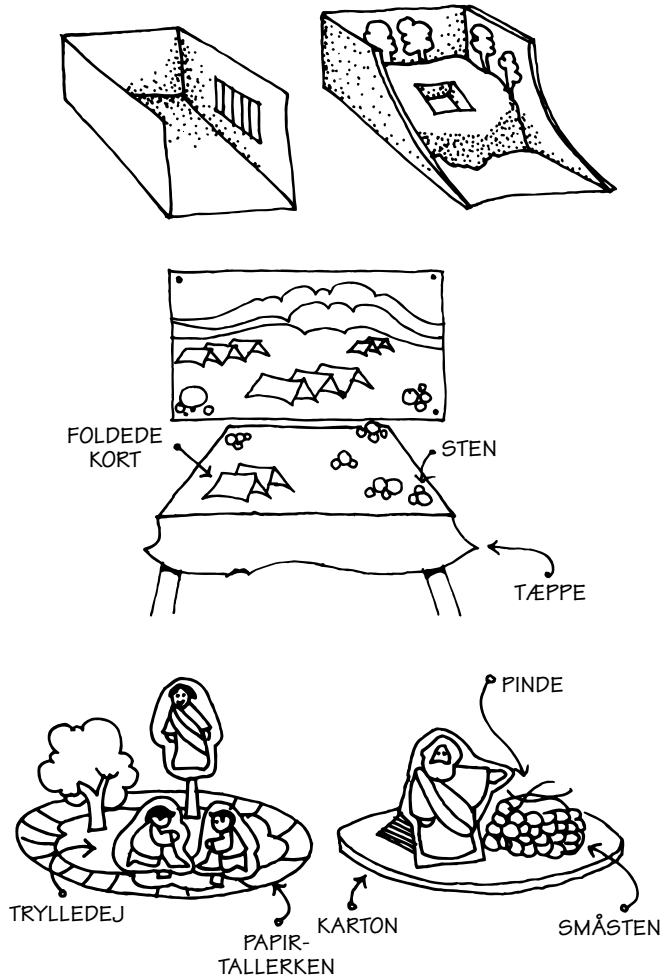
Frelseren bør ikke skildres af børn i dramatisering, bortset fra i krybbespil« (*Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 279).

Du kan bede en fortæller om at læse de ord, som Frelseren siger i skrifterne.

DUKKESPIL (se også PAPIRFIGURER)

Dukkespil er små scener, hvor der vises figurer. Enkle dukkespil og figurer kan gøre historier mindeværdige og interessante for børn.

Eksempler på dukkespil og figurer

Du kan eventuelt bede dem, du underviser, om at hjælpe med at lave dukkespil og figurer i klassen eller om at medbringe figurer, som kan bruges til dukkespil, som allerede er lavet.

Opskrift på trylledej

- 1 kop salt
- 4 kopper mel
- 1 spiseske spiseolie
- 2 kopper vand
- Madfarve (valgfrit)

Bland salt og mel. I en anden skål blandes olie, vand og, hvis det ønskes, madfarve. Bland dernæst olien og vandet i blandingen af mel og salt. Ælt blandingen til en dej. Læg dejen i en lufttæt beholder for at holde den blød.

Dukkespil af æsker og plader kan bruges til mere end én historie.

EKSEMPLER

Forestil dig, at du skal forklare nogen om markering af skrifterne, som aldrig har set nogen markere skrifterne. De ville have svært ved at forstå det, hvis du prøvede at forklare det ved kun at bruge ord. Men de ville sikkert slet ikke have svært ved det, hvis du viste dem eksempler på markerede sider i dine skrifter. Forestil dig, at du skal forklare børn, som ikke forstår betydningen af *en tiendedel*, om tiende. De ville få en mere klar forståelse af tiende, hvis du viste dem et eksempel ved at brede ti mønter ud på et bord og lægge en af dem i en tiendekuvvert.

Som lærer i evangeliet kommer du måske ofte ud for udfordringer med at hjælpe andre med at forstå noget, som de hidtil ikke har forstået særlig indgående. En måde at gøre dette på er ved at bruge eksempler. Det er vigtigt at forklare principper og forklare, hvordan man kan anvende dem, men din undervisning vil for det meste være mere effektiv, når du også nævner eksempler.

Du bør ofte give eksempler i løbet af lektionerne for at hjælpe med at sikre, at eleverne forstår det, som du underviser i. På side 73 i denne bog er der en historie om en lærer, som burde have brugt et eksempel i en lektion i Primary om åbenbaring. Han underviste omhyggeligt i lektionen og brugte en række effektive metoder. Hen mod lektionens slutning stillede læreren et repetitions-spørgsmål: »Hvem har myndighed til at modtage åbenbaring for Kirken?« Alle børnene rakte hånden op. De kendte allesammen svaret: Kirkens præsident. Men så opdagede læreren næsten ved et tilfælde, at eleverne ikke vidste hvad ordet *åbenbaring* betød. Hvis han havde nævnt nogle få, enkle eksempler i begyndelsen af lektionen, så som en personlig erfaring med, hvordan han er blevet vejledt af Helligånden eller beretningen om Herren, der taler til Joseph Smith i hans første åbenbaring, havde det været noget helt andet.

Hvordan man bruger eksempler

Der er mange måder at fremføre eksempler på. Det vigtigste er, at du bruger eksempler, som vil hjælpe eleverne med at få en klar forståelse af det, som du underviser i. Her følger nogle ideer.

Kendte eksempler på ukendte begreber

Hvis I taler om et begreb, der er ukendt for dem, du underviser, kan du bruge specifikke, kendte eksempler til at hjælpe dem med at forstå. Hvis I for eksempel taler om præstedømmets ordinancer, kan du sige: »Dåb, nadver og evigt tempelægteskab er eksempler på præstedømmets ordinancer.« Hvis du taler om profeter, kan du sige: »Adam, Abraham og Moses var profeter i gammel tid. Nogle eksempler på profeter i de sidste dage er Joseph Smith, David O. McKay, Ezra Taft Benson og Gordon B. Hinckley.«

Dette kan være svært med u håndgribelige begreber som tro, syndsforladelse eller forløsning. Det er ofte bedre at undervise i sådanne begreber ved hjælp af historier, sammenligninger eller illustrationer (se »Sammenligninger og illustrationer«, s. 178–179).

Eksempler på færdigheder

Den bedste måde at undervise i en færdighed på, er ofte ved at vise, hvordan det gøres. For eksempel:

- Giv en oversigt over en lektion, som du har forberedt, for at hjælpe andre med at lære, hvordan man forbereder en lektion.
- I stedet for bare at fortælle andre om de hjælpemidler til studium, som findes i skrifterne, og give en forklaring på, hvordan man bruger dem, så få dem til at slå op i Guide til skrifterne, fodnoterne, afsnitsinddelingerne, indekset og andre hjælpemidler. Vis dem dernæst, hvordan man bruger dem.

Eksempler som demonstrerer principper

Man kan demonstrere nogle principper. Følgende historie viser, hvordan en lærer i Primary demonstrerede princippet om at dele:

»Læreren for en klasse treårige børn i Primary talte kort om at dele og fortalte dernæst to korte historier om børn, som delte. Derefter lagde hun aviser på gulvet og gav hvert barn en kugle af ler. Hun lagde mærke til, at hendes lerkugle var meget mindre end nogen af de andres, og bad hvert barn, et efter et, om at dele med hende. Børnene tøvede i første omgang, men da de så hendes villighed til at dele med dem, begyndte de at synes om at dele – ikke kun med deres lærer, men med hinanden. Lektionen gav ikke blot børnene mulighed for at definere begrebet om at dele, men også at *opleve* de følelser, der er en del af at lære at dele« (Janelle Lysenko, »Tools for Teaching Tots,« *Ensign*, mar. 1987, s. 71).

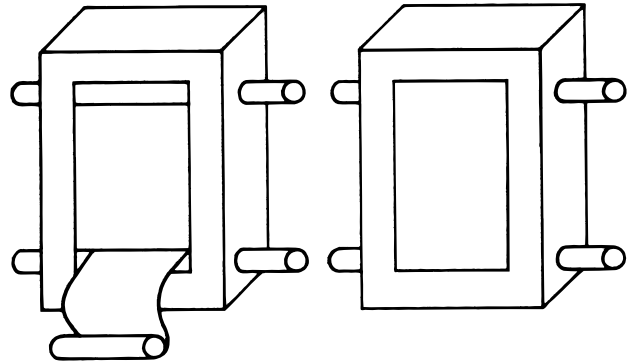
Historier, som nævner eksempler på folk, der efterlever evangeliske principper

Nogle principper som tro, kærlighed, loyalitet og omvendelse kan ikke demonstreres, fordi det er åndelige realiteter, som vi ikke kan se. Men med historier kan man give eksempler på folk, der efterlever disse principper. For at undervise om renhed kan du for eksempel bruge historien om Josef i Egypten, der flygter fra Potifars hustru. Du kan undervise i loyalitet ved at fortælle historien om John Taylor og Willard Richards, som frivilligt satte deres liv på spil ved at blive i Carthagefængslet sammen med profeten Joseph Smith og hans bror Hyrum. Du kan også fortælle om dine egne personlige oplevelser. Opdigtede historier, herunder lignelser, kan give eksempler på, hvordan man efterlever evangeliske principper. (Se »Historier«, side 169–171, for retningslinier og forslag til anvendelse af historier).

FILMKASSER

Som vist herunder er en filmkasse en kasse, hvori der vises billeder, som er sat sammen på en rulle. Dette undervisningsredskab er en sjov måde for børn at se billeder, især hvis de selv har tegnet dem.

Filmkasser kan bruges til at vise forskellige aspekter fra et evangelisk princip, så som forskellige måder at holde sabbatten hellig på. De kan også bruges til at vise en historie fra skrifterne eller Kirkens historie.

Hvordan man laver en filmkasse

1. Skær et hul i siden af en stor kasse eller papæske. Hullet bør være stort nok til, at der kan vises et billede ad gangen.
2. Skær to pinde til, der er ca. 15 cm længere end kassens bredde. Du kan bruge et kosteskaft eller papruller fra køkkenruller.
3. Skær to huller til pindene i hver side af kassen som vist på illustrationen.
4. Skub pindene gennem hullerne.
5. Giv hvert barn et stykke papir og blyanter eller farveblyanter. Få hvert barn til at tegne hver sin ting om et evangelisk princip eller hver sin del af en historie. Når tegningerne er færdige, sætter du enderne af tegningerne sammen i den rigtige rækkefølge med klisterbånd, så de danner en rulle. Ellers kan du få børnene til at tegne på forskellige dele af ét langt stykke papir.
6. Sæt rullens ender fast på pindene.

Børn kan bruge små æsker, blyanter og lange papirstimler til at lave deres egen filmkasse.

FLONELSTAVLER

Flonelstavler er transportable tavler, hvorpå man kan sætte figurer, for det meste for at fortælle en historie. Dette undervisningsredskab er godt til børn. Hvis du bruger en flonelstavle, kan du bede eleverne om at hjælpe dig med at sætte figurerne på den. Når du har brugt en flonelstavle til at fortælle en historie, kan du lade børnene bruge figurerne til at genfortælle historien med.

Hvordan man laver en flonelstavle

Lav en flonelstavle:

1. Skær et stykke ud af kraftig karton, tynd krydsfinér eller lignende materiale.
2. Klip et stykke uigennemsigtigt, farvet flonel, filt, børstet nylon eller groft sækkelærred ud, der er stort nok til at overlape med 5 cm på hver side af tavlen.
3. Med stoffets ret nedad lægges tavlen midt på stoffet. Fold stoffets kanter rundt om siderne på tavlen, og sæt kanterne fast bag på tavlen.

Hvordan man laver flonelstavlefigurer

Lav flonelstavlefigurer:

1. Tegn en tegning eller kalkér og farvelæg et billede fra *Liahona*, et kursushæfte eller en anden kilde.
2. Klip billedet ud.
3. Lim eller sæt billedet fast med tape på et kraftigere stykke papir.
4. Sæt et stykke flonel eller sandpapir eller noget andet ru materiale bag på det kraftige papir. Dette vil hjælpe figuren med at sidde fast på flonelstavlen.

Billeder af mennesker, dyr og ting kan bestilles ved hjælp af kataloget *Kirkens materialer*. I kataloget hedder de visuelle hjælpemidler til Primary.

FOREDRAG

Nogle gange er det bedst blot at forklare bestemte principper eller historiske begivenheder i stedet for at føre samtaler eller bruge andre undervisningsaktiviteter. At holde foredrag kan være effektivt, hvis det gøres på de rette tidspunkter, som for eksempel når man gennemgår store mængder materiale hurtigt, forelægger oplysninger, som er nye for dem, man underviser, eller giver en sammenfatning af en lektion.

Hvordan man holder foredrag

At holde foredrag er for det meste mere effektivt hos ældre elever end hos meget unge elever, der måske har svært ved at sidde stille, når de skal lytte uden at foretage sig noget andet. Men selv for voksne kan et foredrag blive trættende, hvis det ikke gøres godt. Følgende retningslinier kan hjælpe dig med at holde effektive foredrag:

- Sæt dig ind i lektionen, så du ikke behøver at læse stoffet op ord for ord. Dette vil hjælpe dig med at holde øjenkontakt til eleverne.
- Brug billedmaterialer så som billeder, plakater, oversigter, kort, tavler eller overheadtransparenter. Disse materialer øger interessen og fremmer opmærksomheden.
- Sæt foredraget i relation til situationer i hverdagen, så eleverne kan anvende principperne i deres tilværelse.

- Brug et sprog, som eleverne kan forstå.
- Varier dit stemmeleje og tonefald for at skabe variation og fremhæve vigtige ting.
- Når det er muligt, bør du give mulighed for at stille spørgsmål og drøfte det emne, som du har fremlagt. Selv om et foredrag gør det muligt for dig at gennemgå mere stof end det ellers var muligt, bør de fleste lektioner give eleverne mulighed for at deltage på en eller anden måde.

FREMSIGELSER (se også OPLÆSNING I KOR; HØRESPIL)

I en fremsigelse siger deltagerne noget, som de for det meste har lært udenad. En fremsigelse kan udføres i klassen eller fremføres for et publikum.

Du kan anvende denne metode til at præsentere beretninger fra skriften, historier, digte og andet stof. Du kan ligeledes anvende metoden som en del af et særligt program til helligdage eller særlige begivenheder.

Eksempel på en fremsigelse

Tema: De ti bud

Fremgangsmåde: Søndagen inden en lektion om at holde budene giver du hver person en kopi af de ti bud (2 Mos 20:3–7). Giv hver af dem en linie, som de skal lære udenad. Få i næste lektion hver især til at sige sin del efter tur.

Hvordan man leder en fremsigelse

- Vælg materiale, der underbygger lektionens emne. Man kan finde passende materiale i skrifterne, Kirkens kursushæfter, *Liahona* og i *Børnenes sangbog*.
- Del materialet op i roller. Uddel rollerne til deltagerne. Giv hver deltager en rolle som medspiller eller fortæller. Sørg for, at deltagerne har tid nok til at indstudere deres roller, og at de forstår deres roller.
- Hvis I skal opføre fremsigelser for et publikum, bør du få de medvirkende til at øve sig ved at læse materialet. Sørg for, at de taler tydeligt og bruger pauser og ændrer deres stemmes styrke og deres tales hastighed til at viderebringe budskabets mening.

GÆSTETALERE

Du kan af og til invitere en gæst til at holde tale hos dem, du underviser, som en del af lektionen. For eksempel kan en vejleder i Det Aronske Præstedømme invitere en hjemvendt missionær til at tale til de unge mænd om, hvordan de kan forberede sig til en mission.

Hvordan man arbejder sammen med en gæstetaler

Du skal bede din biskop om lov, inden du inviterer en gæstetaler, der ikke er medlem af wardet (se *Kirkens*

instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne, 1998, s. 325). Følg disse trin, når du har fået tilladelse af din biskop:

1. Inviter gæstetaleren på forhånd. Fortæl ham eller hende om lektionens emne, elevernes aldersgruppe, hvad du mener, at eleverne bør lære af fremlæggelsen, og hvor lang tid han eller hun bør bruge. Giv taleren en kopi af lektionen fra kursushæftet.
2. Hvis du forbereder dig til at stille gæsten spørgsmål, så lav en liste med de spørgsmål, som du vil stille. Giv gæsten en kopi af spørgsmålene.
3. Præsenter gæsten, inden han eller hun taler i klassen.

HISTORIER

Alle kan lide gode historier. Historier forbedrer lektionerne og fanger elevernes interesse på en måde, som kun få andre undervisningsmetoder kan. Historier kan bruges til at besvare spørgsmål med, introducere eller opbygge principper eller til at opsummere lektioner med. De kan især være effektive med hensyn til at tydeliggøre og undervise i evangeliske principper ved at give eksempler på retscaffen levevis og nå alle lyttere på deres eget forståelsesniveau.

Når historier bruges på en god måde, påvirker de elevernes værdier og følelser. De kan hjælpe eleverne med at anvende evangeliske principper, når de oplever store åndelige begivenheder, tidspunkter hvor de skal træffe beslutninger, prøvelser og kampe samt velsignelserne ved at efterleve Jesu Kristi evangelium. De gør principperne lettere at forstå og huske. På levende og inspirerende måder viser de, hvordan evangeliske principper kan anvendes i vores tilværelse. For fx at undervise om tro kan du fortælle om Almas forklaring om, at hvis vi har tro, har vi »håb om det, som ikke kan ses, men som er sandt« (Alma 32:21). Men du vil gøre din undervisning mere fuldkommen, hvis du også fortalte en historie, hvor nogen udøver stor tro, som for eksempel historien om David, der går hen for at kæmpe imod Goliat (se 1 Sam 17:20–50, især vers 26, 32–37 samt 45–47).

Frelseren er Mesterlæreren og det eksempel, som vi bør følge i al vor undervisning i evangeliet. Han brugte ofte historier i sin undervisning. Hans lignelser er storartede eksempler på brug af historier til at undervise. For eksempel spurgte en lovkyndig ham: »Hvem er så min næste?« Han svarede ved at fortælle en historie om en mand, der blev slået ned og plyndret, da han rejste fra Jerusalem til Jeriko. To mænd gik forbi den sårede mand, men en tredie, en samaritaner, standsede op og tog sig af ham (se Luk 10:28–35). Da Jesus var færdig med lignelsen, spurgte han den lovkyndige: »Hvem af disse tre synes du var en næste for ham, der faldt i røvernes hænder?« Manden svarede: »Han, som viste ham barmhjertighed.« Og Jesus svarede: »Gå du hen og gør ligeså!« (Luk 10:36–37).

Udvælgelse af historier

Når du udvælger en historie, bør du stille dig selv de spørgsmål, der står herefter for at sikre dig, at historien er passende og effektiv. Disse spørgsmål og andre findes i »Vælg passende metoder« (side 91) og »Vælg effektive metoder« (side 92).

- Vil historien indbyde til Åndens tilstedeværelse?
- Passer historien til helligheden i det, som jeg underviser i?
- Vil historien opbygge og styrke dem, jeg underviser?
- Vil den hjælpe eleverne til bedre at forstå det princip, der undervises i?
- Vil den være en fornuftig udnyttelse af undervisningstiden?

Forskellige slags historier

Du kan bruge historier fra dine egne erfaringer. Du kan også bruge historier om andre, så som historier fra skrifterne, fra kirkelederes liv og fra andres liv, som du kender eller har læst om. Du kan til visse formål bruge historier, som er opdigtede, som for eksempel lignelser eller folkeeventyr.

Personlige oplevelser

Det kan have stærk virkning og hjælpe andre med at efterleve evangeliske principper at fortælle om personlige oplevelser. Når du fortæller, hvad du selv har oplevet, er du et levende bevis på evangeliets sandheder. Hvis du taler sandfærdigt og med en ren hensigt, vil Ånden bekræfte rigtigheden af dit budskab i dine elevers hjerte. Dine elevers personlige oplevelser kan ligeledes have en stærk og god indvirkning.

Eldste Bruce R. McConkie har belært: »Den perfekte måde at fortælle trosfremmende historier på er måske ved at undervise i det, som står i skrifterne, og dernæst sætte et stempel på det ved at fortælle noget lignende ... som er sket i vores uddeling og for vores folk og – mest ideelt – for os som enkeltpersoner« (»The How and Why of Faith-promoting Stories«, *New Era*, juli 1978, s. 5).

Når I fortæller personlige oplevelser, bør du og dem, du underviser, huske følgende forbehold:

- Tal ikke om hellige ting, medmindre du tilskyndes af Ånden. Herren sagde: »Kom i hu, at det, som kommer ovenfra, er helligt og bør omtales med varsomhed og efter Åndens tilskyndelser« (L&P 63:64).
- Undgå at være sensationel, hvilket vil sige at fortælle noget for at skabe forbløffelse. Undgå ligeledes at prøve at skabe stærke følelser hos dem, du underviser.
- Pynt ikke på dine oplevelser af nogen grund.
- Fortæl ikke om oplevelser for at tiltrække dig opmærksomhed.
- Tal ikke om tidligere synder eller overtrædelser.

Historier om andre

Skrifterne og Kirkens historie er fyldt med historier om mænd, kvinder og børn, der har anvendt evangeliets principper i deres liv. Du kan for eksempel undervise om bøn ved at fortælle historien om Enos, der bad til Herren for sig selv, sit folk og sine fjender. Du kan også undervise om bøn ved at bruge historien om Joseph Smiths bøn i den hellige lund. Og der findes mange lærerige, bevægende historier i trofaste sidste dages helliges tilværelse i dag, som du kan fortælle. Husk følgende retningslinier, når du fortæller historier om andre:

- Lige som med personlige oplevelser bør du sørge for at handle i overensstemmelse med Ånden. Undgå sensationshistorier, og pynt ikke på de historier, som du fortæller.
- Sørg for, at du fortæller historierne, som de er. Fortæl ikke ting om andre, som måske ikke er sande, eller som kan have elementer i sig af noget, der ikke er sandt. Inden du fortæller en historie, bør du gå til kilden for at bekræfte, at det, som du siger, er rigtigt.
- Hvis en historie ikke er trykt eller offentligt udgivet, bør du opnå tilladelse fra den person, som historien tilhører, inden du fortæller den.

Opdigtede historier

Der er plads til opdigtede historier i undervisningen i evangeliet. Du kan lære, hvordan man bruger opdigtede historier, ved at studere, hvordan Frelseren brugte lignelser i sin undervisning. Han talte om en klog mand, der byggede sit hus på en klippe og en tåbe, der byggede sit hus på sand (se Matt 7:24–27), om en kvinde, der fejede i sit hus for at finde den mønt, som hun havde tabt (se Luk 15:8-10), og om en fortabt søn, der bortødslede sin arv, men blev budt velkommen hjem af sin far (se Luk 15:11–32). Hvis vi er modtagelige for Ånden, kan vi lære store sandheder af disse lignelser og de mange andre, som Frelseren underviste om.

De belærer om åndelige sandheder ved at sammenligne dem med materielle ting eller situationer. Dette gælder alle opdigtede historier, som på passende vis belærer om evangeliske principper. Historier kan gøre evangeliske principper lette at forstå, man får en levende forståelse for dem, og de kan være lette at huske. Se »Sammenligninger og illustrationer«, side 178–179, for forslag til at bruge sammenligninger til at undervise i evangeliet.

Husk følgende retningslinier, når du forbereder dig til at bruge opdigtede historier:

- Sørg for, at dem, du underviser, forstår, at historierne ikke er sket i virkeligheden.
- Sørg for, som med andre slags historier, at de opdigtede historier er passende, i god smag og i harmoni med Ånden.

Liahona indeholder opdigtede historier, som kan bruges til at supplere og forbedre lektioner. Studér talerne fra generalkonferencerne for at finde eksempler på brug af effektive historier til undervisning i evangeliet.

Retningslinier for forberedelse og fortælling af en historie

- Hav et formål med at fortælle historien. Du bør ikke bruge en historie bare for at underholde dem, som du underviser. Sæt historien i sammenhæng med et evangelisk princip, der er en del af lektionens hovedformål.
- Fortæl klassen det, hvis en historie ikke er sket i virkeligheden.
- Vælg opløftende historier fra dit eget liv, skrifterne, *Liahona*, Kirkens kursushæfter, Kirkens historie samt generalautoriteternes liv. Undgå at fortælle om tidligere misgerninger eller synder, når du fortæller noget fra dit eget liv.
- Husk at bruge historier, der passer til den aldersgruppe, som du underviser.
- Inden du fortæller dine elever en historie, bør du læse og tænke over den flere gange for at gøre dig fortrolig med den. Når du gør dette, bør du beslutte, om du vil fortælle historien med dine egne ord. Historier, der er fyldt med udtryksfuld tale og beskrivelser, kan være mere effektive, hvis de bliver læst op.
- Find ud af, hvor lang tid du har til at fortælle historien. Tag kun de personer og begivenheder med, som er nødvendige for at kunne følge med i historien, hvis der er behov for at forkorte den.
- Lav en oversigt på et stykke papir eller i tankerne over rækkefølgen af begivenhederne, hvis du skal fortælle en historie med dine egne ord. Øv dig i at fortælle historien højt med dine egne ord. Brug ord og beskrivelser, som øger interessen og gør historien levende.
- Planlæg, hvordan du vil hjælpe lytterne med at danne sig billeder af historien i deres tanker. Du kan skabe interesse for historien ved at bruge billeder eller andre visuelle hjælpemidler så som tegninger på tavlen eller ting, der har noget med historien at gøre. For eksempel kan du, inden du fortæller historien om Mormons Bogs fremkomst, vise et billede af Moroni, der gemmer guldpladerne i højen Cumorah. Du kan stille spørgsmål som: »Hvad sker der på dette billede?« eller: »Hvorfor gør Moroni det her?«
- Begynd historien på en interessant måde ved at bruge ord, der giver en levende beskrivelse af personer og omgivelserne. For fx at indlede beretningen om Frelseren, der stilner stormen, kan du læse op af skriften: »[Der blev] et voldsomt uvejr på søen, så båden skjultes af bølgerne« (Matt 8:24).
- Du skal synes om at fortælle historien. Fortæl den på en naturlig måde med interesse og overbevisning.

- Når du har fortalt historien, taler du med eleverne om, hvordan det princip, som historien belærte om, gælder i deres tilværelse.

Yderligere forslag til at fortælle mindre børn en historie

- Husk på børnenes alder, og tilpas historien til, hvor længe de kan holde koncentrationen, og hvor meget de kan forstå.
- Planlæg måder, hvorpå du kan involvere børnene i historien. Du kan for eksempel få dem til at holde billeder eller sige nogle sætninger.
- Inden du fortæller historien, bør du forklare de ord i historien, som børnene måske ikke forstår. Dette vil hjælpe dig med at kunne fortælle historien uden afbrydelser.
- Hvis du læser op af en bog med billeder i, kan du stoppe ofte op for at vise børnene billederne i historien. Vis billederne længe nok til, at alle kan se dem, inden du går videre med historien.
- Hvis børnene kommer med kommentarer eller stiller spørgsmål, skal du give enkle, klare og tydelige svar. Fortsæt derefter med historien.
- Mindre børn kan lide at høre de samme historier igen og igen. Hvis du fortælle en historie igen, så begynd på den og spørg dernæst: »Hvad sker der så?« Du kan kaste en ærtepose eller et blødt stykke legetøj til et barn og bede ham eller hende om at sige den næste ting, der sker i historien. Dernæst kaster dette barn ærteposen til et andet barn og så videre, indtil historien er slut.
- Sæt flere forskellige sætninger sammen fra en beretning i skriften. Bed forskellige elever om at læse skriftstederne i rækkefølge.
- Børnene vil måske gerne sidde på gulvet foran dig, mens du fortæller en historie.
- Børnene vil måske gerne lave et skuespil over en historie, når de har hørt den.

HØRESPIL (se også OPLÆSNING I KOR; FREMSIGELSER)

I et hørespil bruger deltagerne et manuskript til at fortælle en historie. Et hørespil kan udføres i klassen eller fremføres for et publikum.

Du kan bruge denne metode til at præsentere beretninger fra skriften, historier, digte og andre kilder. Du kan ligeledes anvende metoden som en del af et særligt program til helligdage eller særlige begivenheder.

Eksempel på et hørespil

Historie: Abinadi, Kong Noa og Alma

Fremgangsmåde: Forklar, at Gud sendte en profet, der hed Abinadi, ud for at formane kong Noas folk til at

omvende sig fra deres synder. Få dernæst eleverne til at læse det, som kong Noa, hans ugudelige præster, Abinadi, Alma og nephiterne sagde, i Mosiah 17:1–9 og 18:1, 7–11, 17 og 30. Få ligeledes en til at være fortæller og læse historien mellem det, som personerne i historien, siger.

Hvordan man leder et hørespil

- Vælg materiale, der underbygger lektionens emne. Man kan finde passende materiale i skrifterne, Kirkens kursushæfter samt i *Liahona*.
- Del materialet op i roller. Uddel rollerne til deltagerne. Giv hver deltager en rolle som medspiller eller fortæller. Sørg for, at deltagerne har tid nok til at indstudere deres roller, og at de forstår deres roller.
- Hvis I skal opføre hørespillet for et publikum, bør du få de medvirkende til at øve sig ved at læse materialet. Sørg for, at de taler tydeligt og bruger pauser og ændrer deres stemmes styrke og deres tales hastighed for at viderebringe budskabets mening.

ILLUSTRATIONER

Se »Sammenligninger og illustrationer«, side 178–179.

INDGÅENDE ANALYSER AF BESTEMTE EMNER

Indgående analyser af bestemte emner er virkelig-hedstro analyser, som tilskynder eleverne til at overveje eller tale om, hvad de kan gøre i lignende tilfælde. De kan hjælpe med at vise, hvordan evangeliets principper kan anvendes i hverdagen. Du kan bruge indgående analyser af bestemte emner til at motivere til samtaler, til at fremhæve lektionens hovedprincip eller afslutte en lektion.

Indgående analyser af bestemte emner kan baseres på virkelige historier eller realistiske, opdigtede situationer. Hvis du bruger en indgående analyse af et bestemt emne, der er baseret på en sand historie, kan du fortælle udfaldet af historien på et tidspunkt i lektionen.

Eksempler på indgående analyser af bestemte emner

Følgende er fire eksempler på indgående analyser af bestemte emner med spørgsmål til samtaler.

Vær venlig mod andre

Du har leget hele formiddagen med nogle venner i nabolaget og har haft det virkelig sjovt. En pige, der besøger familien på den anden side af vejen, kommer udenfor og ser ud som om, hun gerne vil lege med dig.

- Hvad bør du gøre?

Betal fuld tiende

Det er sidst i december og bror og søster Jensen ser på deres penge til denne måned. De indser, at de ikke kan betale deres regninger, hvis de betaler tiende.

- Hvad ville du gøre, hvis du var i bror og søster Jensens situation?

Fortæl om evangeliet

Du har i månedsvis planlagt at tage i templet sammen med de unge mænd og piger i wardet for at udføre dåb for de døde. En ven, der ikke er medlem af Kirken, inviterer dig til en fest samme aften. Du siger, at du ikke kan tage med til festen, og din ven spørger dig, hvad du skal lave den aften.

- Hvordan ville du reagere?

Træf de rette beslutninger

En ven har inviteret dig til at gå i biografen og se en film, som du ved ikke er passende.

- Hvad kan du gøre for at sige nej tak til invitationen?

Hvordan man laver en indgående analyse af et bestemt emne

Nogle lektioner i de kursushæfter, der er udgivet af Kirken, indeholder historier, der kan bruges som indgående analyser af bestemte emner. Men nogle gange kan du måske selv ønske at lave sådanne analyser. Følg disse trin for selv at lave en sådan analyse:

1. Husk på de principper, som du forbereder dig til at undervise i. Tænk dernæst på situationer, som har med disse principper at gøre, og som gælder for den aldersgruppe, du underviser.
2. Forbered dig til at fremstille situationerne på en realistisk måde og på en måde, der vil tilskynde til eftertanke og samtale (se »Led samtaler i klassen«, side 63–65; »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70 samt »Historier«, side 169–171).
3. Tænk over, hvad du kan sige eller gøre for at fremhæve principperne efter samtalen.

KORT

Du kan finde kort i de skrifter, der er udgivet af Kirken, Kirkens kursushæfter, *Liahona* og på kirkebygningens bibliotek.

Hvordan man bruger kort

Du kan bruge kort i lektionerne til at:

- Lade eleverne finde byer, som er nævnt i de beretninger, som I studerer i skrifterne og Kirkens historie.
- Tegne enkle kort på tavlen.
- Finde områder af særlig interesse som for eksempel hvor fuldtidsmissionærer er på mission eller byer, hvor der findes templer.

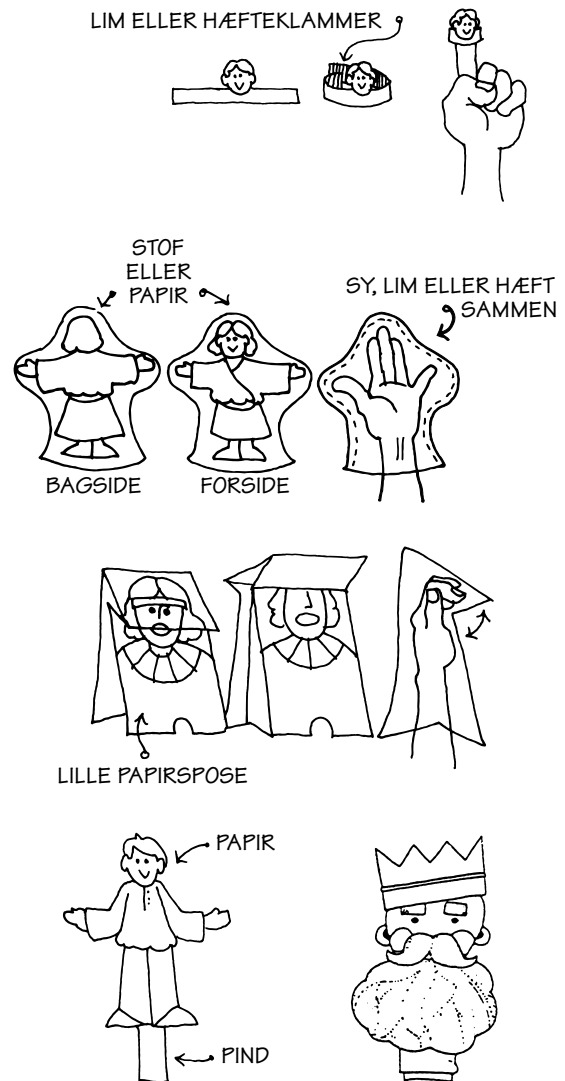
MAGNETTAVLER

Se »Tavler«, side 182–183.

MARIONETDUKKER

Der kan bruges dukker til at dramatisere dele af en lektion eller historie, til at byde børn velkommen til klassen, til at undervise, synge sange, hjælpe med rollespil, stille spørgsmål eller hjælpe børnene med at bevare opmærksomheden.

Eksempler på dukker

MUSIK

Det Første Præsidentskab har sagt:

»Inspirerende musik er en nødvendig del af vore kirkemøder. Salmerne påkalder Herrens Ånd, skaber ærbødighed, forener os som medlemmer og giver os mulighed for at prise Herren.

Nogle af de største prædikener bliver holdt ved at synge salmer. Salmer opmuntrer os til omvendelse og til at gøre gode gerninger, de opbygger vidnesbyrd og tro, de trøster de livstrætte og de sørgende og inspirerer os til at holde ud til enden« (*Salmer og sange*, s. ix).

Salmer giver os stor inspiration og trøst i vores liv, når vi kan lære dem udenad og huske dem, når vi har brug for det.

Ældste Dallin H. Oaks har opfordret alle Kirkens medlemmer til at bruge salmer oftere til at give sig selv og andre styrke:

»Jeg spekulerer på, om vi gør tilstrækkelig brug af denne himmelsendte ressource ved vore møder, i vore klasser og i vore hjem ...

Vi bør anvende vore salmer mere for at bringe os i harmoni med Herrens Ånd, for at forene os og hjælpe os med at undervise i samt lære om vore lærdomme. Vi bør gøre bedre brug af vore salmer i missionærens undervisning, i undervisning i evangeliet, ved kvorumsmøder, ved familieaftener og ved hjemmelærerbesøg« (*Stjernen*, jan. 1995, s. 10).

Styrk lektionerne med musik

Du kan bruge musik på mange forskellige måder til at styrke dine lektioner og indbyde til Åndens tilstedeværelse. Her følger nogle få eksempler:

Undervisning i eller gennemgang af et evangelisk princip

De fleste salmer kan hjælpe dig med at undervise i evangeliske principper eller gennemgå principper, som I allerede har talt om.

Når du bruger en sang til at undervise i et princip, kan du stille eleverne spørgsmål for at hjælpe dem med at tænke over sangens budskab eller lægge op til samtale. Inden du får eleverne til at synge »Hold Guds befalinger«, (*Salmer og sange*, nr. 197), kan du for eksempel spørge: »Hvorfor tror I, at vi føler tryk og fred, når vi adlyder befalingerne?« Du kan bruge »Herren gav mig et tempel« (*Børnenes sangbog*, s. 73) til at undervise børn i frelsesplanen. Du kan bruge »Så sikker en grundvold« (*Salmer og sange*, nr. 38) til at hjælpe dem, du underviser, med at forstå, at Frelseren hjælper os med at modstå prøvelser. For at undervise om den trøst, som vi kan få, når en, vi holder af, dør, kan du bruge »Hvor kan jeg finde fred?« (*Salmer og sange*, nr. 65).

Når du har undervist i et evangelisk princip, kan du spørge dem, du underviser: »Hvilken salme kan hjælpe os med at huske dette princip?« Syng derefter en af de salmer, som de foreslår. Sammen med børn kan du synge en sang, og derefter spørge, hvordan denne sang passer til lektionen. Dernæst kan du opfordre dem til at synge sangen sammen med dig.

Giver indsigt i skrifterne

Der er et register over skriftstedshenvisninger (se *Salmer og sange*, side 257–260) til hver salme i Kirkens sangbog. Der er også skriftstedshenvisninger til de fleste sange i

Børnenes sangbog. Du kan se i disse henvisninger for at finde sange, der vil passe godt til en bestemt lektion. Hvis du for eksempel underviser i Joh 13:34–35, kan du få eleverne til at synge »Elsker hverandre« (*Salmer og sange*, nr. 199; *Børnenes sangbog*, s. 74) som er en af de sange, der passer til disse vers.

Hjælper eleverne med at opbygge og udtrykke deres vidnesbyrd

Når eleverne synger salmer og andre af Kirkens sange, kan Ånden bære vidnesbyrd for dem om, at de principper, der undervises i, er sande. Der er nogle sange, hvis ord i sig selv er et udtryk for vidnesbyrd, så når folk synger dem, kan de bære deres vidnesbyrd sammen. Sådanne sange er bl.a. »Han lever! Vor Forløser stor« (*Salmer og sange*, nr. 70); »Jeg er Guds kære barn« (*Salmer og sange*, nr. 195; *Børnenes sangbog*, s. 2); »Hav tak for profeten, du sendte« (*Salmer og sange*, nr. 13) samt »Mon Jesus virkelig opstod« (*Børnenes sangbog*, s. 45).

Præsident Gordon B. Hinckley har forklaret, hvordan musik har styrket hans vidnesbyrd om profeten Joseph Smith:

»For mange år siden, da jeg var 12 år gammel og blev ordineret til diakon, tog min far, der var vores stavspræsident mig, med til mit første præstedømmemøde i staven ... Disse mænd opløftede sammen deres kraftige stemmer, nogle med accent fra europæiske lande, hvor de var kommet fra som omvendte til Kirken, og alle sang ordene med en stærk ånd af overbevisning og vidnesbyrd:

*Priser profeten, som skued' Jehova,
Jesus har salvet den herlige seer.
Åbnet blev tiderne fyldes uddeling,
det, som var talet, på jorden nu sker.*

[Priser profeten, *Salmer og sange*, nr. 17).

De sang om profeten Joseph Smith, og da de gjorde det, kom der er stort sug af kærlighed og tro på den store profet i denne uddeling. I min barndom havde jeg lært meget om ham til møder og i klasser i vores ward og derhjemme; men min oplevelse ved dette stavsmøde var anderledes. Da vidste jeg ved Helligåndens kraft, at Joseph Smith virkelig var Guds profet« (*Ensign*, aug. 1983, s. 2).

Afslutning af en lektion samt motivering af eleverne til at anvende et evangelisk princip

Ved afslutningen af en lektion kan en salme eller sang sammenfatte det princip, der er blevet undervist i, og give et motiverende budskab. Ved afslutningen af en lektion om for eksempel at holde befalingerne kan du få eleverne til at synge »Hold Guds befalinger« (*Salmer og sange*, nr. 197; *Børnenes sangbog*, s. 68); »Vælg kun ret« (*Salmer og sange*, nr. 155); »Vælg det rette« (*Børnenes sangbog*, nr. 85) eller »Nephis mod« (*Børnenes sangbog*, nr. 64).

Frem ærbødigheden

Du og din familie kan synge salmer og andre sange til familieaftener, i familieråd og ved andre sammenkomster for at fremme ærbødigheden og styrke familiens studium af skrifterne. I en klasse kan du afspille musik eller få nogen til at spille klaver, mens eleverne kommer ind i klassen. Dette vil hjælpe med at skabe en ærbødig atmosfære og forberede eleverne til lektionen.

Andre måder, hvorpå du kan fremme ærbødigheden, er ved at spille svag musik, mens du læser en historie, eller mens børnene laver tegninger om lektionen. Eller du kan få nogen til at synge en sang som for eksempel »Læs en historie om Jesus« (*Børnenes sangbog*, nr. 36), mens eleverne ser billeder fra historier i skriften.

Valg og forberedelse af passende musik

Når du vælger musik til en lektion, kan du se oversigterne i *Salmer og sange* samt *Børnenes sangbog* for at finde salmer og sange, der handler om lektionens emne. Musik-kassetter og cd-optagelser af Kirkens musik findes i kataloget *Kirkens materialer*.

Sørg for, at al den musik, som du bruger, og som ikke er produceret af Kirken, overholder Kirkens standarder (se afsnittet »Musik« i *Kirkens instruktionshåndbog*). Wardets musikformand eller musikleder kan hjælpe dig med at vælge og forberede passende musik.

Hvis du planlægger at synge eller dirigere en salme eller sang, bør du sørge for, at du kender ordene godt nok til, at du kan se på dem, du underviser, og ikke i sangbogen.

Forslag til at dirigere sange

Gennemgå afsnittene »Anvendelse af sangbogen« i *Salmer og sange* (s. 249–256) og »Anvendelse af sangbogen« i *Børnenes sangbog* (s. 149–151). Lær de grundlæggende direktionmønstre. Tænk endvidere over følgende forslag:

- Når du dirigerer en salme eller sang, kan du bruge dine hænder til at angive en sangs tonehøjde og tempo. For at angive tonehøjden holder du dine hænder vandret, og mens I synger ordene, bevæger du dine hænder op for at angive højere toner og bevæger dem ned for at angive lavere toner. Mens du gør dette, flytter du dine hænder enten langsomt eller hurtigt for at angive det rigtige tempo. Du kan også tegne et mønster på tavlen for en sang. Mønsteret for melodien til »Jeg er Guds kære barn« (*Salmer og sange*, nr. 195; *Børnenes sangbog*, nr. 2) vil se nogenlunde således ud:

— — — — —
 — — — — — *kæ-* — — — — —
Jeg er Guds — — — — — *re* — — — — —
 — — — — — *barn* — — — — —

- I stedet for at bruge taktslag til at dirigere en sang kan du overveje at bruge enkle bevægelser med hænderne, som viser ordene i sangen.

Bed wardets musikleder om hjælp, hvis du føler, at du har brug for yderligere hjælp til at lære at dirigere musik.

Brug musik til at undervise børn

De fleste børn kan lide at deltage i musikaktiviteter. De appellerende rytmer i musik hjælper børn med at huske det, som de synger, samt tekstens budskab. Musik kan øge børns forståelse af evangeliske principper og styrke deres vidnesbyrd. Du kan også bruge musik til at byde børn velkommen med, til at forberede dem til bøn, henlede deres opmærksomhed på en lektion eller gøre dem mere rolige efter en aktivitet. Musik kan ændre en lektions gang og giver børnene mulighed for at bruge deres overskud af energi.

Mange lektioner foreslår sange, som underbygger de principper, der undervises i. Se emneindekset i *Børnenes sangbog* for at finde passende sange.

Du behøver ikke at være musiker for at bruge musik i din undervisning. Hvis du er godt forberedt og kan lide at synge, vil børnene kunne lide det og lære af den musik, som du bruger. Her følger nogle få forslag, der kan hjælpe dig med at bruge musik til at undervise børn. Se *Børnenes sangbog*, s. 149–151, for yderligere forslag.

Følgende eksempel viser, hvordan man som lærer kan bruge sangen »Jeg elsker Herrens tempel« (*Børnenes sangbog*, s. 99) til at undervise om templer:

Jeg kender en smuk sang om templer. Hør godt efter, mens vi synger denne sang, for at finde ud af, hvad vi gør, når vi tager til templet.

Fandt I ud af, hvorfor vi tager i templet? (Svarene kan være, at vi tager i templet for at føle Helligåndens påvirkning, for at lytte, bede, indgå pagter med vor himmelske Fader og for at blive beseglet som familie).

Lad os synge sangen en gang til. Prøv denne gang at lytte efter for at finde ud af, hvis hus templet er.

Fandt I ud af, hvem templet tilhører? (Det er Guds hus).

Fortsæt med lignende spørgsmål, indtil du har fremhævet de dele af sangen, som vil hjælpe børnene med at forstå dens budskab.

MUSIK MED TALE (SYNG EN HISTORIE)

Du kan bruge en kombination af musik og tale til at fortælle en historie eller et evangelisk budskab, som har med lektionen at gøre. Denne metode kaldes somme tider syng en historie. I denne aktivitet udtrykkes det meste af historien eller budskabet med sange, som familiemedlemmerne eller eleverne i klassen synger. En kort tale binder sangene sammen.

Du kan også kombinere musik og tale for at lave programmer til højtider eller andre arrangementer.

Eksempel på musik med tale

Følgende sammensætning af musik og tale kan bruges i en lektion om taknemmelighed:

Tale: Gud elsker sine børn højt. En måde, hvorpå Herren har vist sin kærlighed til os, var ved at skabe jorden til os. Salmernes Bog, 136, belærer os om at vise Herren taknemmelighed for hans skaberværk på jorden:

»Tak herrernes Herre ...
Han, som alene gør store undere ...
Han skabte himlen med forstandighed ...
Han bredte jorden ud på vandet ...
Han skabte de store lys ...
solen til at herske om dagen ...
månen og stjernerne til at herske om natten«

(vers 3–9).

Salme: »For det skønne her på jord« (*Salmer og sange*, nr. 43).

Tale: Den jord, som Herren har skabt for os, dækker vores behov i overflod. Vi bør prise Herren for den »høst« af velsignelser, som vi nyder.

Salme: »Løft taknemmelig din røst« (*Salmer og sange*, nr. 45).

Tale: Vi bør også vise Herren vores dybeste taknemmelighed for hans forsoning, som kan rense os for synd og give os evigt liv. Når vi takker for hans offer, forstår vi bedre dets magt. Denne forståelse er overvældende og gør en ydmyg.

Salme: »O, se hvilken kærlighed« (*Salmer og sange*, nr. 114).

Tale: Herren forventer, at vi deler vore velsignelser ved at føde den sultne, klæde den nøgne, bringe den syge og nødlidende lindring og undervise dem, der søger sandheden. Når vi gør disse ting, viser vi vores oprigtige taknemmelighed til ham for de velsignelser, som han har givet os.

Salme: »Fordi du gi'r mig alt« (*Salmer og sange*, nr. 141).

Retningslinier for forberedelse af musik med tale

- Se emneregistret i sangbogen og *Børnenes sangbog* for en liste over sange med lignende emner, der kan bruges til denne aktivitet. Brug sange, som dem, du underviser, kender.
- Hvis der skal bruges klaver, bør du arbejde tæt sammen med pianisten for at forberede sangene eller få den person, der dirigerer sangene til at arbejde sammen med ham eller hende. Sørg for, at pianisten ved, hvornår han eller hun skal begynde at spille hver sang.
- Sørg for, at talen mellem sangene er enkel. Det kan være skriftsteder, korte historier, digte, personlige ople-

velser eller citater. Når du bruger denne aktivitet sammen med børn, kan du stille dem spørgsmål og få børnene til at svare på dem som en del af talen. Dette vil hjælpe børnene med at forstå det evangeliske princip, som du underviser i.

- Når det passer sig, kan du bruge billeder til at hjælpe eleverne med at se historien eller det evangeliske budskab, der belæres om, for sig. Du kan lade børnene holde billederne under fremførelsen.

OPLÆSNING I KOR (se også HØRESPIL; FREMSIGELSER)

Ved oplæsning i kor læser en gruppe skriftsteder, et digt eller prosa sammen. En oplæsning i kor kan udføres i klassen eller foran et publikum.

Du kan bruge denne metode til at præsentere beretninger fra skriften, historier, digte og andet. Du kan også bruge det som en del af et særligt program til højtider eller særlige begivenheder.

Eksempel på oplæsning i kor

Emne: Trosartiklerne

Fremgangsmåde: Få eleverne til at gennemgå trosartiklerne og derefter som gruppe gentage dem for dig.

Hvordan man leder oplæsninger i kor

- Vælg materiale, der underbygger emnet for lektionen. Der kan findes passende materiale i skrifterne, Kirkens kursushæfter, *Liahona* samt *Børnenes sangbog*.
- Få gruppen til at øve sig på at læse materialet, så de lærer at tale samtidig, hvis I vil udføre oplæsningen i kor for et publikum. Sørg for, at de taler tydeligt og bruge pauser og ændrer deres stemmes styrke og hastighed for at viderebringe budskabets betydning. Led dem under fremførelsen, så de siger teksten sammen.

OPMÆRKSOMHEDSAKTIVITETER (OPMÆRKSOMHEDSFANGERE)

Opmærksomhedsaktiviteter kan bruges til at skabe interesse og hjælpe eleverne med at koncentrere sig om lektionens emne. De bør være korte og lede direkte videre til lektionen. De bruges for det meste i begyndelsen af lektionerne, men de kan også bruges til at fange elevernes opmærksomhed i løbet af lektionerne og til at foretage en overgang fra en del af lektionen til en anden. Mange lektioner i Kirkens kursushæfter indeholder forslag til opmærksomhedsaktiviteter.

Se »Indledning af lektionen«, side 93, samt »Hjælp eleverne med at være opmærksomme«, side 71-72, for forslag til at anvende og udvikle opmærksomhedsaktiviteter.

OPREMSNING

Under en aktivitet med ideopremsning stiller læreren et spørgsmål eller nævner en situation og giver eleverne et kort stykke tid til frit at foreslå løsninger eller ideer.

Eksempler på aktiviteter med ideopremsning

Du kan bruge ideopremsning til at tage fat på et behov i din familie, dit kvorum eller din klasse. Du kan for eksempel få eleverne til at organisere et tjenesteprojekt, foreslå måder at invitere mindre aktive medlemmer til en aktivitet eller komme med ideer til forbedring af indsatsen i hjemmelærerarbejdet.

Du kan også bruge ideopremsning til at stimulere ideer til et bestemt emne i en lektion. Du kan for eksempel bede dem, du underviser, om at bruge et par minutter til at lave en liste over de velsignelser, som de har fået gennem præstedømmet eller ting, som de kan gøre for at være gode eksempler som medlem af Kirken.

Hvordan man kan lede en aktivitet med ideopremsning

1. Forklar, hvad en ideopremsning er. Sig til dem, du underviser, at du vil give dem et kort stykke tid til at bidrage med ideer. Sørg for, at de forstår, at du ikke vil kritisere eller gøre nar af deres ideer, og hjælp dem med at forstå, at de ikke bør kritisere eller gøre nar af hinandens ideer. På grund af ideopremsningens natur bør du måske minde dem om at vise ærbødighed i deres handlinger og forslag.
2. Forelæg dem et specifikt spørgsmål eller situation. Sørg for, at eleverne ved, hvor lang tid de har til at komme med forslag.
3. Lad eleverne komme frem med deres ideer. Hvis de tøver med at gå igang med ideopremsningen, bør du måske hjælpe dem igang ved selv at foreslå nogle få ideer. Prøv at finde måder til at få de elever med, som synes tilbageholdende med at deltage.
4. Skriv forslagene på tavlen eller et stykke papir, eller få en anden til at skrive dem ned, efterhånden som eleverne kommer med forslag.
5. Tal om de forslag, som eleverne er kommet med, når tiden er gået. Bed dem om at videreudvikle deres ideer og tale om, på hvilken måde de har med lektionen at gøre. Hvis aktivitetens formål var at finde en bestemt fremgangsmåde, som for eksempel et tjenesteprojekt eller en plan for at invitere mindre aktive medlemmer med til en aktivitet, kan du hjælpe dem med at vælge et af forslagene. Hjælp dem dernæst med at lave planer til at kunne følge op på forslaget.
6. Hvis de har ideer, der er velmente, men som repræsenterer en falsk lære, bør du i lektionen tage dig tid til venligt at korrigere disse ideer.

OVERHEADAPPARATER (se også TAVLER)

Overheadapparater, som findes på nogle kirkebygningers bibliotek, er apparater, der forstørrer og fremviser billeder eller tekst på en skærm eller væg. De kan bruges som et alternativ til tavlen. Dette er især nyttigt, hvis klassen er for stor til, at alle kan se tavlen. Hvis biblioteket i jeres kirkebygning har et overheadapparat, kan du spørge bibliotekaren om, hvordan man bruger den.

PANELDISKUSSIONER

En paneldiskussion består af en gruppe på to eller flere elever – eller indbudte gæster med særlig viden eller erfaring – som har fået tildelt et emne at tale om. En paneldiskussion ledes af en ordstyrer, som for det meste er læreren.

Du kan bruge paneldiskussioner til at fremlægge oplysninger eller tale om, hvordan man efterlever et evangelisk princip eller løser et problem. Paneldiskussioner giver elever mulighed for at udtrykke deres tanker om en bred vifte af emner. Når du beder elever om at fremlægge nyt materiale eller tale om problemer, der har interesse for gruppen, vil de tage mere aktivt del i indlæringen.

Hvordan man forbereder sig til en paneldiskussion

1. Vælg et emne, der passer til lektionen og elevernes alder. Lav spørgsmål om dette emne, som du kan stille medlemmerne af panelet.
2. Vælg i forvejen medlemmer til panelet, der ikke har noget imod at besvare spørgsmål foran en gruppe mennesker. Begræns antallet af deltagere i panelet til mellem tre og fem. Et panel på mere end fem kan optage for megen tid, og de enkelte medlemmer af panelet får måske ikke stor nok mulighed for at kommentere emnerne. Hvis du ønsker at invitere gæster med særlig viden eller erfaring, så husk, at det kræver tilladelse fra biskoppen, inden gæstetalere må deltage (se *Kirkens instruktionshåndbog, Bog 2: Ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne*, 1998, s. 325).
3. Hjælp medlemmerne af panelet med at forberede sig til samtalen. Overvej følgende forslag:
 - a. Hjælp dem med at forstå, hvad samtalen indebærer, og hvad deres opgave er, herunder den læsning eller anden forberedelse, som de bør foretage. Giv dem ligeledes oplysninger om elevernes alder og behov, den form for fremlæggelse, du ønsker, samt hvor lang tid, de vil få til at fremlægge deres stof.
 - b. Hjælp dem med at skaffe de oplysninger, som de skal bruge til deres del af diskussionen.

- c. Hvis panelet vil præsentere nye oplysninger eller ideer, skal du tildele hvert medlem af panelet én side af emnet mindst en uge i forvejen, så han eller hun kan forberede sig til diskussionen. Du kan eventuelt give medlemmerne af panelet henvisninger fra skrifterne, kursushæfter eller andre kilder.
- d. Hvis medlemmerne af panelet vil koncentrere sig om et problem, bør du mødes med dem inden diskussionen og give dem en liste over de spørgsmål, der skal diskuteres. Lad hver person vælge to eller tre spørgsmål, som han eller hun gerne vil svare på.
- e. Giv lige inden diskussionen medlemmerne af panelet et par minutter til at udveksle ideer med hinanden om de emner, de vil diskutere.

Hvordan man leder en paneldiskussion

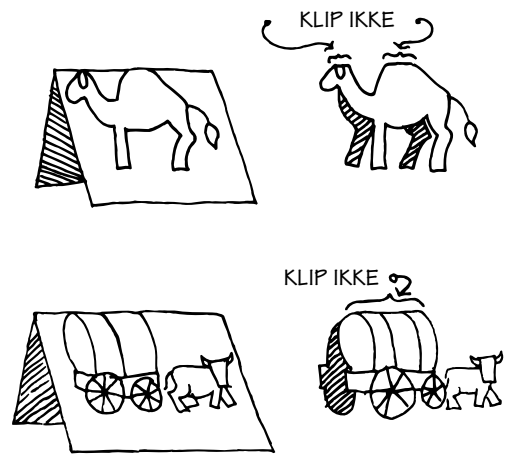
1. Indret lokalet, så man kan se og høre medlemmerne af panelet.
2. Når det er tid til paneldiskussionen, præsenterer du medlemmerne af panelet og det emne, de vil diskutere.
3. Når du eller en anden ordfører leder diskussionen og stiller spørgsmål, så sørg for at give hvert medlem af panelet tid nok til at svare. Hvor vellykket en paneldiskussion bliver afhænger meget af ordføreren. Denne person angiver den åndelige stemning i præsentationen og styrer diskussionen ved at sørge for, at kommentarerne koncentrerer sig om emnet eller problemet, holder diskussionen i gang og hjælper alle medlemmerne af panelet med at deltage i diskussionen.
4. Lad eleverne stille spørgsmål til medlemmerne af panelet.
5. Sammenfat efter diskussionen de punkter, der er blevet drøftet.

PAPIRFIGURER (se også DUKKESPIL)

Lærere kan bruge papirfigurer til at hjælpe med at fortælle en historie eller til at illustrere et princip i en lektion.

Hvordan man laver papirfigurer

1. Fold et stykke kraftigt papir på midten.
2. Læg den foldede kant øverst, og tegn figuren på papiret. Sørg for at tegne det øverste af tegningen op til kanten.
3. Klip figuren ud, og sørg for, at du ikke klipper langs folden, hvor der er tegnet.

ROLLESPIL

I et rollespil laver deltagerne et skuespil over en situation eller et problem, der forekommer i hverdagen. Rollespil hjælper folk til at anvende de evangeliske principper i virkelige situationer, idet de finder løsninger på problemer, overvejer følgerne af forskellige valg og når til en forståelse af andres synspunkter. Rollespil kan bruges til at introducere eller opsummere en lektion eller til at tilskynde til samtale om et princip i lektionen.

Bemærk: Et rollespil er ikke det samme som en indgående analyse af et bestemt emne. I en indgående analyse af et bestemt emne *drøfter* eleverne en situation eller et problem. I et rollespil *agerer* deltagerne, hvordan folk kan reagere i en bestemt situation.

Eksempler på rollespil

- Et barn har lovet sine forældre, at han vil hjælpe med at gøre rent derhjemme. Mens han er ved at gøre sig klar til at arbejde, kommer nogle kammerater over og spørger, om han kan lege. De vil have, at han skal komme med dem nu og gøre sit arbejde senere. Lav et rollespil over det, som han bør sige til sine forældre, og det, som han bør sige til sine kammerater.
- En gruppe venner går på en gade. De finder en pengepung med nogle penge i, men de ved ikke, hvis det er. Hver især af vennerne ønsker at gøre noget forskelligt med pungen. Lav et rollespil over det, som de bør gøre.

Hvordan man bruger rollespil

1. Forbered dem, som du underviser, til rollespillet ved kort at forklare problemet eller situationen. Giv dem tilstrækkelige oplysninger til, at de vil kunne udføre deres roller med omtanke. Understreg, at de skal spille en rolle og ikke spille sig selv.
2. Udvælg deltagerne, eller bed om frivillige. Angiv hvem der skal spille hver rolle. Sørg for så mange deltagere

som muligt, da det ofte er bedre at lade mange mennesker være med i rollespillet over en situation end kun at have én til at agere det, der kan ske. (Rollespil kan gentages for at hjælpe flere med at deltage og finde andre løsninger).

3. Giv deltagerne nogle få minutter til at planlægge, hvad de vil gøre.
4. For at få alle de tilstedeværende til at være med kan du bede dem, der ikke deltager, om at se opmærksomt til.
5. Efter et rollespil kan man tale om eller vurdere, hvad der skete, ved at stille spørgsmål så som: »Hvad syntes I om det problem?« eller: »Kan det her ske i virkeligheden?« eller: »Hvordan kan dette rollespil hjælpe jer med at vide, hvad I skal gøre, hvis det virkelig sker?« Lad dem, som du underviser, afgøre, hvordan de vil løse lignende problemer i deres egen tilværelse. Tal om flere forskellige løsninger.

Generelle retningslinier for rollespil

- Deltagelse i rollespil bør være frivillig. Tving ikke nogen til at deltage.
- Lav rollespil over virkelighedstro situationer, der har relation til lektionen og er vigtige for dem, som du underviser.
- Folk kan bedre forholde sig til rollespil over situationer, som de selv har været ude for. Men du bør være forsigtig med at vælge situationer til rollespillene. Selv om det er vigtigt, at problemerne er så virkelighedstro og relevante som muligt, er der ingen deltagere, der må sættes i en situation, hvor de skal agere noget fra deres eget liv.
- Du bør som lærer være opmærksom på elevernes følelser og holdning. Godtag fejl, og lær dem at sætte pris på hinandens synspunkter. Du må ikke tillade kritik af deltagerne.
- Enkle rekvisitter som hatte eller navneskilte kan øge interessen for at lave rollespil, især hvis du underviser børn.

SAMMENLIGNINGER OG ILLUSTRATIONER

Det er ofte svært at undervise i evangeliets uhåndgribelige sider – principper så som tro, omvendelse, kærlighed, Jesu Kristi forsoning, syndsforladelse og forløsning.

Ældste Boyd K. Packer har sagt:

»Når vi underviser i evangeliet, genskaber vi ikke den fysiske verden omkring os; vi har med den uhåndgribelige verden inde i os selv at gøre, og der er en stor forskel. Ingen af de gængse redskaber er til rådighed for os. Det er meget lettere at forklare et lille barn, hvad en kat er end at forklare tro; tro er meget svær at beskrive.

Hvor stor er tro for eksempel? Vi lærer hurtigt, at størrelsen ikke er nogen hjælp. Vi kan kun tale uklart med

et barn, som ikke ved noget om tro, ved at tale om en mængde, så som megen tro eller lidt tro. Vi kan ikke fortælle ham, hvad farve den har. Vi kan ikke fortælle ham, hvilken facon den har. Vi kan ikke fortælle ham, hvad den er lavet af.«

Derefter fortalte ældste Packer om et undervisningsredskab, som vi kan bruge til at undervise om uhåndgribelige principper: »Bind den usynlige idé ... til en håndgribelig ting, som eleven kender, og byg dernæst på denne viden« (*Teach Ye Diligently*, rev. udg., 1991, s. 31–32).

Du kan bruge sammenligninger og illustrationer til at hjælpe eleverne med at forstå uhåndgribelige principper. Sammen med brugen af historier og personligt vidnesbyrd giver disse metoder dig nogle fortrinlige redskaber til at undervise i de evige realiteter, som vi ikke kan fatte med vore sanser.

Når du anvender sammenligninger og illustrationer, så husk, at de altid bør underbygge lektionens formål, og de ikke bør forringe de evangeliske principper, som du underviser i.

Sammenligninger

Frelseren refererede ofte til kendte, jordiske ting eller erfaringer for at kunne hjælpe. De, der lytter til ham, forstår åndelige principper. Han omtalte sig selv som »livets brød« (Joh 6:35) og »den gode hyrde« (Joh 10:11, 14). Han lærte dem, der fulgte ham, at finde de fortabte får (se Matt 10:5–8) og vogte hans lam (se Joh 21:15–17). Herren sammenlignede Himmeriget med en skat, en perle og et vod (se Matt 13:44–48). Han sammenlignede tro med et sennepsfrø (se Matt 17:20). Han sagde, at man kan kende folk på deres frugter (se Matt 7:15–20). I hans belæring blev den snævre port vejen til evigt liv (se Matt 7:13–14), og hans disciple blev menneskefiskere (se Matt 4:18–19). Han talte om at samle sit folk, som en høne samler sine kyllinger under sine vinger (se Matt 23:37).

Med øvelse og fantasi kan du finde måder at sammenligne evangeliet med velkendte ting. For eksempel kan bøn sammenlignes med en radio, en patriarkalsk velsignelse kan sammenlignes med Liahona, og håb kan sammenlignes med solskin, der bryder gennem skyerne. Du kan måske opleve noget på arbejdet, i de daglige pligter i hjemmet eller i din kontakt med andre mennesker, som man kan lære af (se »Se efter undervisnings-emner overalt«, side 22–23).

Ældste Packer har foreslået en formel til at finde sammenligninger:

_____ er som _____

Som vist herunder kan denne formel bruges til at undervise i omvendelse. Omvendelsens uhåndgribelige princip bliver mere tydeligt, når du sammenligner det med noget enkelt og bekendt. Ældste Packer har belært:

»Tag emnet *omvendelse*.

_____ *Omvendelse* _____ er som _____

Hvilken almindelig ting, som alle kender, kan omvendelse sammenlignes med? Hvad med at vi anvender sæbe.

Omvendelse er som sæbe
(se *Teach Ye Diligently*, s. 36–37; se også side 34).

Andre eksempler på sammenligninger

Her følger en liste over andre sammenligninger, som du kan bruge, når du underviser i evangeliet:

Studium af skriften er som et festmåltid.

Børn er som skatte.

Tro er som et skjold.

Skrifterne er som en redningsflåde i stormfuld sø.

Synd er som kviksand.

Illustrationer

Ligesom sammenligninger forklarer illustrationer uhåndgribelige principper ved hjælp af fysiske ting. Men i en illustration bruger man håndgribelige ting i stedet for blot at tale om dem. For eksempel for at hjælpe elever med at forstå omvendelsens rensende virkning kan en lærer vise et stykke sæbe og endda bruge det til at vaske snavs af sine hænder.

Andre eksempler på illustrationer

Følgende eksempler illustrerer yderligere, hvordan man kan bruge illustrationer:

- Vis en mønt, for at vise at ordinancer og pagter er uadskillelige. Spørg dernæst, hvilken side af mønten, der er vigtigst. (Ingen af siderne er vigtigst). Spørg eleverne, om de kan adskille møntens sider. Forklar derefter, at ordinancer og pagter er uadskillelige på samme måde, som at de to sider på en mønt er uadskillelige. Påpeg ligeledes, at ordinancer og pagter er nødvendige for at kunne komme ind i Guds nærhed, på samme måde som at det nogle gange er nødvendigt med mønter for at komme ind til begivenheder.
- Få eleverne til at samle et let puslespil, som du har fjernet en brik fra, for at fremhæve, at hver enkelt har betydning. Giv den til dem, når de spørger dig angående den brik, der mangler. Spørg dem om, hvorfor den brik, der mangler, er så vigtig. Forklar derefter, at hver brik i et puslespil er som et familiedlem eller en elev i klassen. Hver enkelt har betydning.
- Vis et kort for at illustrere evangeliets betydning. Spørg, hvorfor vi bruger kort. Sammenlign dernæst kortet med evangeliet. Forklar, at Jesu Kristi evangelium vejleder os ligesom et kort. Det hjælper os med at blive på den sti, der fører til evigt liv sammen med vor himmelske Fader.

- Tegn billeder af to planter – en der er frisk og har fugtig, næringsrig jord, og en der ikke er så frisk og har tør, udpint jord – for at undervise om at nære Guds ord, når det er blevet sået i vores hjerte (se Alma 32:28–43).

Hvornår man kan anvende sammenligninger og illustrationer

Sammenligninger og illustrationer kan anvendes på mange måder, men de er især nyttige, når du har brug for at:

- Fange dine elevers opmærksomhed. Du kan bruge sammenligninger og illustrationer til hurtigt at skabe interesse, få elevernes opmærksomhed og præsentere et emne eller princip i en lektion.
- Lave en struktur for en lektion. Du kan af og til opbygge en hel lektion omkring en sammenligning eller illustration.
- Afslutte, sammenfatte og motivere. Når du har undervist i et evangelisk princip, kan du bruge en sammenligning eller en illustration til at sammenfatte det, der er blevet talt om og for at motivere dem, du underviser, til at foretage de rette ændringer i deres tilværelse.

SAMTALER

Se »Led samtaler i klassen«, side 63–65.

SKRIFTERNE, HJÆLP TIL STUDIUM I

Se side 56–58.

SKRIFTERNE, HØJTLÆSNING AF

Se side 56.

SKRIFTERNE, MARKERING OG NOTER I MARGENEN AF

Se side 58–59.

SKRIFTSTEDER, UDENADSLÆRE AF

Se »Udenadslære«, side 183–184.

SKRIFTERNE, UNDERVISNING UD FRA

Se »Undervisning ud fra skrifterne«, side 54–59.

SPIL

Spil giver afveksling i lektionerne og giver eleverne lov til at gøre noget sammen. Du kan finde ideer til spil i Kirkens kursushæfter, *Liahona* samt *Familieaften: Idé- og håndbog*.

Hvordan man udvælger spil

Når du udvælger spil til brug i lektionerne, bør du sikre dig, at de:

- Underbygger de evangeliske principper, som du underviser i.
- Passer sig for de omgivelser, som du underviser i.
- Passer til dine elevers alder og klassens størrelse.
- Er lette af forstå.
- Kun optager en lille del af lektionstiden. I nogle tilfælde kan et spil kræve en stor del af lektionens tid, men disse tilfælde er undtagelser, ikke regelen.
- Ikke lægger op til konkurrence. Du bør undgå at give belønninger til dem, der »vinder«.
- Giver alle eleverne mulighed for at deltage og føle, at de har haft held med det. Du bør rose eleverne lige meget for deres gode indsats.

Eksempler på spil

Huskespil

I dette spil finder eleverne sæt med to kort med oplysninger eller billeder, der hører sammen. Tænk over følgende eksempel, som kan bruges i en primaryklasse:

Skaf 12 stykker papir på samme størrelse, som er store nok til, at alle kan se dem. På den ene halvdel af papirerne sætter du billeder fast eller laver tegninger, der har noget med lektionen at gøre. På den anden halvdel skriver du beskrivelserne af billederne. På den side, hvor der ikke er billeder eller beskrivelser, nummererer du papirerne fra 1 til 12. På det rette tidspunkt i lektionen lægger du papirerne på gulvet med nummersiden opad eller klitrer dem fast på et stykke kraftigt karton. De behøver ikke at ligge i rækkefølge.

For at spille spillet får du hver enkelt til at skiftes til at vælge to stykker papir. Vend papirerne for at se, om de indeholder et billede og de oplysninger, der passer til. Hvis de passer sammen, fjernes de fra de andre. Hvis de ikke passer sammen, lægges de tilbage igen med tallet opad, og den næste vælger to stykker papir. Tal om, hvilken forbindelse billederne og beskrivelserne har med lektionen, når de alle sammen er blevet sat sammen.

Du kan bruge en af følgende variationer af dette spil:

- Skriv halvdelen af et skriftsted på et stykke papir og resten af verset på et andet. Ellers kan du skrive et evangelisk begreb på et stykke papir og resten på et andet. Nogle sæt kan for eksempel være »Evangeliets« og »genoprettelse«, »Lehis drøm« og »om livets træ« samt »jern« og »stangen«.
- Skriv tallet på en trosartikel på 13 forskellige stykker papir. Skriv nøgleord fra hver trosartikel på 13 tilsvarende stykker papir.

Gætteleg

I denne leg giver læreren en række fingerpeg for at hjælpe eleverne med at finde frem til en bestemt person, sted, ting, historie fra skriften eller princip. Du kan bruge denne leg som indledning af en lektion eller til at fremhæve en del af lektionen.

For at lege legen skal du give fingerpeg for at hjælpe dem, du underviser, med at finde frem til en person eller en ting, der har med lektionen at gøre. Kom kun med ét fingerpeg ad gangen, og giv eleverne mulighed for bagefter at finde frem til personen eller tingen. Begynd med generelle fingerpeg. Gør dem mere konkrete, indtil nogen gætter rigtigt. Du kan for eksempel bruge følgende fingerpeg til at hjælpe eleverne med at finde frem til profeten Moses:

Jeg er en profet fra Det Gamle Testamente.

Jeg talte med Gud ansigt til ansigt.

Jeg voksede op hos en egyptisk prinsesse.

Aron var min talsmand.

Jeg førte Israels børn ud af fangenskab.

Du kan anvende en af følgende variationer af denne leg:

- Del klassen op i par. Giv den ene af personerne i hvert par et ord. Den person, der kender ordet, giver derefter fingerpeg på ét ord for at hjælpe sin partner med at gætte ordet. Hvis personen for eksempel får ordet *dåb*, kan han eller hun give fingerpeg som *vand*, *dåbsbassin* eller *nedsænke*. Hvis personen får ordet *Noa*, kan han eller hun give fingerpeg så som *oversvømmelse*, *dyr*, *ark*, *due* eller *regnbue*.
- Giv en person et ord. Få de andre til at gætte ordet ved at stille op til 20 spørgsmål. Spørgsmålene skal besvares med *ja* eller *nej*.
- Få en person til at tegne en tegning af en bestemt ting, person eller historie. Få de andre til at gætte, hvad billedet forestiller.

Svareleg

Skriv nogle spørgsmål på hvert sit stykke papir, der i slutningen af lektionen vil hjælpe eleverne med at gennemgå det, som de har lært. Læg papirstykkerne i et glas eller en æske.

For at gennemgå lektionen kaster du en ærtepose eller noget andet blødt hen til en, og få ham eller hende til at trække et spørgsmål i æsken og svare på det. Få dernæst denne person til at kaste ærteposen hen til en anden, der så også trækker et spørgsmål fra beholderen og svarer på det.

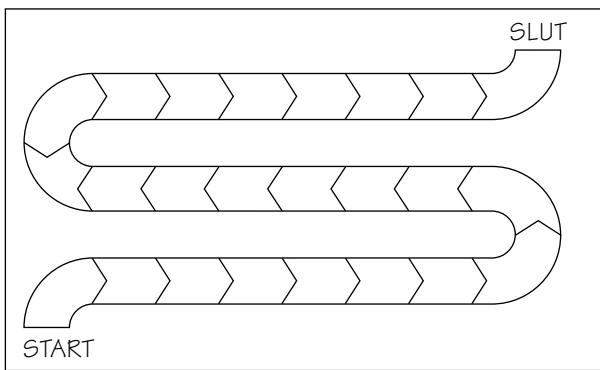
Brætspil

I et brætspil rykker spillerne brikker fra startpunktet til målet ved at besvare spørgsmål og følge de instruktioner,

der står på kortene i spillet. Et brætspil så som i nedenævnte eksempel kan laves af kraftigt karton eller tegnes på tavlen. Der kan bruges mønter eller andre små ting som brikker, hvis du bruger et bræt. Hvis du bruger tavlen, kan du bruge kridt til at vise, hvor langt eleverne er nået. Kortene til spillet bør belære om eller gennemgå evangeliske principper. Du kan for eksempel lave kort med følgende udsagn:

- Din lillebror kommer hjem med et stykke legetøj, som tilhører hans ven Jens. Han siger: »Jens har så meget legetøj. Han vil ikke savne det her stykke legetøj.« Du forklarer, at da legetøjet tilhører Jens, skal det leveres tilbage. Du går sammen med din bror hen for at give legetøjet tilbage til hans ven. Da det er ærligt at gøre dette, rykker du seks felter frem.
- Du har ikke læst til en bestemt prøve i skolen. Under prøven skriver du af efter den, der sidder ved siden af dig. Da dette ikke er ærligt, rykker du tre felter tilbage.

Læg kortene med bagsiden opad for at spille spillet. Få dernæst deltagerne til at skiftes til at vælge et kort, læse det og flytte deres brikker ifølge udsagnene på kortet.

SPØRGSMÅL

Se »Undervis ved hjælp af spørgsmål«, side 68–70.

SUMMEMØDER

Summemøder er aktiviteter, hvor eleverne opdeles i små diskussionsgrupper. Grupperne taler om tildelte emner og fortæller derefter de andre om deres ideer. Du kan bruge summemøder til at give mange mennesker mulighed for at deltage i en lektion. Enkeltpersoner, der for det meste er tilbageholdende med at deltage, kan komme frem med ideer i små grupper, som de ikke ville give udtryk for foran hele klassen. Dette vil hjælpe dem med at indse, at deres ideer betyder noget for andre.

Nogle gange kan grupperne fortælle om deres ideer ved at lave plakater, diagrammer eller tegne tegninger. Du kan for eksempel bede dem om at tegne forskellige dele af den samme beretning fra skriften eller ting, som de er taknemmelige for.

Eksempel på et summemøde

I en lektion om at forberede sig til at tage på fuldtidsmission kan læreren i ældsternes kvorum opdele kvorumets medlemmer i fem grupper og få hver gruppe til at udarbejde en rapport om et af følgende spørgsmål:

- Hvad kan unge mænd gøre for at forberede sig til at tage på fuldtidsmission?
- Hvad kan fædre gøre for at hjælpe deres sønner med at forberede sig til at tage på fuldtidsmission?
- Hvad kan hjemmelærere gøre for at hjælpe drenge og unge mænd med at forberede sig til at tage på fuldtidsmission?
- Hvad kan rådgiverne i Det Aronske Præstedømme gøre for at hjælpe unge mænd med at forberede sig til at tage på fuldtidsmission?
- Hvad kan voksne gøre for at forberede sig til at tage på fuldtidsmission?

Du kan bruge dette mønster til at udarbejde andre emner til summemøder.

Hvordan man leder et summemøde

Følgende trin viser, hvordan man kan lede et summemøde. Overvej, hvor lang tid hvert af disse trin skal vare, når du planlægger at lede et summemøde. Sørg for, at processen ikke vil tage for meget af lektionens tid.

1. Opdel klassen i grupper med mindst tre personer. (Ellers kan du blot bede hver elev om at vende sig mod den, der sidder ved siden af ham eller hende for en hurtig samtale. Hvis du vælger denne fremgangsmåde, skal du tilpasse trin 2 til 6).
2. Vælg en leder i hver gruppe, eller lad grupperne vælge deres leder. Udpeg ligeledes en til at skrive ned i hver gruppe. Giv den, der skal skrive, et stykke papir og en kuglepen eller blyant. Den, der skriver, nedskriver gruppens svar i løbet af samtalen. Lederne holder samtalerne igang og rapporterer senere til klassen om gruppens ideer. (Giv hver gruppe de materialer, som de skal bruge, så som papir, blyanter og farveblyanter, hvis du laver den slags summemøde, hvor grupperne tegner tegninger).
3. Giv hver gruppe et emne, der har med lektionen at gøre. Du kan bede alle grupperne om at tale om det samme emne, eller du kan give hver gruppe forskellige emner. Det kan være en hjælp at give hver gruppe et stykke papir, hvorpå der står et emne skrevet.
4. Giv grupperne et fast tidsrum til at tale om deres emner. Sørg for, at de holder sig til opgaven. Varsko dem et eller to minutter, inden de skal slutte.
5. Bed hver gruppeleder om at fremlægge de ideer, der er kommet ud af gruppens samtale. Få gruppelederne til at skiftes med at fortælle om én idé, hvis alle grup-

perne har talt om samme emne. Ellers vil de første grupper fortælle om mange ideer og give de andre grupper meget lidt at fortælle.

6. Sammenfat fremlæggelserne, og sørg for, at emnet er blevet drøftet tilstrækkeligt. Sørg for, at eleverne forstår, hvad deres samtaler har med de evangeliske principper at gøre, som du underviser i.

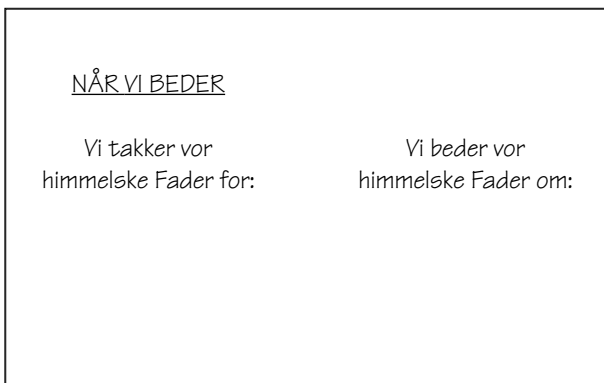
SYNG EN HISTORIE

Se »Musik med tale (Syng en historie)«, side 174–175.

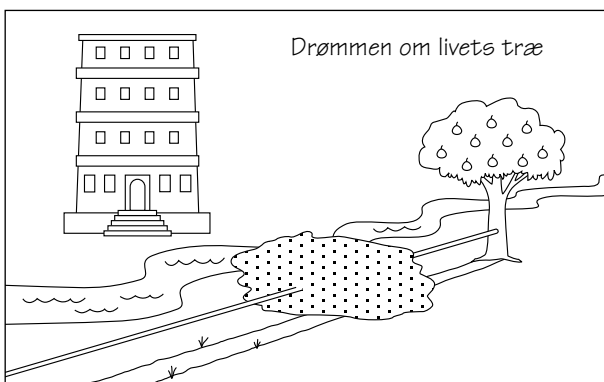
TAVLER

Tavlen er et af de enkleste og lettest tilgængelige undervisningsredskaber. Du kan bruge tavlen til at:

- Fremhæve centrale kendsgerninger eller ideer og hjælpe eleverne med at huske dem.
- Anerkende elevernes ideer ved at skrive dem ned.
- Lede samtalerne ved at skrive spørgsmål og skrive elevernes svar ned. For eksempel:

- Præcisere begreber eller historier ved at illustrere dem på en enkel måde. For eksempel:

- Lave en oversigt eller en liste til at hjælpe eleverne med at følge med i samtalen.
- Skrive opgaver eller skriftsteder, der har med den nuværende eller næste lektion at gøre.

Retningslinier for brug af tavlen

Følgende retningslinier kan hjælpe dig med at bruge tavlen som et effektivt undervisningsredskab. Disse retningslinier gælder ligeledes for brug af overheadapparater.

- Planlæg og øv dig på, hvad du vil skrive, idet du beslutter dig for, hvordan du vil arrangere oplysningerne eller tegningerne. Øv dig i at tegne de tegninger, som du vil bruge.
- Hvis du planlægger at bruge en oversigt, en liste eller en tegning på tavlen, kan du lave den, inden klassen begynder og dernæst dække dem med papir og afsløre den i løbet af lektionen på det rette tidspunkt.
- Skriv klart og tydeligt nok til, at alle kan se, og sørg for, at det skrevne står med god afstand, ordentligt og er let at læse. Skriv kun nøgleord eller sætninger.
- Brug enkelte tændstikfigurer og tegninger til at illustrere historier og begreber. Hvis du laver figurene og tegningerne enkle, vil du forhindre, at de bliver det centrale i lektionen.
- Fasthold dine elevers interesse ved at tale, mens du skriver.
- Undgå at bruge lang tid ved tavlen. Dette kan føre til, at eleverne mister interessen for lektionen.
- Undskyld ikke din stavning, håndskrift eller mangel på kunstneriske evner. Undskyldninger vil kun henlede opmærksomheden på netop den del af det, du har skrevet eller tegnet. Bed nogen om at hjælpe, hvis du ikke føler dig tryk ved tavlen.
- Bed af og til nogen om at skrive på tavlen for dig, så du kan holde øjenkontakt med eleverne. Sørg for, at den person, der hjælper dig, forstår det, som du ønsker, at han eller hun skal skrive, og hvor han eller hun skal skrive det på tavlen.

TEGNEAKTIVITETER

En måde at lære eleverne at forstå evangeliske principper er ved at få dem til at tegne tegninger. Tegninger giver dem mulighed for at udforske og udtrykke deres opfattelse og følelser af historierne i evangeliet og de principper, der bliver drøftet.

Eksempler på tegneaktiviteter

- Få eleverne til at tegne tegninger, som har med lektionens emne at gøre. Du kan for eksempel få dem til at tegne billeder fra deres hjem, deres familie, en ferie, om tiende eller om at forberede sig til at tage i templet.
- Få eleverne til at lave et vægmaleri eller en tidslinie, som har med lektionen at gøre. Få dem til at arbejde sammen på ét langt stykke papir.

- Fortæl en historie. Få dernæst eleverne til at tegne tegninger, som udtrykker, hvad de mener om historien.
- Når du har fortalt en historie, så bed dem hver især om at tegne en tegning af en bestemt del af historien. Få eleverne til at bruge deres tegninger til at genfortælle historien med. Du kan sætte tegningerne sammen og vise dem i en filmkasse (se »Filmkasser«, side 167).
- Syng eller spil en optagelse af en salme eller primarsang. Få dine elever til at tegne tegninger, der viser, hvad de tænker på, eller hvad de føler, når de hører denne salme eller sang.

Retningslinier for ledelse af tegneaktiviteter

Når du får folk til at tegne som en del af lektionen, bør du sikre dig, at aktiviteten relaterer til de principper, som du underviser i. Men du bør ikke lade aktiviteten blive det centrale i lektionen. Lad projektet være enkelt, så eleverne kan udføre det på kort tid. Sørg for at have alle de nødvendige materialer klar.

Motivér eleverne til at bruge deres fantasi, mens de tegner. Du bør ikke forsøge at få børnene til at føle, at de skal tegne en tegning på en bestemt måde. Ros dem lige meget for deres præstation, når de tegner. Hvis du har et spørgsmål om, hvad nogen tegner, må du ikke spørge: »Hvad tegner du?« Du bør i stedet for sige: »Fortæl mig om din tegning.«

Du kan af og til bruge sider til at farvelægge fra *Lille Liahona*. Når du lader børnene farvelægge billeder af Frelseren, så mind dem om at udvise respekt og ærbødighed.

Når det er tid til at gå videre med lektionen, kan du bede dem, du underviser, om at fortælle hinanden om deres tegninger. Spørg dem om, hvilken relation deres tegninger har til lektionen. Motivér dem til at fortælle, hvad de synes om det, som de har tegnet. Det er nogle gange en hjælp at lade billederne stå fremme i resten af lektionen.

Hvis du underviser i en klasse i Kirken, så anspor eleverne til at vise deres familie deres tegninger. Dette vil hjælpe dem med at huske det, som de har lært. Det vil også give forældrene mulighed for at tale med deres børn om evangeliske principper.

UDENADSLÆRE

Når vi lærer skriftsteder, citater, salmer og primarysange udenad, kan de være en trøst, vejledning og inspiration for os. Når vi tænker på dem, kan de hjælpe os til at mærke Helligåndens påvirkning, hvorend vi måtte være.

At lære udenad kræver en forsættlig, koncentreret indsats. Du kan lære dine elever nyttige teknikker til at lære udenad. Du kan også foreslå inspirerende materiale, som de kan lære udenad.

Hvordan man lærer eleverne at lære udenad

Følgende ideer kan bruges til at hjælpe eleverne med at lære udenad. Husk i din overvejelse af ideerne, at dem, som du underviser, vil huske tingene længere, hvis det har betydning for dem. Sørg for, at de forstår betydningen af de ord, som de lærer udenad.

Skriv det første bogstav på tavlen af hvert ord, der skal læres udenad.

Du kan skrive følgende bogstaver på tavlen for at hjælpe eleverne med at lære den anden trosartikel udenad.

V T A M V B S F D E S O I F A O

Peg på bogstaverne, idet I siger hvert tilsvarende ord.

Inddel materialet i korte brudstykker eller linier

Her følger nogle få eksempler på, hvordan du kan anvende denne teknik:

- Få alle til at sige korte brudstykker sammen, ét brudstykke ad gangen. For fx at lære Ordsp 3:5–6 udenad, kan eleverne sige følgende dele af skriftstedet: (1) »Stol på Herren af hele dit hjerte,« (2) »og støt dig ikke til din egen indsigt.« (3) »Hav ham i tankerne på alle dine veje,« (4) »så vil han jævne dine stier.«
- Opdel eleverne i grupper. Giv hver gruppe et af brudstykkerne. Få hver gruppe til at sige deres brudstykke, når du peger på det. Du kan af og til få eleverne i grupperne til at gennemgå brudstykket i tankerne fremfor at sige ordene højt. Når eleverne hører brudstykkerne om og om igen, vil de hurtigt kunne gentage alle brudstykkerne i den rigtige rækkefølge.
- Sig ordene brudstykke for brudstykke; stop så, og lad eleverne sige næste brudstykke.
- Lav et stykke papir med ordene, og klip brudstykkerne til ordstrimler. Når du har sagt verset flere gange, viser du ordstrimlerne i forkert rækkefølge. Få eleverne til at sætte de blandede ordstrimler i orden.

Skriv det på tavlen, der skal læres udenad

Få eleverne til at læse teksten flere gange. Udvisk eller tildæk flere og flere ord, indtil eleverne har lært teksten udenad.

Anvend musik

Du kan bruge musik til at hjælpe eleverne med at lære udenad. Du kan for eksempel undervise i bøgerne i Mormons Bog ved hjælp af *Børnenes sangbog* side 63. Dette kan være en interessant metode til at undervise voksne og unge.

Øv dig mange gange i det, som du har lært udenad

Det er vigtigt øve sig i det, vi lærer udenad. Når du beslutter dig til, hvordan du vil øve dig, så tag længden på det, der skal læres udenad, i betragtning. Man kan lære et kort skriftsted med det samme. Man kan lære eleverne en

ny sang, ved at de lærer en linie ad gangen. En del til et særligt program kan tage adskillige gange at øve. Gennemgå i perioder materialet sammen med dem, som du underviser. Motivér den enkelte til selv at øve sig.

G

KURSET UNDERVISNING I EVANGELIET

Hjælp til læreren

Kursets formål Dette kursus giver et fundament, som vil hjælpe Kirkens medlemmer med at blive mere effektive lærere i evangeliet i deres hjem og i Kirken. Lektionerne i kurset er beregnet til at blive afholdt som en del af en organiseret klasse. De kan ligeledes studeres individuelt eller som en familie.

Kursusoversigt Herren har befalet os at »undervise hinanden i rigets lære« (L&P 88:77). Han var som Mesterlæreren det eksempel, som vi bør følge. I åbenbaringerne i de sidste dage giver han os specifikke befalinger om, hvordan vi skal undervise (se for eksempel L&P 42:12–14; 50:13–22; 52:9; 88:122). Hans eksempel og hans befalinger vejleder os i vores stræben efter at blive bedre lærere.

Lektion 1, »Vigtigheden af undervisning i evangeliet i Guds plan« angiver tonen for hele kurset Undervisning i evangeliet. Lektionen fokuserer på Herrens storslåede formål med at undervise os i forløsningsplanen. Lektionen belærer om, at vi kan hjælpe i dette hellige værk.

Lektion 2, 3 og 4 giver tre grundlæggende principper for undervisning i evangeliet: »Elsk dem, som du underviser«, »Undervis ved Åndens hjælp« samt »Undervis i lærdommene«.

Lektion 5, »Anspor til at lære flittigt«, fokuserer på at hjælpe den enkelte med at påtage sig ansvaret for at lære evangeliet at kende. Lektion 6 og 7, som begge har titlen »Skab et godt undervisningsmiljø«, viser, hvordan man undgår og løser problemer, der kan opstå i undervisningssituationer. I lektion 8 og 9, som begge har titlen »Anvend effektive metoder«, vil du undervise i og tale om effektiv anvendelse af en række undervisningsmetoder. Lektion 10, »Forbered alt det nødvendige«, viser, hvordan man kan planlægge lektioner.

I lektion 11 og 12 vil du hjælpe eleverne med at anvende alt det, som de har lært i de første ti lektioner. Lektion 11, »Udvikling af dine talenter«, hjælper eleverne med at udarbejde personlige planer for at blive bedre og viser, hvordan de mange tilgængelige hjælpemidler i wardet kan hjælpe dem med at udføre denne plan med held. Lektion 12, »Undervis«, giver eleverne mulighed for at undervise hinanden ved at fortælle om det, som de har lært i løbet af kurset.

Kursets struktur Se *Bedre undervisning i evangeliet: En vejledning for ledere*, s. 10, for oplysninger om, hvornår kurset skal afholdes, hvem der bør deltage samt om de tilpasninger, der kan foretages.

Forberedelse til at undervise i kurset Det anbefales, at du læser alle 12 lektioner, inden kurset begynder. Dette vil hjælpe dig med at se, hvordan lektionerne arbejder sammen for at give et grundlag for undervisning i evangeliet. Det vil også gøre dig opmærksom på de principper for at undervise i evangeliet, som du bør være et eksempel på, når du underviser i dette kursus.

Anvendelse af materialer der er udgivet af Kirken

Ud over denne bog vil du skulle bruge skrifterne og afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*. Du kan ligeledes bruge materialer, som findes i »Kirkens materialer til undervisning i evangeliet«, side 105 i denne bog.

Kontakt bibliotekaren i kirkebygningen for at finde frem til, hvilke hjælpeklender der kan fås på kirkebygningens bibliotek.

Samarbejde med eleverne i klassen

Materialer, som eleverne i klassen skal bruge

Eleverne i klassen bør tage deres skrifter med til klassen. Derudover bør de medbringe en notesblok eller et hæfte, hvor de kan skrive noter, opgaver og det, som de lærer. Hver elev bør medbringe et eksemplar af denne bog.

Hjælp eleverne med at deltage i klassen

Hver lektion indeholder instruktioner, der skal hjælpe eleverne med at deltage aktivt i undervisningen. Eleverne kan for eksempel blive bedt om at skrive i deres notesbog, give udtryk for deres tanker eller fortælle om personlige erfaringer. Når du forbereder lektionerne, bør du sørge for at planlægge tilstrækkeligt med tid til, at medlemmerne af klassen kan deltage i disse aktiviteter.

Opgaver

Lektionerne i dette kursus indeholder to forskellige typer opgaver:

1. Opfordringer til at forberede en del af lektionen. Disse opgaver findes i afsnittet »Forberedelse« i mange af lektionerne. De giver eleverne mulighed for at deltage og undervise hinanden. Du bør ved hjælp af bøn overveje, hvilke elever der bør få disse opgaver. Når du deler opgaverne ud, skal du give eleverne tid til at forberede sig.
2. Opgaver hvor man skal øve sig i bestemte principper uden for klassen. Disse opgaver er en vigtig del af kurset, fordi de vil hjælpe eleverne med fortsat at blive bedre lærere. Du bør tildele disse opgaver i slutningen af hver lektion.

Støtte af den enkelte elev

Ud over at undervise i kursets lektioner bør du tage dig tid til at støtte eleverne hver især. Eleverne vil få større succes, når du tager kontakt til dem mellem lektionerne for at opmuntre og hjælpe dem. De ønsker måske at tale om deres erfaringer med at anvende de principper, der undervises i i lektionerne.

Løftet om guddommelig hjælp

Overvej noten til læreren på side 234. Når du udøver tro, beder om vejledning og anvender de principper, som du vil undervise i i løbet af kurset, vil du hjælpe eleverne med at blive »redskab[er] i Guds hånd til at bringe [andre] til kundskab om [sandheden]« (Alma 17:9).

Studium af kurset alene og i familien

Hvis kurset Undervisning i evangeliet ikke på nuværende tidspunkt tilbydes i jeres ward, eller hvis du ikke kan deltage, kan du studere lektionerne selv eller sammen med nogle familiemedlemmer. Men det er ikke meningen, at selvstudium eller studium sammen med familien skal erstatte deltagelse i kurset, når du tilbydes at deltage i det. Du vil opnå langt mere, når du mødes med andre for at udveksle ideer og sammen lære om, hvordan I kan blive bedre lærere.

Nøgler til selvstudium og studium sammen med familien

Læs »Hjælp til læreren« på side 186–187. Tilpas forslagene efter din egen situation.

Forpligt dig personligt. Dit studium vil give et bedre resultat, hvis du begynder med at foretage en personlig forpligtelse til at blive bedre og har viljen til at gennemføre kurset med flid.

Studér lektionerne i rækkefølge, og prøv ikke at nå mere, end én lektion om ugen. Du skal bruge tid mellem lektionerne til at bruge det, som du har lært.

Tag noter. Det er en vigtig del af kurset Undervisning i evangeliet at lave en optegnelse over din udvikling. Der er i lektionerne mulighed for at skrive noter, indtryk, planer, erfaringer og fremgang, som har med kurset at gøre.

Udfør opgaverne. Din indsats for at blive bedre vil kun lykkes, når du anvender det, som du har lært. Hver lektion indeholder opgaver, der skal hjælpe dig med at anvende principperne i virkelige undervisningssituationer. Udfør disse opgaver nøjagtigt. Skriv din vurdering af din indsats og udvikling i notesbogen.

Indret jeres studium, som om I var i klassen, hvis du studerer sammen med familiemedlemmer. I kan skiftes til at lede samtalerne. Læs de skriftsteder, der bliver foreslået i lektionerne, tal om spørgsmålene, og udfør opgaverne.

Hvis du studerer alene, så forestil dig, at du er i en klasse. Hvad ville du føje til en samtale om lektionens emner? Hvordan ville du reagere på de spørgsmål, der stilles? Skriv din indsigt ned i din notesbog. Se »Udvikling af en personlig plan til studium af evangeliet«, side 16–17 for forslag til effektiv gennemførelse af dit studium.

Find nogen, som du kan tale med, hvis du studerer alene. Dit selvstudium vil blive bedre, hvis der er nogen, som du kan tale med om din indsigt og dine ideer. Du kan måske bede et familiemedlem, en ven eller en leder i præstedømmet eller en hjælpeorganisation om det. Fortæl denne person om dine mål og planer samt resultaterne af din indsats.

Vigtigheden af undervisning i evangeliet i Guds plan

Lektion 1

Formål	At hjælpe eleverne med at øge deres ønske om at hjælpe med i Herrens værk ved at undervise i hans evangelium.
Note til læreren	<p>Vor himmelske Fader har i sin miskundhed sørget for lærere til at hjælpe hans børn med at lære det, som de bør gøre for at opnå evigt liv. Hver af os nyder godt af undervisningen i evangeliet, og hver af os har fået befaling om at undervise andre i evangeliet. Din indsats for at undervise i dette kursus er en del af dette store værk.</p> <p>Følgende udtalelser af Gordon B. Hinckley afspejler et budskab, som du kan viderebringe til eleverne i dette kursus:</p> <p>»Vi skal styrke os selv og vores folk for at få vores lærere til at tale fra hjertet snarere end fra bogen, at videregive deres kærlighed til Herren og dette vidunderlige værk, og på en eller anden måde vil det fænge an i hjertet på dem, som de underviser« (<i>Teachings of Gordon B. Hinckley</i>, 1997, s. 619–620).</p> <p>»Vi har arbejde at udføre, du og jeg, en hel del. Lad os smøge ærmerne op og komme i gang, med en fornyet beslutsomhed, idet vi sætter vores lid til Herren ... Vi kan klare det, hvis vi beder og er trofaste. Vi kan gøre alting bedre, end vi nogen sinde har gjort før« (se <i>Stjernen</i>, juli 1995, s. 90).</p> <p>Med dette budskab som det centrale slår denne lektion tonen an for hele kurset Undervisning i evangeliet.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studér bønsumt skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion. 2. Studér afsnittet i denne bog med titlen »Vigtigheden af undervisning i evangeliet i Guds plan«, (side 2–10). 3. Motivér eleverne til at medbringe deres skrifter og en notesbog til klassen. Hvis det er nødvendigt, kan du mødes med et medlem af biskoprådet for at arrangere fremskaffelse af notesbøger til eleverne. 4. Skaf tilstrækkeligt med eksemplarer af <i>Undervisning, den største kaldelse</i> til de elever, der endnu ikke har fået den.
Forslag til lektionens forløb	<p>Byd eleverne velkommen til kurset. Hvis du ikke kender dem, eller de ikke kender hinanden, kan du bede dem om kort at præsentere sig.</p> <p>Sørg for, at eleverne har en notesbog, som de kan bruge i lektionen. Forklar, at formålet med notesbøgerne er at nedskrive indtryk, planer, erfaringer og fremgang i forbindelse med kurset Undervisning i evangeliet.</p>

Lærere i evangeliet påvirker mange menneskers liv.

Historie

Fortæl følgende historie, som præsident Thomas S. Monson har fortalt:

»Så var der en søndagsskolelærer som aldrig skal glemmes, men altid huskes. Vi mødtes første gang en søndag morgen. Hun fulgte med søndagsskolepræsidenten ind i klasseværelset og blev præsenteret for os som en lærer, som minsandten havde bedt om at få lov til at undervise os. Vi fandt ud af, at hun havde været missionær og elskede unge mennesker. Hendes navn var Lucy Gertsch. Hun var smuk, havde en mild røst og interesserede sig for os. Hun bad alle klassemedlemmerne om at præsentere sig for hende, og derpå stillede hun spørgsmål, som gav hende forståelse og indsigt i hver af drengenes og pigernes baggrund. Hun fortalte os om sin barndom ... Hun hævdede aldrig stemmen. På en eller anden måde var uhøflighed og højkrøstethed uforeneligt med hendes lektiers skønhed ... Hun gjorde skrifterne levende for os. Vi lærte Samuel, David, Jakob, Nephi og Herren, Jesus Kristus personligt at kende. Vores kendskab til evangeliet voksede. Vores opførsel blev bedre. Vores kærlighed til Lucy Gertsch kendte ingen grænser ...

Årene er fløjet væk ... Drengene og pigerne, som lærte der, som lo, og som udviklede sig under ledelse af denne inspirerede lærerinde om sandheden, har aldrig glemt hendes kærlighed eller hendes lektioner« (se *Stjernen*, juli 1992, s. 56).

Bær vidnesbyrd for eleverne om, at deres indsats for at undervise i Jesu Kristi evangelium på samme måde kan berøre mange menneskers liv. Giv udtryk for dine følelser om, hvor vigtig en kaldelse til at undervise er.

Citat

Få en elev til at læse følgende udsagn af ældste Jeffrey R. Holland:

»For os alle hver især er det at »komme til Kristus« at holde hans befalinger og følge hans eksempel for at komme tilbage til Faderen, i sandhed det højeste og helligste formål med den menneskelige tilværelse. At hjælpe andre med også at gøre det – at undervise, overtale og bønsumt lede dem til også at gå på forløsningens sti – det må i sandhed være den næstvigtigste opgave i vores tilværelse« (se *Stjernen*, juli 1998, s. 26).

Undervisning i evangeliet spiller en afgørende rolle i vor himmelske Faders plan.

Samtale om skriften

Gør opmærksom på, at undervisning altid har spillet en vigtig rolle i Guds forløsningsplan. Få eleverne til at læse de skriftsteder, der er nævnt herunder. Det kan være en hjælp, hvis du forklarer baggrunden for hvert skriftsted (du kan for eksempel forklare, at Lære og Pagter 138 indeholder en beretning om præsident Joseph F. Smiths åbenbaring om åndeverdenen). Bed eleverne om at fortælle om den indsigt, som de får ved hjælp af disse skriftsteder, om hvilken rolle undervisning spiller i vor himmelske Faders plan.

- Lære og Pagter 138:56. (Vi »modtog ... [vores] første belæringer i åndernes verden«).
- Alma 12:27–32. (Efter at Adam og Eva var blevet drevet ud af Eden, hjalp Gud dem med at lære om forløsningsplanen. Han sendte engle til at undervise dem, og han besvarede deres bønner. Han gav dem befalinger, *efter* at de var blevet undervist om forløsningsplanen).
- Moses 6:57–58. (Herren befalede Adam og Eva til frit at undervise deres børn i evangeliet).

Sammenfat samtalen ved at læse Rom 10:13–15, 17 og 2 Nephi 2:8. Bær vidnesbyrd om, hvilken rolle undervisning spiller i vor himmelske Faders plan.

Vi har mange muligheder for at lære om evangeliet og undervise andre i det.

Citater

Påpeg, at medlemmerne af Kirken underviser i evangeliet i mange forskellige roller. Bed derefter fem forskellige elever om at læse udsagnene herunder. Bemærk, at hvert udsagn er rettet mod en bestemt gruppe mennesker.

Til forældre

Det Første Præsidentskab har sagt:

»Vi opfordrer forældre til at vie alle deres kræfter til at undervise og opdrage deres børn efter evangeliske principper, hvilket vil bevare dem aktive i Kirken. Hjemmet er grundlaget for et retskaffent liv, og intet andet kan erstatte det eller varetage dets afgørende funktioner i opfyldelsen af denne opgave fra Gud.

Vi råder forældre og børn til at prioritere familiebøn, familieaften, studium af og instruktion i evangeliet samt sunde familieaktiviteter højest. Uanset hvor værdige eller relevante andre krav eller aktiviteter måtte være, må de aldrig få lov til at erstatte de guddommeligt pålagte pligter, som kun forældre og familier kan udføre på rette måde« (brev fra Det Første Præsidentskab, 11. feb. 1999).

Til ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne

Ældste Gordon B. Hinckley har sagt: »Effektiv undervisning er selve kernen i lederkab i evangeliet. Evtigt liv kommer kun, når mænd og kvinder bliver undervist med en sådan effektivitet, at de ændrer sig og disciplinerer deres liv. De kan ikke tvinges ind i retfærdighed eller ind i himlen. De skal føres, og det betyder undervisning« (se *Stjernen*, juli 1998, s. 27).

Til lærere i Kirkens klasser

Præsident Thomas S. Monson har belært:

»Klasseværelserne i Kirken føjer et vigtigt aspekt til alle børns og unges uddannelse. Det er i disse omgivelser, lærere kan sørge for at de, der lytter [efter i undervisningen], skuer opad og føler [lærerens] vidnesbyrd. Ved møder i Primary, Søndagskolen, Unge Piger og i Det Aronske Præstedømme kan velforberejede lærere, kaldet ved Herrens inspiration, påvirke alle børn og alle unge, og tilskynde alle til at søge »visdom i de allerbedste bøger og [søge] efter kundskab ved læsning og ved tro« (L&P 88:118). Et opmuntrende ord her og en åndelige tanke der kan påvirke et dyrebart liv og efterlade et uudsletteligt indtryk på en udødelig sjæl ...

Den ydmyge og inspirerede lærer i Kirkens klasseværelser kan give sine elever kærlighed til skrifterne. Ja, læreren kan ikke blot bringe de gamle apostle og verdens Frelser ind i klasseværelset, men også ind i vores børns hjerte, sind og sjæl« (se *Stjernen*, jan. 1992, s. 79).

Til hjemmelærere og besøglærere

Præsident Spencer W. Kimball sagde: »Når I går ind i [folks] hjem ... vil I frelse sjæle ... Hvem kan bedre berette om dette, end de mange gode og aktive mennesker i Kirken i dag, som er aktive, fordi I var der i deres hjem og gav dem et nyt livssyn, en ny vision. I har trukket sløret væk. I har udvidet deres horisont. I har givet dem noget nyt« (*Ensign*, nov. 1991, s. 68).

Til alle Kirkens medlemmer

Præsident Lorenzo Snow sagde: »Selv om man underviser med en engels veltalenhed, underviser ens gode fremgangsmåde, gode eksempler, ens gode handlinger, som konstant viser en helhjertet interesse for menneskene, dog mere talende, og meget mere effektivt« (*The Teachings of Lorenzo Snow*, saml. Clyde J. Williams, 1984, s. 78–79).

Lærerens indlæg

Foreslå eleverne at tænke over de forskellige lærere, der beskrives i de udtalelser, som er blevet læst: Forældre, ledere i præstedømmet og hjælpeorganisationerne, lærere i Kirkens klasser, hjemmelærere, besøglærerinder og dem, der underviser ved deres eksempel. Bed hver elev om kort at fortælle om nogen, der i en eller flere af disse roller, har hjulpet ham eller hende med at få en større forståelse af evangeliet og et større ønske om at efterleve dets principper.

Vidnesbyrd

Tal kort om de velsignelser, der kommer til os på grund af vore mange muligheder for at lære og for at undervise i evangeliet – i vores hjem, i Kirken og i vores daglige omgangskreds. Giv udtryk for din taknemmelighed for disse muligheder. Fremhæv, at Herren giver os disse muligheder for at hjælpe os med at modstå de ugudelige belæringer og påvirkninger, som vi er omgivet af. Læs følgende udtalelse af præsident Gordon B. Hinckley:

»Der er en hunger i landet og en stærk tørst – en hunger efter Herrens ord og en voldsom tørst efter det, der hører Ånden til ... Verden hungre efter åndelig føde. Det er vores forpligtelse og privilegium at nære sjælen« (*Stjernen*, okt. 1998, s. 3).

Formålet med kurset Undervisning i evangeliet er at hjælpe os med at blive bedre lærere.

Lærerens indlæg

Læs de udtalelser af præsident Gordon B. Hinckley, som findes i »Note til læreren« på side 189.

Påpeg efter at have læst præsident Hinckleys udtalelser, at formålet med kurset Undervisning i evangeliet er at hjælpe os med at undervise i Jesu Kristi evangelium, »bedre end vi nogen sinde har gjort før.«

Forklar, at kildematerialerne til dette kursus er skrifterne, *Undervisning, den største kaldelse* samt afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*.

Giv et eksemplar af *Undervisning, den største kaldelse* til de elever, som endnu ikke har fået den. Fortæl eleverne, at denne bog indeholder materiale, som har med kursets lektioner at gøre. De vil få gavn af at læse dette materiale inden og efter hver lektion.

Forklar, at dette kursus danner grundlag for at undervise i evangeliet. Det koncentrerer sig om principper og undervisningsmetoder, som gælder for alle aldersgrupper og kulturer. Der er 12 lektioner i kurset. Titlerne på de næste 11 lektioner viser, hvad eleverne kan forvente af kurset. Få eleverne til at slå op på side VI i denne bog for at se lektionernes titler.

Tilbyd at hjælpe eleverne i deres indsats for at anvende de principper, som de lærer i løbet af kurset. Motivér desuden eleverne til at:

- a. Studere skrifterne, *Undervisning, den største kaldelse* samt afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i *Kirkens instruktionshåndbog*.
- b. Medbringe skrifterne til klassen hver uge.

- c. Medbringe deres notesbøger til klassen hver uge.
- d. Komme i klassen hver uge og være forberedt til at deltage i lektionerne og til at bidrage til undervisningen af de andre elever.
- e. Overveje og bede om muligheder for at undervise.
- f. Begynde at udvikle og iværksætte en personlig plan for at blive bedre lærere.

Konklusion

Citat	<p>Bed en elev om at læse følgende udtalelse af ældste Boyd K. Packer:</p> <p>»Nogen har sagt, at Kirkens medlemmers ansvar er delt op i tre hovedkategorier: At drage omsorg for frelse af de levende medlemmer af Kirken, at udrette det nødvendige arbejde for vore afdøde slægtninge og at forkynde evangeliet for hele verden. Alle disse ansvar kræver indlæring, og der skal på en eller anden måde undervises i alt det, der læres. Vi er blandt dem, der skal undervise i det« (<i>Teach Ye Diligently</i>, rev. udg., 1991, s. 7).</p>
Sammenfatning	Sammenfat de principper, som I har talt om.
Vidnesbyrd	Bær dit vidnesbyrd, når du tilskyndes til det af Ånden.
Opgaver	<p>Motivér eleverne til at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skrive i deres notesbøger om muligheder for at undervise og for at lære, som opstår, når de deltager i kurset. 2. Søge Åndens (Helligåndens) vejledning i forbindelse med en lektion til en kommende familieaften, opgave i Kirken eller en anden mulighed for at undervise. Husk Herrens ord: »Ånden skal gives jer ved troens bøn« (L&P 42:14). Motivér dem ligeledes til at skrive i deres notesbøger om deres erfaringer med denne opgave. (Som en del af lektion 3 vil nogle af eleverne blive bedt om at fortælle om disse erfaringer). 3. Gennemgå de principper, der er blevet undervist i i denne lektion ved at studere det afsnit i denne bog, der hedder »Vigtigheden af Undervisning i evangeliet i Guds plan« (side 2–10).

Lektion
2

Elsk dem, som du underviser

Formål At hjælpe eleverne til at søge at blive fyldt med kristuslignende kærlighed til dem, som de underviser.

Note til læreren I de sidste timer af Jesu jordiske tjenestegering underviste og styrkede han sine apostle (se Joh 13-17). Som en del af disse belæringer befalede han sine disciple at elske hinanden, som han elskede dem (se Joh 13:34; 15:12, 17). Deres lydighed mod denne befaling ville vise, om de virkelig var hans disciple (se Joh 13:35). Alt, som de skulle gøre, derunder deres opgave med at undervise alle nationer, skulle gøres i kærlighed. I de sidste dage har Herren belært os på lignende måde: »Ingen kan hjælpe med i dette værk, der ikke er ydmyg og fuld af kærlighed« (L&P 12:8).

Når du underviser i denne lektion, bør du hjælpe eleverne med at forstå, hvordan man bliver fyldt med kristuslignende kærlighed til dem, som man underviser. Når eleverne følger rådet i denne lektion, vil de undervise mere effektivt. De vil også finde større glæde som lærere.

- Forberedelse**
1. Studér bønsumt skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion. Gør dig fortrolig med 3 Nephi 11–17 så, at du kort kan fortælle de dele af beretningen, som er skitseret på side 195 i denne bog.
 2. Studér det afsnit i denne bog, der hedder »Elsk dem, som du underviser« (side 30–39).
 3. Forbered dig til at anvende følgende materialer som en del af lektionen, hvis de er tilgængelige:
 - a. Billederne Jesus underviser på den vestlige halvkugle (62380; Evangelisk kunst 316); Jesus helbreder nephiterne (62541; Evangelisk kunst 317) samt Jesus velsigner de nephitiske børn (Evangelisk kunst 322).
 - b. »Min glæde er fuldkommen« et afsnit på fire minutter i *Mormons Bog Videopræsentationer* (56911).
 4. Giv en elev til opgave at forberede sig til at tale kort om, hvordan han eller hun er blevet påvirket af kærligheden fra en lærer i evangeliet (som for eksempel en forælder, en lærer i en klasse i Kirken eller en leder i Kirken). Bed denne elev om at besvare følgende spørgsmål som en del af indlægget:

Hvordan vidste du, at denne person nærrede kærlighed til dig?

Hvordan påvirkede denne persons kærlighed din indstilling til at lære om evangeliet?
 5. Arrangér en uge eller mere i forvejen at få en solist eller en lille gruppe voksne eller børn til at synge »Elsker hverandre« (*Salmer og sange*, nr. 199) i slutningen af klassen. Hvis det ikke er muligt, kan du forberede dig til at få eleverne til at synge sangen sammen.

**Forslag til
lektionens forløb**

Lærere med kristuslignende kærlighed gør en forskel i deres elevers tilværelse.

Beretning fra
skriften og billeder

Sæt billedet frem af Jesus, der underviser nephiterne i Overflødhedens land. Fortæl kort med dine egne ord beretningen om den opstandne Frelseres besøg hos nephiterne. Sørg for at få følgende med:

Den opstandne Frelser viste sig for nephiterne i Overflødhedens land. Han bad dem om at komme og mærke på sin side og på naglemærkerne i sine hænder og fødder. Han underviste dem udførligt. Efter at have undervist dem anmodede han dem indtrængende om at tage hjem og tænke over de ting, som han havde sagt. Han skulle lige til at vende tilbage til Faderen, da han så deres tårer, og at de ønskede, at han skulle blive længere hos dem. (Se 3 Nephi 11–16; 17:1–5).

Sæt billedet frem af Jesus, der helbreder nephiterne. Bed derefter en elev om at læse 3 Nephi 17:6–10.

Tavle

Skriv på tavlen: *Han helbredte dem alle*, når eleven har læst skriftstedet.

Beretning fra
skriften og billede

Fortsæt med at fortælle beretningen med dine egne ord. Sørg for at sige, at da Jesus havde helbredt folket, bad han dem om at bringe deres små børn til sig (se 3 Nephi 17:11–12).

Sæt billedet frem af Jesus, der velsigner de nephitiske børn. Bed derefter en elev om at læse 3 Nephi 17:21–25.

Tavle

Når eleven har læst skriftstedet, skriver du på tavlen: *Han tog deres små børn, det ene efter det andet, og velsignede dem.*

Video

Hvis du vil bruge videopræsentationen »Min glæde er fuldkommen«, så vis den nu.

Samtale

Bed eleverne om at tænke over den kærlighed, som Frelseren viste nephiterne. Bed dem ligeledes om at tænke over, hvad nephiterne måske har følt, da Jesus betjente dem en efter en.

- På hvilke måder kan en lærers kristuslignende kærlighed påvirke dem, der bliver undervist? (Svarene kan omfatte, at en lærers kristuslignende kærlighed kan indbyde til Åndens tilstedeværelse, hjælpe folk med at overvinde frygt og medføre, at folk er mere modtagelige for evangeliet).

Citat

Få en elev til at læse profeten Joseph Smiths udtalelse på side 30 i denne bog, efter en kort samtale om dette spørgsmål.

Elevindlæg

Bed den elev, der har fået stillet opgaven, om at fortælle, hvordan han eller hun er blevet påvirket af en lærers kærlighed.

Lærerens indlæg

Forklar, at denne lektion omfatter lærdomme fra skrifterne, som kan hjælpe os med at blive fyldt med kristuslignende kærlighed til dem, som vi underviser. Den indeholder endvidere en samtale om, hvordan kristuslignende kærlighed påvirker, vores tjeneste som lærere.

Vi kan blive fyldt med kristuslignende kærlighed til dem, som vi underviser.

Skriftsteder
og notesbog

Bed forskellige elever om at læse de skriftsteder, der står herefter. Efter at hvert skriftsted er blevet læst, beder du eleverne om at identificere principper i skriftstedet, som kan hjælpe dem med at blive fyldt med kristuslignende kærlighed. Anspor eleverne til at skrive de tanker i deres notesbøger, som de måtte gøre sig under deres deltagelse i samtalen. Forklar, at de vil få mulighed for at fortælle om disse tanker i slutningen af lektionen.

Joh 15:10 (Holde befalingerne)
 Ef 4:32 (Tilgive andre)
 Mosiah 2:17 (Tjene)
 Mosiah 4:11–12 (Omvende sig, være ydmyg og udøve tro)
 Alma 38:12 (Beherske sine lidenskaber)
 3 Nephi 11:29–30 (Holde op med stridigheder)
 Moroni 7:48 (Bede om at blive fyldt med Kristi rene kærlighed)

Vores kristuslignende kærlighed til dem, som vi underviser, bør afspejle sig i vores forberedelse, undervisning og levevis til hverdag.

Notesbog
og samtale

Påpeg, at når vi er fyldt med kristuslignende kærlighed til dem, som vi underviser, afspejler vores kærlighed sig i vores forberedelse, undervisning og levevis til hverdag. Skriv dernæst følgende på tavlen. Bed eleverne om at skrive det i deres notesbøger.

<u>Forberedelse</u>	<u>Undervisning</u>	<u>Vores levevis til hverdag</u>

Få eleverne til at tænke på bestemte mennesker, som de underviser (så som familie-medlemmer, elever i klassen eller kvorumsmedlemmer). Bed dem dernæst om at overveje følgende spørgsmål og skrive deres tanker under de passende overskrifter i deres notesbøger.

- Hvilke ting kan I blandt andet gøre for at vise kristuslignende kærlighed til disse mennesker? (Bemærk, at der findes nogle ideer i følgende skema. Der findes andre ideer i »Kærlighed blødgør hjertet«, »Forstå dem, som du underviser« samt »Nå ind til den enkelte«, side 31–36 i denne bog).

<u>Forberedelse</u>	<u>Undervisning</u>	<u>Vores levevis til hverdag</u>
Bed for dem.	Byd dem varmt velkommen ved begyndelsen af klassen.	Bed for dem.
Vær opmærksom på deres behov og interesser.	Udtryk din kærlighed til dem.	Vær venlig, når du ser dem.
Vær godt forberedt til at undervise dem.	Lyt opmærksomt.	Vær opmærksom på deres aktiviteter og resultater.
	Svar med respekt, når de deltager i klassen.	Vær med til aktiviteter, som de deltager i.
	Motivér dem til at efterleve de principper, som du underviser i.	Ros dem, når det passer sig.
	Ros dem, når det passer sig.	Vis interesse og motivér dem, når de har prøvelser.

Bed eleverne om at tale om nogle af de ideer, som de har skrevet i deres notesbøger. Skriv deres ideer på tavlen.

Konklusion

Sammenfatning og citat

Sammenfat kort lektionen ved at bruge følgende udtalelse af ældste Joseph B. Wirthlin:

»Kristuslignende venners medfølelse rører dybt og ændrer vores liv ... Kærlighed er selve essensen i Kristi evangelium. I denne Kirke besvares bønner om hjælp ofte af Herren ved kærlige søskendes daglige tjenester. Jeg har set selve Herrens nåde afspejlet i ægte venners godhed« (se *Stjernen*, jan. 1998, s. 33).

Vidnesbyrd

Bær dit vidnesbyrd, og giv udtryk for din kærlighed til eleverne i klassen, når Ånden tilskynder dig dertil.

Musik

Få den solist eller den lille gruppe, som du har bedt om det, til at synge »Elsker hverandre« (*Salmer og sange*, nr. 199). Hvis dette ikke er muligt kan du bede eleverne om at synge sangen sammen.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Vælge mindst én idé fra aktiviteten med notesbogen øverst på denne side. Bruge denne idé i forbindelse med en mulighed for at undervise i den kommende uge. Skrive i deres notesbøger om resultaterne af denne handling.
2. Fortsætte sidste uges opgave med at søge Åndens vejledning i forbindelse med en lektion til en kommende familieaften, opgave i Kirken eller anden mulighed for at undervise. Huske Herrens ord: »Ånden skal gives jer ved troens bøn« (L&P 42:14). Skrive i deres notesbøger om deres erfaringer med denne opgave. (Som en del af lektion 3 vil nogle elever blive bedt om at fortælle om disse erfaringer).
3. Gennemgå de principper, der er blevet undervist i i denne lektion ved at studere afsnittet i denne bog kaldet »Elsk dem, som du underviser« (side 30–39).

Lektion 3

Undervis ved Åndens hjælp

Formål	At hjælpe eleverne med at søge Åndens vejledning og at undervise på en måde, der vil hjælpe andre med at mærke Åndens påvirkning.
Note til læreren	<p>Vi lærer evangeliets sandheder at kende ved Helligåndens, eller Åndens, kraft (se Moroni 10:5). Herren beskrev vigtigheden af at undervise ved Åndens hjælp, da han sagde: »Og Ånden skal gives jer ved troens bøn, og dersom I ikke modtager, skal I ikke undervise« (L&P 42:14). Når både lærere og elever lever værdigt til at blive vejledt af Ånden, bliver »begge ... opbygget og glæder sig med hinanden« (se L&P 50:13–22).</p> <p>Nogle elever – især dem med meget lidt erfaring i Kirken – kan føle, at de ikke er i stand til at undervise ved Åndens hjælp. Når du underviser i denne lektion, skal du hjælpe eleverne med at forstå, at de <i>kan</i> undervise ved Åndens hjælp. Hjælp dem med at forstå, at forudsætningerne for at undervise ved Åndens hjælp ikke er veltalenhed, uddannelse eller lang erfaring, men bøn, flid, ærbødighed og ydmyghed.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studér bønsmønstre og skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion. 2. Studér afsnittet i denne bog, der hedder »Undervis ved Åndens hjælp« (side 40–48). 3. Bed to eller tre elever om at forberede sig til at tale kort om deres erfaringer, når de har søgt Helligåndens vejledning i deres undervisning. (I slutningen af lektion 1 og 2 fik eleverne til opgave at skrive i deres notesbøger om sådanne erfaringer). 4. Tag en kande vand og et gennemsigtigt glas med til klassen. 5. Inden klassen begynder, skriver du følgende spørgsmål på tavlen: <i>Hvad er det vigtigste i vores indsats for at undervise i evangeliet?</i>
Forslag til lektionens forløb	<p>Bed inden åbningsbønnen eleverne om at synge »Undervise ret ved Ånden« (<i>Salmer og sange</i>, nr. 177). Bed efter sangen den elev, som skal bede bønnen, om at bede om Helligåndens vejledning i lektionen.</p> <p>»Det er Ånden, der er vigtigst.«</p>
Citat	<p>Henled elevernes opmærksomhed på det spørgsmål, som du har skrevet på tavlen. Bed eleverne om at tænke over spørgsmålet uden at svare højt. Fortæl dem derefter, at der findes et svar på spørgsmålet i følgende udtalelse af præsident Ezra Taft Benson:</p> <p>»Hvis der er et budskab, som jeg har gentaget for min brødre i De Tolv Apostles Råd, så er det, at det er Ånden, der tæller. Det er Ånden, der betyder noget. Jeg ved ikke, hvor tit jeg har sagt dette, men jeg bliver aldrig træt af at sige det: Det er Ånden, der er vigtigst« (seminar for missionspræsidenter, 3. apr. 1985).</p>

Forklar, at vi ofte omtaler Helligånden som »Ånden«. At undervise ved Åndens hjælp er den stærkeste form for undervisning, fordi det kun er ved Åndens påvirkning, at vi kan forstå de ting, der hører Gud til (se 1 Kor 2:11).

Når vi lærer om og underviser i evangeliet, vil Ånden være hos os på mange måder.

Samtale om skriften Fremhæv, at Ånden som oftest giver sig til kende på en stille og enkelt måde, og ikke med bemærkelsesværdige magtudfoldelser (se 1 Kong 19:9–12). Få dernæst eleverne til at læse de skriftsteder, der står nedenfor. Bed dem om at forklare, hvad hvert skriftsted lærer os om, hvordan Ånden kan være med i vores undervisning i evangeliet. Skriv deres svar på tavlen.

- a. Joh 14:26. (Lærer os alle ting og minder os om alle ting).
- b. Joh 15:26. (Vidner om Kristus).
- c. 2 Nephi 33:1. (Bringer sandheden til vores hjerte).
- d. Lære og Pagter 6:14–15, 22–23. (Oplyser og bringer fred i vores sind).
- e. Lære og Pagter 11:13. (Fylder vores sjæl med glæde).
- f. Lære og Pagter 50:21–22. (Opbygger).

Elevindlæg Bed de elever, som har fået opgaven, om at tale om deres erfaringer, når de har søgt Helligåndens vejledning i deres undervisning (se »Forberedelse«, punkt 3).

Der er bestemte ting, som vi kan gøre for at indbyde til Åndens tilstedeværelse.

Tavle og samtale ■ Hvad kan vi gøre i vores undervisning for at indbyde til Åndens tilstedeværelse? (Skriv elevernes svar på tavlen. Motivér eleverne til at skrive disse ting i deres notesbøger).

Hvis der er nogen punkter på følgende liste, som eleverne ikke nævner, så føj dem til listen på tavlen:

- a. Bed.
 - b. Undervis ud fra skrifterne.
 - c. Bær vidnesbyrd.
 - d. Brug salmer, primarysange og anden hellig musik.
 - e. Udtryk kærlighed til andre og til vor himmelske Fader og Jesus Kristus.
 - f. Fortæl om din indsigt, dine følelser og erfaringer, som har med principperne i lektionen at gøre.
- Hvilke af disse ting har vi gjort i klassen i dag? Har vi gjort noget andet i klassen for at indbyde til Åndens tilstedeværelse?

Notesbog Bed eleverne om at tænke på en mulighed for at undervise, som de snart vil få. Bed dem om at overveje, hvordan de kan bruge nogen af de forslag, der er skrevet på tavlen, i deres undervisning. Giv dem nogle få minutter til at skrive deres ideer i deres notesbøger.

Vores bedste indsats er nok, når Ånden er til stede.

Illustration Skriv på tavlen: *Hvem kan undervise ved Åndens hjælp?*

Sæt kanden med vand i og glasset frem. Forklar, at i denne demonstration repræsenterer glasset os som lærere i evangeliet. Fyld dernæst glasset halvt op. Forklar, at det vand, som du har hældt i glasset, repræsenterer den bedste udnyttelse af vore talenter.

Forklar, at vi måske tror, at vi kan være fuldt ud effektive i vores undervisning, hvis blot vi havde flere talenter. Men dette glas kan ikke fyldes med vore talenter alene. For at være virkelig effektive lærere i evangeliet må vi undervise ved Helligåndens kraft. Det underfulde ved det er, at lige meget hvem vi er, og lige meget hvor talentfulde vi kan synes at være, vil det bedste som vi kan gøre, være tilstrækkeligt, når Ånden er til stede. Fyld glasset op til randen, mens du forklarer dette.

Citat

Få en elev til at læse følgende udtalelse af ældste Henry B. Eyring:

»Det er klogt at frygte, at vores evner til at opfylde den pligt, som vi har til at nære andres tro, er utilstrækkelige. Men hvor store vores evner end måtte være, vil det ikke være nok. Men dette realistiske syn på vores begrænsninger skaber en ydmyghed, som kan føre til tillid til Ånden og således til kraft« (*Stjernen*, jan. 1998, s. 86).

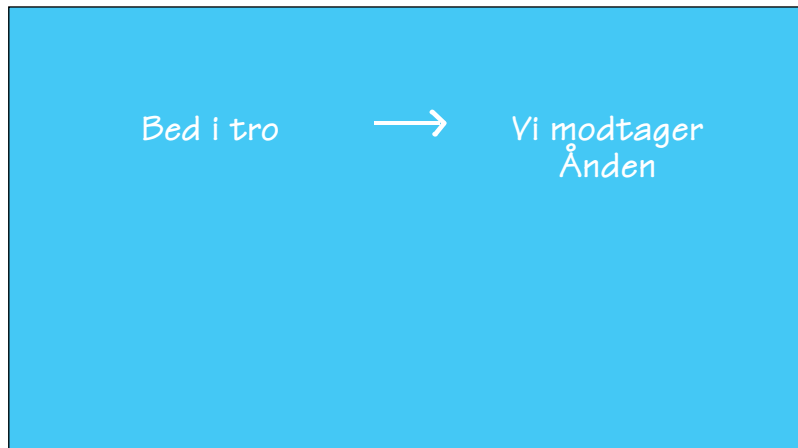
Vi kan hver især kvalificere os til at undervise ved Åndens hjælp.

Samtale om skriften og tavle

Led samtalen herunder for at hjælpe eleverne med at forstå, hvordan de kan kvalificere sig til at undervise ved Åndens hjælp.

Bed en elev om at læse Lære og Pagter 42:14.

Skriv følgende på tavlen:

Bed en elev om at læse Lære og Pagter 88:77–78.

- Hvad lover Herren, hvis vi flittigt underviser i rigets lære? (Hans nåde vil ledsage os).

Skriv følgende på tavlen:

Undervis flittigt
i læren → Hans nåde
vil ledsage os

Forklar, at nåde er en bemyndigende magt. Det er en guddommelig hjælp og styrke, der gives ved Guds barmhjertighed og kærlighed. Ved Herrens nåde kan vi udføre gode gerninger, som vi ikke kan gøre selv (se *Guide til skrifterne*).

Få en elev til at læse Lære og Pagter 100:7–8.

- Hvad fortæller disse vers dig om, hvordan vi bør fortælle om evangeliet? (»Med alvor i hjertet og ydmyghed i ånden«).

Forklar, at *alvor* betyder ærbødighed og værdighed. Hjælp dernæst eleverne med at forstå betydningen af ordet *ydmyghed* ved at læse følgende udtalelse af præsident Gordon B. Hinckley:

»Ydmyghed medfører en ånd af taknemmelighed i modsætning til en følelse af selvtilstrækkelighed, en anerkendelse af, at der er en magt, der er større end en selv, en erkendelse af Gud og en accept af hans befalinger« (*Ensign*, aug. 1988, s. 3–4).

- Hvad lover Herren, hvis vi underviser i hans evangelium med alvor og ydmyghed? (se L&P 100:88. Helligånden vil vidne om de principper, som vi underviser i).

Skriv følgende på tavlen:

Undervis med → Ånden vidner
alvor og i ydmyghed

Deltagelse Ret elevernes opmærksomhed mod de principper, som du har skrevet på tavlen. Fremhæv, at når vi beder i tro og flittigt og med alvor og i ydmyghed underviser i læren, vil vi få Ånden hos os, der vidner om de sandheder, som vi underviser i. Bed eleverne om at fortælle om tilfælde, hvor de eller andre har indbudt til Åndens tilstedeværelse ved at følge disse principper.

Konklusion

Sammenfatning og citat Sammenfat kort lektionen. Få dernæst en elev til at læse følgende udtalelse af Thomas S. Monson:

»Nogle af jer er måske generte af natur eller anser jer selv for utilstrækkelige til at sige ja til en kaldelse. Husk på, at dette værk er ikke jeres eller mit alene. Det er Herrens værk, og når vi er i Herrens ærinde, er vi berettiget til Herrens hjælp. Husk på, at den, som Herren kalder, gør Herren egnet« (*Stjernen*, juli 1996, s. 46).

Vidnesbyrd Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgaver Motivér eleverne til at:

1. Tænke nærmere over ideerne om at undervise ved Åndens hjælp, som de har skrevet i deres notesbøger. Brug en af disse ideer i forbindelse med en kommende lejlighed til at undervise.
2. Fortsætte med at skrive deres fremgang ned i deres notesbøger.
3. Gennemgå de principper, der er blevet undervist i i denne lektion, ved at studere afsnittet i denne bog, der hedder »Undervis ved Åndens hjælp« (side 40–48).

Undervis i lærdommene

Lektion

4

Formål	At hjælpe eleverne med at forstå den kraft, der kommer af at studere og undervise i evangeliets lærdomme, som findes i skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme.
Note til læreren	Bed om vejledning til at undervise effektivt ud fra skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme, når du forbereder dig til at undervise i denne lektion. Når du tilskyndes af Helligånden, så tal om den indvirkning, som evangeliets lærdomme har haft i dit liv, når du har studeret og undervist i dem.
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studér bønsumt skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion. 2. Studer afsnittet i denne bog, der hedder »Undervis i lærdommene« (side 49–59) og følgende afsnit i afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i <i>Kirkens instruktionshåndbog</i>: »Undervis i evangeliets frelsende lærdomme og ordinancer« (side 301), »Undervis ud fra skrifterne og sidste dages profeters lærdomme« (side 302) samt »Benyt Kirkens godkendte undervisningsmaterialer« (side 304). 3. Bed en af eleverne eller et andet medlem af wardet om at komme til klassen og være forberedt til at tale om, hvordan det har påvirket hans eller hendes liv at lære om en bestemt lærdom i evangeliet. 4. Hvis der kan fås gældende kursushæfter, der er udgivet af Kirken, så tag nogle af dem med til klassen. 5. Skriv følgende på tavlen, inden klassen begynder:

»Og jeg befaler jer, at I skal undervise hinanden i rigets lære« (L&P 88:77).

Hvordan påvirker det os at lære om rigets lære?

Hvilken forskel er der på at lære om den sande lære og at lære om andre ting?

Forslag til lektionens forløb	Herren har befalet os at »undervise hinanden i rigets lære«. Læren kan have en stærk påvirkning på vores hjerte og sind.
Tavle og samtale om skriften	<p>Henled elevernes opmærksomhed på det skriftsted og de spørgsmål, som du har skrevet på tavlen (se »Forberedelse«, punkt 5).</p> <p>Forklar, at i det skriftsted, der er skrevet på tavlen, henviser ordene »rigets lære« til evangeliets åbenbarede sandheder.</p> <p>Henled elevernes opmærksomhed på de spørgsmål, som du har skrevet på tavlen. Bed eleverne om at læse følgende skriftsteder højt, inden du beder dem om at tale om spørgsmålene:</p> <ol style="list-style-type: none"> Enos 1:1–4. (Evangeliets lære synker dybt i vores hjerte og fører til, at vi ydmyger os for Gud). Alma 31:5. (Guds ord får folk til at gøre godt og har »[stor] indflydelse« på sindet). Alma 32:28. (Guds ord fylder sjælen, oplyser vores forstand og bliver behageligt for os). JS-H 1:11–12. (Guds ord trænger »[med stor kraft] ind i ... [hjertet]«). <p>Bed eleverne om at tale om spørgsmålene på tavlen.</p>
Elevindlæg	<p>Bed den elev eller det andet medlem af wardet, som har fået opgaven, om at komme til klassen og tale om, hvordan det har påvirket hans eller hendes liv at lære om en bestemt evangelisk lærdom.</p> <p>Vi bør koncentrere vores undervisning om lærdommen.</p>
Indgående analyse af et bestemt emne	<p>Bed eleverne om at forestille sig, at de er medlemmer af præsidentskabet for Unge Mænd, Unge Piger eller Søndagsskolen. En lærer i deres organisation siger til dem: »Når jeg underviser de unge, bruger jeg en masse af undervisningstiden på at tale om ting som sport, stævnmøder og film. Jeg føler, at eleverne vil miste interessen, hvis jeg bruger for megen tid på at undervise dem ud fra skrifterne.«</p>
Samtale og citater	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilket råd kunne I give for at hjælpe denne person med at undervise i læren ud fra skrifterne? <p>Bed som en del af denne samtale tre elever om at læse udtalelserne herunder. Fremhæv vigtigheden af at undervise Kirkens medlemmer i alle aldre i Guds ord.</p> <p><i>Til lærere for voksne</i></p> <p>Præsident Joseph Fielding Smith sagde: »Jeg ... synes [ikke] om, når jeg er til et møde, hvor en eller anden er blevet bedt om at tale, og vedkommende så står på talerstolen og fremfører nogle banale bemærkninger, nogle menneskelige filosofier, selv om han gør det meget pænt (men disse teorier stammer fra mænd, som ikke selv i deres hjerte har nogen tro på eller kærlighed til Jesus Kristus), eller hvis han omtaler spørgsmål, der er i strid med evangeliets fundamentale principper« (<i>Lærdomme om frelse</i>, saml. Bruce R. McConkie, 3 bind, 1954–1956, 2:274).</p> <p><i>Til lærere for Unge Mænd og Unge Piger</i></p> <p>Præsident J. Reuben Clark jun., belærte:</p> <p>»Kirkens unge hungre efter det, som hører Ånden til. De er ivrige efter at lære om evangeliet, og de ønsker det helt direkte og ufortyndet ...</p> <p>I behøver ikke gå omveje med disse åndeligt erfarne unge mennesker og hviske religion i deres ører ... I behøver ikke at skjule religiøse sandheder bag en maske af</p>

verdslige ting. I kan fortælle dem disse sandheder helt åbent« (se *Den fastlagte kurs for Kirken i uddannelse*, rev. udg., (pjece), 1994, 9).

Til lærere for små børn

Ældste Ezra Taft Benson gav dette råd: »Det eneste, som vi beder jer om, [er], at I i hjertet på disse børn, der kommer i jeres varetægt og under jeres ledelse, vil give dem en sådan inspiration, at intet i denne verden vil være dem mere kært end evangeliet« (»Our First Obligation«, *Children's Friend*, okt. 1950, s. 454).

Til alle lærere i evangeliet

Ældste Boyd K. Packer har sagt:

»Den sande lære ændrer, når den forstås rigtigt, holdning og opførsel.

Studium af evangeliets lærdomme vil forbedre deres opførsel hurtigere end studium af opførsel vil forbedre deres opførsel« (se *Stjernen*, jan. 1987, s. 13).

Vi bør sikre os, at vi underviser i den rette lære.

Citater og samtale

Læs følgende udtalelse af præsident Marion G. Romney:

»Når jeg drikker af en kilde, vil jeg helst have vandet fra det sted, hvor det kommer op af jorden, og ikke længere nede ad dets løb efter at kvæget har vadet i det ... Jeg respekterer andre menneskers fortolkninger, men når det gælder evangeliet, bør vi gøre os bekendt med, hvad Herren siger« (*Den danske Stjerne*, jan. 1987, s. 24).

- Hvilke kilder kan vi ty til for at hjælpe dem, som vi underviser med at »gøre [sig] bekendt med, hvad Herren siger«? (Svarene bør omfatte skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme).
- Hvordan kan vi sikre os, at vi underviser i den rette lære?

Få eleverne til at læse Lære og Pagter 42:12–13 og 52:9 som en del af denne samtale. Fremhæv, at vi kan sikre os, at vi underviser i den rette lære ved at undervise i overensstemmelse med skrifterne og de sidste dages profeters lærdomme. Bed en elev om at læse følgende udtalelse af præsident Spencer W. Kimball:

»Ingen har ret til at komme med sin egen private fortolkning, når han er blevet bedt om at undervise i Kirkens organisationer. Han er en gæst ... og de, som han underviser, har ret til at antage, at han, eftersom han er blevet valgt og opretholdt efter den rette orden, repræsenterer Kirken, og at de ting, som han underviser i, anerkendes af Kirken« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball, 1982, s. 532–533).

Hvis du har medbragt de nuværende kursushæfter, der er fremstillet af Kirken, så sæt dem frem nu.

Fremhæv, at de kursushæfter, som Kirken har lavet, indeholder forslag til anvendelse af spørgsmål, aktiviteter og audiovisuelle materialer, som hjælper os med at fokusere på skrifterne og de sidste dages profeters ord.

Herren lover os store velsignelser, når vi flittigt lærer om og underviser i hans lære.

Citat

Påpege, at vi må studere evangeliets lærdomme, inden vi effektivt kan undervise i dem. Læs derefter følgende udtalelse af præsident Spencer W. Kimball:

»Det er almindeligt, at vi har nogle få skriftsteder til vores rådighed, der så at sige rører sig i vores sind, og således at have den illusion, at vi ved en hel del om evangeliet. I denne forstand kan det at have lidt viden virkelig udgøre et problem. Jeg er overbevist om, at hver enkelt af os på et tidspunkt i vores liv selv må få øjnene op for skrifterne – og ikke kun få øjnene op for dem én gang, men opdage dem på ny, igen og igen« (*Ensign*, sep. 1976, s. 4).

Tavle og samtale om skriften

Visk tavlen ren, og tegn følgende oversigt. Forklar, at oversigten vil vise Herrens løfter til lærere, der »[får] øjnene op for [skrifterne] igen og igen«. Bed eleverne om at skrive det, der står på tavlen, af i deres notesbøger. (Du må ikke lade dem slå op på denne side i deres egen bog).

<u>Skriftsted</u>	<u>Det som vi gør</u>	<u>Velsignelser som vi modtager</u>
Alma 17:2-3		
Lære og Pagter 11:21-22		
Lære og Pagter 84:85		

Få eleverne til at læse de skriftsteder, der står i oversigten. Når hvert skriftsted er blevet læst, beder du eleverne om at nævne ting, som vi kan gøre, og velsignelser, som vi vil modtage som resultat af disse handlinger. Skriv deres forslag i de rigtige spalter. Motivér eleverne til at skrive disse forslag i deres notesbøger. Der gives nogle mulige svar i følgende oversigt.

<u>Skriftsted</u>	<u>Det som vi gør</u>	<u>Velsignelser som vi modtager</u>
Alma 17:2-3	Ransager skrifterne flittigt	Modtager profetiens og åbenbaringens ånd
Lære og Pagter 11:21-22	Beder og faster	Underviser med Guds magt og myndighed
Lære og Pagter 84:85	Får Guds ord ved studium	Modtager Åndens vejledning
	Forbereder os til at undervise ved altid at »opbevar[e] livets ord«	Underviser med kraft til at overbevise andre
		Underviser med inspiration

Anvendelse Bed eleverne om at skrive en bestemt ting i deres notesbog, som de vil gøre for at følge rådene i disse skriftsteder. Bed dem ligeledes om at skrive om, hvordan de mener, at denne handling vil hjælpe dem med at modtage Herrens velsignelser i deres ansvar for at undervise.

Konklusion

Vidnesbyrd Bær i overensstemmelse med Åndens tilskyndelse vidnesbyrd om den kraft, der kommer af at studere og undervise i evangeliets lære.

Opgaver Motivér eleverne til at:

1. Studere skrifterne flittigt hver dag. (Du kan eventuelt opfordre dem til at læse »Udvikling af en personlig plan til studium af evangeliet«, side 16–17, i denne bog).
2. I forbindelse med notesbogsopgaven i lektionen stræbe efter at gøre én ting i den kommende uge for at forbedre deres personlige studium af evangeliet. Skriv om deres fremgang med dette mål.
3. Gennemgå de principper, der belæres om i denne lektion ved at studere det afsnit i denne bog, der hedder »Undervis i lærdommene« (side 49–59).

Lektion 5

Anspor til at lære flittigt

Formål	At hjælpe eleverne med at forstå, at den enkelte har ansvar for at lære evangeliet at kende samt at hjælpe dem med at indse, hvordan de som lærere kan hjælpe andre med at opfylde dette ansvar.
Note til læreren	<p>Herren har befaleet os at »søg[e] kundskab ved læsning og ved tro« (L&P 88:118). Som præsident Spencer W. Kimball belærte om, bør denne befaling adlydes nøje: »Man kan ikke blive ordets »gørere« uden først at blive dets »hørere«. Og at blive »hørere« er ikke kun at stå stille og vente på tilfældige stykker information; det er at søge og studere og bede og forstå« (<i>Ensign</i>, sep. 1976, s. 2).</p> <p>En persons beslutning om flittigt at studere evangeliet er en retfærdig brug af handlefriheden. Lærere, der forstår læren om handlefrihed, vil ikke forsøge at tvinge andre til at lære evangeliet at kende. De vil i stedet for stræbe efter at undervise på en måde, der vil motivere andre til at gøre en flittig indsats for at lære evangeliet at kende.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studér bønsumt skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion. 2. Studér afsnittet i denne bog med titlen »Anspor til at lære flittigt« (side 60–74). Studér endvidere »Omvendelsens principper«, side 300 i afsnittet »Evangelisk undervisning og ledelse« i <i>Kirkens instruktionshåndbog</i>. 3. Bed i forvejen tre elever om at hjælpe dig med at fremføre hørespillet på side 209–210. Bed en om at læse fortællerens rolle, en anden om at læse zoramitens rolle og en tredje om at læse Almas rolle. 4. Lav tre store navneskilte til deltagerne i hørespillet. Skriv <i>Fortæller</i> på et navneskilt, <i>Zoramit</i> på et andet og <i>Alma</i> på det tredje.
Forslag til lektionens forløb	Vi har hver især ansvar for at lære evangeliet at kende.
Hørespil	<p>Bed deltagerne i hørespillet om at komme op foran i klassen. Giv dem deres navneskilte. Forklar dernæst, at disse tre elever er gået med til at fremføre et hørespil. Formålet med denne fremførelse er at undersøge den enkeltes ansvar for at lære evangeliet at kende.</p> <p>Skriv følgende skriftstedshenvisninger på tavlen: <i>Alma 32:27–28, 33, 38, 41</i>. Forklar, at disse skriftstedshenvisninger svarer til Almas belæringer, som vil blive brugt i denne præsentation. Motivér eleverne til at følge med i deres skrifter, når Almas rolle bliver læst op.</p> <p>Fortæller: Da Alma og hans brødre forkyndte blandt et frafaldent folk kaldet zoramiterne, gik de ind i en af zoramiternes synagoger. De hørte zoramiterne sige, at »der ingen Kristus [ville] komme« (Alma 31:16).</p>

Da Alma havde hørt denne falske lære, delte han og hans brødre sig op for at forkynde Guds ord og vidne om Kristus. En stor skare zoramiter kom hen til Alma, og en af disse zoramiter talte til ham. (Se Alma 31:37–38; 32:1).

Zoramit: (Læs Alma 32:5, og begynd med ordene: »Hvad skal disse mine brødre gøre?«).

Fortæller: (Læs Alma 32:6).

Tavle

Skriv følgende på tavlen:

Den enkeltes ansvar

Vær forberedt til at høre ordet (vær lærevillig).

Påpeg, at zoramiterne reagerede på deres lidelser ved at vælge at være ydmyge. De søgte en mand, som kunne undervise dem i Guds ord.

Hørespil

Fortæller: Da Alma så, at zoramiterne var klar til at høre Guds ord, underviste han dem i, hvordan man virkelig modtager ordet og opnår et vidnesbyrd om dets sandhed.

Alma: (Læs Alma 32:27–28, 33).

Tavle

Føj til listen på tavlen som vist herunder:

Den enkeltes ansvar

Vær forberedt til at høre ordet (vær lærevillig).

Gør plads til ordet.

Hørespil Fortæller: I slutningen af sin tale forklarede Alma zoramiterne, at når de havde fået et vidnesbyrd om ordet, ville der stadig være noget, som skulle gøres. Da han forklarede dette, sammenlignede han ordet med et træ, der er vokset op fra at være et frø.

Alma: (Læs Alma 32:38, 41).

Tavle Føj til listen på tavlen som vist herunder:

Den enkeltes ansvar

Vær forberedt til at høre ordet (vær lærevillig).

Gør plads til ordet.

Nær ordet.

Bed de elever, som har deltaget i hørespillet, om at gå tilbage til deres plads.

Lærerens indlæg Forklar, at Alma belærte zoramiterne om, at de hver især havde ansvar for at lære evangeliet at kende. Vi har alle hver især ansvar for at lære evangeliet at kende. Personer, som lige er ved at begynde at påtage sig dette ansvar, er »beredt til at høre ordet« (Alma 32:6). Andre eksperimenterer med ordet og gør plads til, at ordet kan plantes i deres hjerte (se Alma 32:27–28). Og så er der dem, der allerede plejer ordet med tro, flid og tålmodighed (se Alma 32:41).

Den enkelte lærer evangeliet at kende ved sin tro, flid og tålmodighed.

- Samtale
- Hvilke bestemte ting kan vi gøre for at »pleje ordet«? (Skriv elevernes svar på tavlen. Bemærk, at der står nogle mulige svar herunder).
 - a. Studere og overveje skrifterne hver dag.
 - b. Ransage skrifterne for at finde bestemte svar på spørgsmål.
 - c. Studere taler fra generalkonferencerne.
 - d. Studere artikler i *Liahona*.
 - e. Faste og bede for at få forståelse.
 - f. Søge forståelse, mens man udfører arbejde i templet.
 - g. Tale med familiemedlemmer og venner om evangeliske principper.
 - h. Følge Åndens vejledning.
 - i. Trofast stræbe efter at adlyde befalingerne.
 - Hvilke velsignelser har I fået som følge af jeres flittige indsats for at lære evangeliet at kende?

Lærere bør hjælpe den enkelte med at udøve sin handlefrihed til at lære om og efterleve evangeliet.

Lærerens indlæg Mind eleverne om, at Gud har givet os handlefrihed – magt til at vælge godt eller ondt (se L&P 29:35). Vi bruger vores handlefrihed, når vi vælger, om vi vil lære om og efterleve evangeliet eller ej.

Citat	<p>Læs følgende udtalelse af ældste James E. Faust:</p> <p>»Handlefriheden, som vi fik ved Guds plan, er det store alternativ til Satans plan om tvang. Denne enestående gave betyder, at vi kan vokse, forbedre os, udvikle os, og søge at fuldkommengøre os« (se <i>Stjernen</i>, jan. 1988, s. 31).</p>
Samtale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilken forskel gør det i vores undervisning at forstå, at den enkelte har sin handlefrihed og har ansvar for selv at lære? (Du kan eventuelt skrive elevernes svar på tavlen). <p>Hjælp eleverne med at forstå, at de bør koncentrere sig om dem, som de underviser, og ikke kun om deres egen undervisning. Effektive lærere i evangeliet tænker ikke kun på, hvad de vil undervise i. De spørger sig selv: »Hvordan kan jeg hjælpe dem, som jeg underviser, med at ønske at lære og med at finde ud af, hvad de har behov for at vide?« Ved at gøre dette respekterer lærere den handlefrihed, som deres elever har, og hjælper dem med at finde glæde i at påtage sig deres ansvar for at lære.</p> <p>Antyd, at vi i vores stræben efter at hjælpe andre med at påtage sig deres ansvar for at lære evangeliet at kende bør opfordre og motivere dem frem for at tvinge dem. Vi bør overveje og bede om vores planer for at hjælpe hver person, som vi underviser.</p> <p>Vi bør ikke gøre noget, som kan mindske andres ønske om at lære evangeliet at kende.</p>
Samtale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilke ting kan lærere blandt andet gøre, som kan mindske folks ønske om at lære evangeliet at kende? (Giv eleverne tid til at tænke over og tale om dette spørgsmål. Motivér dem til at tale om spørgsmålet i generelle træk fremfor at kritisere enkelte lærere. Bemærk, at der står nogle mulige svar herunder). <ol style="list-style-type: none"> a. Læse lektionerne op for dem fra kursushæftet. b. Bruge det meste af lektionen til forelæsning. c. Prøve at imponere dem med viden eller undervisningsteknikker. d. Kritisere eller tage let på deres spørgsmål og kommentarer. e. Komme med kommentarer eller stille spørgsmål der kan svække deres tro. f. Bruge sprog eller eksempler der kan bevirke, at Ånden trækker sig tilbage. g. Undgå at koncentrere lektionen om evangeliske sandheder.
Citat	<p>Afslut denne samtale ved at få en elev til at læse følgende udtalelse af ældste Dallin H. Oaks:</p> <p>»Enhver lærer i evangeliet, der søger at følge Mesteren, vil <i>koncentrere hele sin indsats på andre og aldrig på sig selv</i>. Satan sagde: »Send mig ... jeg vil forløse hele menneskeheden ... og jeg vil visselig gøre det. Giv mig derfor din ære.« Sammenlign dette forslag med Frelserens eksempel, som sagde: »Fader, ske din vilje, og din være herligheden evindelig« (Moses 4:1–2). En lærer i evangeliet vil koncentrere sin undervisning om fårenes behov og Mesterens herlighed. Han vil undgå at påkalde sig opmærksomhed. Han vil lære hjorden, at de altid bør se hen til Mesteren. Han vil aldrig sløre deres syn på Mesteren ved at stå i vejen eller ved at kaste en skygge af selvhævdelse eller egen nytte« (tale holdt den 31. marts 1998).</p> <p>Der er mange ting, som vi kan gøre for at motivere til at lære med flid.</p>
Notesbog	<p>Få eleverne til at slå op på side 60 i denne bog. Bed en elev om at læse udtalelsen højt på pågældende side. Udtalelsen nævner tre generelle ting, som vi kan gøre for at anspore til at være flittige til at lære. Påpeg, at på hvert af disse områder er der mange enkle, bestemte ting, som vi kan gøre.</p>

Få eleverne til at gennemgå følgende liste i deres bøger. Bed dem om at vælge en idé fra listen, som de vil anvende ved en kommende lejlighed til at undervise. Hvis tiden tillader det, så lad dem kort skrive i deres notesbøger om, hvordan de vil anvende denne idé. Du kan også bede dem om at fortælle de andre elever om deres planer. Hvis der ikke er tid til, at de skriver i deres notesbøger og taler om deres planer, kan du opfordre dem til at skrive i deres notesbøger derhjemme.

- a. Bed en om at forberede sig til at hjælpe med en lektion. Hjælp ham eller hende med at forberede sig.
- b. Bed en om at forberede en illustration.
- c. Fortæl om personlige erfaringer, hvis det er passende.
- d. Bed dem, som du underviser, om at tænke over de velsignelser, som Herren har skænket dem og deres familie.
- e. Undervis i at læse skrifterne og forstå dem.
- f. Anerkend værdien af hver enkelts bidrag til lektionen. Lyt og gør brug af de ideer, der kommer frem i lektionen.
- g. Stil spørgsmål, der stimulerer til eftertanke og motiverer til bidrag til samtaler.
- h. Bed andre om at svare, når nogen stiller et spørgsmål.
- i. Bed dem, som du underviser, om at tænke over, hvordan de kan anvende de ting, som de har lært.

Konklusion

Mind klassens elever om, at lærere i evangeliet bør være eksempler på flid til at lære om evangeliet. Motivér dem til at evaluere deres egen indsats for at lære om evangeliets lærdomme. Bed dem om at afgøre, hvad de kan gøre for at følge Almas råd om at pleje ordet med tro, flid og tålmodighed (se Alma 32:37, 41–42).

Motivér eleverne til at huske på helligheden af hver enkelts handlefrihed. Læs dernæst følgende udtalelse af præsident Spencer W. Kimball:

»Både verdslig og åndelig viden er skjult – skjult for dem, som ikke oprigtigt søger og stræber efter at finde denne viden ... Åndelig viden er ikke bare noget, man beder om, for bønnen er ikke nok. Det kræver vedholdenhed og hengivenhed i vores liv« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, rev. Edward L. Kimball, 1982, s. 398–390).

Vidnesbyrd

Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Skrive i deres notesbøger om deres erfaringer, når de udfører deres planer om at anspore til at lære med flid (se »Notesbog«, side 211–212). Hvor det passer sig, kan du tale med en leder, en anden elev eller et familiemedlem om disse erfaringer.
2. Gennemgå de principper, der er blevet undervist i ved at studere det afsnit af denne bog, der hedder »Anspor til at lære flittigt« (side 60–74).

Skab et godt undervisningsmiljø

Del 1

Lektion 6

Formål At hjælpe eleverne med at forstå, hvordan lærere og elever kan arbejde sammen for at skabe et godt miljø til at lære om evangeliet.

Note til læreren I lektion 5 talte eleverne om den enkeltes ansvar for at være flittig til at lære om evangeliet. Denne uges lektion fokuserer på et ansvar, som lærere og elever har tilfælles: At skabe et godt undervisningsmiljø. Det vil hjælpe eleverne med at anvende evangeliets principper i deres indsats for at forhindre forstyrrelser i klassen og hjælpe med at løse problemer med uro, som måske allerede eksisterer.

Med denne lektion som grundlag, vil eleverne være forberedt til at foreslå løsninger på bestemte problemer. Dette vil blive gjort som en del af lektion 7.

Forberedelse

1. Studér bønsumt skriftstederne i denne lektion. Prøv at sætte dem i relation til formålet med denne lektion.
2. Gør dig fortrolig med historierne i denne lektion. Øv dig i at læse dem på en måde, der vil fastholde elevernes interesse.
3. Medbring følgende ting til klassen:
 - a. Et stort stykke papir (eller flere mindre stykker papir).
 - b. Tre blyanter til afmærkning.
4. Studér det afsnit i denne bog, der hedder »Skab et godt undervisningsmiljø« (side 75–87).

Forslag til lektionens forløb **Profeternes skole er et godt eksempel på, hvordan man skaber et godt miljø til at lære om evangeliet.**

Citater Gengiv følgende udtalelse:

»Tidligt i denne uddeling befalede Herren brødrene at »undervise hinanden i rigets lære«. De skulle lære alle ting, der har med evangeliet og Guds rige at gøre, som det var formålstjenligt, at de skulle vide, samt ting, som har med kunst og videnskab, samt riger og lande at gøre. De skulle »søg[e] efter kundskab ved læsning og ved tro«, og skulle bygge en helligdom eller et tempel i Kirtland, som blandt andet skulle være »et lærdommens hus« (L&P 88:74–81, 118–122).

Som en del af den dengang eksisterende ordning for at opfylde disse befalinger ledte Herren oprettelsen af *profeternes skole* (L&P 88:122, 127–141)« (Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2. udg, 1966, s. 679).

Forklar, at formålet med profeternes skole var »at forberede udvalgte medlemmer af præstedømmet til at prædike Jesu Kristi evangelium til hele verden« (*Den danske Stjerne*, okt. 1983, s. 90). Herren underviste ved åbenbaring medlemmerne af skolen i, hvordan de skulle opføre sig. Der er tre elementer i hans belæringer, der kan hjælpe familier og klasser i Kirken med at skabe et godt undervisningsmiljø.

Tavle Skriv følgende liste på tavlen:

1. Alle bidrager.
2. Der er et venskabsbånd i evangeliet, der forener, alle de tilstedeværende.
3. Hver enkelt er opmærksom og klar til at koncentrere sig om andres bidrag.

Skriftsted

Få eleverne til at slå op på Lære og Pagter 88:122–123, 125. Forklar, at der er tre elementer, som du har skrevet på tavlen, som disse skriftsteder belærer om. Få eleverne til at læse skriftstedet højt. Bed dem om, mens de læser, at se efter befalinger fra Herren, som kan hjælpe os med at fastholde disse tre elementer i undervisningsmiljøet.

Læg vægt på, at når folk mødes for at lære om evangeliet, har hver især noget, der er værd at bidrage med. Hver især kan blive tilskyndet af Ånden til at fortælle om deres indsigt og erfaringer, som vil opbygge de andre. Alle de tilstedeværende bør lytte til hinanden, så at »alle kunne blive opbygget« (L&P 88:122).

Lærere og elever har et fælles ansvar for at skabe et godt undervisningsmiljø til at lære om evangeliet.

Lærerens indlæg og skriftsted

Påpeg, at de første fem lektioner i dette kursus indeholdt samtaler om lærernes ansvar. En lektion, lektion 5, indeholdt også en samtale om den enkeltes ansvar for selv at lære om evangeliet. Dagens lektion fokuserer på et ansvar som deles af både lærere og elever, nemlig ansvaret for at skabe et undervisningsmiljø, hvor det kan lykkes os at lære om evangeliet sammen. For at opfylde dette ansvar må lærere og elever hjælpe hinanden og være ét i dette formål.

Forklar, at Alma talte om enhed, da han underviste de mennesker, der var blevet døbt i Mormons vande. Få en elev til at læse Mosiah 18:18–22.

Historie

Fortæl følgende historie, som er blevet fortalt af en kvinde, der var bekymret over den søndagsskoleklasse, som hun kom i. Bed eleverne om at lægge mærke til måder, hvorpå eleverne og læreren i historien arbejdede sammen for at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø.

»I vores nye ward opdagede min mand og jeg, at seniorklassen ikke var videre effektiv. Mens læreren talte, var der nogle elever, der læste i deres skrifter, andre sad bare og hang med hovedet. Jeg kunne se, at det generede læreren. Der var en gang, hvor han endda spurgte: »Er der nogen, der hører efter?«

Vi fandt snart ud af, at en hel del mennesker i wardet kom i gæsteklassen i stedet for i seniorklassen. Vi hørte, at læreren i denne klasse var fremragende. Vi overværede klassen, og oplevede at den var levende, gav indsigt og var udbytterig. Men da vi en dag gik hjem fra kirke, indrømmede vi over for hinanden, at vi begge følte, at det, som vi gjorde, ikke var helt rigtigt. Vi burde støtte vores biskop ved at støtte den lærer, som han havde kaldet til at undervise os. Så vi begyndte at tale om, hvad vi kunne gøre for at styrke seniorklassen. Vi indså, at vi havde lagt ansvaret for en god

oplevelse i klassen over på læreren, som om vi udfordrede ham til at fange vores opmærksomhed og fastholde vores interesse.

I løbet af ugen bad vi om vejledning og gik i seniorklassen om søndagen med en anderledes indstilling. Et par minutter efter lektionen var begyndt, stillede min mand et spørgsmål, og læreren opfordrede de andre elever til at svare. Der fulgte en god samtale, hvortil adskillige elever bidrog. Senere i lektionen sagde læreren noget, som jeg ikke helt forstod, så jeg bad ham om at hjælpe mig med at forstå det. Han svarede ved at gøre opmærksom på et skriftsted, som jeg aldrig før havde lagt mærke til. Derefter fortalte en søster en historie, der støttede det, som han havde sagt, og en anden elev nævnte et andet skriftsted. Vi mærkede Åndens påvirkning i klassen. Læreren blev mere afslappet. Jeg kunne se ham hente styrke og tillid, ved at vi udviste interesse og deltagelse. Lektionen sluttede med en taknemmelig bøn og et højt »Amen« fra klassen.

Efter den dag har de fleste af eleverne deltaget med stor interesse. Vores lærer synes at få energi af deres begejstring, og han takker ofte for den støtte, som han mærker. Søndagsskolen bliver bedre og bedre.«

Samtale i grupper

Del klassen op i tre grupper. Giv hver gruppe en tuspen og et stort stykke papir (eller flere mindre stykker papir). Bed hver gruppe om at vælge en person til at skrive. Giv derefter hver gruppe et af følgende spørgsmål:

1. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at motivere alle til at bidrage?
2. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at opbygge venskaber med hinanden?
3. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at hjælpe alle med at være opmærksomme og lytte til hinanden?

Sig til grupperne, at de vil få tre minutter til at drøfte deres spørgsmål. Når de gør det, bør de tænke på deres egne erfaringer og den historie, som du lige har fortalt dem. Den person, der skriver i hver gruppe, skal skrive gruppens ideer på det store stykke papir. Derefter viser han eller hun listen frem, så alle de andre kan se den.

Få dem til at sætte deres lister frem, når der er gået to til tre minutter. Gennemgå kort ideerne på listerne. Motivér eleverne til at skrive disse ideer i deres notesbøger.

Hvis eleverne ikke medtager følgende ideer på deres lister, kan du eventuelt nævne dem:

1. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at motivere alle til at bidrage?
 - a. Lærere og elever bør anvende de principper, som de taler om.
 - b. Eleverne bør, hvor det er muligt – for eksempel i Det Melkisedekske Præstedømme, Hjælpeforeningen og seniorklasserne – læse lektionsmaterialet, inden de kommer til klassen.
 - c. Eleverne bør villigt komme med bidrag til samtalerne. De bør række hånden op for at hjælpe læreren med at vide, at de er rede til at stille spørgsmål eller komme med kommentarer.
 - d. De enkelte elever bør være forsigtige med ikke at dominere samtalerne.
 - e. Eleverne bør omhyggeligt udføre deres opgaver.
2. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at opbygge venskaber med hinanden?
 - a. Lærere og elever bør være opmærksomme på hinandens evner og behov.
 - b. De bør støtte hinanden i klassen og uden for klassen.

- c. Når det er passende, bør de mundtligt give udtryk for deres interesse og kærlighed for hinanden.
3. Hvilke ting kan lærere og elever gøre for at hjælpe alle med at være opmærksomme og lytte til hinanden?
- Lærere og elever bør nøje lytte til hinanden med respekt.
 - Lærere og elever bør komme til tiden.
 - De bør være opmærksomme og koncentrere sig om lektionen.
 - Eleverne bør stille relevante spørgsmål, når de ikke forstår det, der undervises i.
 - Hvor det er muligt, bør eleverne være til stede under hele lektionen.

Lærere hjælper elever med at forstå og opfylde deres ansvar for at skabe et godt undervisningsmiljø.

Historier og samtale

Sig, at du vil fortælle to historier. Bed medlemmerne om at tænke over, hvordan lærerne i disse historier hjalp andre med at bidrage til et godt undervisningsmiljø. Fortæl følgende historie, som præsident Thomas S. Monson har berettet:

»En vinterdag tænkte jeg tilbage på en oplevelse, jeg havde som dreng. Jeg var kun elleve år. Vores primarypræsidentinde, Melissa, var en ældre, kær, gråhåret dame. En dag i Primary bad Melissa mig om at blive og tale med hende bagefter. Vi var to, som blev tilbage i den ellers tomme kirkesal. Hun lagde sin arm om min skulder og begyndte at græde.

Jeg spurgte hende overrasket, hvorfor hun græd.

Hun svarede: »Jeg kan ikke få pionerdrengene til at være ærbødige under åbningsprogrammet i Primary. Vil du hjælpe mig, Tommy?«

Jeg lovede Melissa det. Og hvad der var mærkeligt for mig, men ikke for Melissa, var, at det gjorde en ende på problemerne i Primary. Hun var gået til kilden med sit problem – mig« (se *Stjernen*, jan. 1988, s. 64).

- Hvad gjorde primarypræsidentinden i denne historie for at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø? (Hun hjalp den unge Tommy Monson med at forstå og opfylde sit ansvar).
- Er der nogen forslag, som I gerne vil føje til de lister, som I har lavet, efter at I har hørt denne historie? (Du kan eventuelt også foreslå klassens elever at tilføje disse forslag til listen i deres notesbøger).

Historie og samtale

Angiv, at du nu vil fortælle en historie om en lærer i Unge Pigers organisation:

»Kom med mig til et klasseværelse med 12- og 13-årige unge piger. Lyt med, mens du hører eleverne få øjnene op for lærdomme. Læg mærke til den erfaring, læreren giver eleverne, så de kan forbinde lærdommene med deres hverdag. Mærk Åndens ledsagende vidnesbyrd:

Vores lærer flytter sin stol tættere ind i halvcirklen med fem piger. »Vi har en gæst, der venter udenfor,« begynder hun. »Det er søster Jonas. Hun har indvilget i at vise os sin lille baby og fortælle os om sine følelser ved at være nybagt mor. Når I ser på denne nye lille baby, læg så mærke til hans mor; hvordan hun behandler babyen; hvad hun gør, hvad hun siger. Vi vil tale om hendes besøg, når hun er gået igen.«

Søster Jonas kommer ind og tilbringer 7–8 minutter med at tale om sin baby og med at besvare spørgsmål. Pigerne takker hende, og hun forlader klasseværelset.

›Babyen var vidunderlig, var han ikke?‹ sagde vores lærer, mens klassen nikkede begejstret. ›Men hvad lagde I mærke til ved moderen?‹

Der var et øjeblik tavshed, og så kom der et svar: ›Hun var lykkelig.‹ Et andet: ›Hun vuggede barnet frem og tilbage hele tiden.‹ Nogle flere svar, hvorpå Katie langsomt begyndte: ›Hun talte – ... – virkeligt stille.‹

›Kan du sige mere om det?‹ tilskyndede læreren.

›Ja, hendes stemme mindede mig om min mors stemme, da hun sidste år ringede fra hospitalet for at fortælle os, at vi havde fået en lillesøster.‹

Læreren henvendte sig til de andre piger. ›Hvad mener I? Lagde andre mærke til hendes stemme?‹

Pigerne begynder at tænke mere og begynder at svare med ord som ærbødighed, himlen og kærlighed.

Læreren: ›Jeg tror, jeg forstår. Jeg tror, at disse ord dukker op, fordi vi genkender en stor gave fra vor himmelske Fader. Han elsker os og stoler så meget på os, at han er villig til at dele sin skaberkraft med os. Vi føler så stor taknemmelighed og ærbødighed for denne tillid. Moderskab er en *guddommelig* rolle.‹

Efter denne tydelige udtalelse om lærdomme og vidnesbyrd går vores lærer videre til en aktivitet, hvor pigerne udpeger egenskaber, som deres egne mødre udviser, og som viser en forståelse af moderskabets guddommelige rolle. ›Kan I hver især forberede jer til at blive mor ved lige nu at efterleve en af disse dyder – måske være mere tålmodige, venlige eller positive i den kommende uge?‹

Hver pige taler om sit valg. Vores lærer bærer sit personlige vidnesbyrd. Der afsluttes med bøn« (*Stjernen*, jan. 1997, s. 13).

- Hvad gjorde læreren i denne historie for at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø? (Svarene kan omfatte, at hun inviterede en gæst til at fortælle om sin personlige erfaring, stillede relevante spørgsmål, lyttede opmærksomt, svarede på elevernes kommentarer med opfølgende spørgsmål, underviste i læren og hjalp de unge piger med at anvende læren i deres liv). Hvad gjorde eleverne? (Svarene kan omfatte, at de lyttede og deltog opmærksomt).
- Hvordan kan det undervisningsmiljø, der er udviklet i dette klasseværelse, hjælpe med at forhindre problemer fremover?
- Har I efter at have hørt denne historie nogen forslag, som I vil føje til de lister, som I har lavet? (Du kan eventuelt også foreslå eleverne at føje disse forslag til listen i deres notesbøger).

Når vi hjælper elever med at blive engageret i at skabe et godt undervisningsmiljø, lærer vi dem at være Jesu Kristi disciple.

Læreren indlæg

Påpeg, at de historier, som du har fortalt, viser nogle måder at undgå samt at løse problemer på. Få eleverne til at slå op på det afsnit i denne bog, der hedder »Skab et godt undervisningsmiljø«, som begynder på side 75. Påpeg, at side 76–83 omtaler det at skabe et godt undervisningsmiljø og undgå forstyrrelser, og at side 84–87 kommer med specifikke forslag til, hvordan man håndterer det, hvis der forekommer forstyrrelser. Forklar, at hvad enten vi prøver at forebygge problemer eller løse dem, så bør vores mål være det samme, nemlig at undervise i Jesu Kristi evangelium og hjælpe eleverne med at forstå og opfylde det ansvar, som de har for at skabe et godt undervisningsmiljø.

Dette mål er nøglen til orden i klasseværelset. Når vi holder os dette mål for øje, irtesætter vi ikke kun eller holder ro i klassen, men vi lærer andre at være Jesu Kristi disciple.

Nogle gange mener lærere, at de ikke slår til, hvis de ikke hurtigt kan finde en måde at skabe et godt miljø til at lære om evangeliet i. Men sådan et miljø skabes sjældent hurtigt. Folk udvikler sig ét skridt ad gangen – linie på linie og bud på bud (se 2 Nephi 28:30). Der kræves en konstant indsats. Nøglen er at arbejde trofast, flittigt og tålmodigt og altid at lade sig lede af sande principper.

Konklusion

Vidnesbyrd

Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgave

Fortæl eleverne, at næste uges lektion vil fokusere på en række bestemte ting, som lærere kan gøre for at forhindre forstyrrelser og løse problemer med opførselen i klassen. Bed dem om at tænke på en situation, der kan svække et godt undervisningsmiljø og tænke på en mulig løsning. Løsningen bør være specifik og praktisk. De bør både skrive om situationen og løsningen i deres notesbøger, og de bør være forberedt til at tage to til tre minutter i næste uges klasse til at tale om det, som de har skrevet.

Eleverne bør i deres overvejelse af mulige løsninger læse det afsnit i denne bog, der hedder »Skab et godt undervisningsmiljø« (side 75–87).

Skab et godt undervisningsmiljø

Del 2

Lektion

7

Formål	At hjælpe eleverne med at anvende de principper, som de har lært i lektion 6.
Note til læreren	<p>I slutningen af lektion 6 bad du eleverne om at forberede sig til at tale om måder, hvorpå man kan forhindre forstyrrelser og løse problemer med opførselen (se side 218). Da lærere ønsker at lære praktiske, specifikke måder at håndtere problemer på, bør du planlægge denne lektion, så at du vil bruge det meste af klassesiden på denne aktivitet med at anvende det tillærte.</p> <p>Hjælp eleverne med at få større tillid til deres evne til at skabe et godt undervisningsmiljø, når du leder samtalerne i denne lektion.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studér bønssomt Lære og Pagter 12:8. Prøv at anvende det til formålet med lektionen. 2. Forbered dig til at tale om, hvordan man forhindrer eller løser en bestemt forstyrrelse eller et problem med opførselen i klassen. Vær sikker på, at din løsning er praktisk. 3. Sørg for, at eleverne også er forberedt til at tale om, hvordan man forhindrer forstyrrelser og løser problemer med opførselen i klassen (se opgaven på side 218). Mind dem om at gøre deres løsninger specifikke og praktiske. 4. Fortsæt med at studere det afsnit i denne bog, der hedder »Skab et godt undervisningsmiljø« (side 75–87).
Forslag til lektionens forløb	<p>Vores held med at påvirke andre afhænger af vores ydmyghed og kærlighed.</p> <p>Mind eleverne om, at de i lektion 2 talte om betydningen af at elske dem, som vi underviser. Dette princip bør styre alt, hvad vi gør i vores forsøg på at skabe et godt undervisningsmiljø, især når vi arbejder individuelt med eleverne.</p> <p>Få en elev til at læse Lære og Pagter 12:8.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvorfor er ydmyghed og kærlighed vigtige ting for at påvirke andre til at gøre godt? <p>Mind eleverne om, at de, når de taler om, hvordan man forhindrer forstyrrelser og løser problemer med opførselen i klassen, bør huske på vigtigheden af dette princip.</p>
Citat	<p>Fortæl følgende udtalelse af præsident Howard W. Hunter:</p> <p>»Guds vigtigste måde at handle på er ved overtalelse og tålmodighed og langmodighed, ikke ved tvang og hård konfrontation. Han handler ved mild overtalelse og søde ord. Han handler altid med urokkelig respekt for den frihed og uafhængighed, vi besidder. Han ønsker at hjælpe os og trygler om mulighed for at bistå os, men han vil ikke gøre det imod vor handlefrihed. Han elsker os for meget til at gøre dette« (Stjernen, jan. 1990, s. 16).</p>

Vi kan hjælpe andre med at forstå og opfylde deres ansvar for at bidrage til et godt undervisningsmiljø.

Lærerens indlæg	<p>Henvi til den opgave, som du gav eleverne i sidste uge. Fortæl eleverne, at du også har arbejdet på denne opgave. Fortæl dernæst om det problem, som du har overvejet, og din løsning på det. Angiv, hvilket af de tre elementer i et godt undervisningsmiljø der ville blive styrket af din løsning (se side 214 for en gennemgang af disse elementer). Stil følgende spørgsmål, når du har fortalt om din løsning:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad er effektivt ved denne løsning? ▪ Hvilke forholdsregler bør der tages, når man bruger denne løsning? ▪ Hvilke andre mulige løsninger kan I komme i tanke om?
Elevindlæg	<p>Få eleverne til at skiftes til at tale om de problemer, som de har overvejet, og deres forslag til, hvordan de vil løse problemerne. Sørg for, at hver elev får mulighed for at bidrage. Stil efter hver præsentation de tre spørgsmål ovenfor, hvis tiden tillader det.</p>
Lærerens indlæg	<p>Forklar, at når man forhindrer forstyrrelser og løser problemer med opførselen i klassen, er det ofte nødvendigt at arbejde med én elev ad gangen. Men vi skal også lære eleverne om deres ansvar, mens de er sammen. En god måde at gøre dette på er ved at fortælle, hvad vi synes om vores kaldelse og vores ansvar som lærer. Dernæst kan vi skitsere elevernes ansvar og undervise dem i de tre elementer, som et godt undervisningsmiljø består af, og som blev omtalt i sidste uges lektion (se side 214). Til sidst kan vi fremhæve, at vi har brug for deres hjælp, fordi undervisningen kun kan blive vellykket, når læreren og eleverne arbejder sammen. (Se historien på side 78 i denne bog for et eksempel på en sådan præsentation. Du kan eventuelt læse denne historie sammen med eleverne.)</p> <p>Vi bør finde måder, hvorpå vi kan mindske forstyrrelserne.</p>
Illustration	<p>Bed en elev om at stå foran klassen. Få eleven til at strække sine arme ud, og læg en tung bog eller ting i hver hånd. Bed ham eller hende om at belære de andre elever om Joseph Smiths første åbenbaring, mens han eller hun bliver ved med at holde tingene i denne stilling. Mind ham eller hende om at holde armene oppe, når de begynder at synke. Få efter omkring et halvt minut eleven til at lægge tingene fra sig og gå tilbage til sin plads.</p> <p>Påpeg, at mens denne person forsøgte at undervise, koncentrerede eleverne sig ikke fuldt ud om det, der blev sagt. De rettede i stedet for deres opmærksomhed mod vedkommendes forsøg på at holde bøgerne oppe.</p>
Lærerens indlæg	<p>Fremhæv, at ud over de problemer, som vi allerede har talt om, kan de fysiske omgivelser også distrahere en i at undervise og lære. Når eleverne kommer ind i et klasseværelse eller andet undervisningssted, hvor der er rodet eller ubekvemt, er det mindre sandsynligt, at de vil rette hele deres opmærksomhed mod lektionens budskab.</p> <p>Nøje planlagte fysiske arrangementer kan hjælpe med at mindske distraktionerne. Vi bør for eksempel arrangere stolene, så eleverne vil kunne se os, tavlen og hinanden. En sådan opstilling i klassen øger lærerens evne til at undervise og elevernes evne til at deltage og lære. Det kan hjælpe alle med at føle sig godt tilpas, hvis man om muligt kan regulere temperaturen i lokalet. Der findes flere forslag til at klargøre de fysiske omgivelser i »Forberedelse af klasseværelset« på side 76 i denne bog.</p>

Vi kan forhindre og løse problemer med opførselen i klassen ved at følge grundlæggende principper for undervisning i evangeliet.

Lærers indlæg

Gør opmærksom på, at når vi skaber og opretholder et godt undervisningsmiljø, hjælper vi med at forhindre forstyrrelser og løse problemer med opførselen i klassen. De vigtigste ting, som vi kan gøre for at opnå dette, er at tage de principper for Undervisning i evangeliet i brug, der undervises i i dette kursus. Disse principper er:

1. Elsk dem, som du underviser.
2. Undervis ved Åndens hjælp.
3. Undervis i lærdommene.
4. Anspor til at lære flittigt.
5. Forbered alt det nødvendige.
6. Anvend effektive metoder.

Vi bør som lærere regelmæssigt se på os selv og vores undervisning for at sikre os, at vi anvender hvert af disse principper.

Konklusion

Vidnesbyrd

Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Fortsætte med at studere det afsnit i denne bog, der hedder »Skab et godt undervisningsmiljø« (side 75–87) og overveje deres egen undervisning for at finde ting, som de kan gøre for at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø.
2. Gennemgå listen på side 210 om, hvordan man motiverer til at være flittig til at lære. Vælg et punkt på listen og anvend det ved en kommende lejlighed til at undervise. Skriv om oplevelsen i deres notesbøger.

Lektion
8Anvend effektive metoder
Del 1

Formål	At hjælpe eleverne med at vælge undervisningsmetoder og at bruge disse metoder effektivt.
Note til læreren	<p>Den evangeliske undervisnings og indlærings kvalitet øges, når man omhyggeligt vælger metoder og anvender dem effektivt. Lærere bør vælge metoder, der (1) hjælper dem, som de underviser, med at få en klar forståelse af evangeliets lærdomme og principper, som de vil huske, og (2) som passer til lektionens indhold og elevernes aldersgruppe.</p> <p>I denne lektion og i lektion 9 vil eleverne lære om følgende grundlæggende undervisningsmetoder: Brug af illustrationer, brug af sammenligninger, brug af tavlen, at fortælle historier, stille spørgsmål og lede samtaler.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gennemgå afsnittet »Anvend effektive metoder« (side 88–95) i denne bog. Gennemgå ligeledes del F, »Undervisningsmetoder« (side 157–184). 2. Medbring en kop til klassen, der er ren udenpå og indeni, samt en lignende kop, der er ren udenpå, men snavset indeni. 3. Forbered en demonstration, hvor du bruger tavlen til at undervise i et evangelisk princip. Du kan eventuelt bruge et af eksemplerne på side 182, eller du kan selv finde på et eksempel.
Forslag til lektionens forløb	Vi bør bruge undervisningsmetoder, der hjælper den enkelte med at forstå, huske og anvende de evangeliske principper.
Historie	<p>Fortæl følgende historie. Forklar, at det er en oplevelse, som præsident Boyd K. Packer og hans hustru havde, da han var missionspræsident.</p> <p>»Vi planlagde zonekonferencer. Til hver af dem lavede søster Packer en lagkage ... der var smukt pyntet med tykke, farvestrålende lag glasur, der var glattet smukt ud og med »Evangeliet« skrevet ovenpå. Da missionærerne var samlet bragte vi kagen ind med en vis højtidelighed. Det var en fryd for øjet!</p> <p>Da vi gjorde opmærksom på, at kagen repræsenterede evangeliet, spurgte vi: »Hvem kunne tænke sig et stykke?« Der var altid en sulten ældste, som ivrigt meldte sig. Vi kaldte ham frem og sagde: »Vi giver dig et stykke først.« Derpå gravede jeg mine fingre ned i kagen og rev et stort stykke ud. Jeg sørgede nøje for at knytte hånden, så glasuren sivede ud gennem fingrene, og mens ældsterne sad fuldstændig målløse, kastede jeg kagestykket hen til ældsten og sjaskede noget glasur ned foran på hans jakkesæt. »Er der nogen andre, som kunne tænke sig et stykke?«, spurgte jeg. Af en eller anden grund var ingen interesseret.</p> <p>Så tog vi en krystaltallerken, en sølvgaffel, en stofserviet og en smuk sølvkniv frem. Med stor højtidelighed skar jeg et stykke af kagen fra den anden side, lagde det forsigtigt på krystaltallerkenen og spurgte: »Er der nogen, der kunne tænke sig et stykke kage?«</p>

Lektien var indlysende. Det var den samme kage i begge tilfælde, samme smag, samme næring. Serveringsmåden gjorde den enten indbydende, endda fristende, eller frastødende, endda afskyelig. Vi mindede missionærene om, at kagen repræsenterede evangeliet. Hvordan serverede de det?

Vi havde ingen vanskeligheder efter demonstrationen – men faktisk en hel del begejstring – med indsatsen for at forbedre undervisningen i lektionerne. Nogle få måneder senere tænkte jeg, at missionærene lige så godt kunne blive mindet om lektionen, så jeg udsendte et nyhedsbrev med et tegning af kagen.

Da jeg mødte missionærene igen, sagde jeg: »I fik et nyhedsbrev for nylig, gjorde I ikke?«

»Jo, mon ikke.«

»Og hvad var budskabet?«

Missionærene sagde uvægerligt: »Det mindede os om at tage os sammen i vores præsentation af vore lektioner og om at studere mere, at lære lektionerne grundigt og at hjælpe hinanden med, hvordan vi underviser i dem.«

»Har I fået alt det ud af et billede?«

»Ja, det er en lektie, som vi ikke glemmer så hurtigt!«

Jeg bør naturligvis tilføje, at jeg med stor glæde betalte regningen for at få rensset ældstens jakkesæt, når det var nødvendigt!« (*Teach Ye Diligently*, rev. udg., 1991, 270–271).

Bemærk: Hvis du selv ønsker at gøre præsident Packers illustration efter, kan du overveje at servere kagen ved at tage et stykke med hånden og mase det ned på en tallerken fremfor at kaste den hen på en elev.

Samtale

- Hvad kan vi lære af denne historie om, hvordan vi bør præsentere evangeliet?
- Hvilket bevis er der på, at præsident Packers lektie virkede?

Fremhæv, at missionærene i præsident Packers mission *forstod* lektien, *huskede* den og *anvendte* den i deres liv. Det er ikke nok blot at hjælpe dem, som vi underviser, med at forstå de evangeliske principper. Vi skal også hjælpe dem med at huske dem og anvende dem.

Få eleverne til at slå op på side 158 i denne bog. Forklar, at denne side indeholder en liste med metoder, der kan bruges til at undervise i evangeliet. Lektionen i dag og i næste uge vil omfatte demonstrationer af et par af metoderne på listen. Fremhæv, at vi bør vælge metoder, der opløfter dem, som vi underviser, og som ikke svækker de principper, som vi underviser i.

Brug af illustrationer

Illustration og samtale

Gør opmærksom på, at præsident Packer i den historie, som du har fortalt, brugte en illustration til at minde missionærene om at undervise effektivt. Vi kan bruge illustrationer til at undervise i en lang række evangeliske principper.

Sæt to kopper frem – en, der er ren udenpå og indeni, og en der er ren udenpå, men snavset indeni. Stil derefter følgende spørgsmål:

- Hvilken af disse to kopper ville I helst drikke af?

Forklar, at Jesus engang sammenlignede en gruppe mennesker med et bæger, der er rent udenpå, men snavset indeni. Bed en elev om at læse Matt 23:25–26.

- Hvilket evangelisk princip lærer denne illustration os? (Det er ikke nok bare at *virke* retskaffen; vi skal være retskafne og rene i hjertet). Hvad synes I, der især er effektivt ved denne illustration?

Lærerens indlæg

Påpeg, at side 178–179 i denne bog indeholder materiale, der kan hjælpe lærere med at udvikle effektive illustrationer. Bed eleverne om at slå op på side 178. Gennemgå forslagene til udvikling og anvendelse af illustrationer. Tilføj derefter yderligere forslag, som du måtte have til at bruge illustrationer.

Sammenlign

Citater

Gør opmærksom på, at illustrationer er effektive, fordi de sætter åndelige principper i relation til kendte, fysiske ting. Vi kan også opnå dette ved at foretage simple sammenligninger.

Få forskellige elever til at læse følgende sammenligninger (der findes flere sammenligninger på side 178–179 i denne bog).

Præsident Gordon B. Hinckley har belært:

»Tro er ligesom musklen i min arm. Hvis jeg bruger den, vokser den sig stærk; den kan gøre mange ting. Men hvis jeg lægger den i en slynge og ikke foretager mig noget med den, bliver den svag og ubrugelig« (*Liahona*, apr. 1999, s. 18).

Ældste Russell M. Nelson har sagt:

»Ordet at *inokulere* ... betyder ... bogstaveligt talt ›at sætte et øje indeni‹ – at overvåge mod skade.

En sygdom som polio kan forkrøble eller ødelægge legemet. En sygdom som synd kan forkrøble eller ødelægge ånden. Polioens skader kan nu forebygges med vaccination, men skaderne efter synd kræver andre forebyggelsesmetoder. Lægerne kan ikke vaccinere mod ugudelighed. Åndelig beskyttelse kommer kun fra Herren – og kun på hans egen måde. Jesus vælger ikke at inokulere, men derimod at indlære« (*Stjernen*, juli 1995, s. 32).

Ældste Joseph B. Wirthlin har sagt:

»Gigantiske egetræer ... har dybe rodsystemer, der kan være to en halv gang større end træets højde. Sådanne træer blæses sjældent omkuld, uanset hvor voldsomme stormene bliver.

Trofaste medlemmer af Kirken bør være som egetræer og bør stikke deres rødder dybt ned i den gode muld, som er evangeliets grundlæggende principper« (*Stjernen*, jan. 1995, s. 73).

Samtale om skriften

Bed en elev om at læse Matt 13:44.

- Hvad kan vi lære af denne sammenligning?

Lærerens indlæg

Understreg, at sammenligninger kun er effektive, når vi henviser til ting, der er bekendte for dem, som vi underviser. Gør opmærksom på, at side 178–179 i denne bog indeholder materiale, som kan hjælpe lærere med at udvikle effektive sammenligninger.

Brug af tavlen

Demonstration	Forklar, at tavlen kan bruges effektivt til at fremhæve hovedbegreber, fastholde elevernes opmærksomhed og forenkle indviklede begreber. Fortæl eleverne, at du vil vise, hvordan man bruger tavlen. Foretag derefter den demonstration, som du har forberedt (se »Forberedelse«, punkt 3).
Samtale	<p>Stil eleverne følgende spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad har denne demonstration lært jer? Hvordan hjalp brugen af tavlen jer med at lære disse ting? ▪ Hvad lærte denne demonstration jer om, hvordan vi bør bruge tavlen som et undervisningsredskab? <p>Hvis eleverne ikke nævner følgende forslag, så nævn dem selv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skriv tydeligt og stort nok til, at alle kan se det. Det er for det meste mere effektivt at skrive nogle få nøgleord end hele sætninger. 2. Snak, mens du skriver. Dette vil hjælpe dig med at fastholde elevernes opmærksomhed. 3. Undgå at bruge lang tid ad gangen ved tavlen. 4. Planlæg i forvejen. Øv dig i at tegne de figurer, kort eller diagrammer, som du planlægger at bruge. 5. Kom ikke med undskyldninger for din håndskrift eller mangel på kunstneriske evner. 6. Brug enkle tændstikfigurer og skitser til at illustrere historier og begreber med. 7. Lad af og til eleverne skrive på tavlen. Dette kan hjælpe med at øge deltagelsen. <p>Gør opmærksom på, at eleverne kan finde yderligere forslag på side 182 i denne bog.</p> <p>Når vi forbereder os til at undervise, kan vi vælge blandt en række undervisningsmetoder.</p>
Lærerens indlæg	Gør opmærksom på, at flere forskellige metoder kan forbedre og gøre den evangeliske undervisning og indlæring mere levende. Men vi bør ikke bruge forskellige metoder blot for variationens skyld. Vi bør vælge metoder, som (1) hjælper dem, som vi underviser, med at opnå en klar forståelse af evangeliets lærdomme og principper, som de vil huske, og (2) som passer til lektionens indhold og vores elevers aldersgruppe.
Anvendelse	Bed en elev om at fortælle om en bestemt lærdom eller et bestemt princip fra en lektion, som han eller hun forbereder at undervise i. Få dernæst eleverne til at slå op på side 158 og gennemgå listen med metoder. Bed dem om at foreslå metoder, der kan bruges til at undervise effektivt i denne lærdom eller dette princip. Når eleverne foreslår bestemte metoder, så bed dem om at forklare, hvorfor de har foreslået disse metoder.

Konklusion**Citat**

Få en elev til at læse følgende udtalelse af ældste Boyd K. Packer:

»Når vi underviser i moralske og åndelige principper, underviser vi i uhåndgribelige ting. Der er måske ingen undervisning, som er så svær at udføre eller så udbytterig, når den lykkes. Der findes teknikker og redskaber, som kan anvendes. Der er ting, som lærere kan gøre for at forberede sig selv og deres lektioner, så deres elever ... kan undervises, og deres vidnesbyrd kan viderebringes fra den ene til den anden« (*Teach Ye Diligently*, s. 62).

Fremhæv, at metoder er vigtige, men at de ikke bør være midtpunktet i de lektioner, som vi underviser i. De er redskaber, der skal hjælpe dem, som vi underviser, med at fokusere på evangeliets frelsende lærdomme, og anvende dem i deres tilværelse.

Vidnesbyrd

Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Tænke over metoder, som de kan bruge til at undervise mere effektivt i evangeliske principper.
2. Skrive i deres notesbøger om deres erfaringer med at vælge og anvende forskellige undervisningsmetoder.
3. Gennemgå afsnittet »Anvend effektive metoder« (side 88–95) i denne bog og også gennemgå del F, »Undervisningsmetoder« (side 157–184).

Anvend effektive metoder

Del 2

Lektion

9

Formål At hjælpe eleverne med at anvende de principper, som de har lært i lektion 8.

Note til læreren Denne lektion er en fortsættelse af lektion 8. Du skal som forberedelse til denne lektion bede nogle få elever om at undervise i evangeliske principper ved at bruge følgende metoder: Fortælle historier, stille spørgsmål og lede samtaler (se »Forberedelse«, punkt 1, herunder). Du bør sørge for, at denne oplevelse er opløftende for dem, og at det hjælper dem med at få tillid til deres evne til at anvende forskellige undervisningsmetoder. Du bør vær særligt opmærksom på de elevers behov og følelser, som er mindre erfarne lærere.

Forberedelse

1. Tal med tre elever i forvejen og bed hver af dem om at forberede en af de demonstrationer, som nævnes herunder. Bed dem om at se i skrifterne og *Håndbog i evangeliske principper* for at få hjælp med demonstrationernes indhold samt denne bog for at få hjælp til, hvordan de skal anvende de metoder, som de er blevet tildelt.

Demonstration 1: Fortæl en sandfærdig historie for at undervise om kraften i personlig bøn. Vær forberedt på at fortælle nogle få ting om, hvordan man bruger historier effektivt til at undervise i evangeliet.

Demonstration 2: Brug spørgsmål til at undervise i velsignelserne ved at holde sabbatten hellig. Vær forberedt på at fortælle nogle få ting om, hvordan man bruger spørgsmål effektivt til at undervise i evangeliet.

Demonstration 3: Led en samtale for at undervise i, hvorfor vi bør være villige til at yde ofre. Vær forberedt på at fortælle nogle få ting om, hvordan man effektivt leder samtaler til at undervise i evangeliet.
2. Hjælp de elever, der har fået opgaverne, med at forberede deres demonstrationer, hvis det er nødvendigt.

Forslag til lektionens forløb Mind eleverne om, at de i forrige lektion fik eksempler på brugen af illustrationer, sammenligninger og tavle til at undervise i evangeliske principper. I dag vil de se demonstrationer, hvor elever, der har fået disse opgaver, vil undervise i evangeliske principper ved at fortælle en historie, stille spørgsmål og lede en samtale.

Fortæl historier

Demonstration og samtale Bed eleven, der har fået den første opgave, om at udføre demonstrationen (se »Forberedelse«, punkt 1). Få eleverne til efter denne demonstration at tale om følgende spørgsmål:

- Hvordan hjalp anvendelse af denne historie jer med bedre at forstå kraften i personlig bøn?

Bed den anden elev om at fortælle om nogle få ting, som han eller hun har erfaret om, hvordan man anvender historier til at undervise i evangeliske principper.

Lærerens indlæg	Få eleverne til at slå op på afsnittet »Historier« på side 169–171. Gennemgå »Retningslinier for forberedelse og fortælling af en historie«, side 170.
	Stil spørgsmål
Demonstration og samtale	<p>Bed den elev, der har fået opgaven, om at præsentere den anden demonstration (se »Forberedelse«, punkt 1). Få efter denne demonstration eleverne til at tale om følgende spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ På hvilke måder hjalp spørgsmålene i denne demonstration jer med bedre at forstå velsignelserne ved at holde sabbatten hellig? <p>Bed eleven, som har fået denne opgave, om at fortælle om nogle få ting, som han eller hun har erfaret om, hvordan man anvender spørgsmål til at undervise i evangeliske principper.</p>
Lærerens indlæg	<p>Hjælp eleverne med at forstå, at de spørgsmål, som vi bruger som undervisningsredskaber, bør:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stimulere til eftertanke og samtale. Stil spørgsmål, der begynder med <i>hvad</i>, <i>hvor</i>, <i>hvornår</i>, <i>hvorfor</i>, <i>hvordan</i> eller <i>på hvilken måde</i> for at finde ud af, hvad folk ved, tænker eller mener. Spørgsmål, der kan besvares med <i>ja</i> eller <i>nej</i> er generelt ikke effektive, medmindre de fører til andre spørgsmål eller forpligtelser. 2. Hjælp eleverne med at se, hvordan de kan anvende de evangeliske principper i deres tilværelse. 3. Motivér eleverne til at fortælle om personlige erfaringer og oplevelser, som har med de principper, der undervises i, at gøre. <p>Gør opmærksom på, at vi ikke bør blive bekymrede, hvis dem, som vi underviser, er stille i et par sekunder, efter at vi har stillet et spørgsmål. De har måske brug for tid til at tænke over svarene.</p> <p>Forklar, at eleverne kan finde yderligere forslag i afsnittet »Undervis ved hjælp af spørgsmål« på side 68–70 i denne bog.</p> <p>Led samtaler</p>
Demonstration og samtale	<p>Bed den elev, der har fået opgaven, om at fremføre den tredje demonstration (se »Forberedelse«, punkt 1). Få efter denne demonstration eleverne til at tale om følgende spørgsmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan hjalp denne samtale jer med bedre at forstå, hvorfor vi bør være villige til at yde ofre? <p>Bed den elev, som har fået denne opgave, om at fortælle om nogle få ting, som han eller hun har lært om, hvordan man leder samtaler.</p>
Lærerens indlæg	<p>Hjælp eleverne med at forstå, at vi, når vi leder samtaler, bør:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hjælpe eleverne med at føle sig godt tilpas med at bære deres vidnesbyrd, fortælle om deres indsigt, erfaringer spørgsmål og ideer. 2. Anerkende elevernes bidrag med påskønnelse og respekt. 3. Være opmærksomme på elever, som tøver med at deltage. Det kan være en hjælp at tale med dem alene for at få et indtryk af, hvad de synes om at læse højt eller deltage i klassen. Det kan ligeledes være en hjælp at lade dem forberede sig til en

samtale i klassen ved at give dem skriftsteder, som de kan læse og tænke over, inden klassen begynder.

4. Lade de andre elever svare på elevernes kommentarer og spørgsmål.

Gør opmærksom på, at eleverne kan finde yderligere forslag i »Led samtaler i klassen«, side 63–65 i denne bog.

Konklusion

Sammenfatning

Udtryk din påskønnelse af elevernes demonstrationer.

Mind klassen om, at metoder er vigtige, men at de ikke bør være midtpunktet i de lektioner, som vi underviser i. De er redskaber, der skal hjælpe dem, som vi underviser, med at fokusere på evangeliets frelsende lærdomme, og anvende dem i deres tilværelse.

Gør opmærksom på, at vores begejstring for at undervise vil vokse, når vi hele tiden søger at øge vores evne til at bruge en række forskellige metoder. Vi kan føle nogen frygt og ubehag, når vi afprøver nye metoder, men disse følelser kan vi overvinde.

Citat

Præsident Heber J. Grant citerede ofte Ralph Waldo Emerson, som sagde: »Det, som vi viser udholdenhed i at gøre, bliver nemmere for os at gøre; ikke fordi arbejdets natur i sig selv forandres, men fordi vores evne til at udføre det øges« (i *Gospel Standards*, saml. G. Homer Durham, 1941, s. 335).

Vidnesbyrd

Bær vidnesbyrd, når du tilskyndes dertil af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Prøve nye metoder til at undervise i evangeliske principper. Få dem til at skrive i deres notesbøger om deres erfaringer.
2. Komme til klassen i næste uge og være forberedt til at udarbejde en plan for en lektion, som de snart vil undervise i. Denne lektion kan være en del af en opgave til en familieaften, en opgave i Kirken eller en anden mulighed for at undervise. Medbring lektionsmaterialer, så som skrifterne og kursushæfter.

Lektion
10**Forbered alt det nødvendige**

Formål At hjælpe eleverne med at forberede effektive lektioner.

Note til læreren Lærere i evangeliet bør stille sig selv tre spørgsmål, når de forberede lektioner:

1. Hvad bør der ske i tilværelsen for dem, som jeg underviser, som følge af denne lektion?
2. Hvilke specifikke principper bør der undervises i?
3. Hvordan bør der undervises i disse principper?

Det første af disse spørgsmål hjælper lærere med at fokusere lektionen på deres elevers behov. Med dette for øje kan lærere beslutte, hvad de skal undervise i. Dette er en vigtig beslutning, især da lektionerne ofte indeholder mere stof, end lærerne kan nå at gennemgå i én lektion. Når lærere beslutter sig for, hvordan de skal undervise, bør de vælge metoder, som passer til materialet, stemmer overens med Ånden og ansporer til at lære flittigt.

Når du underviser i denne lektion, bør du hjælpe eleverne med at forstå, hvordan de skal forberede lektioner effektivt og under Åndens vejledning. Husk, at din forberedelse til denne lektion kan være et eksempel for eleverne, når de forbereder sig til at undervise.

Forberedelse

1. Studér afsnittet »Forbered alt det nødvendige« (side 96–105) i denne bog.
2. Mind eleverne om at komme og være forberedt til at udarbejde en plan til en lektion, som de snart skal undervise i. Motivér dem til at medbringe lektionsmateriale, så som skrifterne og kursushæfter. (Denne opgave blev givet i slutningen af lektion 9).
3. Medbring et eksemplar af et gældende kursushæftet, der er udgivet af Kirken, så som et primaryhæfte eller *Håndbog i evangeliske principper*, som indeholder udtalelser og undervisningsmetoder, der passer til formålet.
4. Skriv følgende oversigt på tavlen, inden klassen begynder:

1. Hvad bør der ske i tilværelsen for dem, som jeg underviser, som følge af denne lektion?	2. Hvilke specifikke principper bør der undervises i?	3. Hvordan bør der undervises i disse principper?
--	---	---

Forslag til lektionens forløb	<p>Personlig forberedelse er afgørende for, at vi kan undervise i evangeliet.</p>
Citat	<p>Bed en elev om at læse ældste Dallin H. Oaks' udtalelse på side 96.</p>
Tavle og lærerens indlæg	<p>Henled elevernes opmærksomhed på den oversigt, som du har skrevet på tavlen. Få eleverne til at skrive oversigten af i deres notesbøger.</p> <p>Forklar, at dette er tre vigtige spørgsmål, som vi bør stille os selv, når vi forbereder en lektion.</p> <p>Forklar, at eleverne i denne lektion vil besvare disse spørgsmål angående de lektionsmaterialer, som de har medbragt.</p>
Notesbog og lærerens indlæg	<p>1. Afgør hvad der bør ske i vores elevers tilværelse som følge af lektionen.</p> <p>Bed eleverne om at se på de lektionsmaterialer, som de har taget med i klassen. Få dem til at skrive deres lektions emne øverst på oversigten i deres notesbøger. Få dem til at skrive kapitlet og versene i deres notesbøger, hvis de underviser i et stykke fra skrifterne.</p> <p>Forklar, at vi med et emne i baghovedet kan afgøre, hvordan lektionen bør påvirke dem, som vi underviser. Når en lærer i Primary underviser i for eksempel tiende, kan vedkommende afgøre, at børnene bør forstå, hvad tiende er, og hvorfor vi betaler tiende. Når forældre underviser om templet, kan de beslutte, at deres børn bør nære et ønske om at leve værdigt til at blive gift i templet. Ældsternes kvorumspræsident, der underviser om familieaften, kan beslutte, at lektionen bør inspirere kvorumsmedlemmerne til at afholde en meningsfyldt familieaften hver uge.</p> <p>Gør opmærksom på, at mange kirkeproducerede kursushæfter indeholder udtalelser om formålet med lektionerne. Sæt det kursushæfte frem, som du har taget med i klassen, og vis eleverne udtalelsen om formålet med en af lektionerne. Forklar, at vi bør bruge disse udtalelser som en vejledning, når vi forbereder lektioner.</p> <p>Bed eleverne om at tænke over deres elevers behov. Stil dem derefter følgende spørgsmål:</p>
Samtale	<p>▪ Hvad mener I, der bør ske i jeres elevers tilværelse som følge af denne lektion?</p> <p>Forklar, at en lærers svar på dette spørgsmål kan omfatte det, som folk bør forstå, føle, ønske eller gøre som følge af en lektion. Giv dernæst eleverne tid til at tænke over spørgsmålet. Få dem til at skrive deres svar i oversigten i deres notesbøger.</p> <p>Når eleverne har fået tid til at skrive deres svar, beder du et par stykker af dem om at fortælle om deres svar og årsagen til deres svar.</p> <p>Fremhæv, at vi bør tænke over vores elevers behov, når vi forbereder en lektion. Med Åndens vejledning kan vi vide, hvordan lektionen bør påvirke dem, som vi underviser. Denne viden vil hjælpe os med at afgøre, hvad vi bør undervise i, og hvordan vi bør gøre det.</p>
Lærerens indlæg	<p>2. Afgør hvad der skal undervises i i lektionen.</p> <p>Gør opmærksom på, at vi ofte har mere stof, end vi kan nå at gennemgå i den tid, som vi har til rådighed. Dette gælder, uanset om vi underviser ud fra kursushæfter med forberedte lektioner eller fra andre kilder så som artikler i <i>Liahona</i> eller general-konferencetaler. I sådanne tilfælde bør vi ved hjælp af bøn udvælge de materialer, som vil være til størst hjælp for dem, som vi underviser.</p>

Tavle og samtale	<p>Fremhæv, at når vi underviser i evangeliet, bør vi gøre mere end blot at fremlægge oplysninger. Det, der betyder mest, er ikke den mængde materiale, som vi når at gennemgå, men den påvirkning, som lektionen har på dem, som vi underviser.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad kan vi gøre, som vil hjælpe os med at afgøre, hvilke bestemte punkter, som vi skal undervise i? (Skriv, uden at viske tavlen ren, elevernes svar på tavlen. Bemærk, at der står nogle vigtige punkter herunder. Nævn disse ideer, hvis eleverne ikke gør det). <ol style="list-style-type: none"> a. Studere lektionens indhold ved hjælp af bøn. b. Lave en liste over de vigtigste principper, som lektionen gennemgår. c. Holde sig sine elevers behov og baggrund for øje. d. Følge Åndens vejledning. <p>Motivér eleverne til at begynde at forberede sig til en lektion mindst en uge, inden de skal undervise i den. Dette vil give dem tid til at overveje og bede om materialet, forstå det og udvikle appellerende måder at fremlægge det på.</p>
Notesbog	<p>Få atter eleverne til at se på det lektionsmateriale, som de har taget med i klassen. Motivér dem til fortsat at overveje deres elevers behov, når de besvarer det følgende spørgsmål. Motivér dem endvidere til at tænke over, hvad deres elever er klar til at modtage.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad er de vigtigste ting i denne lektion for dem, som du underviser? <p>Giv eleverne tid til at tænke over dette spørgsmål. Få dem til at skrive deres svar i oversigten i deres notesbøger under »Hvilke specifikke principper bør der undervises i?«</p>
Samtale	<p>Når eleverne har fået tid til at skrive deres svar ned, beder du nogle få af dem om at fortælle om deres svar og årsagen til disse svar.</p> <p>3. Afgør, hvordan du vil undervise i lektionen.</p>
Samtale	<p>Forklar, at når vi har besluttet os for, hvad vi vil undervise i, bør vi beslutte, hvordan vi skal undervise i det. Dette omfatter at vælge metoder, der vil hjælpe folk med at forstå de principper, som vi underviser i.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilke metoder kan vi blandt andet bruge til undervisning i evangeliet? (Hjælp eleverne med at huske de metoder, som blev demonstreret i lektion 8 og 9. Mind dem ligeledes om listen over metoder på side 158 i denne bog). <p>Mind eleverne om, at undervisningsmetoderne bør opløfte dem, som vi underviser, anspore dem til at lære flittigt og hjælpe eleverne med at forstå og anvende de evangeliske principper.</p>
Notesbog	<p>Få eleverne til at se på oversigten i deres notesbøger igen. Bed dem om at tænke over et princip, som de har skrevet under »Hvilke specifikke principper bør der undervises i?« Giv dem nogle få minutter til at tænke over en metode, som de kan bruge til at undervise i pågældende princip og til at skrive denne metode i deres oversigt.</p> <p>Sæt det kursushæfte frem, som du har taget med i klassen. Gør opmærksom på, at nogle kursushæfter indeholder forslag til, hvordan man kan undervise i visse principper. Lærere kan bruge disse forslag, eller de kan selv finde på ideer, der er baseret på deres elevers behov.</p> <p>Bed nogle få af eleverne om at fortælle om deres tanker, når de har haft tid til skrive i deres notesbøger.</p>

Konklusion**Citat**

Læs følgende udtalelse af præsident David O. McKay:

»Der er tre ting, som bør vejlede alle lærere: For det første, sæt dig ind i emnet ...; for det andet, gør emnet til en del af dit liv og for det tredje, prøv at få [dem, som du underviser] til at gøre emnet til en del af deres liv – træk det ikke ned over hovedet på dem, men led dem til at forstå det, som du forstår, vide det, som du ved, og føle det, som du føler« (*Gospel Ideals*, 1953, s. 424).

Motivér eleverne til at anvende de principper, der er blevet omtalt i denne lektion. Giv dem forsikring om, at når de bønsmøt gør det, vil de kunne planlægge lektioner, som vil hjælpe andre med at lære de evangeliske principper og anvende dem i deres liv.

Vidnesbyrd

Bær dit vidnesbyrd, når du tilskyndes til det af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Færdiggøre den lektionsforberedelse, som de har påbegyndt i klassen. Skriv i deres notesbøger om deres erfaringer med at forberede og undervise i lektionen.
2. Gennemgå de principper, der er blevet belært om i denne lektion, ved at studere afsnittet »Forbered alt det nødvendige« (side 96–105) i denne bog.
3. Forberede sig til næste uges lektion ved at studere Matt 7:1–5. Tænk over, om der er noget, som de gør, der bidrager til de udfordringer, som de står over for som lærere. Tænk over de ændringer, som de kan foretage. Når de gør dette, bør de overveje Herrens råd i Ether 12:27, 37 om de velsignelser, der kan komme, når vi ydmygt erkender vore svagheder.

Lektion
11

Udvikling af dine talenter

Formål At hjælpe eleverne med at forstå, hvordan man hele tiden forbedrer sig som lærer.

Note til læreren Da Enok rejste blandt sit folk, hørte han en stemme fra himlen, som befalede ham at forkynde omvendelse for folket. »Da Enok havde hørt disse ord, bøjede han sig til jorden for Herren og talte til Herren og sagde: Hvorfor har jeg fundet nåde for dine øjne, jeg, som kun er en dreng, og alle mennesker hader mig, thi jeg er langsom til at tale; hvorfor er jeg din tjener?« (se Moses 6:26–31).

»Og Herren sagde til Enok: Gå og gør, som jeg har befalet dig ... Åbn din mund, så skal den blive fyldt, og jeg vil give dig evne til at tale ... Se, min Ånd er over dig, og derfor vil jeg retfærdiggøre alle dine ord ... du skal forblive i mig og jeg i dig; vandrer derfor med mig« (Moses 6:32, 34).

Enok gjorde, som han var blevet befalet, og Herren velsignede ham med evnen til at undervise med kraft.

Nogle elever kan i nogen grad have det som Enok, da han fik sin kaldelse til at undervise – være klar over deres svagheder og usikre på deres evner. Denne lektion er beregnet til at hjælpe dem med at lære, hvordan de kan blive bedre lærere. Denne lektion fokuserer på den hjælp, der er at hente i hjælpekilder så som Kirkens materialer, ledernes støtte samt lærerudviklingsmøder. Men det er vigtigt, at du minder dem om, at Herren er deres største kilde til hjælp. Når de ydmyger sig og udviser tro på Herren, vil han »gøre det svage stærkt for dem« (Ether 12:27).

Forberedelse

1. Bed i forvejen en elev eller en leder i wardet om at forberede sig til at læse udtalelsen af præsident Brigham Young på side 235. Bed ligeledes denne person om at forberede sig til at fortælle om en oplevelse, hvor han eller hun har set, at denne udtalelse er sand.
2. Bed en lærer fra en af præstedømme- eller hjælpeorganisationerne om at komme til klassen og tale i tre til fem minutter om, hvordan en leders støtte har hjulpet ham eller hende.
3. Bed en leder fra præstedømmet eller en hjælpeorganisation om at komme til klassen og tale i tre til fem minutter om, hvordan ledere kan støtte lærernes arbejde. Bed denne person om at basere fremlæggelsen på oplysningerne på side 28 i denne bog. Sørg for, at denne person forbereder sig til at tale om, hvor vigtigt det er, at lærere kontakter ledere for at tale om erfaringer, drøfte den enkeltes behov i kvorummets eller klassens og søge hjælp og råd. (Det kan være en hjælp at spørge en leder, der tjener sammen med den lærer, som afholder fremlæggelsen i punkt 2.)
4. Studér afsnittet »Udvikling af dine talenter« (side 21–28) i denne bog.
5. Gennemgå oplysningerne om lærerudviklingsmøder på side 7–9 i *Bedre undervisning i evangeliet, en vejledning for ledere*. Forbered dig til at tale i tre til fem minutter om, hvordan lærerudviklingsmøder kan hjælpe med at opfylde de enkelte læreres behov. Fortæl som en del af denne fremlæggelse eleverne, hvornår det næste

lærerudviklingsmøde vil blive afholdt, og hvem der overværer disse møder. (Hvis du ikke er koordinator for lærerudviklingen, kan du bede koordinatoren for lærerudvikling om at foretage denne fremlæggelse).

6. Forbered dig til at fortælle om en eller to ting, som du selv vil tage med i oversigten på side 25.
7. Lav inden klassen begynder en udstilling af Kirkens nuværende undervisningskilder, som kan fås i jeres område. Forbered dig til at bruge tre til fem minutter på at beskrive disse materialer. Tag materialerne på side 105 med, hvis de kan fås.

Forslag til lektionens forløb

Vi bør konstant bestræbe os på at blive bedre i vores indsats for at nå ind til hver enkelt, som vi underviser.

Indledning

Få den elev eller leder i wardet, som du har bedt om det, til at læse følgende udtalelse:

Præsident Brigham Young sagde, at Herren »giver lidt til sine ydmyge disciple i dag, og hvis de bruger det til at udvikle sig med, vil han give dem lidt mere i morgen og lidt mere næste dag. Han føjer ikke noget til det, de ikke bruger til at udvikle sig med« (*Discourses of Brigham Young*, red. John A. Widtsoe, 1941, s. 90).

Bed den person, som du i forvejen har spurgt, om at fortælle om en oplevelse, hvor han eller hun har erfaret, at denne udtalelse er sand.

Lærerens indlæg

Gør opmærksom på, at dette princip, som præsident Young belærte om, gælder vores indsats som lærere i evangeliet. Vi får hjælp fra Herren, når vi fortsat prøver at forbedre det, som han har givet os. Denne lektion fokuserer på de ting, som vi kan gøre for at forbedre vores undervisning. Den omtaler ligeledes de hjælpeklider, der er til rådighed i Kirken til at hjælpe os med denne indsats.

Kirken tilvejebringer hjælpeklider, som hjælper os med at blive bedre lærere.

Rapporter

Kirkebygningens bibliotek

Forklar, at Kirken har fremstillet materialer, der kan hjælpe os med at undervise effektivt i lektionerne. Henled elevernes opmærksomhed på den udstilling, som du har stillet frem inden klassen begyndte (se »Forberedelse«, punkt 7). Brug nogle få minutter på at beskrive materialerne, og giv eleverne mulighed for at stille spørgsmål om dem. Motivér eleverne til at besøge kirkebygningens bibliotek for at finde ud af mere om disse materialer og andre materialer, som måske kan hjælpe dem i deres lektioner.

Forklar, at Kirken ud over materialerne tilvejebringer andre hjælpeklider for at hjælpe os med at blive bedre lærere. Tal om disse hjælpeklider, som vist herunder.

Ledernes støtte af lærerne

Få den leder og lærer, som du i forvejen har bedt derom, til at komme med deres indlæg om lederes støtte af lærere (se »Forberedelse«, punkt 2 og 3).

Anspor efter dette indlæg eleverne til at stille spørgsmål om lederes støtte af lærere. Anspor dem ligeledes til at tale om måder, hvorpå en sådan støtte kan hjælpe dem med at blive bedre ledere og lærere.

Giv udtryk for dine følelser med hensyn til nødvendigheden af, at lederne støtter lærerne.

Lærerudviklingsmøder

Fortæl eleverne om lærerudviklingsmøder (se »Forberedelse«, punkt 5).

Kurset Undervisning i evangeliet

Gør opmærksom på, at dette kursus er endnu en hjælpekilde, som Kirken tilvejebringer for at hjælpe os med at blive bedre lærere.

Vi bør konstant overveje, hvor effektive lærere vi er.

Notesbog

Forklar, at vi konstant bør overveje, hvordan vores indsats hjælper dem, som vi underviser. Bed dernæst eleverne om at slå op på oversigten på side 25 i denne bog. Få dem til at skrive oversigten af i deres notesbøger.

Bed eleverne om at tænke tilbage på de uger, der er gået, siden dette kursus begyndte. Bed dem om at tænke over opgaver fra tidligere lektioner. Hjælp dem derefter med at bruge skemaet til kort at evaluere deres fremgang som lærere. Få dem til at skrive en af deres stærke sider og en af deres svage sider som lærere. Motivér dem til at skrive én ting, som de kan gøre nu for at blive bedre samt én egenskab, som de bør udvikle. (Se eksemplet på side 25 for at få en forklaring på, hvordan man foretager denne evaluering).

Forklar, at dette vil hjælpe dem med at komme igang. De bør selv udfylde skemaet. Når de gør dette, kan de eventuelt gennemgå »Lav en plan til forbedring af din undervisning« på side 24–27 i denne bog.

Lærerens indlæg

Giv udtryk for dit eget ønske om at blive en bedre lærer, når eleverne har haft tid til at skrive i deres skema. Fortæl eleverne om en eller to ting, som du selv ville tage med i skemaet (se »Forberedelse«, punkt 6).

Citat

Forvis eleverne om, at Herren vil hjælpe dem i deres indsats for at blive bedre lærere. Få en elev til at læse præsident James E. Fausts udtalelse på side 21 i denne bog.

Konklusion

Lærerens indlæg

Gentag præsident Brigham Youngs udtalelse. Fortæl, hvad du synes om betydningen af dette princip. Fortæl beretningen om Enok, som den findes i note til læreren på side 234, hvis der er tid til det.

Vidnesbyrd

Bær dit vidnesbyrd, når du tilskyndes til det af Ånden.

Opgaver

Motivér eleverne til at:

1. Kontakte de enkelte ledere i deres organisationer for at udveksle erfaringer, tale om de enkeltes behov i kvorummet eller klassen og for at søge hjælp og vejledning. (Hvis eleverne ikke er kaldet som lærere, kan du opfordre dem til at tale med et familiemedlem, med koordinatoren for lærerudvikling eller med dig for at tale om, hvad de har lært i dette kursus).
2. Gennemgå de principper, der er blevet undervist i i denne lektion ved at studere afsnittet »Udvikling af dine talenter« (side 21–28) i denne bog. Fortsætte med at arbejde på deres plan for at blive bedre lærere.

3. Komme til klassen i næste uge og være forberedt til at tale om, hvad de har lært, eller hvordan de har udviklet sig i løbet af dette kursus. Indlæggene bør vare i tre til fem minutter, alt afhængigt af antallet af elever i klassen. De bør fortælle om
(a) hvordan de har ændret sig som lærere på grund af de ting, som de har lært, og
(b) hvad de planlægger at blive ved med at gøre for at blive bedre lærere.

Lektion 12

Undervis

Formål	At give eleverne mulighed for at styrke hinanden i deres indsats for at blive bedre lærere.
Note til læreren	<p>Herren belærte om et vigtigt princip for undervisning i evangeliet, da han sagde: »Udvælg en lærer og lad ikke alle tale på een gang, men lad een tale ad gangen og de andre lytte til hans ord, således, at når alle har talt, alle kunne blive opbygget gennem hinanden, og alle må have lige lejlighed« (L&P 88:122).</p> <p>Lektionen i dag, som er den sidste lektion i kurset Undervisning i evangeliet, giver mulighed for at eleverne kan undervise og opbygge hinanden, når de fortæller om deres følelser med hensyn til de lærdomme, principper, færdigheder og metoder, som de har lært i løbet af dette kursus. Strukturér lektionen omhyggeligt, så hver elev får tid til at deltage.</p>
Forberedelse	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mind på forhånd eleverne om de opgaver, som de har fået, med at forberede sig til denne lektion (se opgave 3 på side 237). 2. Tænk over hver elevs fremgang i løbet af dette kursus, og hvad du har lært af hver elev i klassen. Forbered dig til at fortælle om nogle af disse tanker som en del af lektionen.
Forslag til lektionens forløb	<p>Bær kort dit vidnesbyrd om betydningen af undervisning i evangeliet og privilegiet at tjene som lærer. Læs dernæst ældste Jeffrey R. Hollands udtalelse herunder, og bed eleverne om at høre godt efter for at se, hvordan denne udtalelse kan tjene som en sammenfatning af dette kursus:</p> <p>»Om vi underviser vore børn derhjemme eller står foran en tilhørerskare i Kirken, må vi <i>aldrig</i> gøre det vanskeligt for dem at opdage, hvad vi tror på. Husk – vi skal være lærere, »der er kommet fra Gud.« Så aldrig tvivlens sæd. Undgå at henlede opmærksomheden på jer selv samt forfængelighed. Forbered lektionerne godt. Forkynd ud fra skrifterne. Undervis i åbenbaret lærdom. Bær vidnesbyrd fra hjertet. Bed og efterlev og prøv at forbedre jer. Lad os ved vore administrative møder »belære og opbygge«, som åbenbaringerne siger, så at vore lærdomme selv dér må være »fra det høje«. Kirken vil så blive bedre, og det vil du også, for som Paulus sagde til romerne: »Du, som belærer andre ... belærer [du] ikke dig selv!« (Stjernen, juli 1998, s. 28).</p> <p>Bed alle elever om på skift at præsentere deres indlæg (se »Forberedelse«, punkt 1).</p>

Konklusion

- Iagttagelser Hvis der er tid til det, kan du fortælle om dine iagttagelser af elevernes fremgang under kursets forløb (se »Forberedelse«, punkt 2). Tal om nogle ting, som du har lært af eleverne.
- Vidnesbyrd Bær dit vidnesbyrd, når du tilskyndes til det af Ånden. Du kan også give udtryk for din tillid, hjælp og støtte, når eleverne går i gang med at undervise i evangeliet.

INDEKS

A

Adam og Eva, befalet at undervise deres børn, 3, 190
Adfærdsproblemer. *Se* Forstyrrende adfærd
Advarsler til lærere i evangeliet, 52–53
Agenter, lærere er Herrens, 8
Aktiviteter
 bør belære og oplyse, 117
 forenkling af, til mindre børn, 117
 gruppe-, til undervisning af unge, 121–122
 retningslinier for planlægning af, 121–122
Aktivitetsark. *Se* Arbejdsark
Aktivitetssteder
 brug, som undervisningsmetode, 159
 nyttige til at undervise forskellige aldersgrupper, 117
Aktivitetsvers, 159
Aldersgrupper, undervisning af børn i forskellige, 117
Ansvar, den enkeltes for at lære evangeliet at kende.
 Se Flittigt studium
Anvendelse af skriften som undervisningsmetode,
 160–161
Anvendelse
 læreres ansvar for at anspore til, 74
 undervisningsmetoder der tilskynder til, 74, 160–161
Arbejdsark, 161–162
Archibald, Dallas N., undervisning med kærlighed
 udvikler sjælen, 31
Audiovisuelle materialer
 forslag til anvendelse af, 162
 Kirkens retningslinier vedrørende brug af, 162

B

Baggrund, nyttig til at forstå skriftsteder, 54–55
Ballard, M. Russell
 aktiviteter bør belære og oplyse, 117
 prøv at øge den åndelige viden, 16
 tillid der vises dem der underviser børn, 108
 undervisning i evangeliet i hjemmet, 128
Bedsteforældre, påvirkning af deres undervisning, 142
Begejstring motiverer til et godt undervisningsmiljø, 80

Benson, Ezra Taft

advarsel mod selv at fortolke Kirkens historie, 53
dagligt studium af skrifterne, 15
formålet med profeternes skole, 213
forslag til hjemmelærere, 145
fædres retskafne ledelse, 129–130
Herren ærer sine tjenere, 20
lær børn at værdsætte evangeliet, 205
påvirkningen af mødres undervisning, 131
retskafne traditioner forener familier, 135–136
søg først Herrens ord, 14
undervis ud fra skrifterne og de sidste dages profeter,
 52, 54
 Ånden er det vigtigste, 198
 Åndens påvirkning, 13
Besøg i klasserne, lederes 28
Besøg. *Se* Besøg i klasserne, lederes
Besøgs lærerinder
 betydningen af, i medlemmernes liv, 147, 192
 -s ansvar, 147–148
Besøgsundervisning
 forberedelse og præsentation af budskabet, 148
 udvælgelse af budskabet, 147–148
Bibliotek, kirkebygningens, 105, 235
Billeder, 163
Billedmaterialer, 163–164
Bøn
 familie-, muligheder for undervisning i forbindelse
 med, 128, 137
 indbyd Ånden ved, 45, 199, 200
 nødvendigt for at få Herrens ord, 14–15
 nødvendigt for at få kærlighed, 12
 nødvendigt for vidnesbyrd, 44
Børn
 behov for at lære de evangeliske sandheder, 127
 det som forældre bør lære deres, 127–128
 effektive metoder til at undervise, 58–59, 80–81
 forslag til at fortælle børn historier, 170–171
 forældres undervisning af, under personlige samtaler,
 139
 forældres undervisning af, ved uplanlagte muligheder
 for at undervise, 140–141

kan lære forældre mange ting, 143
 karaktertræk hos, i forskellige aldersgrupper 110–116
 motivation af, til at deltage 81
 måder til at skabe et godt undervisningsmiljø,
 80–81, 86–87
 retningslinier til at forstå og undervise, 80–81, 108–117
 tal positivt til, 80–81
 undervis børn ud fra skrifterne, 58–59, 127, 137–138
 undervis børn ved hjælp af normer for efterlevelse af
 evangeliet, 6, 135–136

C

Caldwell, C. Max, Ånden vejleder under forberedelse af
 lektioner, 48
 Clark, J. Reuben, jun.
 den uvurderlige værdi af undervisning i evangeliet, 2
 Kirkens præsident modtager åbenbaring for Kirken, 53
 unge er ivrige efter at lære evangeliet at kende, 6, 204–205
 Cook, Gene R.
 undervisning af vore børn på tomandshånd, 139
 Ånden er den egentlige lærer, 41

D

Dagbog, eller notesbog, nyttig til at nedskrive det man
 lærer, 17, 23, 99
 Deltagelse
 den enkeltes ansvar for, 72
 metoder til at motivere eleverne til, 71–72
 motivering til, i kurset Undervisning i evangeliet, 187
 Demonstrationer, 164–165
 Dramatiseringer
 brug af, 165
 forsigtighed ved, 165
 Dukkespil, 166

E

Eksempel
 kræver personlig forpligtelse, 18–19
 stærkt undervisningsredskab, 18–19, 121, 128, 192
 Eksempler som undervisningsmetode, 166–167
 Elleveårige børn, karaktertræk for, 115–116
 Erfaringer
 at fortælle om passende, bidrager til et godt under-
 visningsmiljø, 80
 at fortælle om passende, indbyder Ånden, 45
 Evaluering af fremlæggelse af lektionerne, 103–104, 236
 Evangeliske kæpheste
 definition af, 53
 undgå, i undervisningen, 53
 Eyring, Henry B.
 enighed og kærlighed afgørende for at lære, 77
 ydmyghed fører til tillid til Ånden, 200

F

Familie
 normer for efterlevelse af evangeliet grundfæstes i,
 135–136
 undervisning bør styrke, 109, 119, 127
 Familieaften, undervisning til, 138
 Familiebøn, muligheder for undervisning under, 128, 137
 Familiens spisetider, mulighed for undervisning under,
 138–139
 Familieråd, muligheder for undervisning i, 139
 Familiestudium af skriften, muligheder for undervisning
 under, 15, 127, 137–138
 Faste, for at få Herrens ord, 14–15
 Faust, James E.
 handlefrihedens gave, 211
 Herren virker ved de ydmyge og flittige, 21
 Femårige børn, karaktertræk hos, 112
 Filmkasser, 167
 Fireårige børn, karaktertræk hos, 111–112
 Flittigt studium
 den enkeltes ansvar for, 61–62, 208–210
 forslag til at nære, 62, 211–212
 læreres ansvar for at anspre til, 61–62, 208–212
 Flonelstavler, 167–168
 Fodnoter, som hjælp til studium af skrifterne, 56
 Forberedelse, personlig. *Se* Personlig forberedelse
 Forberedelse, åndelig. *Se* Åndelig forberedelse
 Forberedelse af lektioner
 brug materialer udgivet af Kirken, 100–101
 find glæde i, 97
 tag tid til, 23, 97
 tilpas, efter dem du underviser, 23, 33–34, 102
 vigtige ledende spørgsmål, 98–99, 230–233
 Åndens vejledning under, 47–48
 Forberedelse, af klasseværelset. *Se* Klasseværelset,
 forberedelse af
 Foredrag, som undervisningsmetode, 168
 Forkerte svar, forslag til respons på, 65, 69
 Forkerte citater, undgå, for at holde læren ren, 53
 Forstyrrelser
 forhindres ofte ved at bibeholde et godt undervisnings-
 miljø, 220–221
 forslag til at mindske, 220–221
 Forstyrrende adfærd, reaktion på, 84–87
 Forståelse
 bedømmelse af elevernes, 73
 øges ved samtaler, 63
 Fortolkninger, advarsel mod personlige og uortodokse,
 53, 205
 Forudtilværelsen, den første undervisning fandt sted i,
 3, 190
 Forældre
 ansvar for at undervise, 127–128
 arbejde sammen med deres børns lærere, 86, 87

betydningen af enighed blandt, i undervisning af børn, 134

forslag til at fastlægge normer for efterlevelse af evangeliet, 135–136

forslag til, om undervisning af børn, 127–141

fællesskab i undervisningen, 133–134

hjælpe børn med at genkende Ånden, 141

tag tid til at planlægge sammen som, 133

tidspunkter til at undervise i familien, 140–141

tilgængelige undervisningsmidler for, 105

Fremsigelser, 168

Fædre

forslag til retskaffent lederskab, 129–130

fædres ansvar for at undervise, 129–130

G

Gisninger, undgå, for at holde læren ren, 52–53

Grant, Heber J., undervis ved eksempel, 18

Gruppeaktiviteter, til undervisning af unge, 121–122

Guds ord

at få. *Se* Søg at få ordet

eksempel på at Alma bruger, 50

i skrifterne og sidste dages profeters ord, 51

-s, kraft, 50–51

Gæstetalere, 168–169

H

Hales, Robert D.

forældre bør hjælpe børn med at genkende Ånden, 141

forældre bør undervise med ydmyghed, tro, bøn, 128

Halvandetårige børn, karaktertræk hos, 110

Handikap. *Se* Medlemmer med handikap

Handlefrihed

følg Herrens eksempel med at respektere, 210–211

stor gave fra Herren, 210–211

undervisning giver elever mulighed for fuld udøvelse af, 3, 210–211

Helligånden. *Se* Ånden

Hinckley, Gordon B.

definition af at støtte, 20

definition af ydmyghed, 201

effektiv undervisning er kernen i lederskab, 150, 191

fædres ansvar over for deres familie, 129

grundlæggende betydning af undervisning i evangeliet, 3

hjemmeundervisning og besøgsundervisning, 144

hold læren ren, 52

irrettesæt med kærlighed, 84

musikkens kraft til at indbyde Ånden, 173

mødres hellige ansvar, 132

nye medlemmers behov, 37

tro er som en muskel der styrkes ved brug, 224

undervis fra hjertet, 189

undervis i læren fra standardværkerne, 54

verden hungerer efter åndelig føde, 5, 192

vi kan gøre det bedre, 189

Historier

brug af, fra skrifterne, 55

former for, 169–170

fortælle mindre børn, 171

retningslinier for at forberede og fortælle, 170

retningslinier for at vælge, 169–170

undgå sensationelle, 53, 169

Hjemmelærere

betydning i medlemmernes liv, 145–146, 192

pligter, 145–146

Hjemmet, undervisning i, 125–148

Hjemmeundervisning

forberedelse og præsentation af budskab, 146

kreative ideer til, 145

udvælgelse af budskab, 145

Hjælpemidler, til at hjælpe forældre, ledere og lærere, 105, 235–236

Holland, Jeffrey R.

ingen større kaldelse end at undervise, 3, 190

mødres afgørende rolle, 132

undervisning ved lederskabsmøder, 152

vær lærere »der er kommet fra Gud«, 238

Hunter, Howard W.

afsæt fast tidspunkt til studium af skrifterne, 16

brug skrifternes hjælpemidler til studium, 56

Gud handler ved overtalelse, tålmodighed,

langmodighed, 219

Ånden giver sig til kende på mange måder, 47

Hørespil, 171

I

Ideer, samle og nedskrive ideer, 23

Ideopremsning

at stimulere ideer, 176

Hvordan man bruger, 176

Illustrationer, 178–179, 223–224

Indgående analyser af bestemte emner, 73, 171–172

Indledning af en lektion

effektiv, bidrager til et godt undervisningsmiljø, 79

eksempler på, 93

retningslinier for, 93

Indsættelse

giver styrke og vejledning, 20

nødvendig til at udføre en formel kaldelse, 20

Interesse, øges ved samtaler, 63

Interview, ledes undervisning under, 153

J

- Jack, Elaine L., tjen Herren som besøglærerinde, 147
- Jesu Kristi ord
- at prædike mit evangelium ved Ånden, 9
 - bed altid, 45
 - bed til Faderen i mit navn i jeres familie, 137
 - bevar livets ord i sindet, 14, 153
 - den, der drikker af det vand, jeg vil give ham, skal aldrig i evighed tørste, 5–6
 - den der prædiker og den der hører glæder sig begge, 9, 47
 - den, der vil gøre hans vilje, skal erkende, om min lære er fra Gud, 14, 19
 - dersom I ikke modtager, skal I ikke undervise, 9, 198
 - det som kommer oven fra er helligt, 91
 - dette er min gerning og herlighed, 4
 - disse ord er ikke af mennesker, men er mine, 45
 - elsk hinanden, 12, 79
 - en trættekær ånd er ikke af mig, 70
 - enten ved min egen røst eller mine tjeneres, 20
 - forkynd glædesbud i al ydmyghed, 41
 - gransk skrifterne, 8
 - I går Herrens ærinde, 8
 - ikke enhver, som siger: Herre, Herre! til mig, skal komme ind i Himmeriget, 74
 - ingen kan hjælpe med i dette værk, der ikke er ydmyg og fuld af kærlighed, 31, 85, 194
 - jeg er livets brød, 5
 - jeg er lyset, som I skal holde frem, 3
 - jeg vil gøre det svage stærkt, 24, 234
 - kun magt overbevisning, langmodighed, mildhed, sagtomdighed, 86
 - lær flittigt, og min nåde skal ledsage jer, 8
 - sjæle er af stor værdi i Guds øjne, 35, 84
 - søg efter kundskab ved læsning og ved tro, 14
 - søg først at få mit ord, 8, 14
 - tænk over de ting som jeg har sagt, 97
 - udvælg en lærer blandt jer, 77, 238
 - undervis børn i evangeliet, 127
 - undervis i det som profeterne og apostlene har skrevet, 8
 - undervis i mit evangeliums principper som findes i Bibelen og Mormons Bog, 9
 - undervis i rigets lære, 203
 - undervis og opbyg hinanden, 152
 - vogt mine får, 5
- Jesus Kristus
- at komme til, største formål med menneskets eksistens, v, 3, 190
 - det overlegne eksempel på en leder, 150–151
 - kilde til varig næring, 5
 - undervisning om, bidrager til et godt undervisningsmiljø, 80

K

- Kaldelse
- at ære sin, 20
 - eksempel på Jakob og Josef der ærer deres, 20
 - en mulighed for at tjene, 20
 - indsættelse fuldender en, 20
 - kommer fra Herren, 20
 - opretholdelse er en del af en, 20
- Karaktertræk for forskellige aldersgrupper, beskrivelser af børns, 110–116
- Kimball, Spencer W.
- beskyt børnene mod falske lærdomme udefra, 6
 - betydningen af at indsætte, 20
 - der kræves studium for at opdage skjulte sandheder, 212
 - efterlev det som du underviser i, 18
 - evaluering af vores undervisning, 103
 - hjemmelæreres og besøglærerinders påvirkning, 192
 - opdag skrifterne påny, igen og igen, 206
 - undgå uortodokse lærdomme, 53, 205
 - ærbødighed er en god styrke, 82
- Kirkebygningens bibliotek, 105, 233
- Kirkens historie, advarslers mod at ændre på eller genfortolke, 53
- Klasseværelset, forberedelse af
- bidrager til et godt undervisningsmiljø, 76
 - forslag til, 76
- Konferencetaler, lav lektioner ud fra, 100–101
- Konklusion af en lektion
- afsæt tid til en konklusion, 94
 - beskrivelse af effektive konklusioner, 94
 - eksempler på, 94–95
- Kontakt. *Se* Lærer- lederkontakt
- Kort
- brug, i undervisningen, 172
 - som studiehjælp til skrifterne, 57
- Kristus. *Se* Jesus Kristus
- Krydshenvisninger, som hjælpemidler til studium af skrifterne, 56
- Kurset Undervisning i evangeliet
- forberedelse til at undervise i, 186
 - formål og oversigt, 186–187
 - lektioner, 189–239
- Kærlighed
- bidrager til et godt undervisningsmiljø, 77
 - for dem vi underviser og for Herren er, en nødvendig egenskab, 12, 31–32, 194–197
 - indbyder Ånden, 46
 - påvirkning af undervisningen, 12, 30–32, 194–195
 - vis, til dem vi underviser, 30–39, 194–197

L

- Ledere
 ansvar for at hjælpe nye lærere, 28
 ansvar for at støtte lærere, 28, 154–155, 235–236
 ansvar for at undervise, 28, 150–155
 besøg i klasserne af, 28
 forslag til, til undervisning af lærere, 28, 154–155
 forslag til, til undervisning ved lederskabsmøder, 152
 lærere der kontakter, 28
 principper for at undervise under interview, 153
 tilgængelige undervisningsmidler for, 105
- Lee, Harold B.
 nødvendige karaktertræk for lærere, 26
 sørg for at ingen misforstår evangeliet, 52
- Lektioner
 find, i hverdagen, 22–23
 måder at afslutte, 94–95
 måder at indlede, 93
 tilpasning af, 102
 vurdering af fremlæggelse af, 103–104
- Lydighed
 nødvendigt for at få Herrens ord, 14
 nødvendigt for at undervise ved Ånden, 13, 19
- Lydoptagelser. *Se* Audiovisuelle materialer
- Lytte
 forslag til lærere, 66–67
 følg Frelserens eksempel, 67
 nødvendigheden af at, i undervisningen, 64–67
- Lærdomme
 advarsler om at holde læren ren, 52
 giver åndelig beskyttelse, 51, 224
 lærers kraft, 50–51, 203–207
 lærers ansvar for at undervise i rene, 52–53, 203–207
 sande, ændrer holdninger og opførsel, 51, 205
- Lærer-leder kontakt
 ideer til samtale, 28
 retningslinier for, 28
- Lærere
 advarsler til, i evangeliet, 52–53
 bidrag til et godt undervisningsmiljø, 75–87, 213–221
 egenskaber der betyder mest for, 26
 forstå dem de underviser, 33–34
 Herrens agenter, 8
 kontakt ledere, 28
 motivere til flittigt studium, 60–74, 208–212
 næring af sjælen, 5–7
 nå ind til andre, 35–36
 redskaber i Herrens hænder, 41
 -s påvirkning, 2–4, 190–192
 styrke familier, 109
 tilgængelige hjælpemidler for, 105, 235–236
 undervis i den rene lære, 52–53, 203–207

M

- Margennoter i skrifterne, 58–59
 Marionetdukke, 172
 Markering af skrifterne, 57–59
 Maxwell, Neal A., dine elevers individuelle behov, 33–34
 McConkie, Joseph F., formaning til lærere i evangeliet, 52–53
 McConkie, Bruce R.
 anvend evangeliske principper i overensstemmelse med lytternes behov, 9–10
 bær vidnesbyrd om lærdommene, 10, 43
 den enkeltes ansvar for at lære evangeliet at kende, 61
 ingen pris er for høj for at modtage Ånden, 13
 lærere er Herrens agenter, 8
 lærerens guddommelige hverv, 8–10
 profeternes skole, 213
 relatér skrifterne til vore erfaringer, 180
 undervis i de evangeliske principper, 8–9
 undervis i frelsens lære, 5
 undervis ud fra standardværkerne, 8–9
 undervis ved Helligåndens kraft, 9
 vidnesbyrds magt, 43
 vær tapper i Jesu vidnesbyrd, 18
- McKay, David O.
 at få elever til at vide og føle hvad du gør, 233
 definition af ærbødighed, 82
 lærerens ansvar for at vælge den bedste indfaldsvinkel, 89
 vidnesbyrd giver undervisningen liv, 44
- Medlemmer, nye. *Se* Nye medlemmer
- Medlemmer med handicap
 Frelserens kærlighed til, 38
 hjælpemidler til, 39
 læsevanskeligheder, 39
 mentale lidelser, 39
 nedsat hørelse, 38
 sprogsvanskeligheder og talebesvær, 39
 svækket syn, 39
- Medlemmer, mindre aktive. *Se* Mindre aktive medlemmer
- Menneskers filosofier, undgå at undervise i, 204
- Mindre aktive medlemmer, hjælp, 37
- Monson, Thomas S.
 at nå ind til folk for at hjælpe dem, 36
 barndomshistorie om at hjælpe med at skabe et godt undervisningsmiljø, 216
 eksemplets magt, 18
 forældres ansvar for at undervise børn, 127–128
 Gud styrker dem der er kaldet, 20, 202
 påvirkning af lederes undervisning, 151
 undervisning i Kirkens klasser, 190, 191
 undervisning under interview, 153
- Muligheder for at undervise, uplanlagte, 122, 128, 140–141

Musik

- brug, som undervisningsredskab, 45–46, 172–175
- brug, til at undervise børn, 174
- forslag til at dirigere sange, 174
- fremmer ærbødighed, 83
- passende, indbyder Ånden, 45–46, 83, 172–173
- udvælgelse og forberedelse af, 174

Musik med tale, 174–175

Møder, undervisning ved lederskabsmøder, 152

Mødre

- ansvar for at undervise, 131–132
- forslag til, til undervisning af børn, 131–132
- guddommelige rolle, 131

Målsætning, for udvikling, 25

N

Nelson, Russell M.

- børns evne til at undervise andre, 143
- den evangeliske læres beskyttende indflydelse, 51, 224

Niårige børn, karaktertræk hos, 115

Nye medlemmers behov, 37

Næring

- Jesus Kristus er den sande kilde til, 5
- udfordringer til at give åndelig, 5–7

Næstekærlighed

- definition af, 12, 32
- modtag næstekærlighedens gave, 12

O

Oaks, Dallin H.

- der kræves forberedelse til at have Åndens vejledning, 96
- fokuser undervisningsindsats på andre og ikke sig selv, 211–212
- genkend Ånden, 47
- lydighed er nødvendig for at undervise ved Ånden, 13
- salmer er en vigtig kilde, 172
- studér skrifterne dagligt, 14
- undervisning ved Ånden, 40
- ærbødig anvendelse af Guddommens navne, 82

Oplæsning i kor, 175

Opmærksomhed

- metoder til fastholdelse af elevernes, 71–72
- observation af elevernes, 71
- opfordre til, ved hjælp af effektive indledninger til lektionerne, 93
- øges ved samtaler, 63

Opmærksomhedsaktiviteter, 175

Opretholdelse, af forsamlingen giver styrke, 20

Orden, i klassen, tilvejebringes ved et godt undervisningsmiljø, 218

Otteårige børn, karaktertræk hos, 114

Overheadapparater, 176

Overskrifter, som hjælp til studium af skrifterne, 56

P

Packer, Boyd K.

- bedømmelse af elevernes forståelse, 73
- folk er grundlæggende gode, 84
- formålet med undervisning i evangeliet er at forene familier, 127
- forældres fællesskab i undervisningen, 133
- Gud tildales som Fader, 130
- historie om undervisning af unge pige med talefejl, 38
- Jesus er den eksemplariske leder, 151
- Kirkens medlemmers ansvar kræver lærdom og undervisning, 193
- ledere tjener som lærere, 150
- musik belærer og rører sjælen, 46
- musik giver en atmosfære for tilbedelse, 83
- sammenligning af evangelisk undervisning med servering af en kage, 222–223
- sand lære ændrer opførsel, 51, 205
- skrifterne kan besvare alle spørgsmål, 51
- undervisning i uhåndgribelige begreber, 92, 163–164, 226
- ærbødighed indbyder til åbenbaring, 82
- åndeligheds fintfølelse, 13

Paneldiskussioner, 176–177

Papirfigurer, 177

Pearce, Virginia H.

- historie om at hjælpe unge piger med at få et godt undervisningsmiljø, 217
- motivering til at lære med flid, 61–62

Perry, L. Tom

- forældres ansvar for at undervise børn, 128
- ærbødighed viser respekt for Gud, 82

Personlig forberedelse

- forslag til, 12–20
- tag tid til, 97

Personlige samtaler, med børn, forældres mulighed for at undervise under, 139

Profeter

- kaldet til at undervise, 3
- sidste dages, studium af deres lærdomme, 16
- s ord, indbyder Ånden, 45

R

Respekt, bidrager til et godt undervisningsmiljø, 80

Rollespil, 177–178

Romney, Marion G., undgå at undervise i personlige fortolkninger af evangeliet, 205

S

Sammenkædning af skriftsteder, 58

Sammenligninger, brug af, som undervisningsmetode, 178–179, 224–225

- Samtaler
 afslutning af, 65
 fordele ved, 54, 63
 nyttige til at bedømme elevernes forståelse, 63, 73
 retningslinier for at føre, 63–65, 228–229
- Sange. *Se* Musik
- Scott, Richard G.
 hjælp lytterne med at genkende Ånden, 48
 ydmyghed nødvendig for at undervise ved Ånden, 41–42
 efterlev Frelserens lærdomme, 19
- Seksårige børn, karaktertræk hos, 113
- Selvtillid i studium af skrifterne. *Se* Flittigt studium
- Sjælen, undervisning bør nære, 5–7
- Skrifterne
 betydningen af at undervise ud fra, 54
 giver svar på alle spørgsmål, 51
 hjælp til studium findes i, 56–57
 hvorfor de blev bevaret, 52
 ideer til at undervise ud fra, 54–59
 marginnoter, 58–69
 markering af, 57–59
 sammenkædning af, 58
 studium af, som familie, 15, 128, 137–138
 undervis børn ud fra, 59, 127
 undervisning ud fra, indbyder Ånden, 45, 199
- Slægtninge, deres undervisnings påvirkning, 142–143
- Smith, Joseph Fielding
 lydighed nødvendig for at undervise ved Ånden, 19
 undgå at undervise i menneskers filosofier, 204
 Ånden bibringer sandheden med større kraft end himmelske åbenbaringer, 41
- Smith, Joseph F.
 undervis i de frelsende sandheder, 49
 undgå gisninger, 53
 Undgå evangeliske kæpheste, 53
- Smith, Joseph
 brug baggrunden til at forstå skrifterne, 54
 kærlighedens og blidhedens magt, 30
- Smith, Hyrum, rådet til først at få Herrens ord, 14
- Snow, Lorenzo, eksemplets magt i undervisningen, 192
- Spil
 retningslinier for at vælge, 180
 som undervisningsmetode, 179–181
- Spørgsmål
 effektive til at anspre til samtale, 63
 for at foranledige til nærmere eftertanke, 68–69
 for at motivere til anvendelse, 69
 for at vejlede i forberedelse af lektioner, 123–124, 230–233
 forbered eleverne til at besvare, 69
 følg Frelserens eksempel, 68
 ja/nej, 68
 kreativ brug af, 70
 opfølgende, 69
 retningslinier, 68–70, 228
 saglige, 68
 undgå, der skaber strid, 69
- Studium
 afsætte tid til, 16
 ideer til at fremme, 17
 kræves for at opdage skjulte sandheder, 14
 nødvendigt for at få Guds ord, 14
 skrifterne og sidste dages profeters ord, 14–17
 udvikling af personlig plan, 16–17
- Studium, hjælpemidler til, i skrifterne, 56–57
- Stærke sider, vurdering af sine, 24
- Summemøder, 181–182
- Svage sider
 bedømmelse af dine, 24–25
 Herren vil hjælpe med at styrke, 24, 26–27
 lav en plan for at styrke, 25
- Svar, reaktion på forkerte, 64–65, 69
- Syng en historie. *Se* Musik med tale
- Syvårige børn, karaktertræk hos, 114
- Søg at få ordet
 ved bøn og faste, 14–15
 ved lydighed, 14
 nødvendigt for at undervise med kraft, 14–15
 råd til Hyrum Smith, 14
 ved studium og ved tro, 14
- Søskende, indflydelse af søskendes undervisning, 142
- Søskendes undervisnings påvirkning, 142
- T**
- Talenter
 Herren kan udvikle dine, 234, 235
 Udvikling af dine, 21–28, 234–236
- Tavle, brug af, 182, 225
- Taylor, John, vidnesbyrd om Joseph og Hyrum Smiths martyrdød, 52
- Tegneaktiviteter, 182–183
- Tid, planlægning af, i klassen, 94
- Tilpasning af lektioner
 baseret på aldersgruppers behov, 33
 eksempler på, 102
- Tiårige børn, karaktertræk hos, 115–116
- Tjeneste, vigtigt for at opnå næstekærlighedens gave, 12
- Toårige børn, karaktertræk hos, 110–111
- Traditioner, retskafne, forener familier, 135–136
- Treårige børn, karaktertræk hos, 111
- Tro, kræves for at få Herrens ord, 14
- U**
- Udenadslære, som undervisningsmetode, 183–184
- Udvikling
 lav en plan til, 24–27

- med Herrens hjælp, 26–27
 oversigt for planlægning til, 25
 sæt mål for, 25
- Underholdning, utilstrækkelig til at nære sjælen, 6
- Undervisning
- alle medlemmers ansvar, 3–4, 191–192
 - begyndte i forudtilværelsen, 3, 190
 - betydningen af, 2–4, 189–193
 - børnenes evner til at undervise, 143
 - ved familiebøn, 128, 137
 - ved familiens studium af skrifterne, 128, 137–138
 - i hjemmet, 125–148
 - Kirkens materialer til, 105
 - med alvor og ydmyghed, 201–202
 - med ydmyghed og kærlighed, 12, 31–32, 46, 194–197
 - næring af sjælen, 5–7
 - nødvendigt for retscaffen udøvelse af handlefrihed, 3, 211
 - når der ikke er noget kursushæfte, 100–101
 - påvirkning af bedsteforældres, 142
 - regelmæssige lejligheder til, i hjemmet, 128, 137–139
 - rolle i vor himmelske Faders plan, 2–4, 189–192
 - slægtninges indflydelse på, 142–143
 - søskendes påvirkning i undervisningen, 142–143
 - til familieaften, 128, 138
 - til familiens spisetider, 138–139
 - til familieråd, 139
 - til lederskabsmøder, 152
 - under interview, 153
 - under personlige samtaler med dine børn, 139
 - uplanlagt, 122, 128, 140–141
 - ved eksempel, 18–19, 121, 128, 192
 - ved Ånden, 40–48, 198–202
- Undervisning med ydmyghed, 201–202
- Undervisningsmetoder
- aktivitetssteder, 117, 159
 - aktivitetsvers, 159
 - anvendelse af skriften, 159–160
 - anvendelsesteknikker, 160–161
 - arbejdsark, 161–162
 - audiovisuelle materialer, 162
 - billeder, 163
 - billedmaterialer, 163–164
 - brug flere forskellige, 72, 80, 89–90, 225
 - bør hjælpe eleverne med at forstå, huske og anvende principperne, 88, 99, 222–223
 - demonstrationer, 164–165
 - dramatiseringer, 165
 - marionetdukke, 172
 - dukkespil, 166
 - eksempler, 166–167
 - filmkasser, 167
 - flonelstavler, 167–168
 - foredrag, 168
 - fremsigelser, 168
 - gæstetalere, 168–169
 - historier, 169–171, 227–228
 - hvordan man vælger, 91–92
 - hørspil, 171
 - opremsning, 176
 - indgående analyser af bestemte emner, 171–172
 - kort, 172
 - musik, 172–174
 - musik med tale, 174–175
 - oplæsning i kor, 175
 - opmærksomhedsaktiviteter, 175
 - overheadapparater, 176
 - oversigt over, 90
 - paneldiskussioner, 176–177
 - papirfigurer, 177
 - rollespil, 177–178
 - sammenligninger og illustrationer, 178–179, 223–225
 - spil, 179–181
 - summemøder, 181–182
 - tavler, 182
 - tegneaktiviteter, 182–183
 - udenadslære, 183–184
- Undervisningsmiljø
- den enkeltes ansvar for, 77–78, 214–218
 - eksempel fra profeternes skole, 213–214
 - en nøgle til orden i klassen, 75, 221
 - forslag til at skabe, 76–87
 - forstærkes ved samtaler, 63
 - fremmes ved forberedelse af klasselokalet, 76
 - kendetegn for et godt, 77, 214
 - læreres ansvar for, 79–87, 213–221
 - skab et godt, sammen med børn, 80–81, 87
 - undervis andre om et godt, 77–78, 215–221
- Unge
- forstå, 118–120
 - har mere brug for evangelisk næring end underholdning, 6
 - hvad de har brug for fra voksne, 120
 - ivrige efter at lære evangeliet at kende, 6, 205
 - undervisning af, ved gruppeaktiviteter, 121–122
- V**
-
- Variation
- i undervisningsmetoderne bidrager til et godt undervisningsmiljø, 72, 80
 - oversigt over, 90
 - undervisning med, 89–90, 225
- Videobånd. *Se* Audiovisuelle materialer
- Vidnesbyrd
- at bære, indbyder Ånden, 43–44, 45
 - bidrager til et godt undervisningsmiljø, 80
 - definition af, 43

eksempler på, 43–44
 opnåelse og styrkelse af, 44
 -s kraft som en del af undervisningen, 10, 43–44
 styrkes ved erfaringer, 45

Voksne

fælles karaktertræk for, 123–124
 individuelle forskelle blandt, 124
 undervisning af, 123–124

W

Warner, Susan L.

børn husker undervisning i familien, 6
 påvirkningen af bedsteforældres undervisning, 142

Wirthlin, Joseph B.

kærlighed er kernen i evangeliet, 197
 trofaste medlemmer af Kirken sammenlignes med store
 egetræer, 224

Y

Ydmyghed

nødvendig for at få Herrens hjælp, 200
 påvirkning af andre ved, 41–42, 219

Young, Brigham

børn lærer af traditioner, 135
 irttesæt med kærlighed, 86
 konstant udvikling af viden fra Herren, 235
 vidnesbyrdets magt, 43

Æ

Ærbødighed

betydningen af, 82–83, 152
 defineret, 82
 kommer af respekt for Guddommen, 82
 måder at undervise i, 83
 vær et eksempel på, 82–83

Ærbødighed, manglende. *Se* Forstyrrende adfærd
 Ære, at – definition af, 20

Ø

Øjenkontakt for at øge elevernes opmærksomhed, 71

Å

Åndelig forberedelse

bidrager til et godt undervisningsmiljø, 79
 Mosiahs sønners eksempel, 11

Ånden

bibringer sandheden, 41
 den egentlige lærer, 41–42
 forberedelse af lektioner ved -s hjælp, 48, 97, 99
 genkende, 47–48
 hjælp andre med at genkende, 48, 141
 leve værdigt til at have, hos sig, 13, 19, 200–202
 måder at indbyde, på, 45–46, 199
 nødvendig for at undervise effektivt, 41–42
 opnå, 13, 200–202
 -s påvirkning af os, 13
 -s vidnesbyrd motiverer til anvendelse, 74
 undervisning ved, 40–48, 198–202

Åndens fintfølelse natur, 13

JESU KRISTI
KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE